

2012-2013

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Μέρος Α

το ευρωπαϊκό και διεθνές
πλαίσιο αναφοράς
2001 - 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
(ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ –
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013

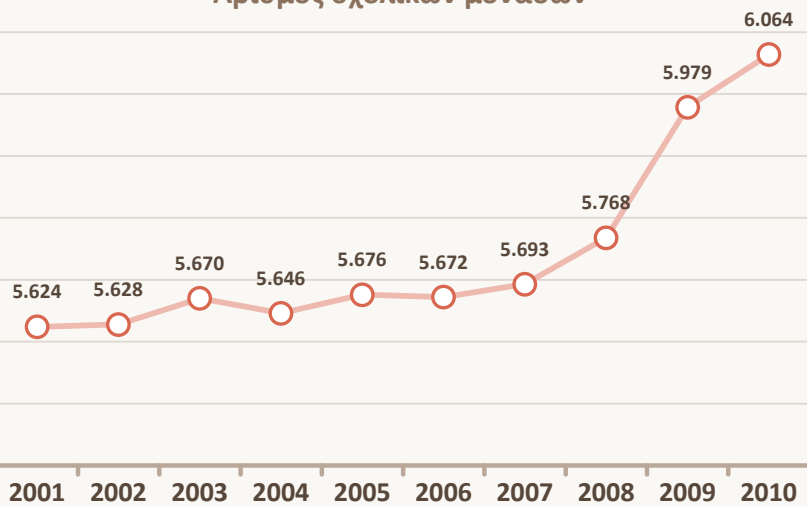
- 1 Αποτύπωση των βασικών μεγεθών της εκπαίδευσης
- 2 Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς
- 3 Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 4 Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- 5 Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- 6 Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 7 Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- 8 Σύνθεση αποτελεσμάτων

1

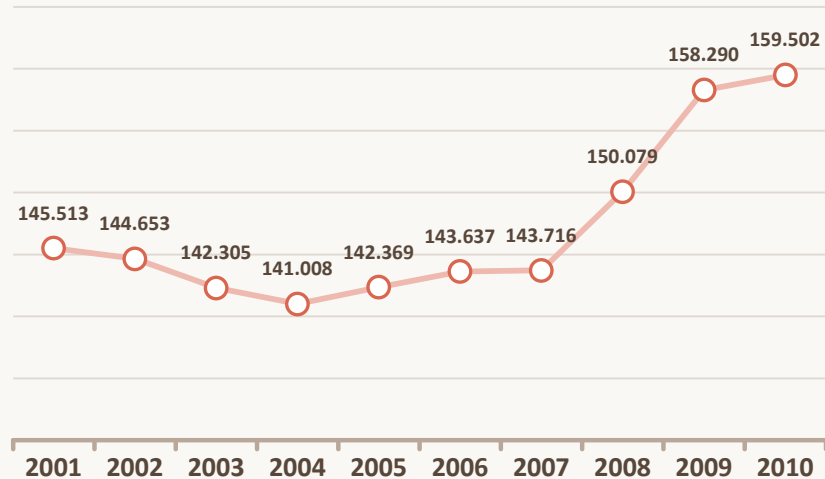
Αποτύπωση των βασικών μεγεθών της εκπαίδευσης

- ▶ Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Νηπιαγωγεία
 - ▶ Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Δημοτικά
 - ▶ Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Γυμνάσια
 - ▶ Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Γενικά Λύκεια
- ▶ Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Επαγγελματική Εκπαίδευση
- ▶ Τριτοβάθμια εκπαίδευση: Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Τεχνολογικά Ιδρύματα
- ▶ Χρηματοδότηση της εκπαίδευσης

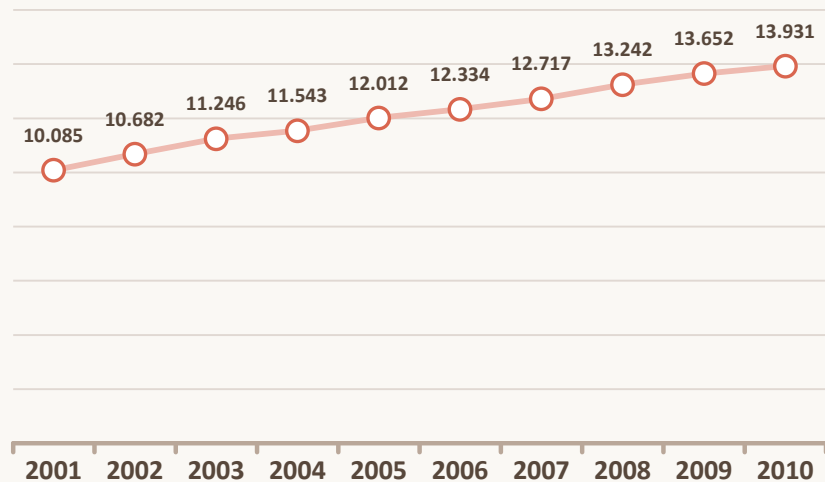
Αριθμός σχολικών μονάδων

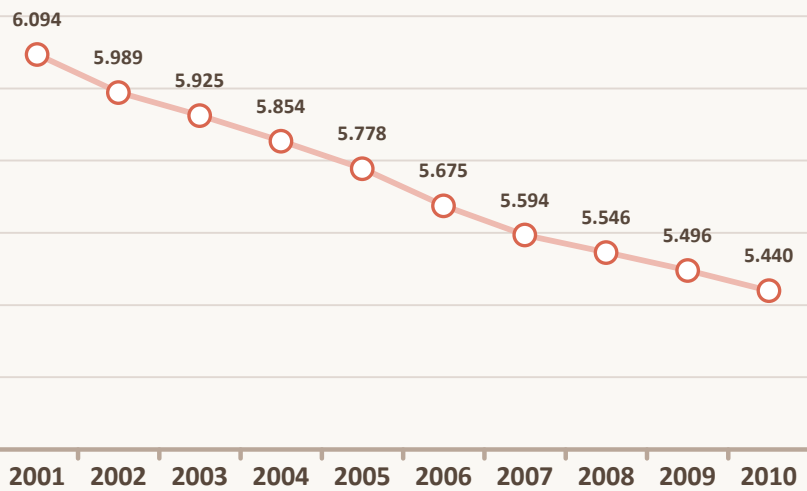
Σύνολο μαθητικού πληθυσμού

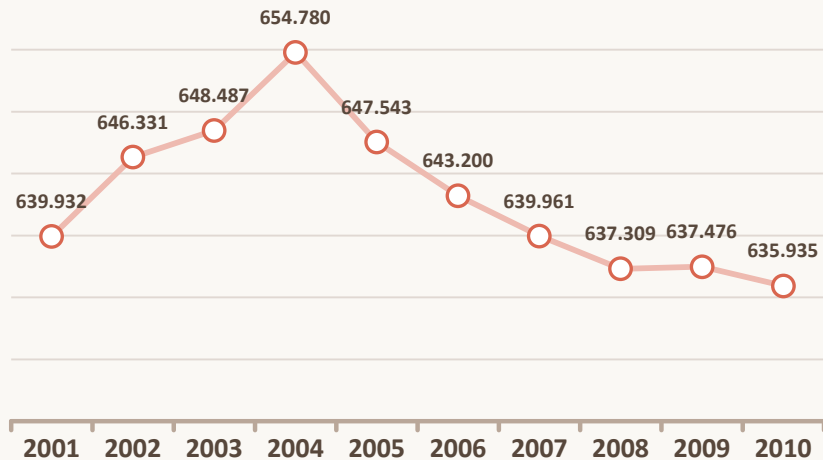
Σύνολο διδακτικού προσωπικού

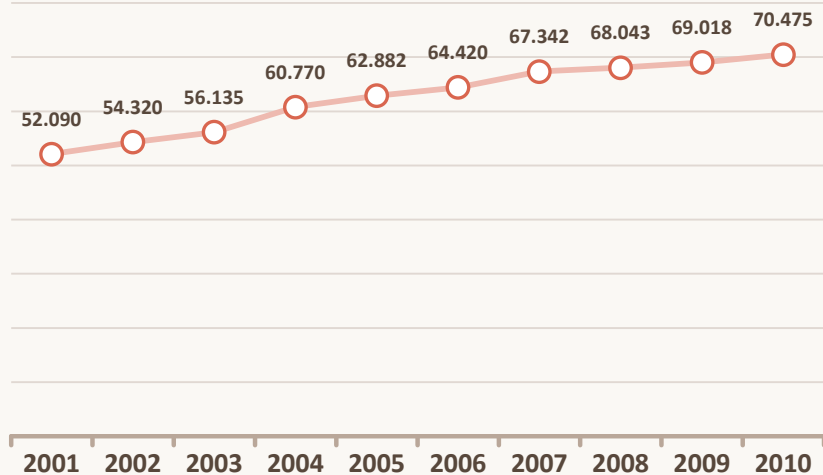
Αριθμός σχολικών μονάδων

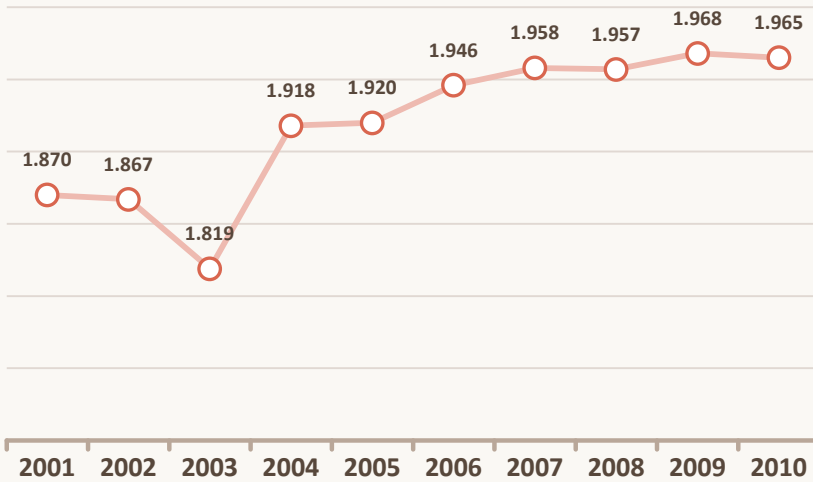
Σύνολο μαθητικού πληθυσμού

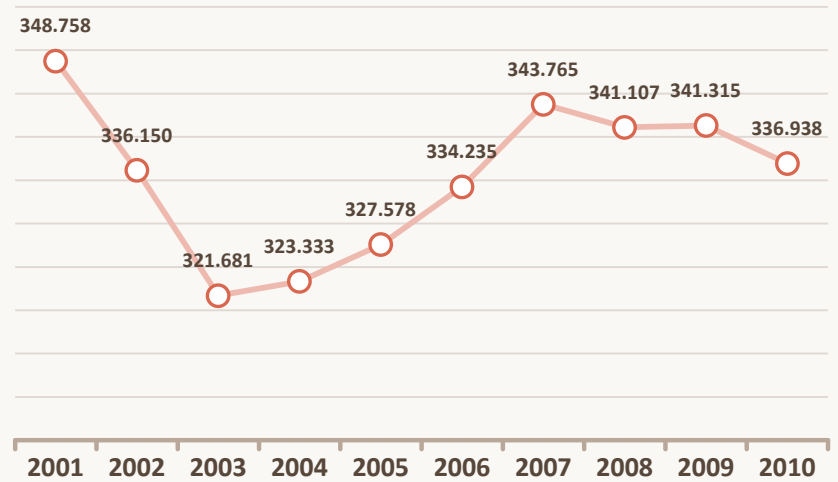
Σύνολο διδακτικού προσωπικού

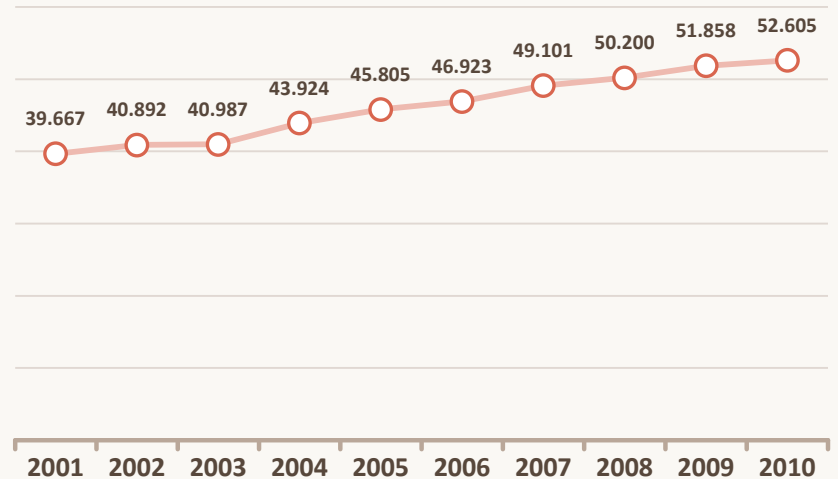
Αριθμός σχολικών μονάδων

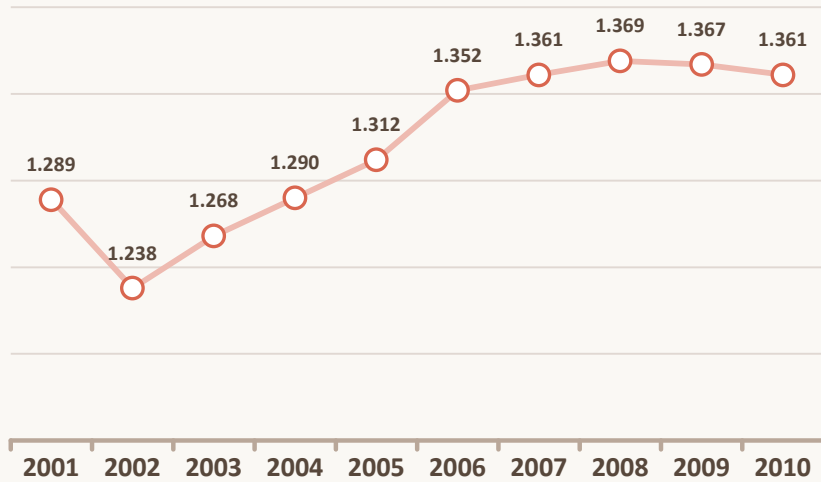
Σύνολο μαθητικού πληθυσμού

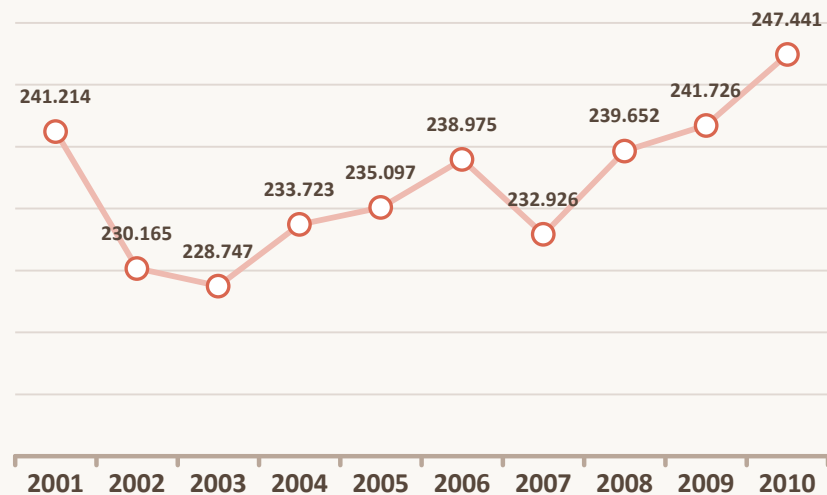
Σύνολο διδακτικού προσωπικού

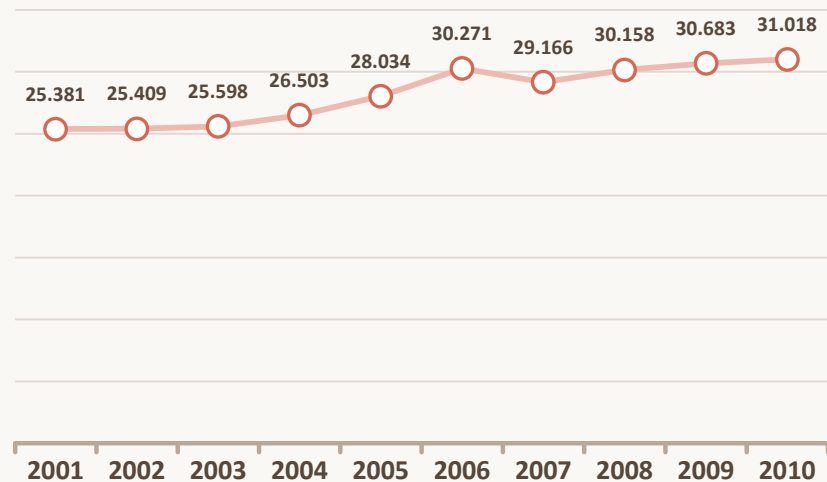
Αριθμός σχολικών μονάδων

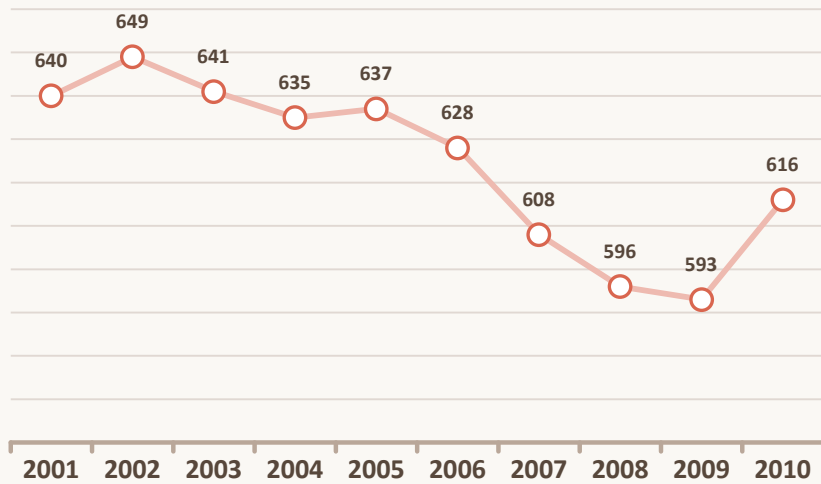
Σύνολο μαθητικού πληθυσμού

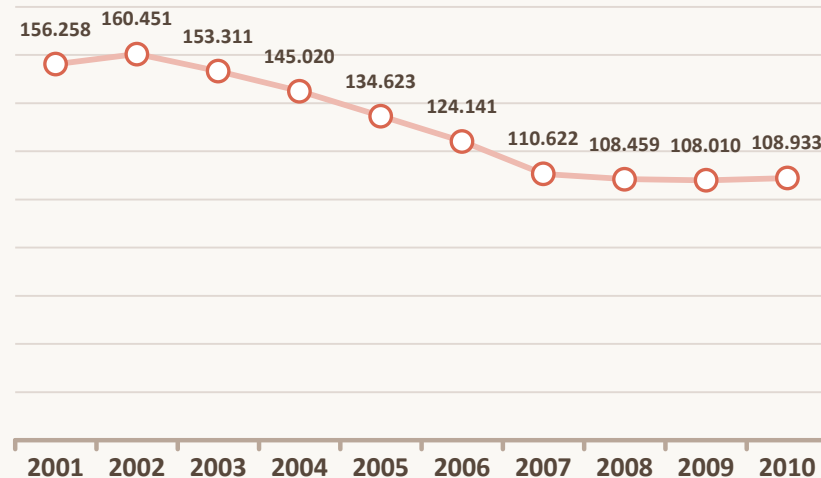
Σύνολο διδακτικού προσωπικού

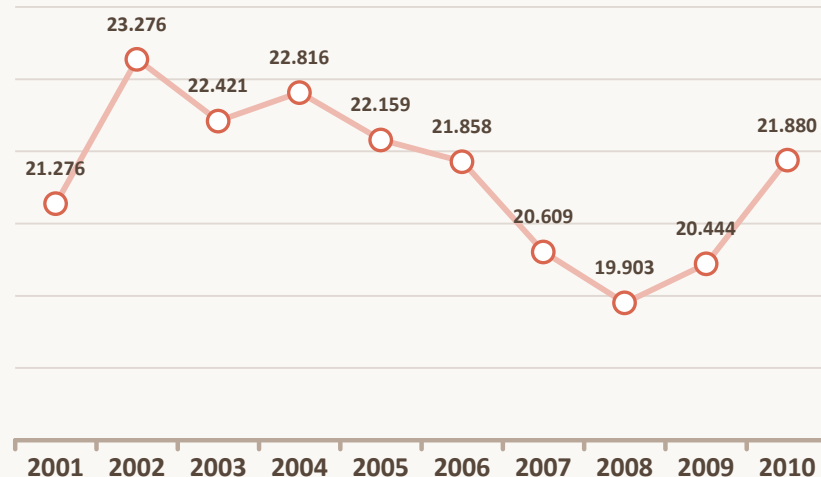
Αριθμός σχολικών μονάδων

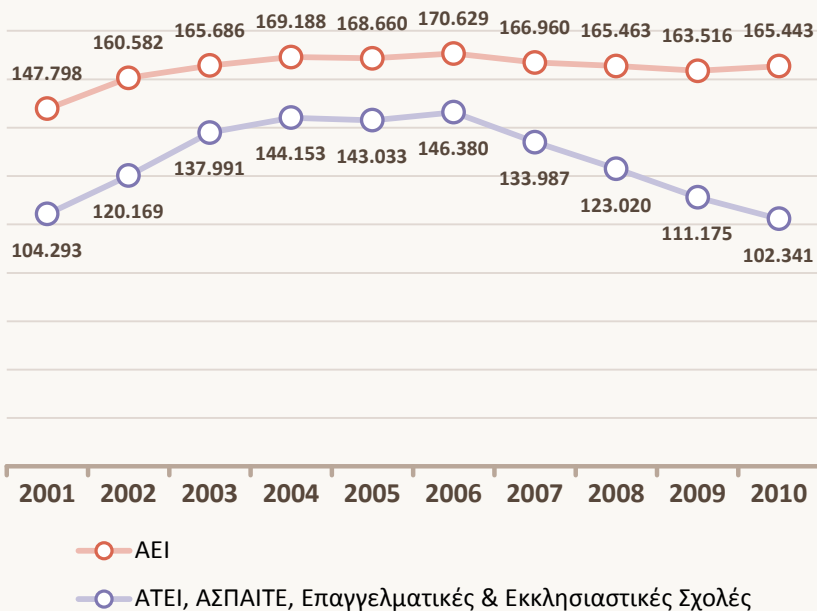
Σύνολο μαθητικού πληθυσμού

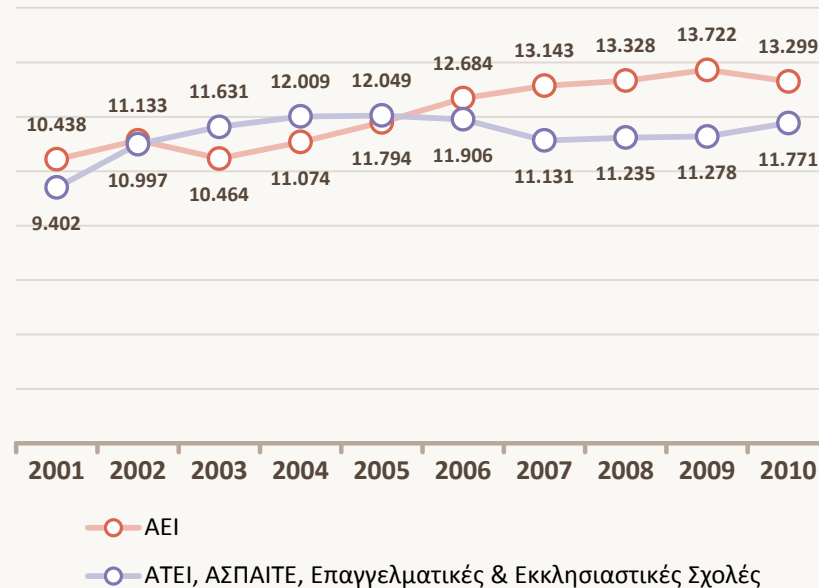
Σύνολο διδακτικού προσωπικού

Σύνολο φοιτητικού πληθυσμού

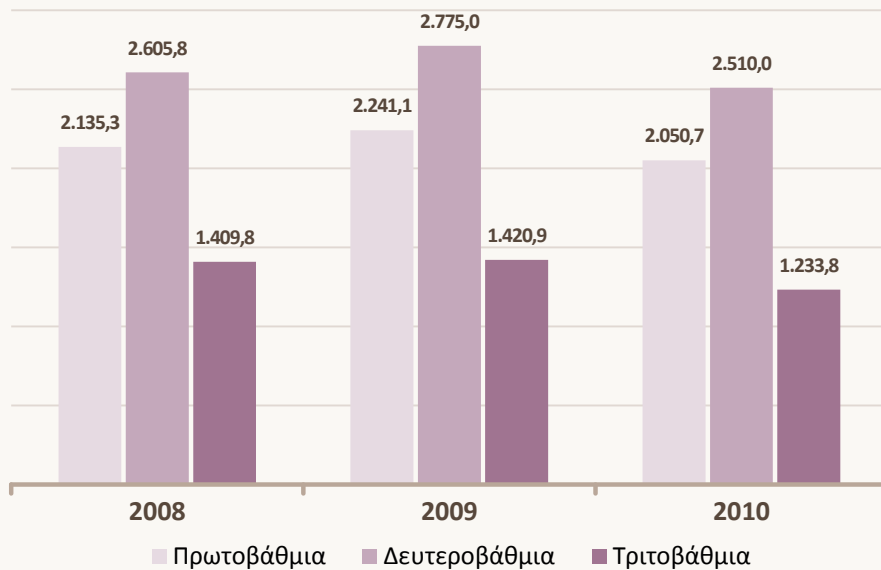

Σύνολο διδακτικού προσωπικού

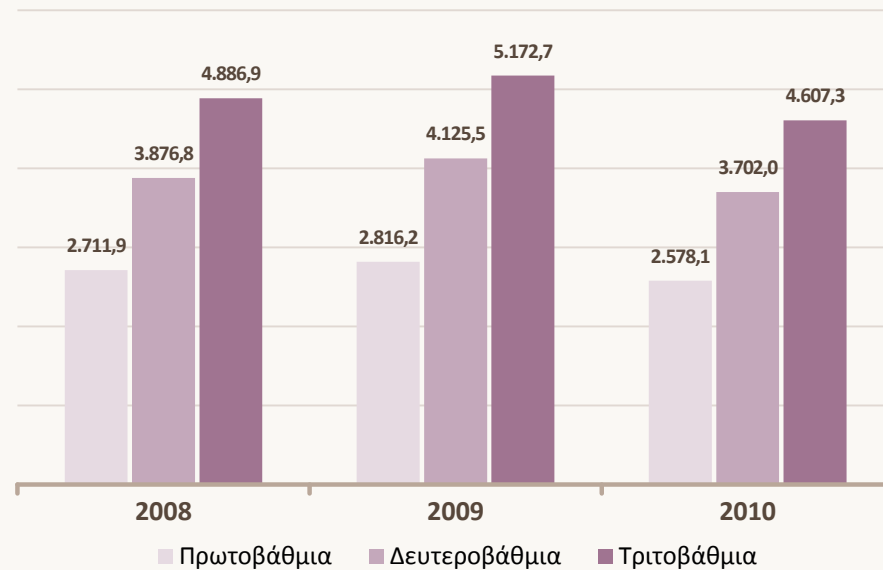

Στο φοιτητικό πληθυσμό δεν περιλαμβάνονται οι φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους σε κανονικά εξάμηνα σπουδών αλλά οφείλουν μαθήματα (Κατηγορία: Φοιτητές πέραν των κανονικών εξαμήνων)

Χρηματοδότηση ΥΠΕΠΘ (σε εκατ.€)

Δαπάνη ανά μαθητή/φοιτητή

2

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς

- ▶ Η διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και η επίδοση της Ελλάδας
- ▶ Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την τριτοβάθμια εκπαίδευση

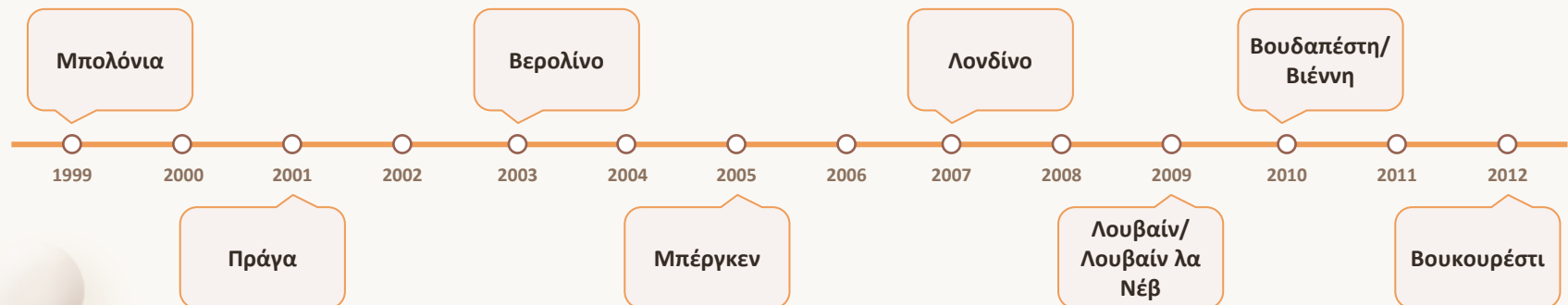

Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΧΑΕ) αποτελείται από 47 χώρες: τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ και τις: Αλβανία, Ανδόρρα, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Γεωργία, Βατικανό, Ισλανδία, Καζακστάν, Λιχτενστάιν, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Νορβηγία, Ρωσία, Σερβία, Ελβετία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Τουρκία, Ουκρανία

Η δεκαετής και πλέον, **Διαδικασία της Μπολόνια** αναφέρεται στην εναρμόνιση των πολιτικών των χωρών στους ακόλουθους **πέντε** τομείς προτεραιότητας για την τριτοβάθμια εκπαίδευση:

- τη **διάκριση σε κύκλους σπουδών**
- την **αναγνώριση τίτλων σπουδών, περιόδων φοίτησης και διδακτικών ωρών,**
 - τη **διασφάλιση ποιότητας,**
 - τα **διαπανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών και**
 - τη **δια βίου μάθηση.**

Σύνοδοι κορυφής

1999 - Σύνοδος της Μπολόνια

- Το 1999 οι Υπουργοί Παιδείας 29 ευρωπαϊκών χωρών υπογράφοντας τη Διακήρυξη της Μπολόνια συμφωνούν να συντονίσουν τις πολιτικές τους, προκειμένου να επιτύχουν μέσα στην πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα τη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (European Area of Higher Education). Ο βασικός άξονας της Διαδικασίας της Μπολόνια στηρίζεται σε **διαρθρωτικές αλλαγές των εθνικών συστημάτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο ενός συνεκτικού και αποδοτικού ευρωπαϊκού συστήματος με βασικό στόχο, όχι τη σύγκλιση των εθνικών συστημάτων της ανωτάτης εκπαίδευσης, αλλά τη **διασφάλιση καλύτερης συμβατικότητας και πληρέστερης συγκρισιμότητας** μέσα από τη διαμόρφωση ενός **κοινού πλαισίου διάρθρωσης και λειτουργίας** επικεντρώνοντας στα ακόλουθα σημεία:
- υιοθέτηση **δύο κύκλων σπουδών** (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό)
 - γενίκευση του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS)**
 - υιοθέτηση του **Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement)**, που διευκολύνει την **αναγνωσιμότητα** και τη **συγκρισιμότητα** των **τίτλων**
 - προώθηση της **κινητικότητας του φοιτητικού πληθυσμού**, αλλά και του **διδασκτικού, ερευνητικού και διοικητικού προσωπικού**
 - προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας με σκοπό τη **διασφάλιση της ποιότητας** με την υιοθέτηση συγκρίσιμων μεθόδων και κριτηρίων
 - προώθηση της **ευρωπαϊκής διάστασης** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (διαπανεπιστημιακές συνεργασίες)

Στη Διακοίνωση της Πράγας γίνεται η πρώτη αναφορά στην «**κοινωνική διάσταση**» της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αναφορικά, ωστόσο, μόνο για το ζήτημα της **κινητικότητας** και της **δια βίου μάθησης**, χωρίς να περιγράφεται το περιεχόμενό της.

Επιπλέον, οι στόχοι της Διαδικασίας της Μπολόνια διευρύνονται με τα ακόλουθα σημεία:

- αναγνώριση της σημασίας της **δια βίου μάθησης** για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, των ίσων ευκαιριών και της ποιότητας της ζωής.
- ανάγκη για **ενεργό συμμετοχή** των πανεπιστημιακών **ιδρυμάτων** και του **φοιτητικού πληθυσμού** στη διαμόρφωση του ΕΧΑΕ
 - ενίσχυση της **ελκυστικότητας** του Ευρωπαϊκού Χώρου της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Οι υπουργοί συμφωνούν ότι τα εθνικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας θα πρέπει μέχρι το **2005** να έχουν ορίσει με σαφήνεια τις **αρμοδιότητες** των εμπλεκόμενων μερών-φορέων, να έχουν **διαμορφώσει σύστημα αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών** ή των **ιδρυμάτων** (εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, με τη συμμετοχή των φοιτητών και με δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων) και να έχουν προβεί σε **διεθνείς συνεργασίες και δικτυώσεις**. Οι υπουργοί, επιπλέον, αναγνωρίζουν τη **σημασία της έρευνας** και την ανάγκη για στενότερη **σύνδεση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανωτάτης Εκπαίδευσης και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας** και συμφωνούν στη υιοθέτηση και **τρίτου κύκλου σπουδών**, ο οποίος θα περιλαμβάνει τις **διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές**.

Διατυπώνονται οι πρώτες προτάσεις που αποβλέπουν στη **μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων**. Συγκεκριμένα, οι υπουργοί αναγνωρίζουν ότι η «**κοινωνική διάσταση**» της Διαδικασίας της Μπολόνια θα πρέπει να αποτελεί **συστατικό μέρος** του ΕΧΑΕ και απαραίτητη προϋπόθεση για την ελκυστικότητα και ανταγωνιστικότητά του, δηλώνοντας τη δέσμευσή τους προκειμένου να καταστήσουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση **προσβάσιμη σε όλους**, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για την **εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών** ώστε **το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο** των φοιτητών **να μην αποτελεί εμπόδιο** για την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Στην έννοια της κοινωνικής διάστασης περιλαμβάνονται μέτρα που λαμβάνονται από τις εθνικές κυβερνήσεις για την **οικονομική στήριξη**, κυρίως των κοινωνικά μειονεκτούντων φοιτητών, καθώς και για την παροχή **συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών** στο πλαίσιο της **διεύρυνσης της πρόσβασης** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, υιοθετούνται οι **αρχές και κατευθυντήριες οδηγίες** για τη **διασφάλιση της ποιότητας** στον ΕΧΑΕ που προτάθηκαν από σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΝQA) . Τέλος, οι υπουργοί υιοθετούν το **πλαίσιο προσόντων του ΕΧΑΕ (QF-EHEA)**, το οποίο περιλαμβάνει τρεις κύκλους σπουδών, περιγραφικούς δείκτες κάθε κύκλου βασισμένους στα μαθησιακά αποτελέσματα και τις δεξιότητες, ενώ δεσμεύονται να διαμορφώσουν μέχρι το 2010 **εθνικά πλαίσια προσόντων** τα οποία θα συνάδουν με το γενικό πλαίσιο προσόντων του ΕΧΑΕ.

Γίνεται η πιο ξεκάθαρη διασύνδεση της έννοιας της «**κοινωνικής διάστασης**» με το ρόλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Οι υπουργοί αναγνωρίζουν ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να διαδραματίσει ισχυρό ρόλο στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, στη μείωση των ανισοτήτων και στην αύξηση του επιπέδου των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων της κοινωνίας. Σε αυτή τη σύνοδο των υπουργών αποτυπώνεται με σαφήνεια ότι «οι πολιτικές πρέπει να στοχεύσουν στη **μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων των ατόμων** όσον αφορά την προσωπική τους ανάπτυξη αλλά και τη συμβολή τους σε μια βιώσιμη, δημοκρατική και βασισμένη στη γνώση κοινωνία. Μοιραζόμαστε την κοινωνική φιλοδοξία ότι **το σώμα των φοιτητών που εισέρχονται, μετέχουν και ολοκληρώνουν** την ανώτατη εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα, πρέπει να αντικατοπτρίζει την **ποικιλομορφία και τη διαφορετικότητα του πληθυσμού**».

Οι υπουργοί δεσμεύονται να συνεχίσουν τις προσπάθειες για παροχή κατάλληλων **υπηρεσιών** στους φοιτητές, για δημιουργία περισσότερο **ευέλικτων τρόπων εισαγωγής** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και για **διεύρυνση της συμμετοχής** σε όλα τα επίπεδα **στη βάση της εξασφάλισης ίσων ευκαιριών**.

2009 - Σύνοδος της Λουβαίν/ Λουβαίν λα Νέβ

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς

Οι χώρες-μέλη για πρώτη φορά καλούνται να ορίσουν **μετρήσιμους στόχους** για τη **διεύρυνση της συμμετοχής** συνολικά, αλλά και την **αύξηση της συμμετοχής των υποεκπροσωπούμενων ομάδων** στην ανώτερη εκπαίδευση, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το **2020**.

Ως προς την **κινητικότητα** του φοιτητικού πληθυσμού ορίζεται για πρώτη φορά ένας συγκεκριμένος και **μετρήσιμος στόχος** ως το 2020 να επιτύχουν ότι το **20% τουλάχιστον** εκείνων που αποφοιτούν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση του ΕΧΑΕ να έχουν **πραγματοποιήσει ένα μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό**. Επίσης, είναι η πρώτη φορά που γίνεται λόγος για **ισορροπημένη κινητικότητα**, δηλαδή ισορροπία μεταξύ του πλήθους των φοιτητών που εξέρχονται από μια χώρα (χώρα αποστολής) και του πλήθους των φοιτητών που εισέρχονται (χώρα υποδοχής).

Τέλος, οι υπουργοί δεσμεύονται για την **πλήρη εφαρμογή των Εθνικών Πλαισίων Προσόντων** της Ανώτατης Εκπαίδευσης μέχρι το 2012.

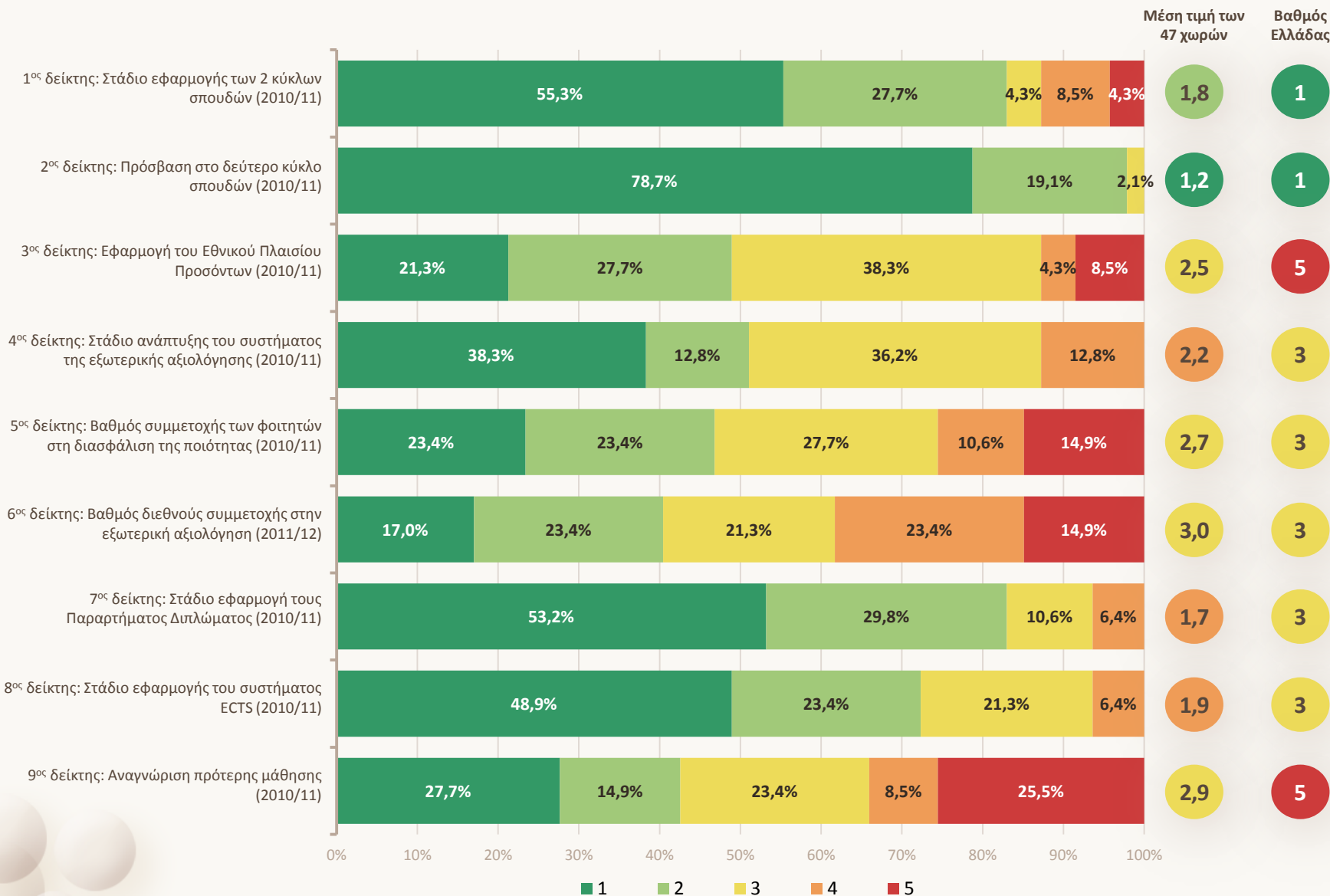
Η διακήρυξη της Βουδαπέστης-Βιέννης σημαίνει την **επίσημη έναρξη λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης**, όπως είχε προβλεφτεί από το κείμενο της Διακήρυξης της Μπολόνια το 1999. Οι υπουργοί δεσμεύονται στην πλήρη και ορθή εφαρμογή των στόχων που υιοθετήθηκαν κατά την προηγούμενη διάσκεψη (Leuven/ Louvain-la-Neuve, 2009) για την επόμενη δεκαετία 2010.

Οι υπουργοί δεσμεύονται να διασφαλίσουν το **ανώτατο δυνατό επίπεδο χρηματοδότησης** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και συμφωνούν στους ακόλουθους κοινούς στόχους:

- παροχή υψηλού επιπέδου και με διασφαλισμένη ποιότητα τριτοβάθμια εκπαίδευση για **όλους, διευρύνοντας την πρόσβαση** σε αυτήν, **αναπτύσσοντας την κοινωνική της διάσταση** και προωθώντας την **επικεντρωμένη στο φοιτητή μάθηση**.
 - **ενίσχυση της δυνατότητας για απασχόλησης** των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της ανάπτυξης **συνεργασιών** μεταξύ εργοδοτικών φορέων, φοιτητών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, **προγραμμάτων σπουδών** που θα ενισχύουν τις καινοτομικές, επιχειρηματικές και ερευνητικές ικανότητες των αποφοίτων, της προώθησης της **δια βίου μάθησης** για τη μεταφορά γνώσης
 - ενίσχυση της **κινητικότητας**

Τέλος, αναγνωρίζουν την ανάγκη έναρξης του διαλόγου για τη **χρηματοδότηση** αλλά και τη **διακυβέρνηση** της ανώτατης εκπαίδευσης.

Κατανομή των χωρών του ΕΧΑΕ στη βαθμολογική κλίμακα των εννέα δεικτών παρακολούθησης της Διαδικασίας της Μπολόνια το έτος 2010/11

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς

Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010

Για την υλοποίηση των στόχων της **Στρατηγικής της Λισσαβόνας** συγκροτήθηκε ένα πλήρες πρόγραμμα εργασίας με τίτλο «**Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010**», για την παρακολούθηση του οποίου υιοθετούνται **5 μετρήσιμοι στόχοι** (επίπεδα αναφοράς μέσω ευρωπαϊκών επιδόσεων).

Από τους πέντε στόχους **μόνο ένας** αφορούσε άμεσα την **τριτοβάθμια εκπαίδευση**, ενώ οι υπόλοιποι τέσσερις την αφορούσαν έμμεσα:
*«Μέχρι το 2010 θα πρέπει ο συνολικός αριθμός των **αποφοίτων** των σχολών **μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας** στην Ευρωπαϊκή Ένωση να **αυξηθεί τουλάχιστον κατά 15%**, και παράλληλα να **μειωθεί** στις σχολές αυτές η **ανισορροπία μεταξύ των φύλων**»*

Παρά την μικρή, τελικά, πρόοδο των κρατών-μελών ως προς την εξισορρόπηση των φύλων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ο συγκεκριμένος στόχος (benchmark) δεν διατηρήθηκε για την επόμενη δεκαετία (Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020).

Επιπλέον, στο Συμβούλιο της Βαρκελώνης (2002) η Ένωση έθεσε ως **στόχο** την αύξηση της **χρηματοδότησης για την έρευνα & ανάπτυξη και την καινοτομία** στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο **3% του ΑΕΠ** μέχρι το **2010**, με τα **δύο τρίτα** της επένδυσης να προέρχονται από **ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης**.

Ατζέντα εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η ανάγκη για μεταρρύθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκεται υψηλά στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια. Το 2006, σε ανακοίνωση της Επιτροπής αναλύεται διεξοδικά το θέμα του **εκσυγχρονισμού των πανεπιστημίων** στους τομείς της **εκπαίδευσης**, της **έρευνας** και της **καινοτομίας**, όπου προτείνονται οι ακόλουθοι εννέα βασικοί άξονες αλλαγής:

- Αύξηση της γεωγραφικής και της διατομεακής **κινητικότητας** στο πλαίσιο της Διαδικασίας της Μπολόνια
- **Αύξηση της αυτονομίας** και πλήρη θεσμική λογοδοσία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο για τις επιδόσεις τους με **νέα συστήματα εσωτερικής διακυβέρνησης**
 - Παροχή κινήτρων για **σύναψη συνεργασιών** με την **επιχειρηματική κοινότητα**
 - **Αναδιαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών** για καλύτερη αντιστοίχιση **επαγγελματικών προσόντων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων** και αναγκών της αγοράς **εργασίας**, για την ενίσχυση της **δυνατότητα για απασχόληση**, την τόνωση της **επιχειρηματικότητας** των αποφοίτων και την προώθηση της **δια βίου μάθησης**
- Αύξηση της βασικής **χρηματοδότησης** (δημόσιας και ιδιωτικής) στο **2% του ΑΕΠ**, αλλά και προσέλκυση επιπλέον χρηματοδότησης με βάση τα παραγόμενα αποτελέσματα
 - Προώθηση της **διεπιστημονικότητας** και της **υπερεπιστημονικότητας**
 - **Μετάδοση της γνώσης** στο κοινωνικό σύνολο με ενθάρρυνση του **διαλόγου** μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων ομάδων
 - Προσέλκυση των **καλύτερων επιστημόνων** και **ερευνητών**
- Ενίσχυση της **ελκυστικότητας** του Ευρωπαϊκού Χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης & έρευνας

Αποτελεσματικότητα και δικαιοσύνη στην εκπαίδευση

Ο ορισμός των ισότιμων συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δίνεται για πρώτη φορά στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Νοεμβρίου 2006 σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τη δικαιοσύνη στην εκπαίδευση, όπου τα κράτη-μέλη καλούνται να διασφαλίσουν ισότιμα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης «προορισμένα να παρέχουν **ίσες ευκαιρίες, πρόσβαση, αντιμετώπιση και αποτελέσματα** ανεξάρτητα από το κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο ή άλλους παράγοντες που ενδέχεται να οδηγούν σε εκπαιδευτική υποβάθμιση» (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2006). Είναι σαφής η διάκριση **τριών επιπέδων** της έννοιας της **ισότητας**: ισότητα στην **πρόσβαση** με την παροχή **ίσων ευκαιριών** σε όλους, ισότητα στην **αντιμετώπιση** με την παροχή **εξατομικευμένης στήριξης** με βάση τις ανάγκες του καθενός και ισότητα στα **παραγόμενα αποτελέσματα** με το επίπεδο των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αναπτύσσονται και αποκτώνται **να μην επηρεάζεται από το κοινωνικοοικονομικό και πολιτισμικό υπόβαθρο.**

Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020

Το Μάιο του 2009 το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθετεί ένα νέο επικαιροποιημένο στρατηγικό πλαίσιο με τίτλο «**Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020**» που και αυτό με τη σειρά του θέτει **4 στρατηγικούς στόχους:**

- την υλοποίηση της **δια βίου μάθησης και κινητικότητας,**
- τη **βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας** της εκπαίδευσης,
- την προαγωγή της **ισοτιμίας, της κοινωνικής συνοχής και της ενεργού συμμετοχής** στα κοινά, και
- την ενίσχυση της **καινοτομίας και της δημιουργικότητας** καθώς και του **επιχειρηματικού πνεύματος** σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Οι παραπάνω στρατηγικοί στόχοι συνοδεύονται από **πέντε νέα επίπεδα αναφοράς** (benchmarks) ευρωπαϊκών επιδόσεων ως μέσα για την παρακολούθηση της προόδου κατά την περίοδο 2010-2020, εκ των οποίων το ένα αφορά άμεσα την **τριτοβάθμια εκπαίδευση:**

«Μέχρι το 2020 το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών με τριτοβάθμιο μορφωτικό επίπεδο θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 40%»

Κοινωνική διάσταση

- Όσον αφορά την «**κοινωνική διάσταση**» στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010β), τα κράτη-μέλη καλούνται:
- να προωθήσουν τη **διεύρυνση της πρόσβασης**, παραδείγματος χάρη μέσω της ενδυνάμωσης της οικονομικής ενίσχυσης των φοιτητών και μέσω ευέλικτων και διαφοροποιημένων τρόπων μάθησης,
 - να αναπτύξουν πολιτικές που στοχεύουν στην **αύξηση των ποσοστών ολοκλήρωσης** με την ενδυνάμωση της εξατομικευμένης στήριξης και καθοδήγησης των φοιτητών,
 - να συνεχίσουν την προσπάθεια **εξάλειψης των εμποδίων, διεύρυνσης των ευκαιριών και βελτίωσης της ποιότητας της μαθησιακής κινητικότητας** παρέχοντας ταυτόχρονα τα κατάλληλα κίνητρα για την κινητικότητα των φοιτητών με **μειονεκτικό υπόβαθρο**,
 - να προωθήσουν **ειδικά προγράμματα** για **ενήλικους** φοιτητές και ειδικότερα για τους **μη παραδοσιακούς εκπαιδευόμενους**.

Στο συγκεκριμένο κείμενο συμπερασμάτων φαίνεται πως δίνεται από την ΕΕ ένας ορισμός της κοινωνικής διάστασης της εκπαίδευσης : « [...] **εξασφαλίζοντας ότι παρέχονται σε όλους, νέους και ενήλικους, οι δυνατότητες να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό τους [...] ανεξαρτήτως της κοινωνικοοικονομικής τους προέλευσης ή της προσωπικής τους κατάστασης.**»

Διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Επιπλέον στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου του 2010 περιλαμβάνονται προτάσεις για τη **διεθνοποίηση** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2010α), με τις οποίες τα κράτη-μέλη καλούνται να συντονίσουν τα ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ώστε:

- Να κατοχυρώσουν μια πραγματικά διεθνή παιδεία με την **προαγωγή του τριγώνου της γνώσεως** (συνεργασίες και δικτυώσεις μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, του χώρου της έρευνας και του επιχειρηματικού τομέα), την **προώθηση της κινητικότητας** (φοιτητών, διδασκόντων, ερευνητών), την **παροχή της κατάλληλης κατάρτισης και δεξιοτήτων**, της πρόσληψης σε διεθνή κλίμακα **πεπειραμένου προσωπικού**, της **διασφάλισης της ποιότητας**, τη δημιουργία **κατάλληλου θεσμικού κλίματος** και την εκπόνηση στρατηγικών **διεθνοποίησης** σε επίπεδο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Να αυξήσουν τη **διεθνή ελκυστικότητα** των ιδρυμάτων με την προαγωγή της **ακαδημαϊκής αριστείας**, τη βελτίωση της ποιότητας των **υποστηρικτικών υπηρεσιών**, τη ανάπτυξη διεθνών συνεργιών, την προώθηση διεθνικών συγχρηματοδοτούμενων, διπλών και **πολλαπλών πτυχίων** και την **εξάλειψη των εμποδίων στην αναγνώριση προσόντων** και περιόδων σπουδών.
- Να προάγουν την **παγκόσμια διάσταση** και ευαισθητοποίηση όσον αφορά την κοινωνική ευθύνη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με την προώθηση καινοτόμων μορφών διακρατικής συνεργασίας, τη βελτίωση της ισοτιμίας στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια και τη μεταλαμπάδευση των γνώσεων στην κοινωνία.

Συνοπτικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση **στηρίζει ενεργά τη Διαδικασία της Μπολόνια** αναφορικά με τη **δια βίου μάθηση**, την **επικεντρωμένη στο φοιτητή μάθηση**, τη **διασφάλιση της ποιότητας**, τη **διαφάνεια**, την **κινητικότητα**, την **αναγνώριση πτυχίων** και το **διεθνές άνοιγμα** μέσα την εφαρμογή των διεθνών προγραμμάτων Erasmus, Tempus και Erasmus Mundus, Marie Curie κ.α.

Πέρα από αυτά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επικεντρωθεί και **σε επιπλέον ζητήματα:**

- στη **θέσπιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων**, το οποίο θα συνδέει τα εθνικά πλαίσια και συστήματα με ένα κοινό ευρωπαϊκό πρότυπο
- στη μεταρρύθμιση της **διακυβέρνησης** της ανώτατης εκπαίδευσης, με **αύξηση της αυτονομίας** των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και **αύξηση της λογοδοσίας**
- στη μεταρρύθμιση του **τρόπου χρηματοδότησης** της ανώτατης εκπαίδευσης με **αύξηση της χρηματοδότησης από άλλες πηγές** (πχ. Επιχειρήσεις, ερευνητικά κονδύλια) αλλά και των **νοικοκυριών**, **αύξηση της οικονομικής αυτονομίας** των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων

3

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη

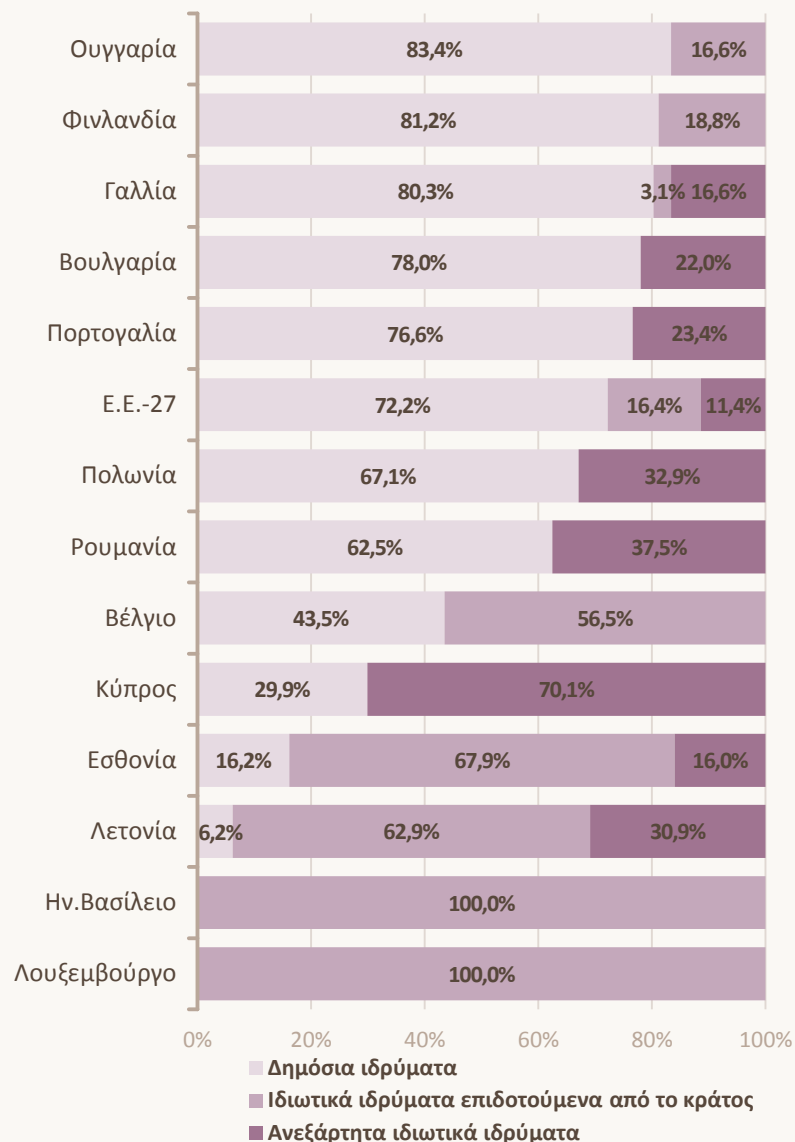
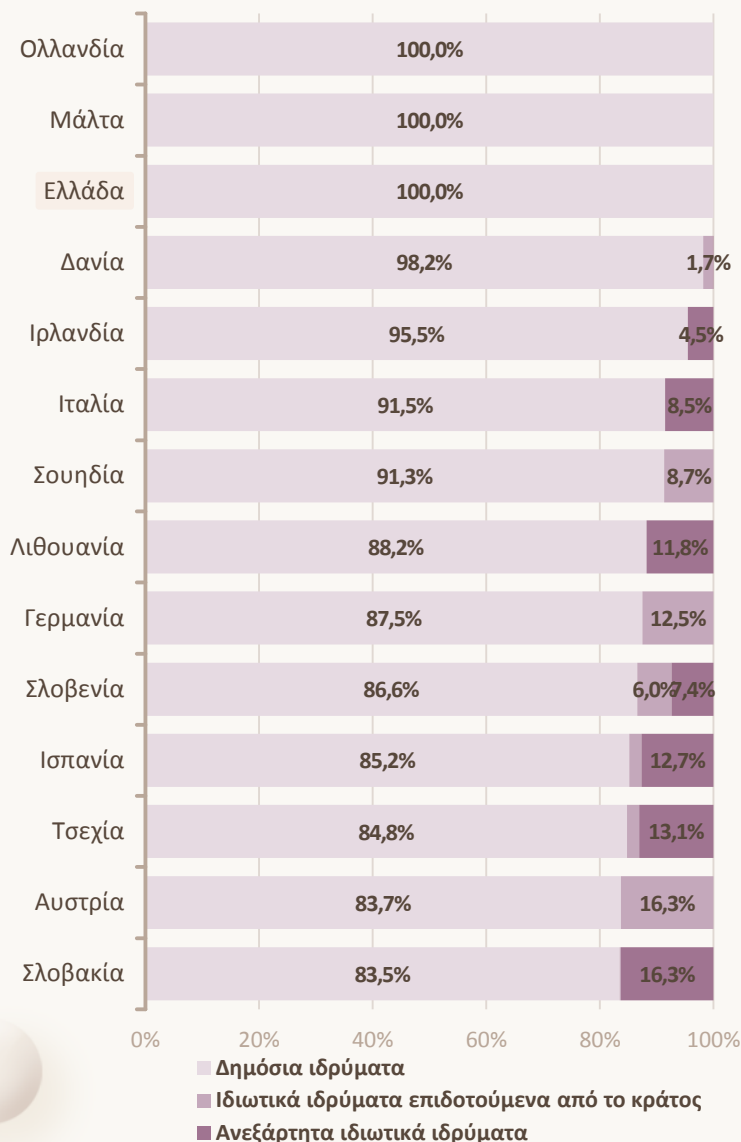
- ▶ Δημόσιος & Ιδιωτικός τομέας
- ▶ Τρόπος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
- ▶ Δίδακτρα και οικονομική υποστήριξη των φοιτητών
- ▶ Αυτονομία εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- ▶ Γεωγραφική προσβασιμότητα εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- ▶ Κινητικότητα φοιτητικού πληθυσμού

Τα κράτη-μέλη της ΕΕ διαφοροποιούνται σημαντικά ως προς τον **τύπο των ιδρυμάτων** τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στο σύνολο της ΕΕ-27 το **72,2%** των σπουδαστών φοιτά σε **δημόσια ιδρύματα**, το **16,4%** σε **ιδιωτικά εξαρτώμενα από το κράτος ιδρύματα** και το **11,4%** σε **ανεξάρτητα ιδιωτικά ιδρύματα**.

Στην **Ελλάδα**, την **Ολλανδία** και τη **Μάλτα** η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται **αποκλειστικά** από ιδρύματα του **δημόσιου τομέα**. Στον αντίποδα βρίσκεται το **Ηνωμένο Βασίλειο** με το **Λουξεμβούργο**, όπου το **σύνολο** των ιδρυμάτων είναι **ιδιωτικά αλλά εξαρτώμενα από το κράτος**. Η **Κύπρος** εμφανίζει το **υψηλότερο ποσοστό** σπουδαστών σε **ιδιωτικά ανεξάρτητα ιδρύματα (70,1%)**.

Ας σημειωθεί ότι από την ανάλυση της παρούσας μελέτης προέκυψε πως τα συστήματα με **υψηλά ποσοστά φοίτησης σε ανεξάρτητα ιδιωτικά ιδρύματα** τείνουν να παρουσιάζουν και **χαμηλά συνολικά παραγόμενα αποτελέσματα** και αντιστρόφως. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη σχέση είναι **ισχυρότερη** στην περίπτωση των **ερευνητικών αποτελεσμάτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5-6) ανά τύπο ιδρύματος (δημόσιο, ιδιωτικό)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των 27 κρατών-μελών διαφοροποιούνται ως προς τον **τρόπο εισαγωγής των υποψηφίων** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση επηρεάζεται από την επιβολή **περιορισμού στον αριθμό των εισακτέων** (numerus clausus), η οποία εφαρμόζεται στην πλειονότητα των κρατών-μελών, αλλά και από τα **κριτήρια** ή τις **διαδικασίες επιλογής** των υποψηφίων για εισαγωγή (εθνικές εξετάσεις, τεστ δεξιοτήτων, συνέντευξη κλπ.).

Μόλις στο **10,7%** των κρατών-μελών της ΕΕ, μεταξύ των οποίων και η **Ελλάδα**, ο **αριθμός εισακτέων** στον 1ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης **καθορίζεται από τις κεντρικές/ περιφερειακές αρχές**, ενώ στο **39,3%** ο αριθμός των θέσεων καθορίζεται **από κοινού** από τα **εκπαιδευτικά ιδρύματα** και τις **εκπαιδευτικές αρχές**.

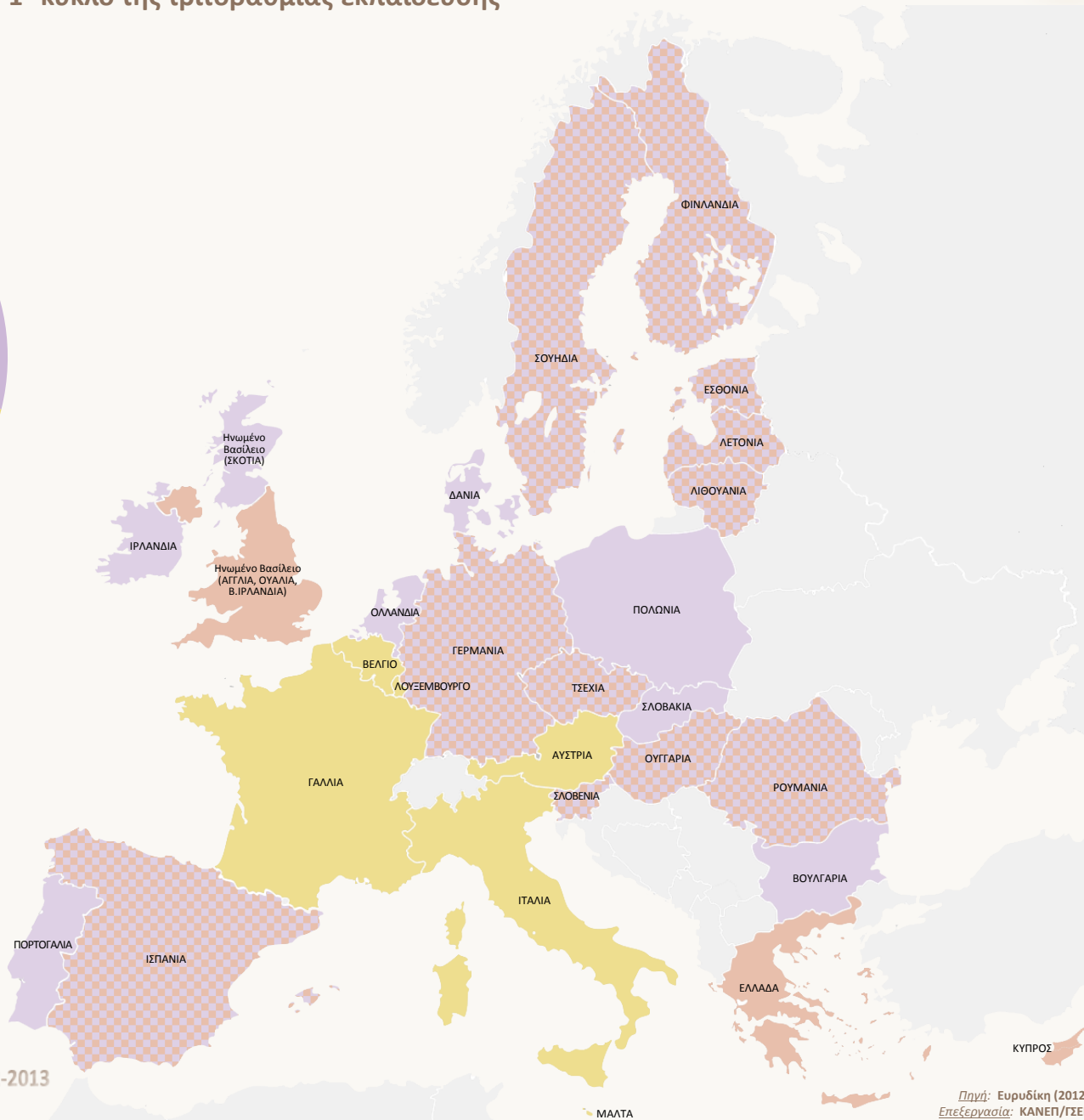
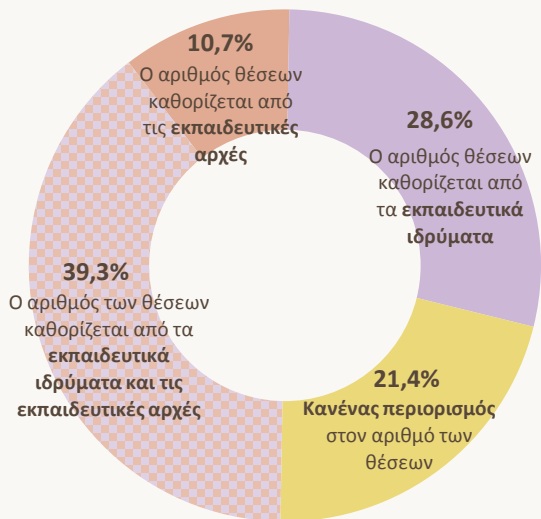
Στην πλειονότητα των κρατών-μελών (**53,6%**) τα **εκπαιδευτικά ιδρύματα** διαμορφώνουν τα **κριτήρια επιλογής** των υποψηφίων στον 1ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η **Ελλάδα** ανήκει στο **21,4%** των χωρών όπου **διεξάγονται εθνικές/ περιφερειακές απολυτήριες/εισαγωγικές εξετάσεις με κοινά κριτήρια αξιολόγησης**.

Ας σημειωθεί πως από την ανάλυση της παρούσας έκθεσης προέκυψε ότι τα κράτη-μέλη όπου τα **εκπαιδευτικά ιδρύματα θέτουν τα κριτήρια επιλογής** των υποψηφίων παρουσιάζουν **υψηλότερα παραγόμενα αποτελέσματα** (εκπαιδευτικά και ερευνητικά) **σε σύγκριση με τα υπόλοιπα συστήματα** (όπου είτε δεν προβλέπεται καμία διαδικασία επιλογής, είτε λειτουργεί εθνικό σύστημα εξετάσεων για την εισαγωγή των υποψηφίων).

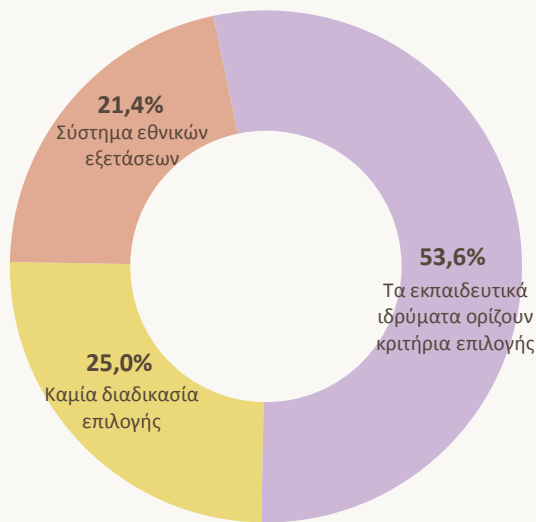

Καθορισμός αριθμού εισακτέων στον 1^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010/11

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κριτήρια εισαγωγής των υποψηφίων στον 1^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

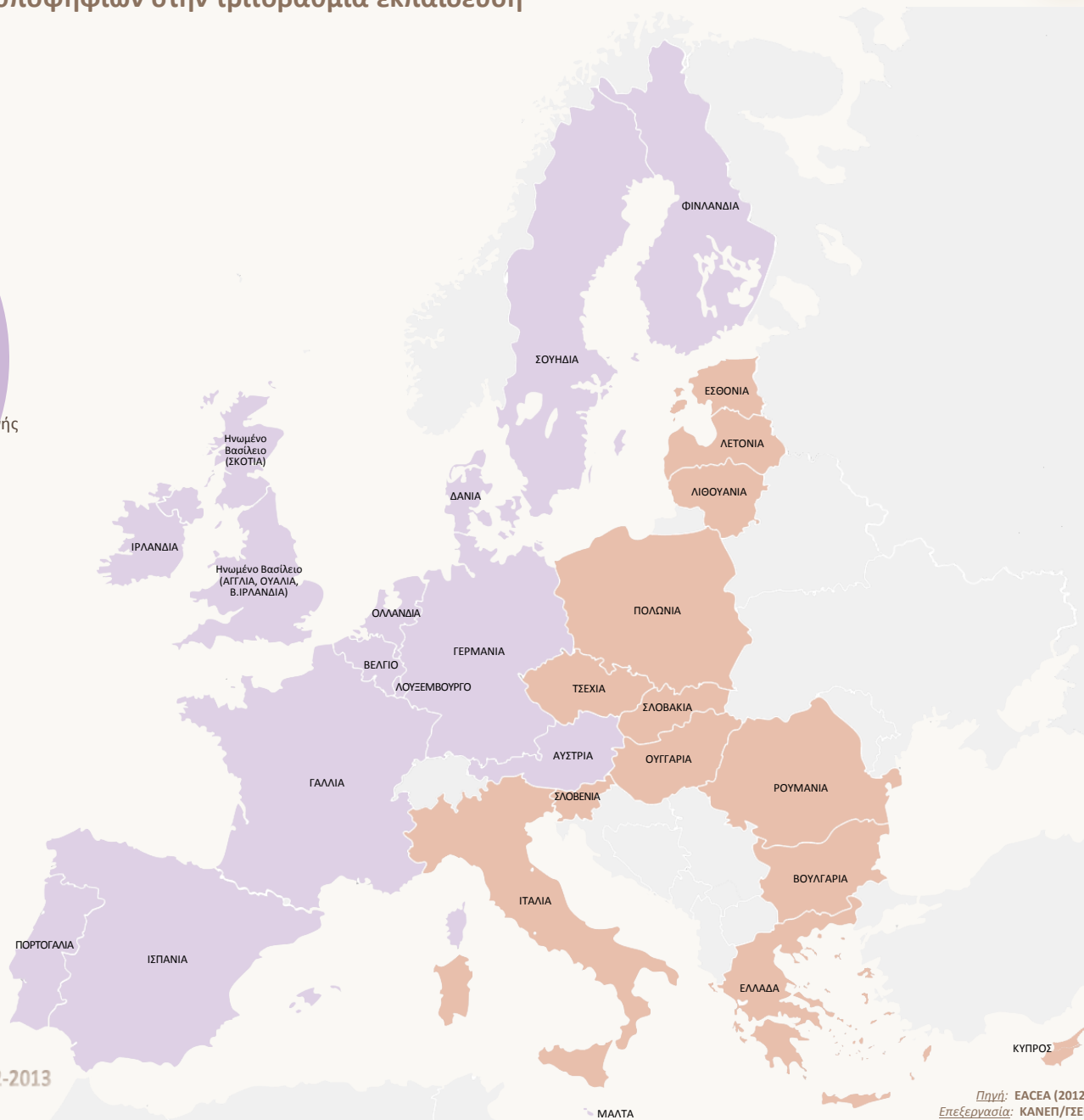
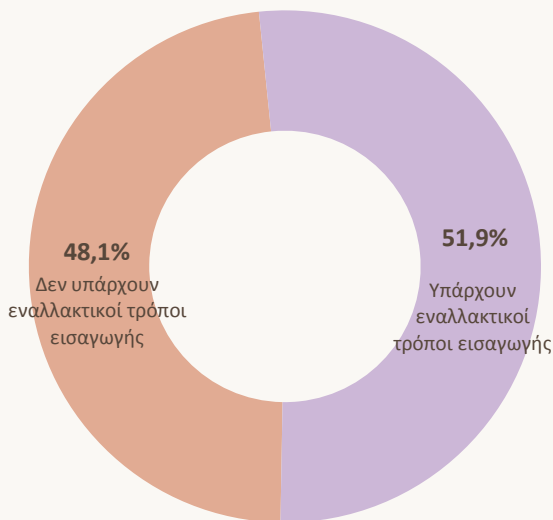
Το 2009 οι χώρες του EXAE συμφώνησαν να καθορίσουν **μετρήσιμους εθνικούς στόχους** για τη διεύρυνση συνολικά της συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ειδικότερα για την αύξηση της συμμετοχής των υποεκπροσωπούμενων σε αυτήν ομάδων, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το 2020. Μέχρι σήμερα **μόνο 4 χώρες** (Αυστρία, Ιρλανδία, Φινλανδία και Νορβηγία) έχουν ορίσει μετρήσιμους εθνικούς στόχους στην κατεύθυνση αυτή.

Παρόλα αυτά, σε πολλές χώρες εφαρμόζονται **στοχευμένες πολιτικές** για **υποεκπροσωπούμενες** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση **κοινωνικές ομάδες** με στόχο να αμβλυνθούν τα αδιέξοδα στο σύστημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με την προαγωγή της δια βίου μάθησης και των πολιτικών για τη διεύρυνση της συμμετοχής. Μια από αυτές είναι η **πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων εισαγωγής** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι απευθύνονται σε υποψήφιους φοιτητές που δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις πρόσβασης στο σύστημα (κύριος τρόπος εισαγωγής).

Οι εναλλακτικοί τρόποι εισαγωγής παρέχουν τη δυνατότητα φοίτησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε κοινωνικοοικονομικές, ηλικιακές, ειδικές και άλλες ομάδες, που **παραδοσιακά αποκλείονταν**, ή υποεκπροσωπούνταν, σε αυτήν. Στο πλαίσιο της τρέχουσας πολιτικής, τόσο στον EXAE, όσο και στην ΕΕ, όπου κατέχει κυρίαρχη θέση η προαγωγή της ιδέας «**κανένα ταλέντο δεν πρέπει να μένει πίσω**», το ζήτημα των εναλλακτικών τρόπων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Εναλλακτικοί τρόποι εισαγωγής των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010/11

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Από τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων, σε **14** από τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ προβλέπονται **εναλλακτικοί τρόποι εισαγωγής** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ στα υπόλοιπα 13 κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων και η **Ελλάδα**, το **πιστοποιητικό ολοκλήρωσης της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** εξακολουθεί να αποτελεί το **μόνο δρόμο για την εισαγωγή** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στη **Σουηδία**, τη **Φινλανδία**, το **Ηνωμένο Βασίλειο** και την **Ιρλανδία** καταγράφονται τα **υψηλότερα ποσοστά** φοιτητών που εισήχθησαν μέσω **εναλλακτικών διαδρομών πρόσβασης** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ας σημειωθεί ότι από την ανάλυση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που **παρέχουν εναλλακτικούς τρόπους πρόσβασης** στους υποψηφίους τους καταγράφουν και **καλύτερα παραγόμενα συνολικά αποτελέσματα** (εκπαιδευτικά και ερευνητικά).

Η **κοινωνική διάσταση** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δεν αφορά μόνο στην **εισαγωγή** των υποψηφίων, αλλά και στη **φοίτηση** και **ολοκλήρωση** των σπουδών τους **χωρίς εμπόδια** που σχετίζονται με το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρό τους.

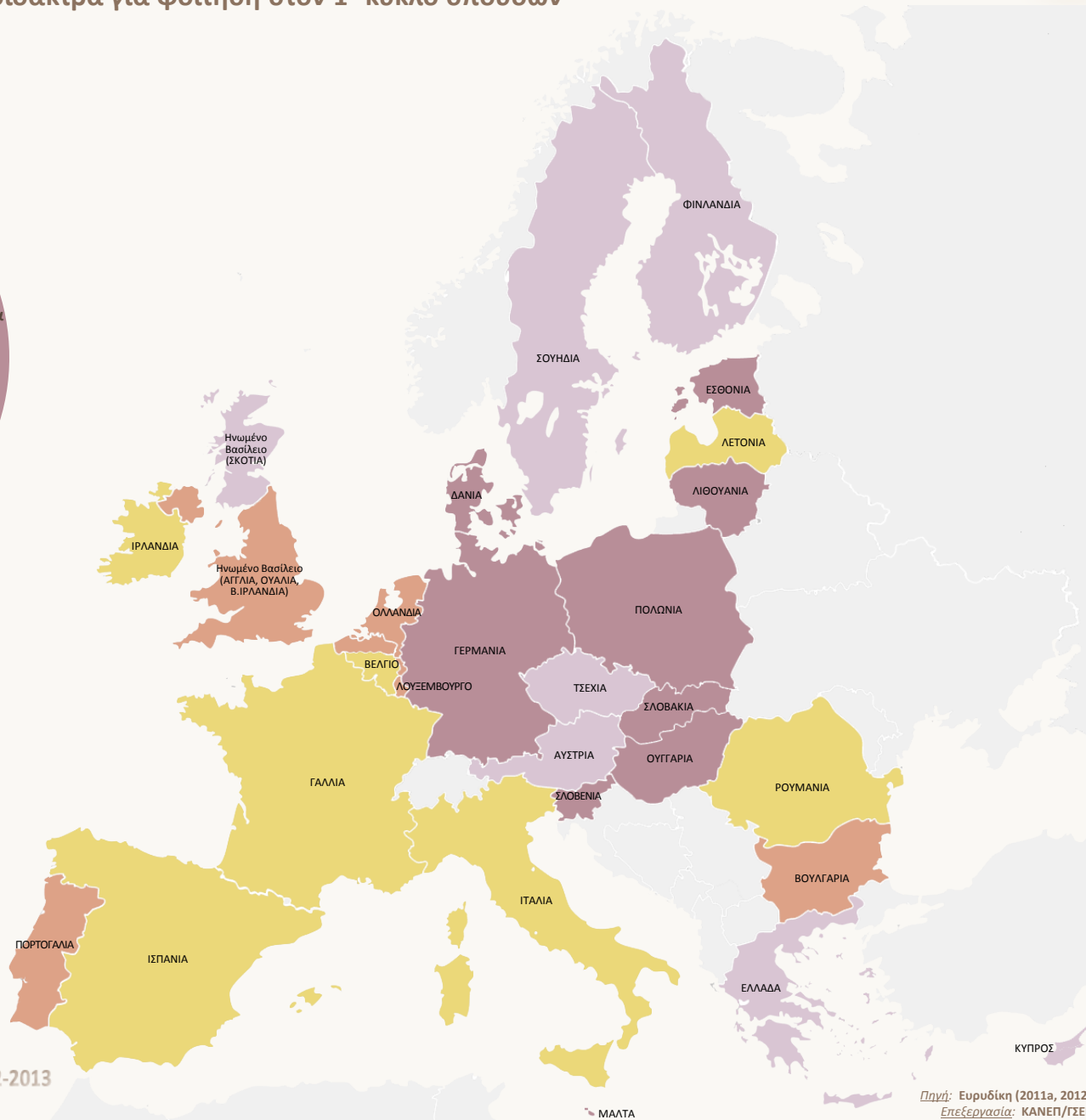
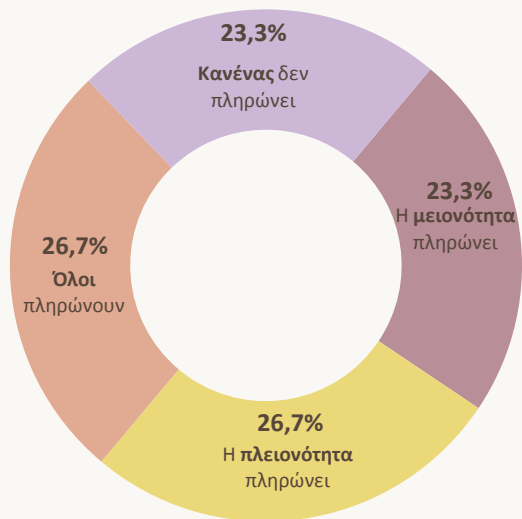
Από τη μία πλευρά, η υποχρέωση καταβολής **διδάκτρων** για τη φοίτηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει **ανασταλτικό παράγοντα** για τη φοίτηση του ατόμου σε σπουδές ανώτατου επιπέδου.

Από την άλλη πλευρά, οι **μορφές οικονομικής στήριξης** των φοιτητών που προβλέπονται στα συστήματα εκπαίδευσης μπορούν να αποτελέσουν **παράγοντα εξισορρόπησης** και, συνεπώς, να συμβάλλουν στην αύξηση των ποσοστών των φοιτητών που ολοκληρώνουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Μέσα από τη μελέτη του βαθμού ισορροπίας μεταξύ της υποχρέωσης για καταβολή διδάκτρων και της παροχής οικονομικής στήριξης αναδεικνύονται τα δομικά χαρακτηριστικά των **μοντέλων χρηματοδότησης** των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που κυριαρχούν στον ευρωπαϊκό χώρο.

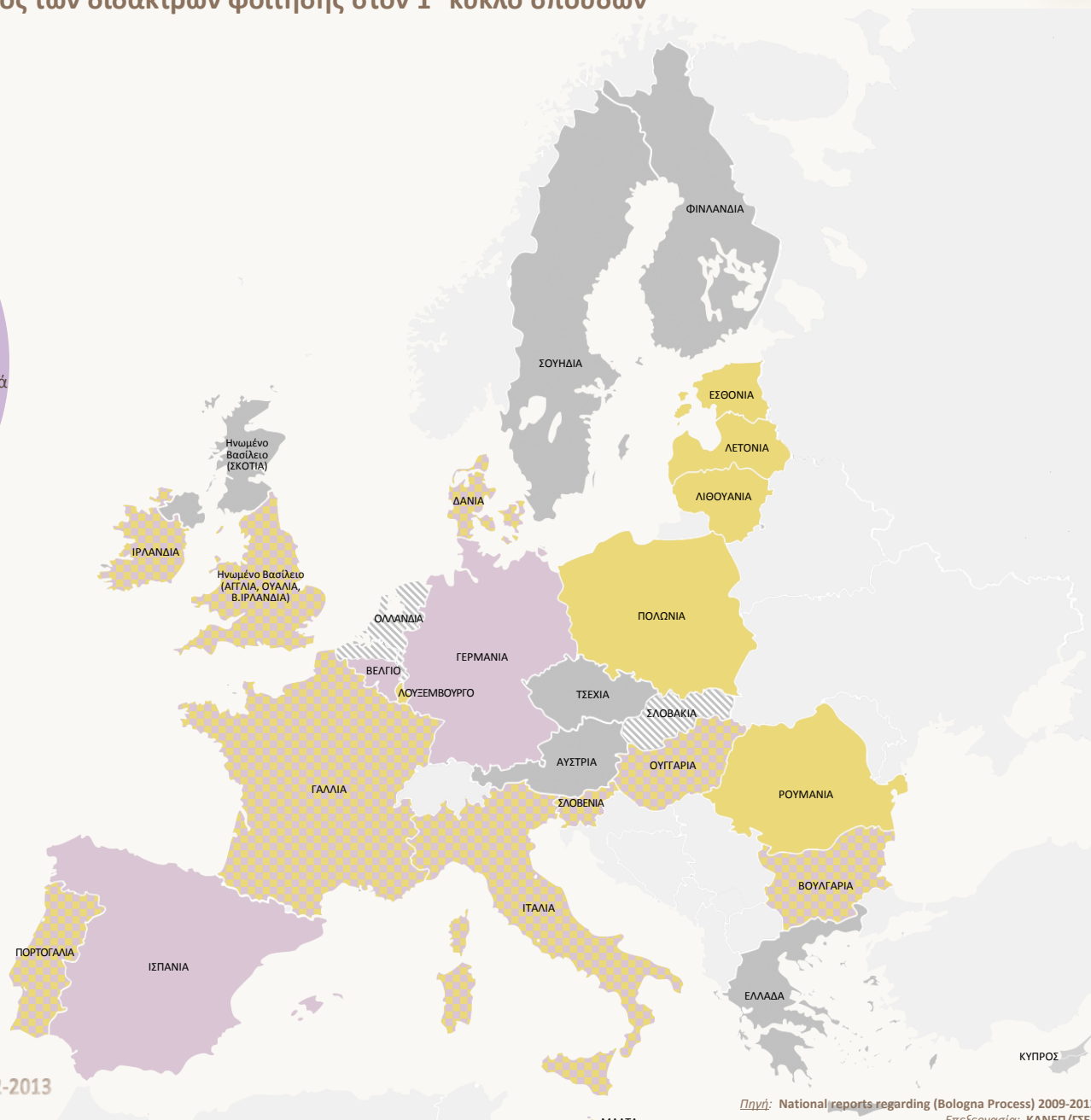
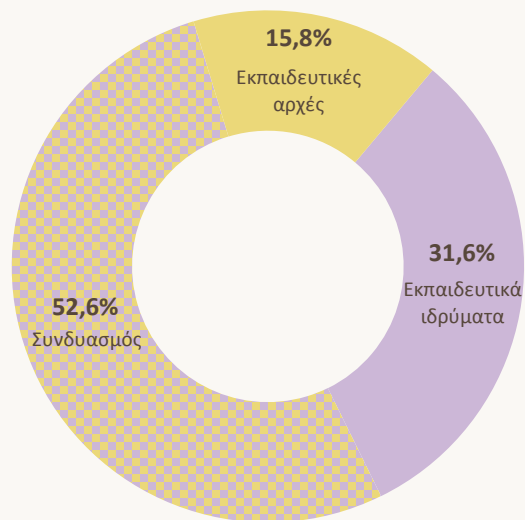

Ποσοστό φοιτητών που πληρώνουν δίδακτρα για φοίτηση στον 1^ο κύκλο σπουδών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

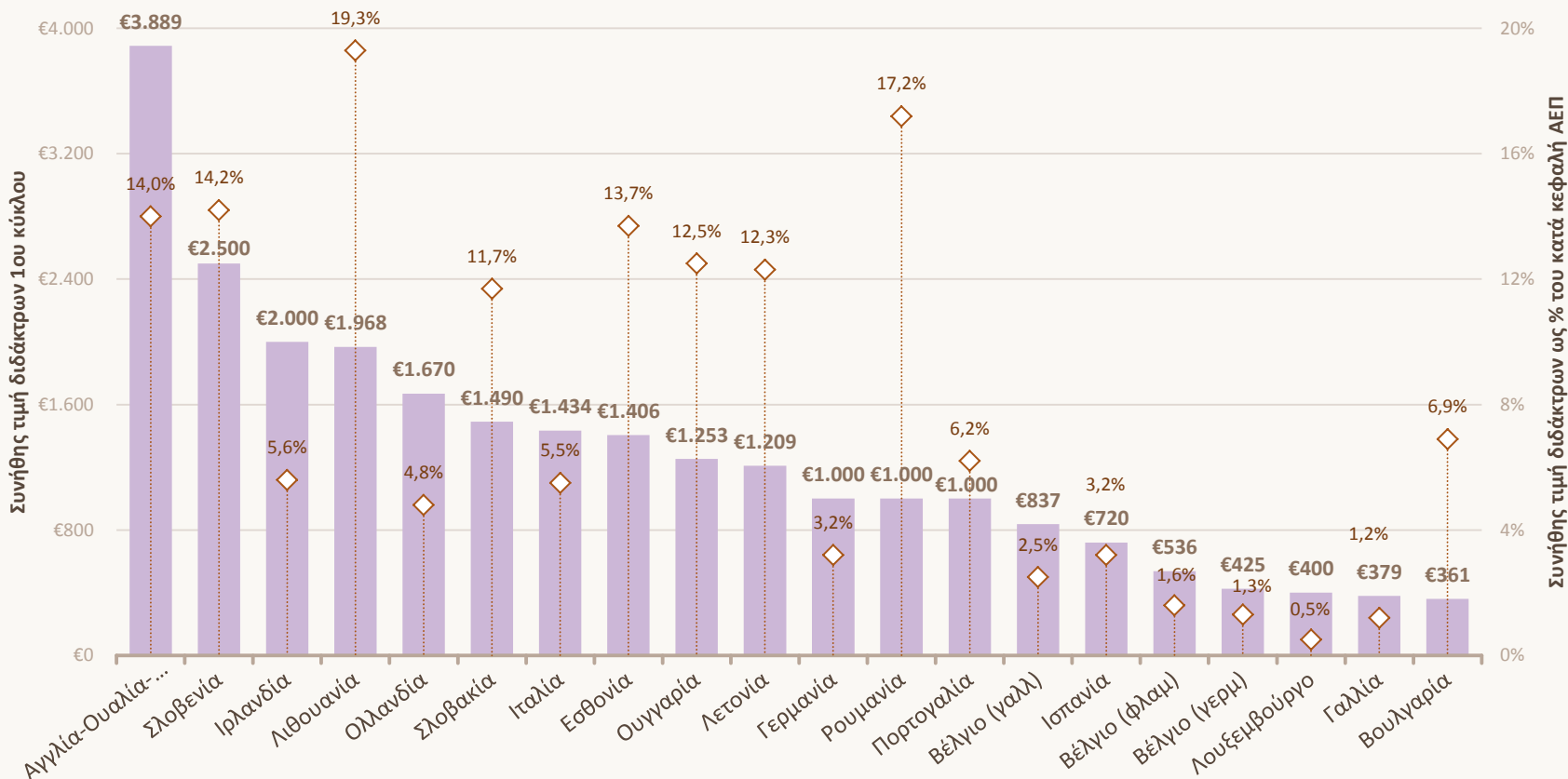
Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Διοικητική αρχή που καθορίζει το ύψος των διδάκτρων φοίτησης στον 1^ο κύκλο σπουδών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

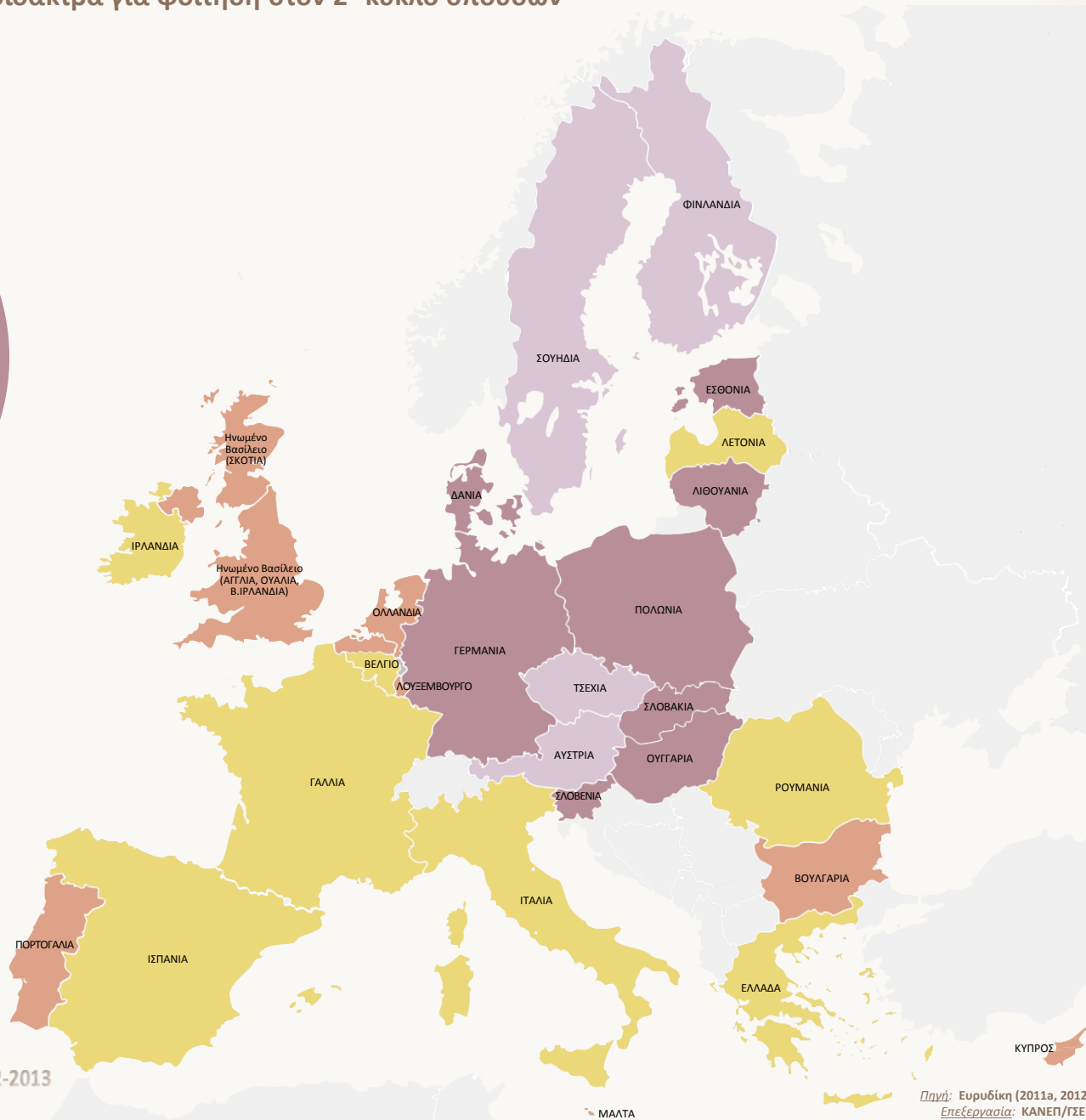
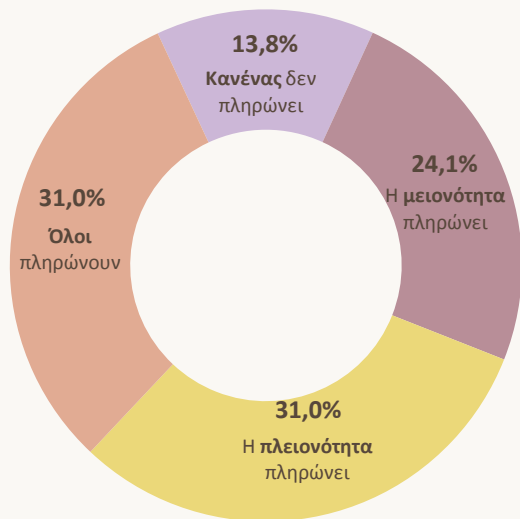
Συνήθης τιμή ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στον 1^ο κύκλο σπουδών σε ευρώ και ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Στο **23,3%** των κρατών-μελών της ΕΕ-27, μεταξύ των οποίων και στην **Ελλάδα**, η φοίτηση στον **1ο κύκλο** σπουδών είναι **δωρεάν**, ενώ στα υπόλοιπα κράτη-μέλη της ΕΕ-27 οι φοιτητές υποχρεούνται στην **καταβολή κατά μέσο όρο 1.274€ κατ' έτος για δίδακτρα φοίτησης**.

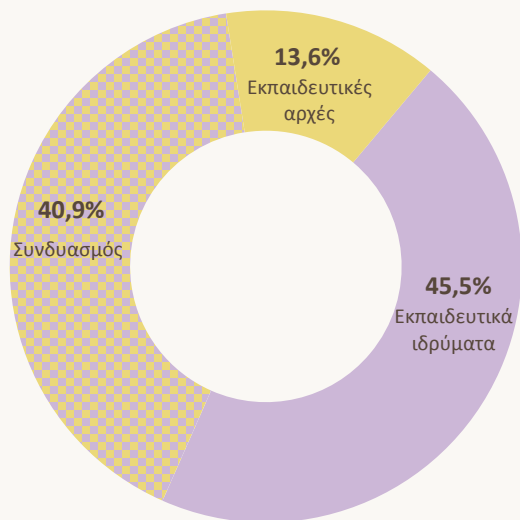
Ποσοστό φοιτητών που πληρώνουν δίδακτρα για φοίτηση στον 2^ο κύκλο σπουδών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

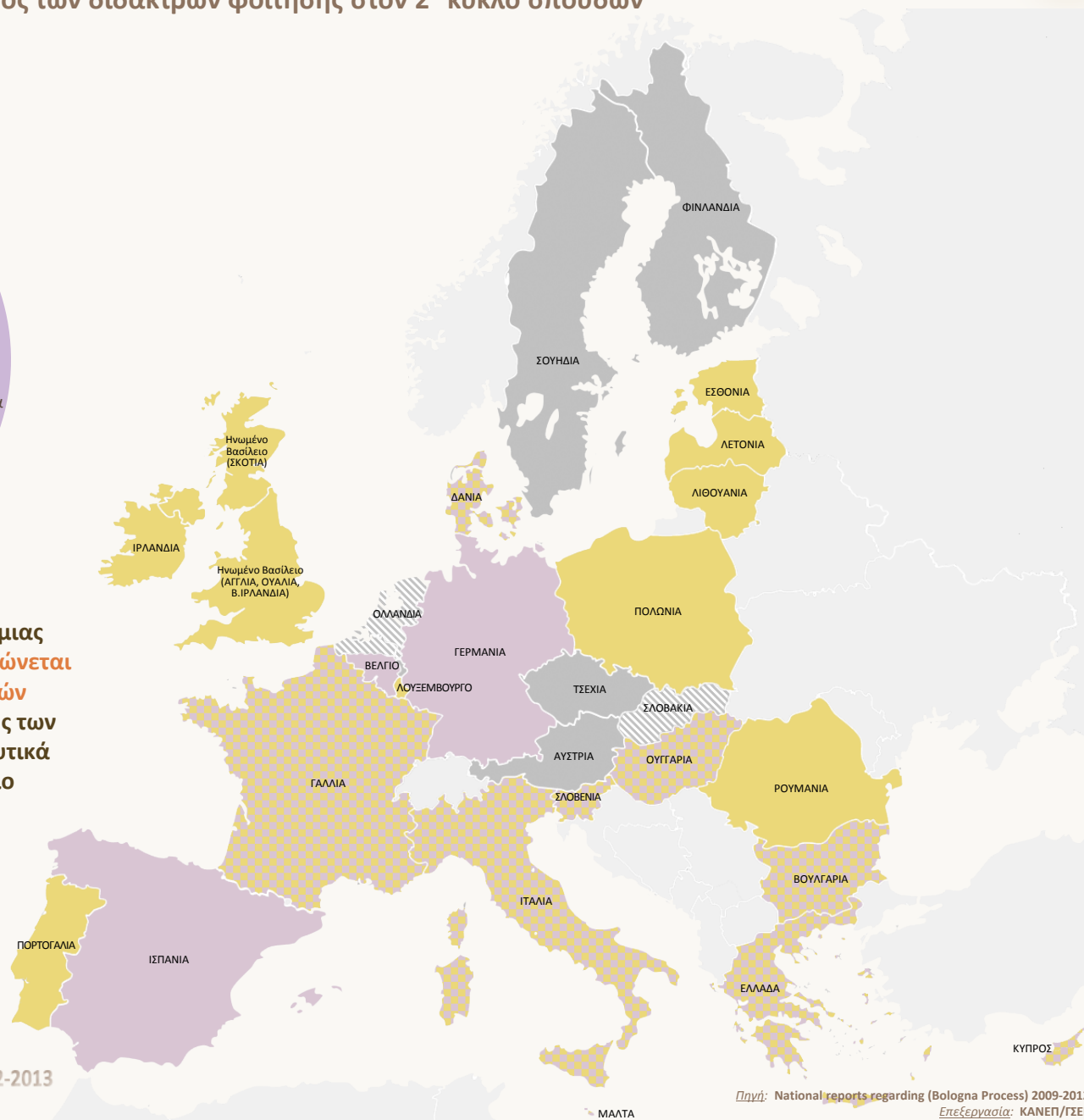
Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Διοικητική αρχή που καθορίζει το ύψος των διδάκτρων φοίτησης στον 2^ο κύκλο σπουδών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

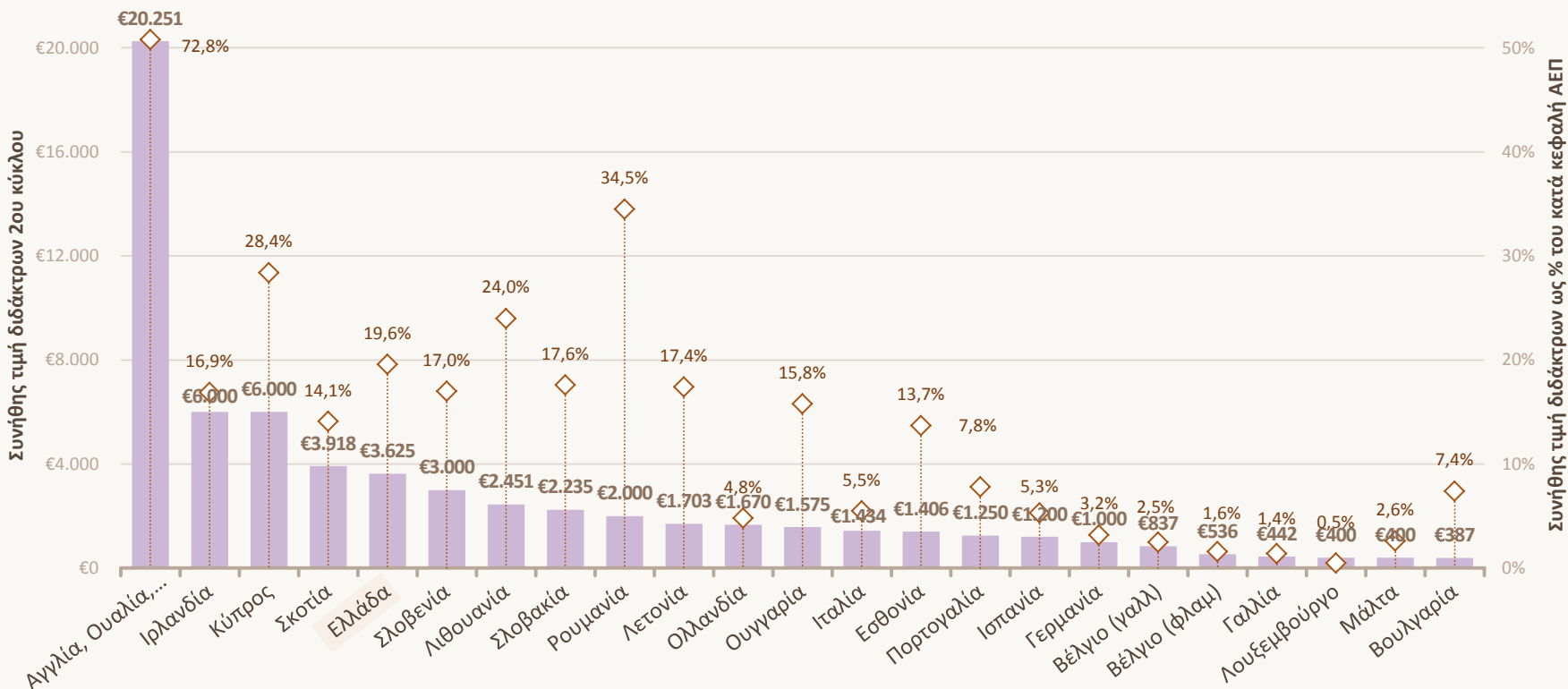
Στον 2ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κυριαρχεί η τάση να **μειώνεται ο έλεγχος των κεντρικών εκπαιδευτικών αρχών** κατά τον καθορισμό του ύψους των διδάκτρων φοίτησης από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε σύγκριση με τον 1ο κύκλο σπουδών.

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

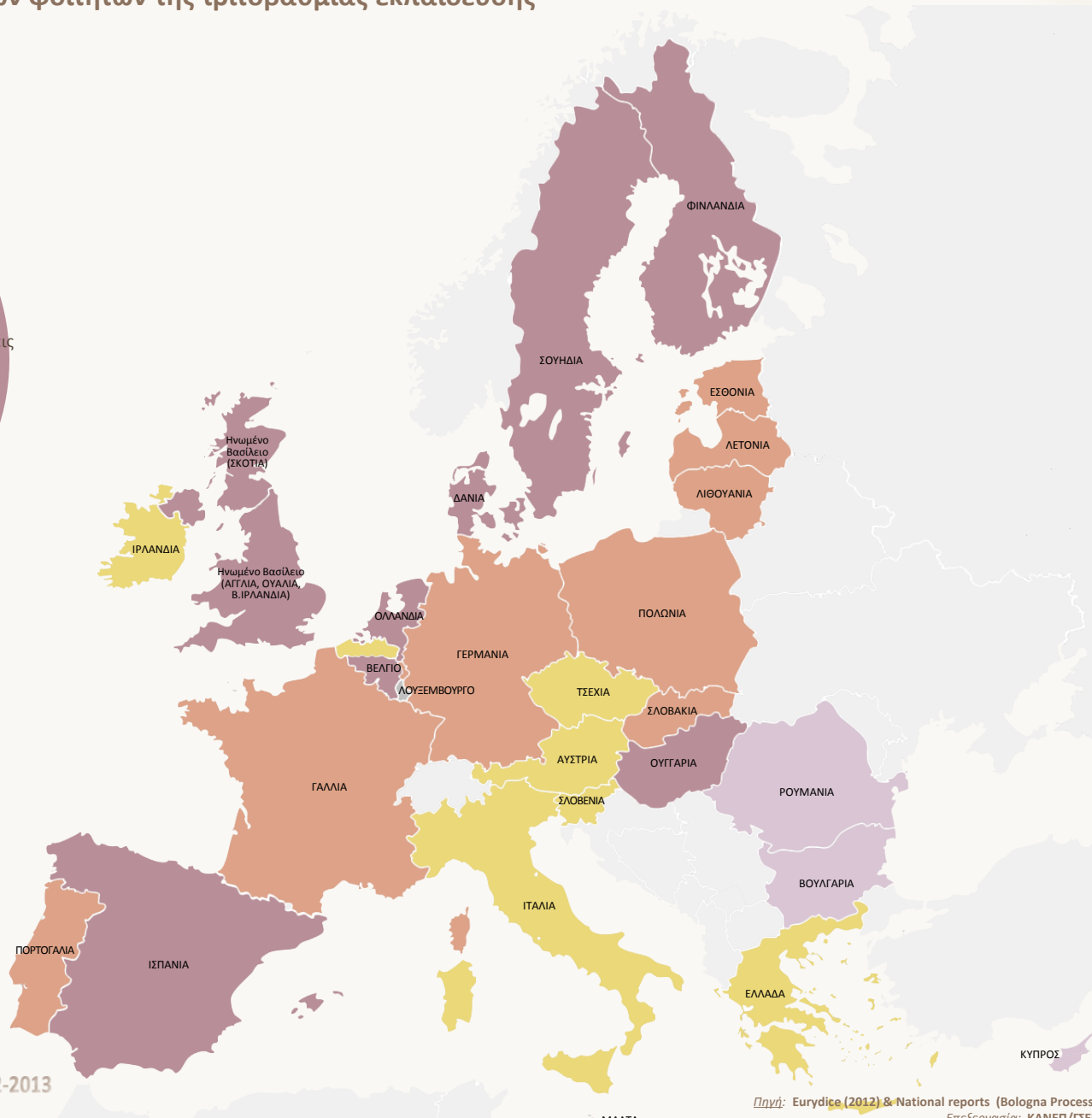
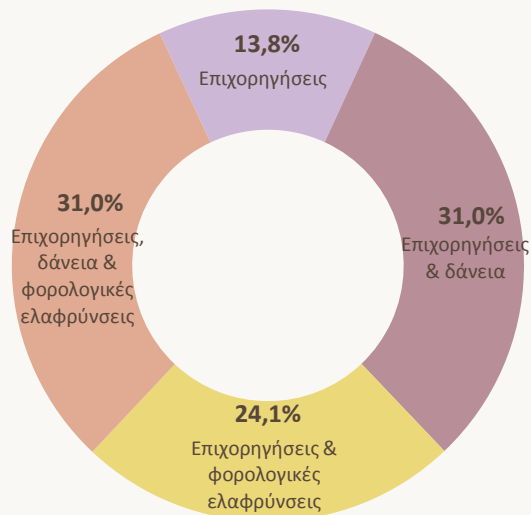
Συνήθης τιμή ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στον 2^ο κύκλο σπουδών σε ευρώ και ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Στον 2ο κύκλο σπουδών, μόνο στο 17,2% των κρατών-μελών η φοίτηση είναι δωρεάν. Η Ελλάδα περιλαμβάνεται στο 31,0% των χωρών όπου η πλειονότητα των φοιτητών στον 2ο κύκλο σπουδών καταβάλλει δίδακτρα. Κατά μέσο όρο στην ΕΕ τα δίδακτρα φοίτησης στον 2ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι διπλάσια του 1ου κύκλου και είναι 2.770€ κατ' έτος. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών-μελών ως προς το εύρος των διδάκτρων του 2ου κύκλου σπουδών είναι σημαντικά διευρυμένες σε σύγκριση με τον 1ο κύκλο σπουδών. Η Ελλάδα κατέχει την 5η θέση στη σειρά κατάταξης με συνήθη τιμή διδάκτρων 3.625€ στον 2ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σύστημα οικονομικής υποστήριξης των φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

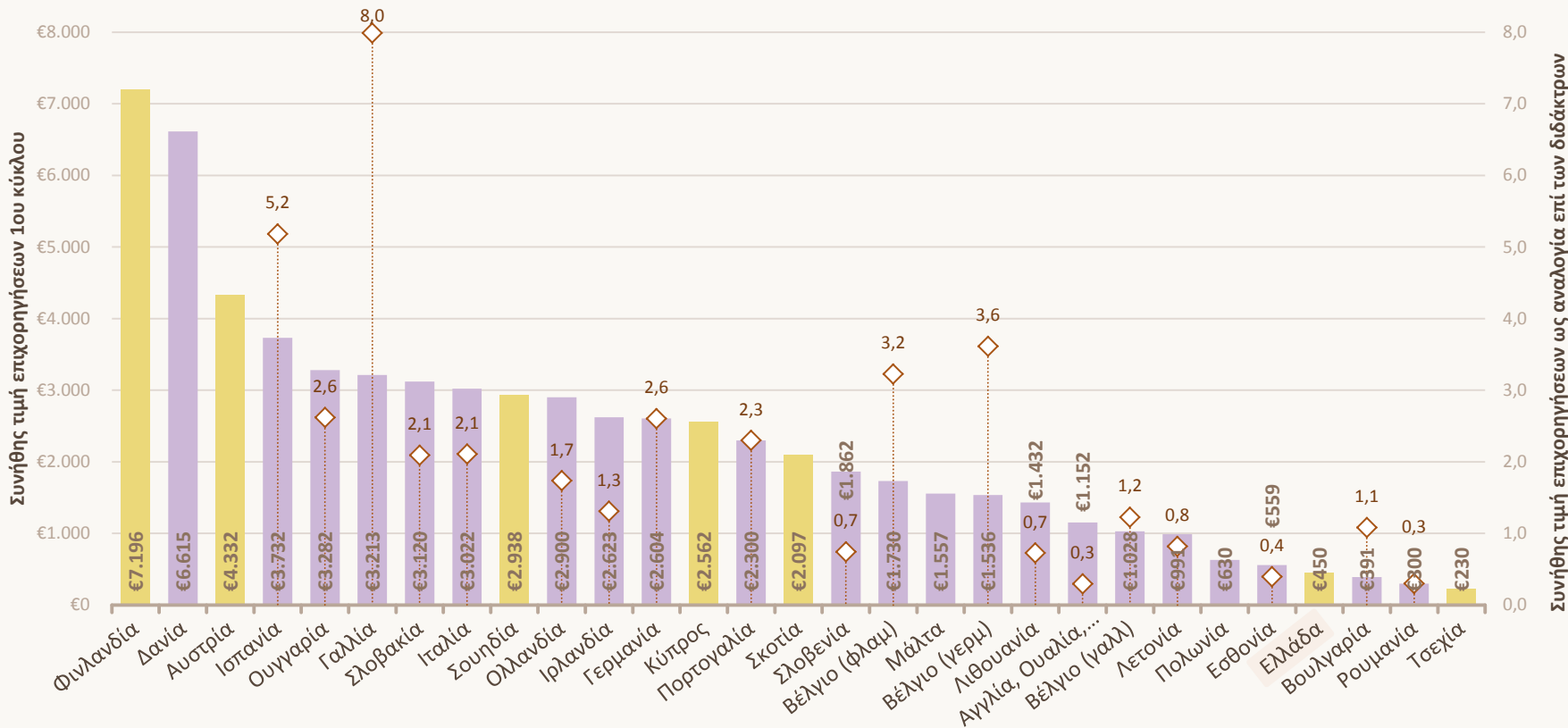

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

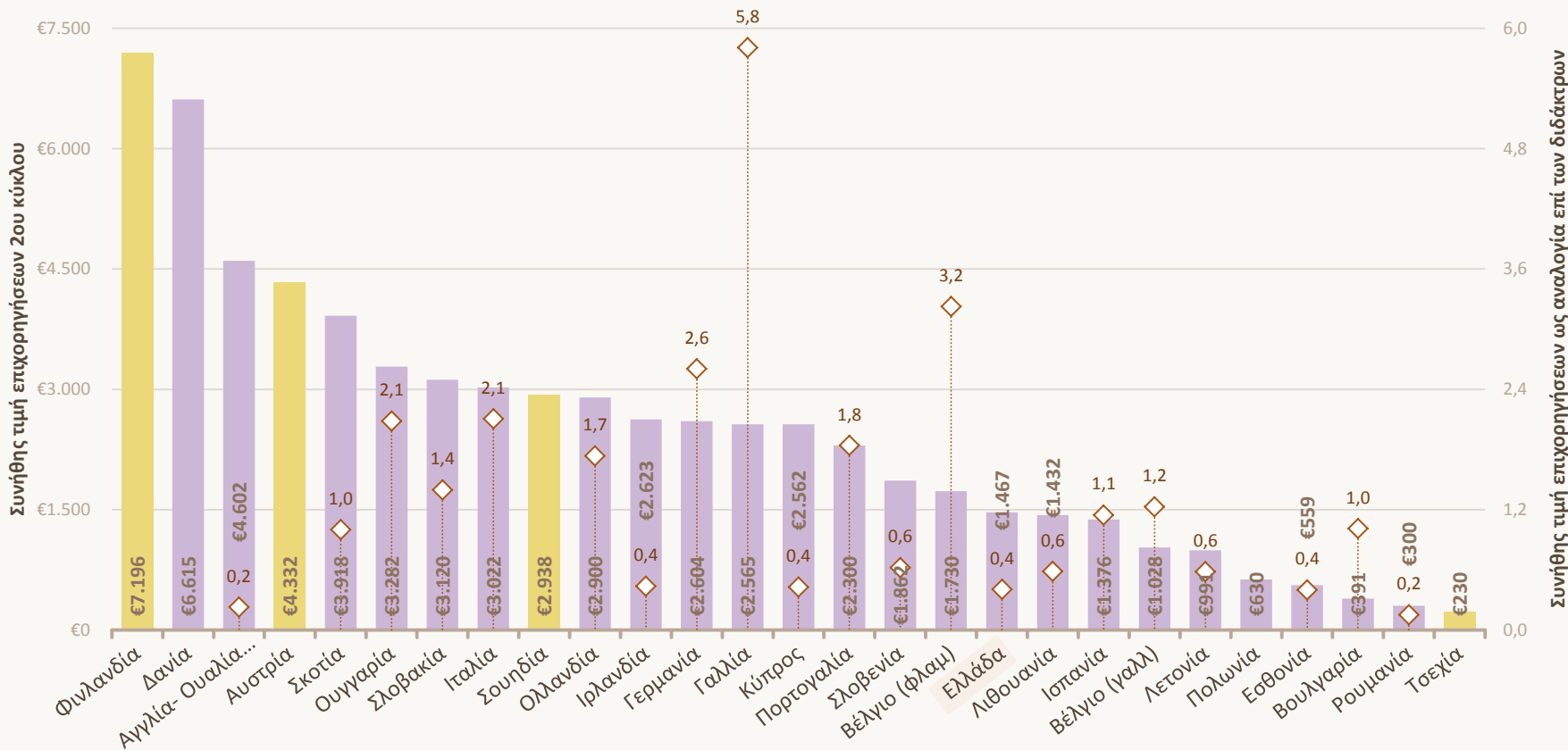
Συνήθης τιμή ετήσιας επιχορήγησης/υποτροφίας στον 1^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρώ και ως αναλογία επί της συνήθους τιμής των ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Στο σύνολο της **ΕΕ-27** η μέση συνήθης ετήσια επιχορήγηση που λαμβάνουν οι φοιτητές του 1ου κύκλου σπουδών είναι **2.289€**, ποσό κατά 1,8 φορές υψηλότερο της συνήθους μέσης τιμής των διδάκτρων. Η συνήθης επιχορήγηση που λαμβάνουν οι Έλληνες φοιτητές είναι μόλις **450€**, τιμή που κατατάσσει τη χώρα στην **26η θέση** μεταξύ των 29 συστημάτων της ΕΕ-27. Αξίζει, επιπλέον, να σημειωθεί ότι η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί το **μοναδικό σύστημα** τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μεταξύ των 29 στην ΕΕ, όπου **δεν προβλέπεται η παροχή επιχορήγησης στους φοιτητές βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, ή άλλων αναγκών (need based),** παρά μόνο βάσει ακαδημαϊκών επιδόσεων.

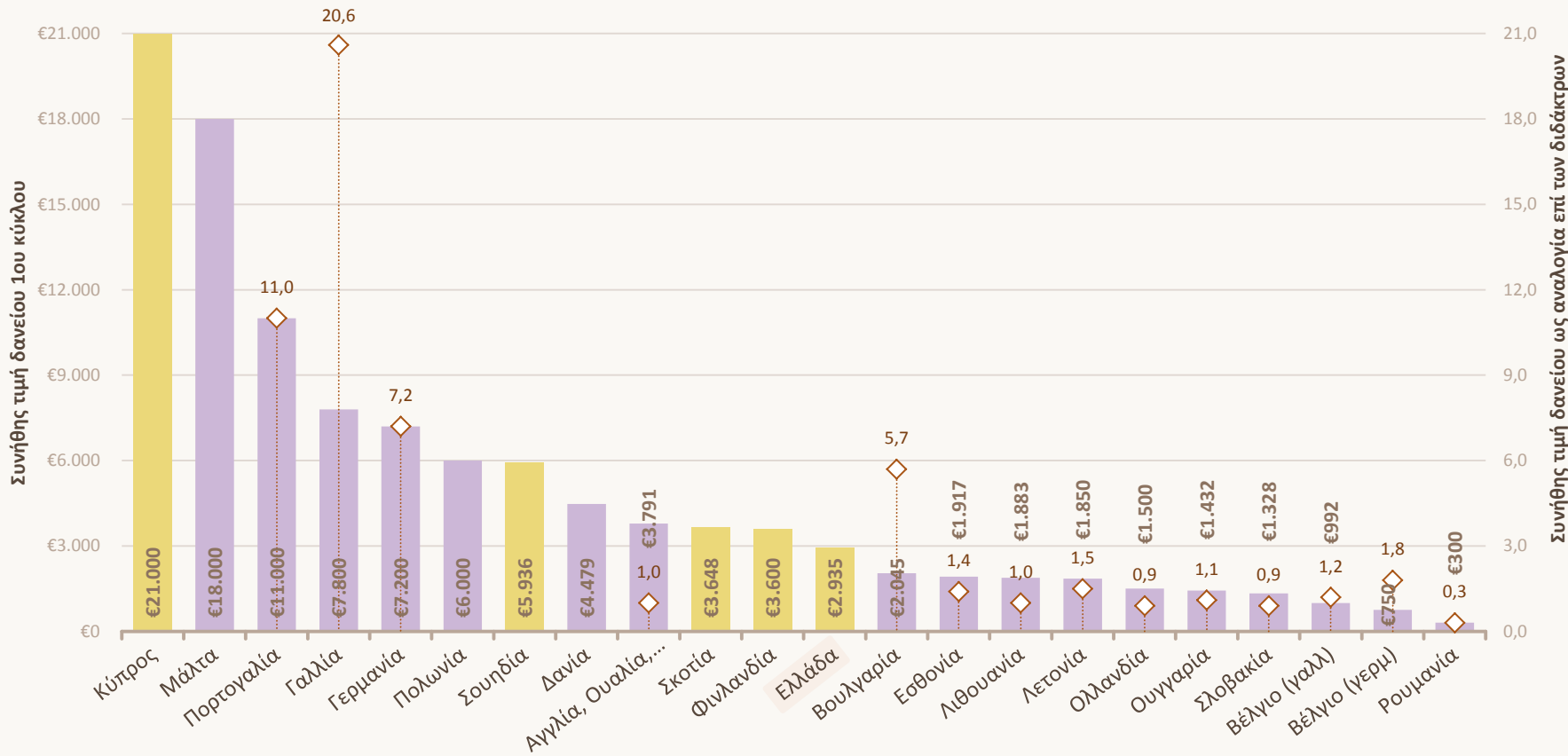
Συνήθης τιμή ετήσιας επιχορήγησης/υποτροφίας στον 2^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρώ και ως αναλογία επί της συνήθους τιμής των ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

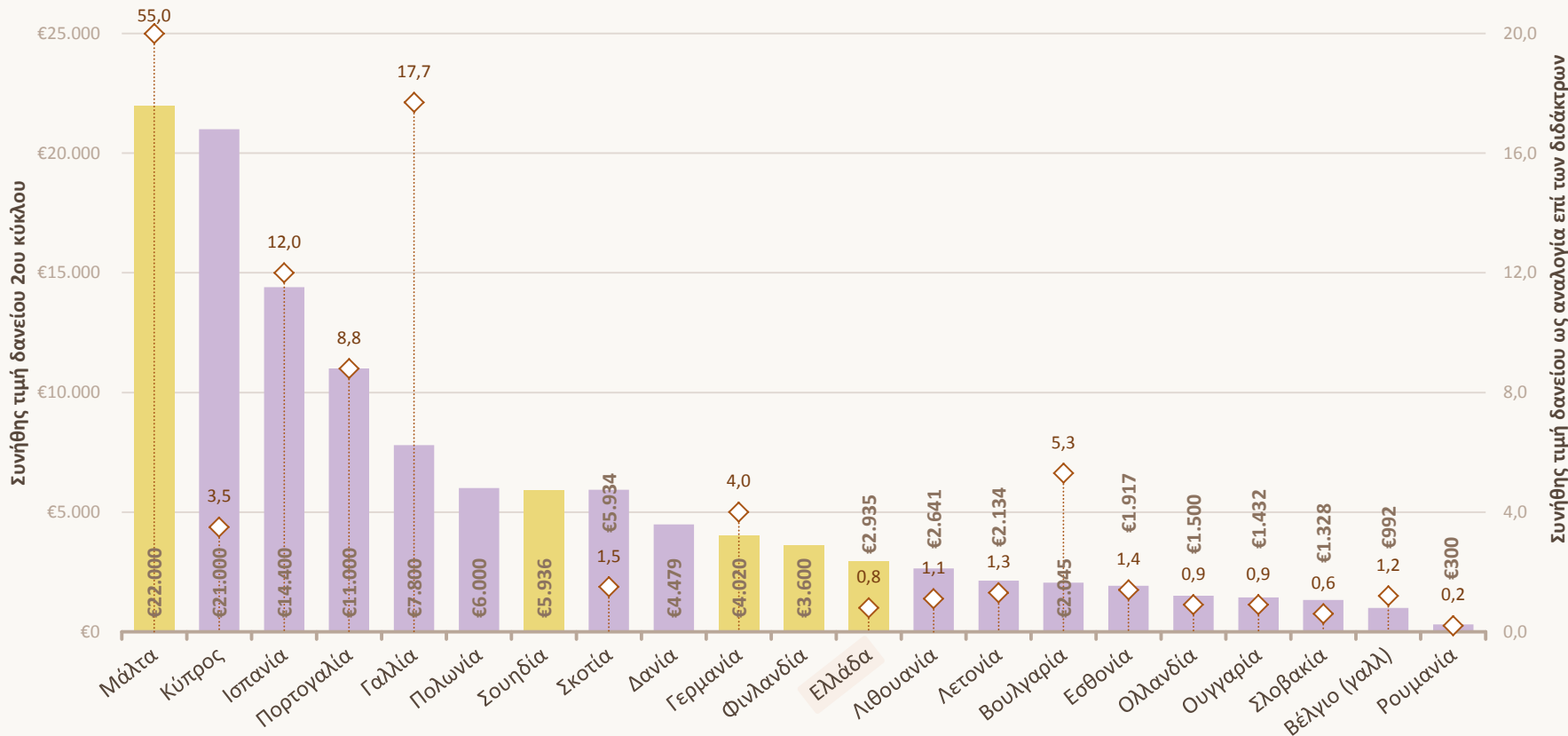
Συνήθης τιμή ετήσιου φοιτητικού δανείου στον 1^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρώ και ως αναλογία της συνήθους τιμής των ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

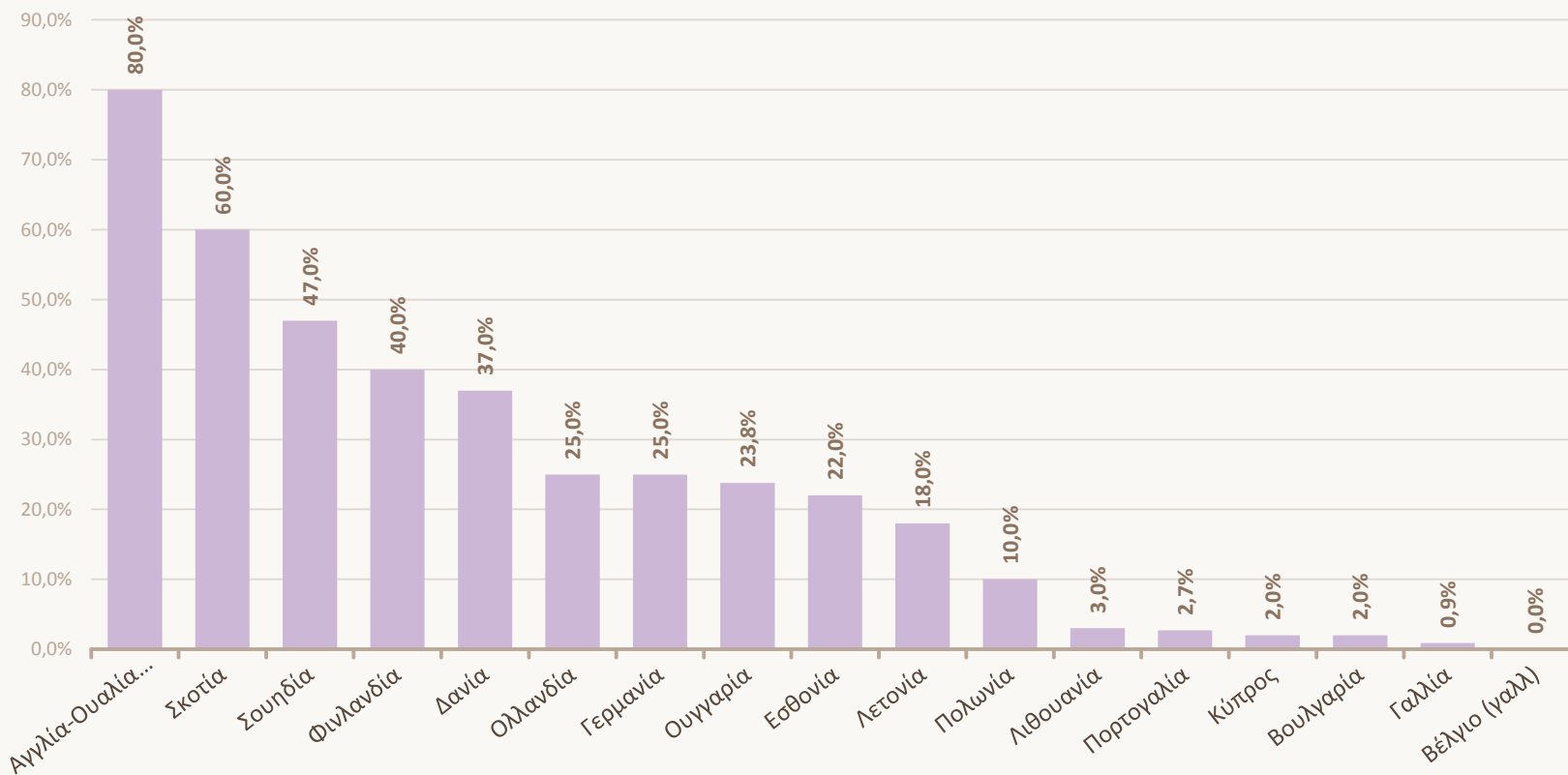

Συνήθης τιμή ετήσιου φοιτητικού δανείου στον 2^ο κύκλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρώ και ως αναλογία της συνήθους τιμής των ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (1ος - 2ος κύκλος σπουδών) που λαμβάνει φοιτητικό δάνειο στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011/12

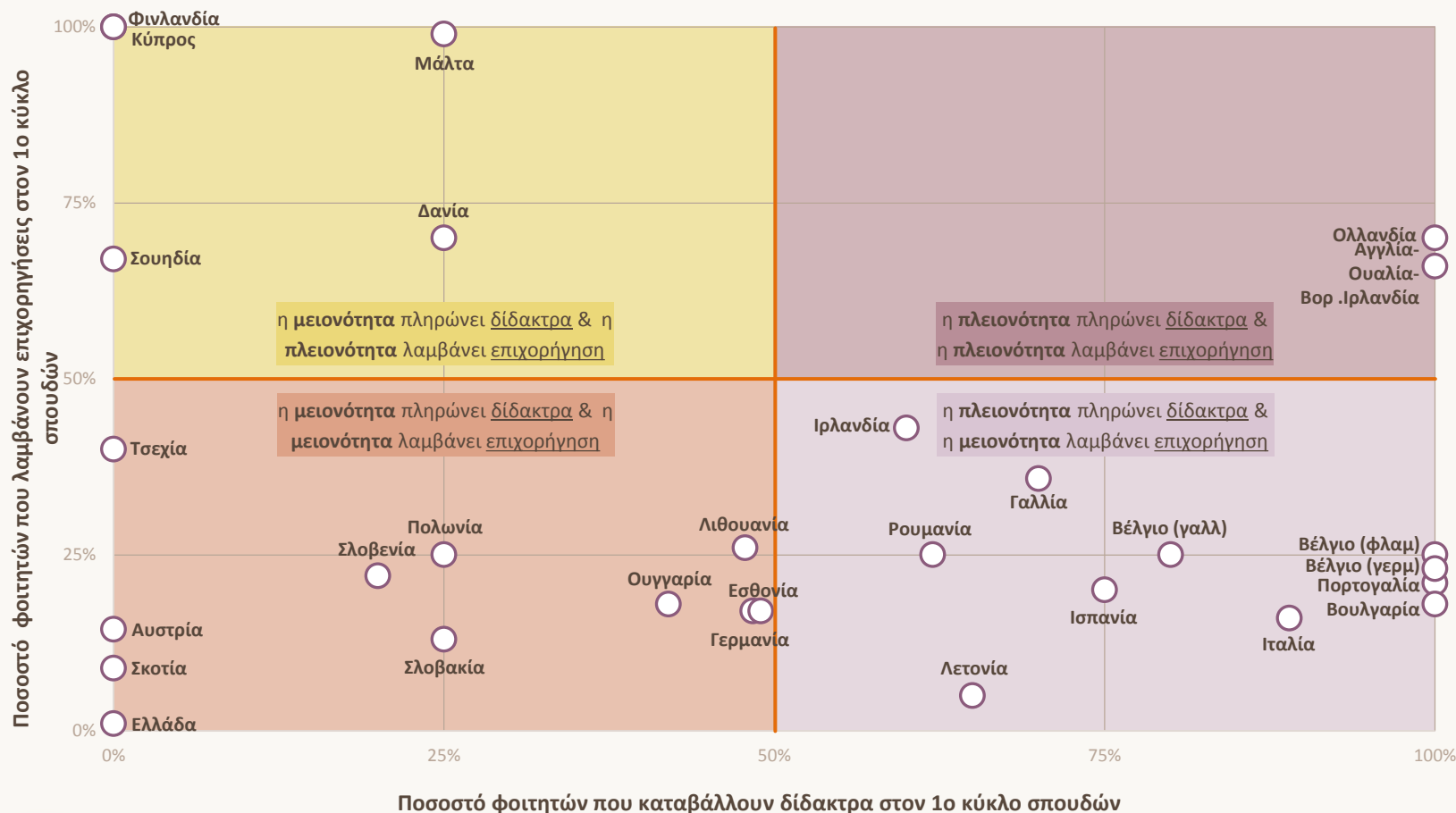

Ως προς τη **σχέση επιβάρυνσης/υποστήριξης** (δίδακτρα/ επιχορήγηση) των φοιτητών από την παρούσα μελέτη, αναδεικνύονται **τέσσερα μοντέλα χρηματοδότησης** των συστημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

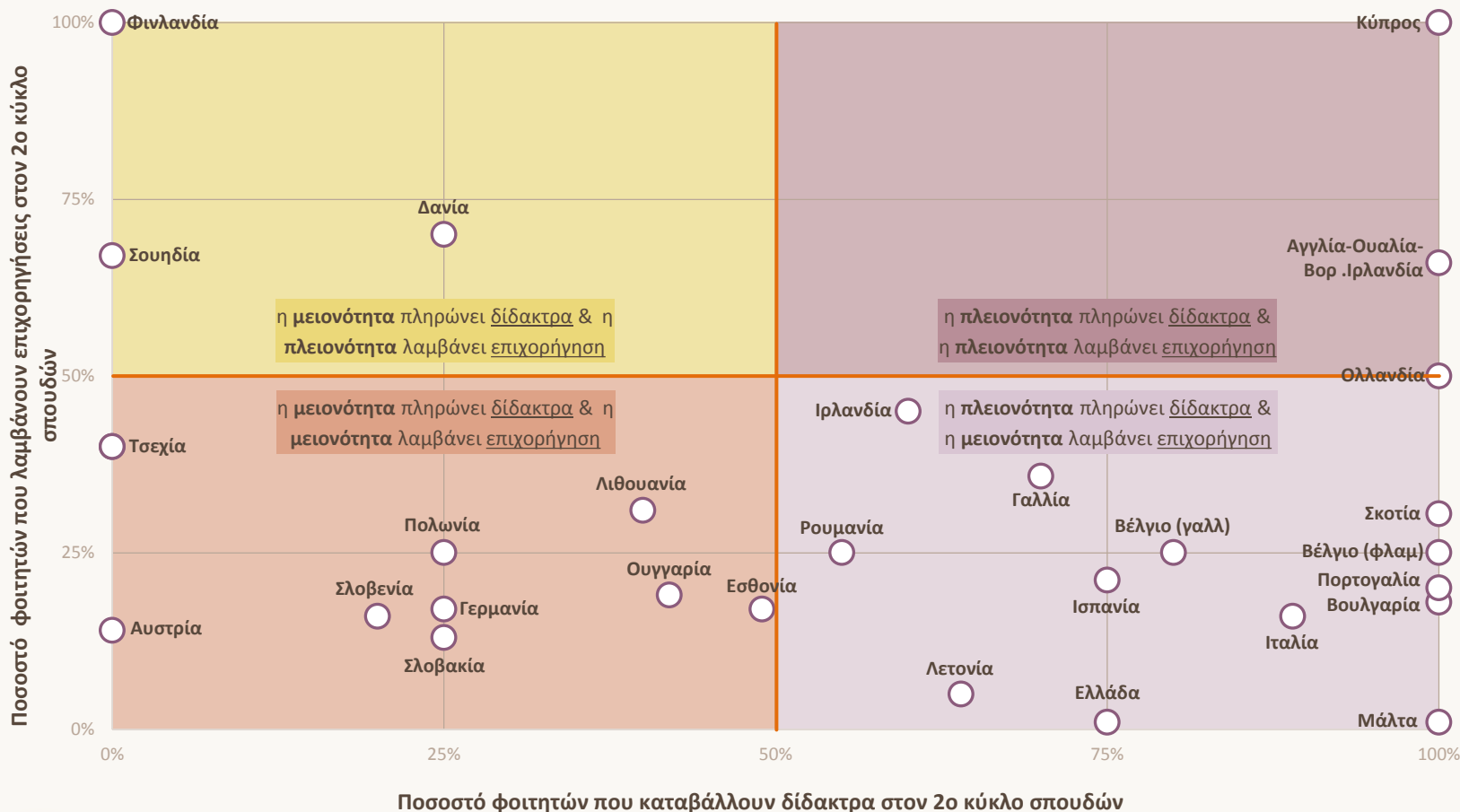
Το δημοφιλέστερο για τους φοιτητές μοντέλο φαίνεται να είναι το «**σκανδιναβικό**», όπου η **μειονότητα** των σπουδαστών **καταβάλλει δίδακτρα** φοίτησης, ενώ η **πλειονότητα λαμβάνει κρατική επιχορήγηση/υποτροφία** (Φινλανδία, Σουηδία και Δανία, ενώ στη **Μάλτα** και στην **Κύπρο** ισχύει μόνο για τον 1ο κύκλο σπουδών).

Η **Ελλάδα**, όπου **δεν καταβάλλονται δίδακτρα φοίτησης στον 1ο κύκλο σπουδών** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ταυτόχρονα η **μειονότητα** του φοιτητικού πληθυσμού **επωφελείται επιχορηγήσεων και υποτροφιών**, συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών όπου ο **ρόλος του κράτους** μπορεί να θεωρηθεί «**παθητικός**» (Eurydice, 2011a), αφού **μικρή προσπάθεια** καταβάλλεται για τον καθορισμό και την εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής πολιτικής για την **κοινωνική διάσταση** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω των συστημάτων οικονομικής υποστήριξης των φοιτητών.

Συσχετισμός του ποσοστού των φοιτητών που καταβάλλουν δίδακτρα φοίτησης και του ποσοστού των φοιτητών που λαμβάνουν επιχορηγήσεις στον 1^ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

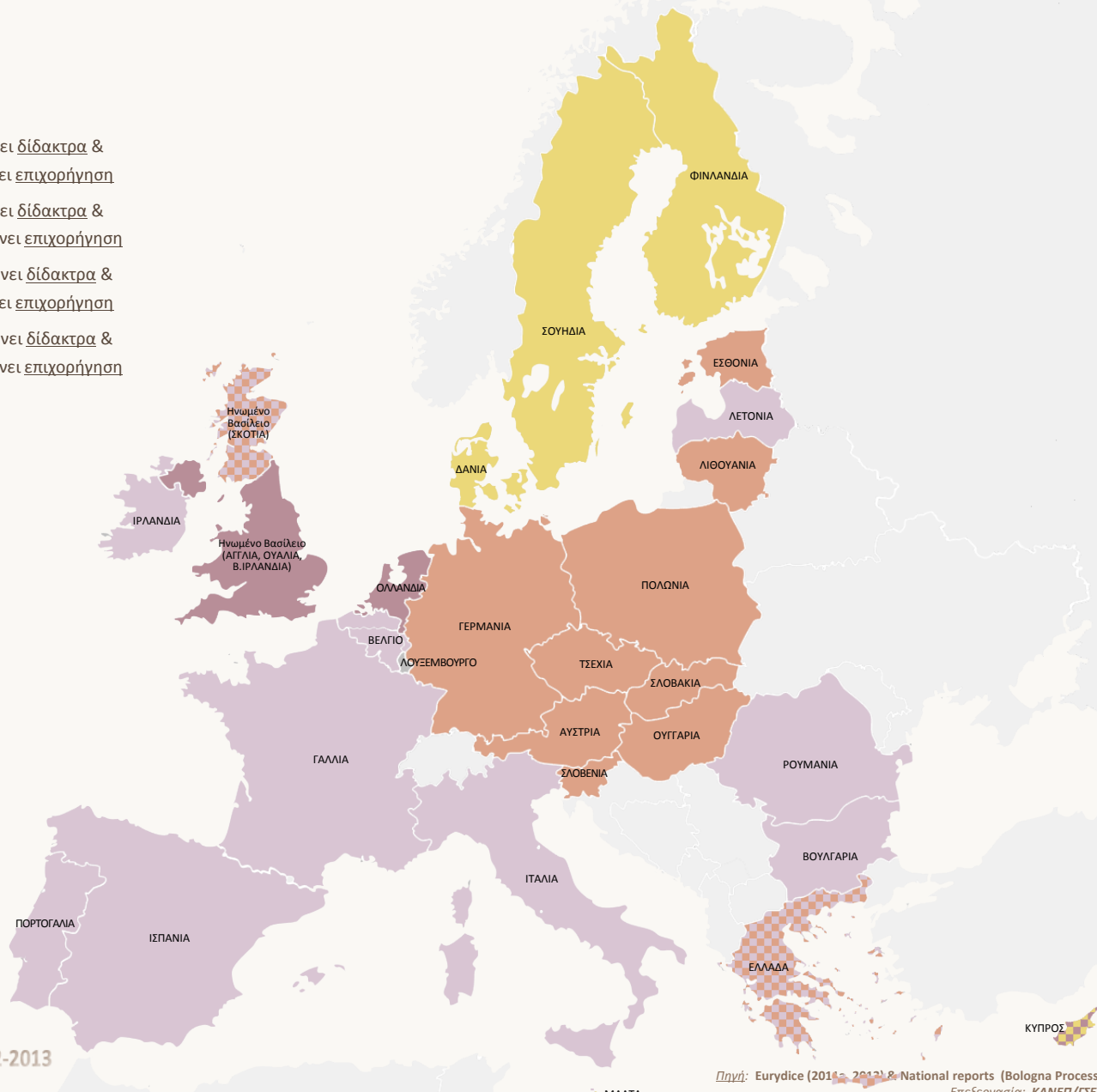

Συσχετισμός του ποσοστού των φοιτητών που καταβάλλουν δίδακτρα φοίτησης και του ποσοστού των φοιτητών που λαμβάνουν επιχορηγήσεις στον 2^ο κύκλο σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

Μοντέλα χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (1ος & 2ος κύκλος σπουδών)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

- 1^η ομάδα: η **μειονότητα** πληρώνει δίδακτρα & η **μειονότητα** λαμβάνει επιχορήγηση
- 2^η ομάδα: η **μειονότητα** πληρώνει δίδακτρα & η **πλειονότητα** λαμβάνει επιχορήγηση
- 3^η ομάδα: η **πλειονότητα** πληρώνει δίδακτρα & η **μειονότητα** λαμβάνει επιχορήγηση
- 4^η ομάδα: η **πλειονότητα** πληρώνει δίδακτρα & η **πλειονότητα** λαμβάνει επιχορήγηση

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Τα κράτη-μέλη της ΕΕ διαφοροποιούνται σημαντικά ως προς την **αυτονομία των ιδρυμάτων τους**.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Αυστρία**, η **Εσθονία**, η **Ιρλανδία**, η **Σουηδία**, η **Ολλανδία** και η **Ουγγαρία** χαρακτηρίζονται με **υψηλή αυτονομία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, ως προς το **σύστημα της εσωτερικής τους διακυβέρνησης**, τη **διαμόρφωση νέων προγραμμάτων σπουδών**, την **επιλογή του προσωπικού** και τον **καθορισμό της αμοιβής του**, την **ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασίας**, αλλά και την **οικονομική τους αυτονομία**.
Στον αντίποδα βρίσκεται η **Ελλάδα** μαζί με την **Κύπρο**, τη **Ρουμανία** και τη **Γαλλία**, με **χαμηλή αυτονομία των ιδρυμάτων τους**.

Από την ανάλυση της παρούσας μελέτης, δεν φαίνεται να υπάρχει μια σαφής συσχέτιση μεταξύ της αυτονομίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και του δείκτη παραγόμενων αποτελεσμάτων.

Δείκτης αυτονομίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 1995 και 2008

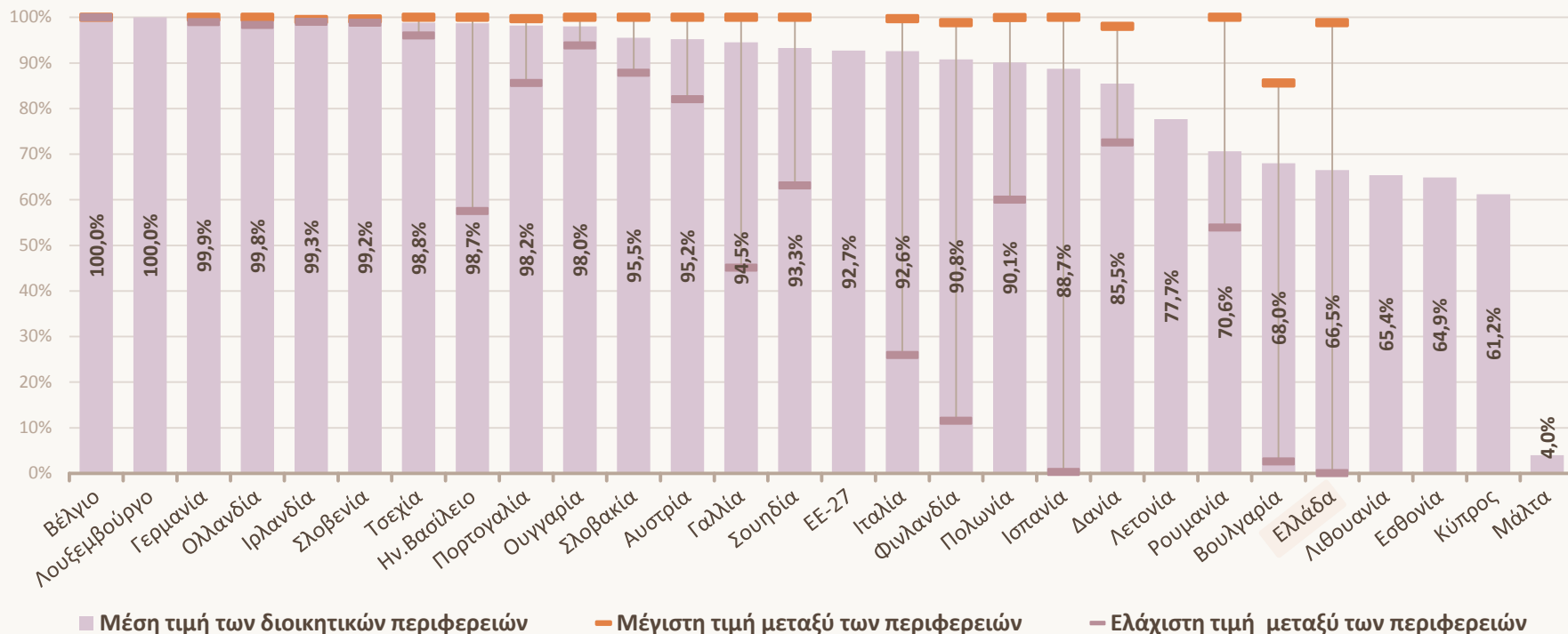
Ο δείκτης αποτιμά την ελευθερία των δημόσιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να ορίζουν:

- να διαμορφώνουν **νέα προγράμματα σπουδών** που οδηγούν σε πτυχίο Bachelor,
 - να επιλέγουν το **προσωπικό** τους και να καθορίζουν την **αμοιβή** του,
 - να αναπτύσσουν **στρατηγικές συνεργασίες**, και
 - το συνολικό επίπεδο της **οικονομικής αυτονομίας**

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2006, το **92,7%** του πληθυσμού της **ΕΕ-27** απέχει **λιγότερο από 60 λεπτά από το πλησιέστερο ίδρυμα** τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με το **Βέλγιο**, το **Λουξεμβούργο** και τη **Γερμανία** να διαθέτουν την **υψηλότερη γεωγραφική προσβασιμότητα** (σχεδόν το **100%** του πληθυσμού). Την ίδια χρόνια η **Ελλάδα** καταλαμβάνει την **24η θέση** με το **66,5%** του πληθυσμού της να απέχει λιγότερο από 60 λεπτά από το πλησιέστερο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι τιμές του συγκεκριμένου δείκτη, ωστόσο, σε εθνικό επίπεδο **υποκρύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των τιμών του δείκτη σε επίπεδο διοικητικών περιφερειών** εντός των κρατών μελών της ΕΕ-27. Ως προς τη διαφοροποίηση των τιμών του δείκτη προσβασιμότητας ανά διοικητική περιφέρεια, η **δεύτερη υψηλότερη τιμή του εύρους** μεταξύ μέγιστης και ελάχιστης τιμής του δείκτη καταγράφεται στην **Ελλάδα** (με 98,8 ποσοστιαίες μονάδες) αμέσως μετά την Ισπανία. Ο ιδιαίτερος νησιωτικός και ορεινός χαρακτήρας του ανάγλυφου της χώρας, αλλά και η χωροταξική κατανομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσής της συμβάλλουν στην υψηλή διαφοροποίηση του δείκτη προσβασιμότητας των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και ως εκ τούτου μπορεί να θεωρηθεί ως αδύνατο σημείο της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που μπορεί στο μέτρο του δυνατού να αμβλυνθεί.

Δείκτης γεωγραφικής προσβασιμότητας των μονάδων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2006

Ο δείκτης γεωγραφικής προσβασιμότητας αποδίδει το **ποσοστό του πληθυσμού** κάθε κράτους μέλους που **απέχει λιγότερο από 60 λεπτά** από το πλησιέστερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Ήδη από το 1999, με τη Διακήρυξη της Μπολόνια, η προώθηση της κινητικότητας του φοιτητικού πληθυσμού αποτελούσε βασικό ζητούμενο για τη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το 2007 στη σύνοδο των υπουργών παιδείας στο Λονδίνο, ορίζεται για πρώτη φορά ένας συγκεκριμένος και μετρήσιμος στόχος ως προς την κινητικότητα του φοιτητικού πληθυσμού στον ΕΧΑΕ. Τα κράτη-μέλη συμφωνούν ως το 2020 *να επιτύχουν ότι το 20% τουλάχιστον εκείνων που αποφοιτούν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση του ΕΧΑΕ να έχουν πραγματοποιήσει ένα μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό*. Ο στόχος υιοθετείται και από την ΕΕ το 2011 περιλαμβάνοντας και την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Επίσης, είναι η πρώτη φορά που γίνεται λόγος για **ισόρροπη κινητικότητα**, δηλαδή ισορροπία μεταξύ του πλήθους των φοιτητών που εξέρχονται από μια χώρα (χώρα αποστολής/ προέλευσης) και του πλήθους των φοιτητών που εισέρχονται σε αυτήν (χώρα προορισμού/ υποδοχής).

Διασαφήνιση εννοιών

Ως **μετακινούμενοι φοιτητές** (mobile students) νοούνται οι φοιτητές, οι οποίοι έχουν μετακινηθεί σε μια άλλη χώρα **προκειμένου να σπουδάσουν**. Με άλλα λόγια, ο φοιτητής έχει μεταβεί από τη **χώρα προέλευσης** στη **χώρα προορισμού**, όπου και καταγράφεται ως φοιτητής.

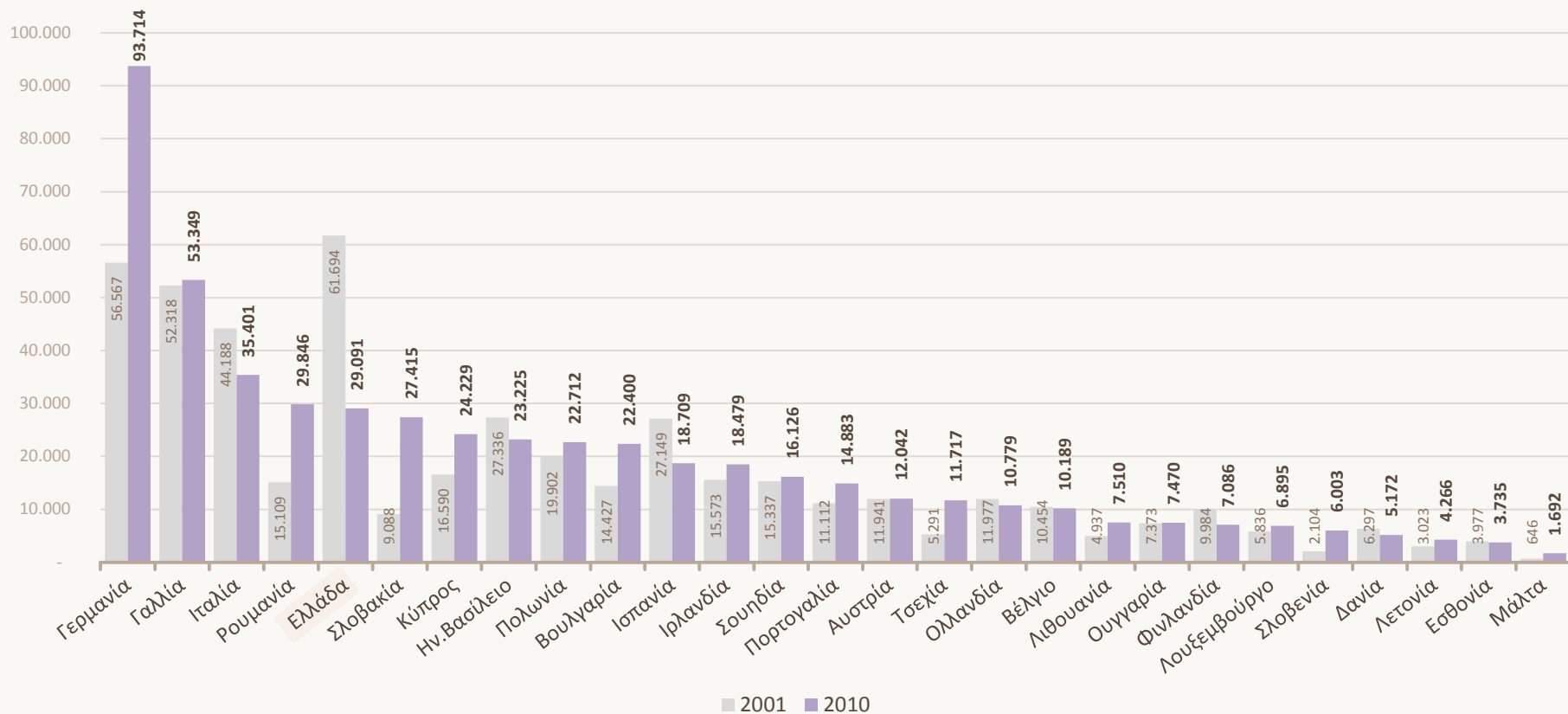
Επομένως, ο χαρακτηρισμός ενός φοιτητή ως μετακινούμενου αναφέρεται στο γεγονός ότι **ο λόγος της μετακίνησης σε άλλη χώρα είναι οι σπουδές**. Με τον τρόπο αυτό οι μετακινούμενοι φοιτητές **δεν ταυτίζονται** με τους **αλλοδαπούς** φοιτητές (οι οποίοι περιλαμβάνουν και τους μόνιμους κατοίκους άλλης υπηκοότητας/ ιθαγένειας από τη χώρα παραμονής, ενώ η διαμονή τους στη χώρα φοίτησης δεν συνδέεται άμεσα με τη φοιτητική τους ιδιότητα), αλλά **αποτελούν υποσύνολο** των αλλοδαπών φοιτητών.

Ωστόσο, σε πολλά κράτη-μέλη **δεν διατίθενται στοιχεία** για τους μετακινούμενους φοιτητές σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό, και για το λόγο αυτό ως πλήθος μετακινούμενων φοιτητών δηλώνεται το σύνολο των αλλοδαπών φοιτητών

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πλήθος εξερχόμενων φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

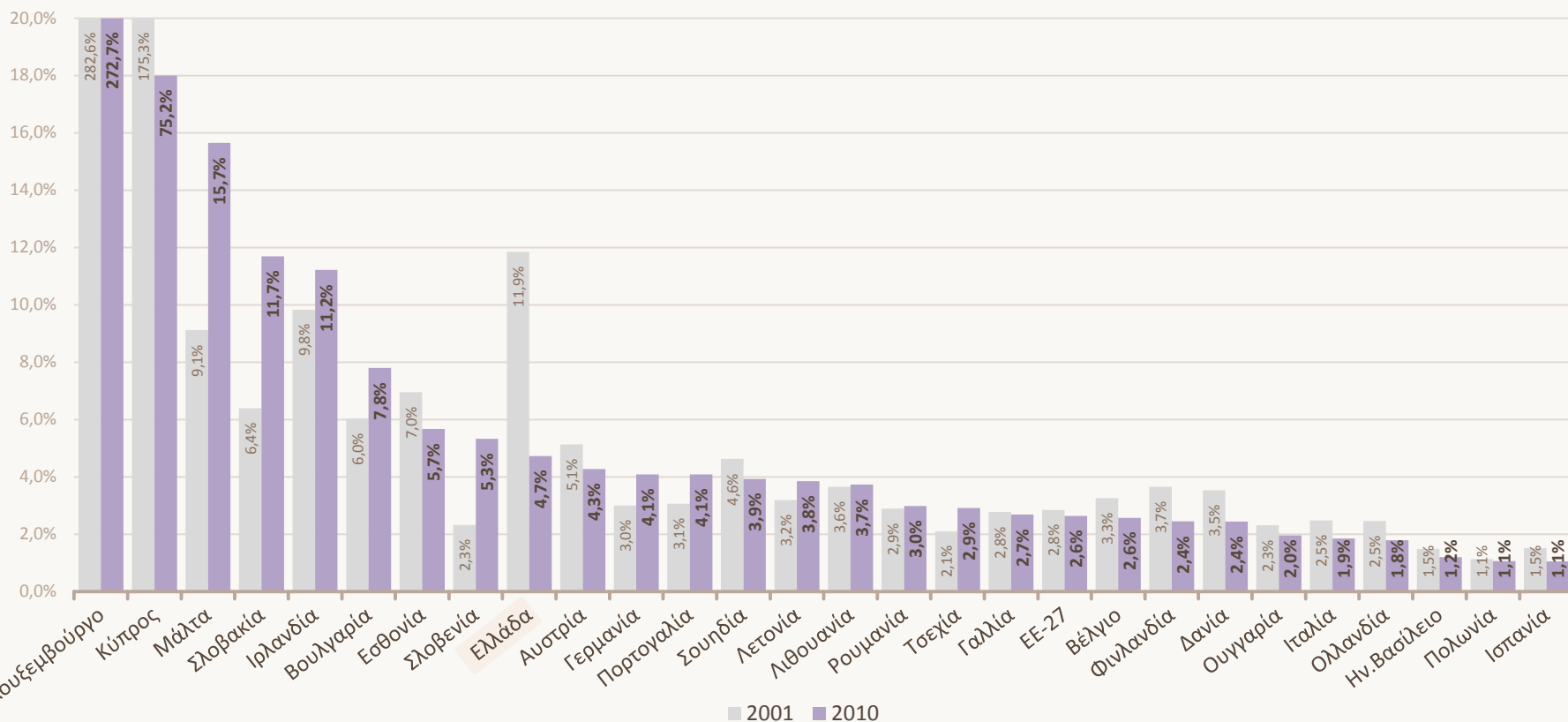

Η Ελλάδα είναι η χώρα που σημειώνει τη **μεγαλύτερη μείωση** των ελλήνων φοιτητών στο εξωτερικό την δεκαετία 2001-2010. Όπως αναφέρεται σε σχετική έκθεση για την κινητικότητα των φοιτητών (Teichler et al., 2011: 53), η σημαντική μείωση που καταγράφει η Ελλάδα είναι **θετική** και δεν πρέπει να θεωρηθεί ως περιορισμός της «εξωστρέφειας» των νέων, αφού τη συγκεκριμένη περίοδο η χώρα ανέπτυξε σημαντικό αριθμό **νέων προγραμμάτων σπουδών**, τόσο σε **προπτυχιακό** όσο και σε **μεταπτυχιακό** επίπεδο, **καλύπτοντας** με αυτό τον τρόπο την **υψηλή ζήτηση** για σπουδές στο εσωτερικό της χώρας

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Εξερχόμενοι φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ως ποσοστό του συνόλου των ημεδαπών(*) φοιτητών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

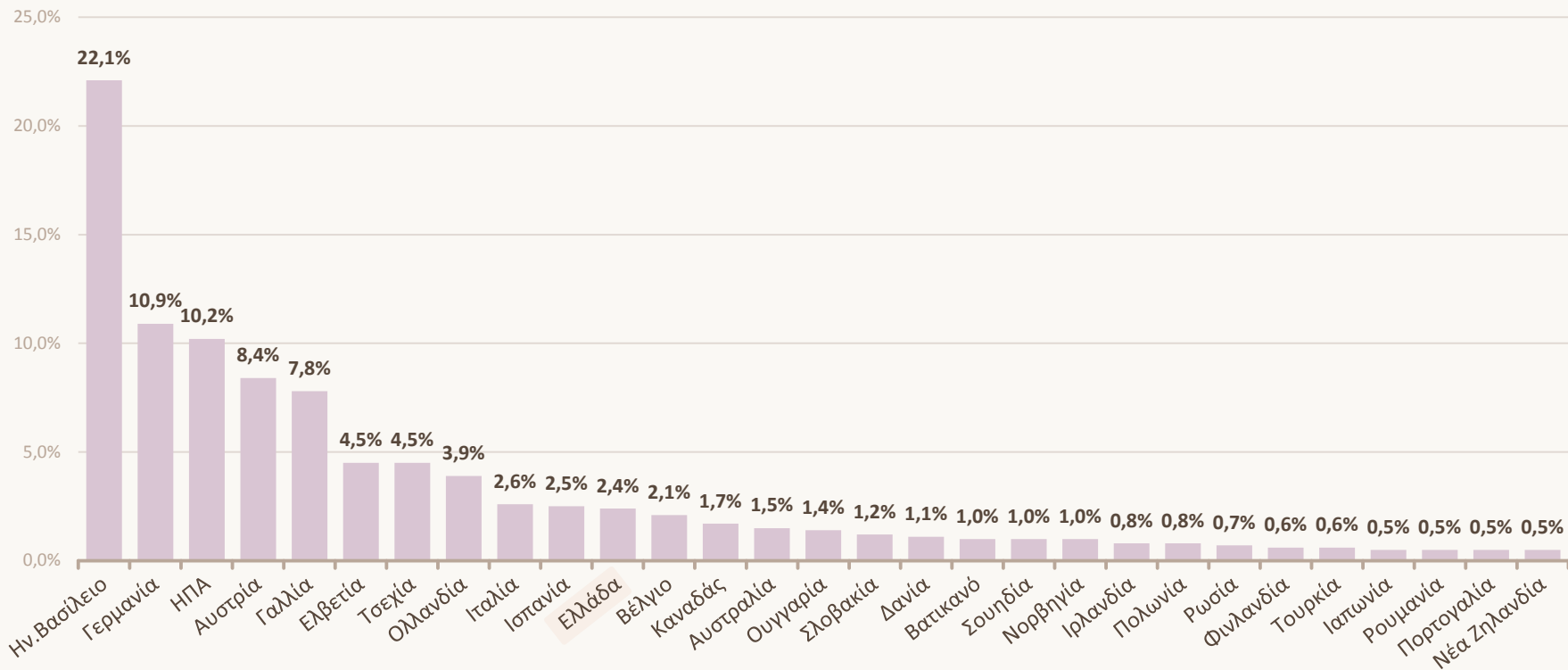

Στην Κύπρο, στη Σλοβακία, στη Βουλγαρία, στη Ρουμανία και στη Λιθουανία το ποσοστό υπολογίζεται επί του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού.

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

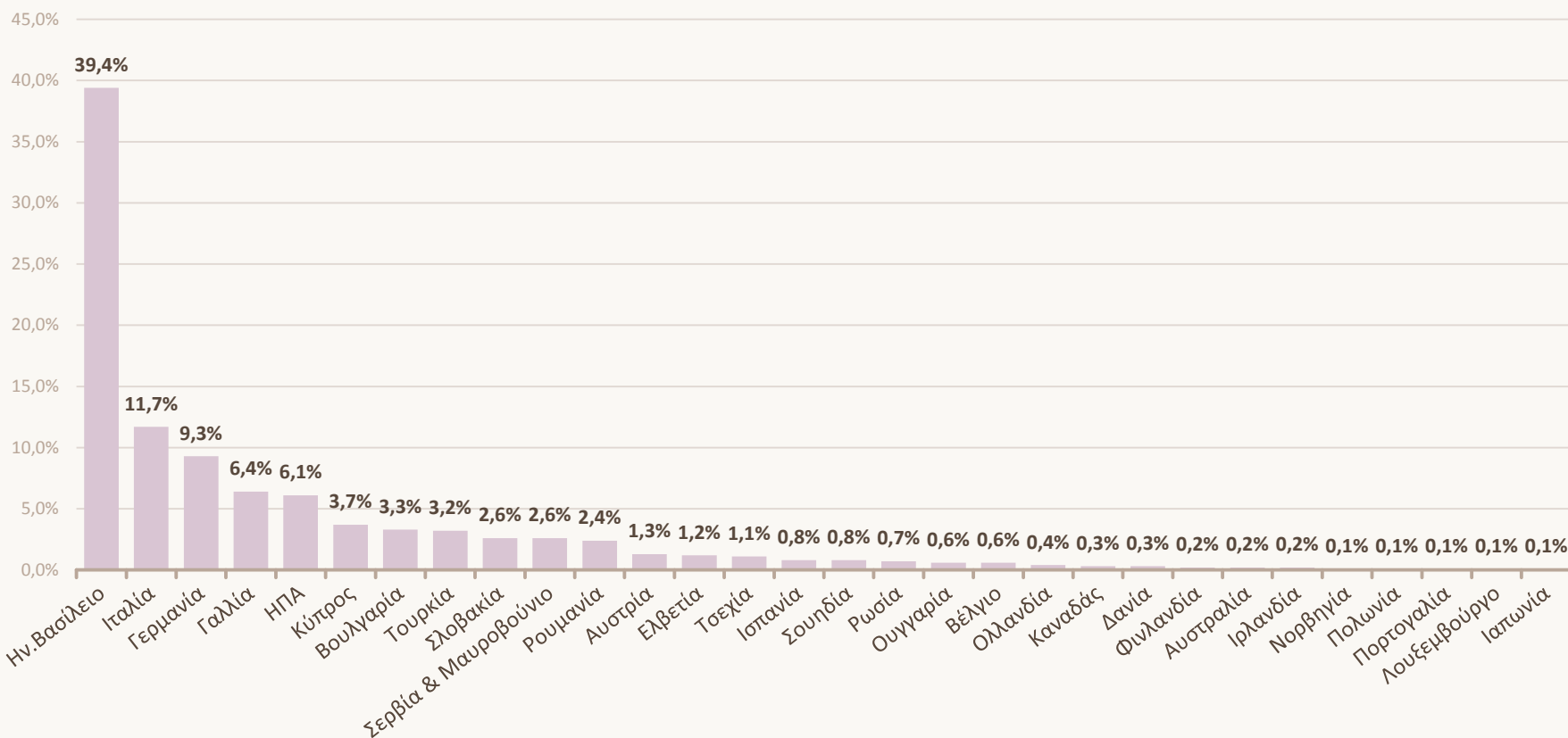
Κατανομή των εξερχομένων φοιτητών (ISCED 5-6) της ΕΕ-27 ανά χώρα προορισμού το έτος 2010

Στο γράφημα καταγράφονται **29 χώρες προορισμού** στις οποίες σπούδαζε το **97,3%** των **524.135** εξερχομένων φοιτητών από τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

Κατανομή των εξερχομένων από την Ελλάδα φοιτητών (ISCED 5-6) ανά χώρα προορισμού το έτος 2010

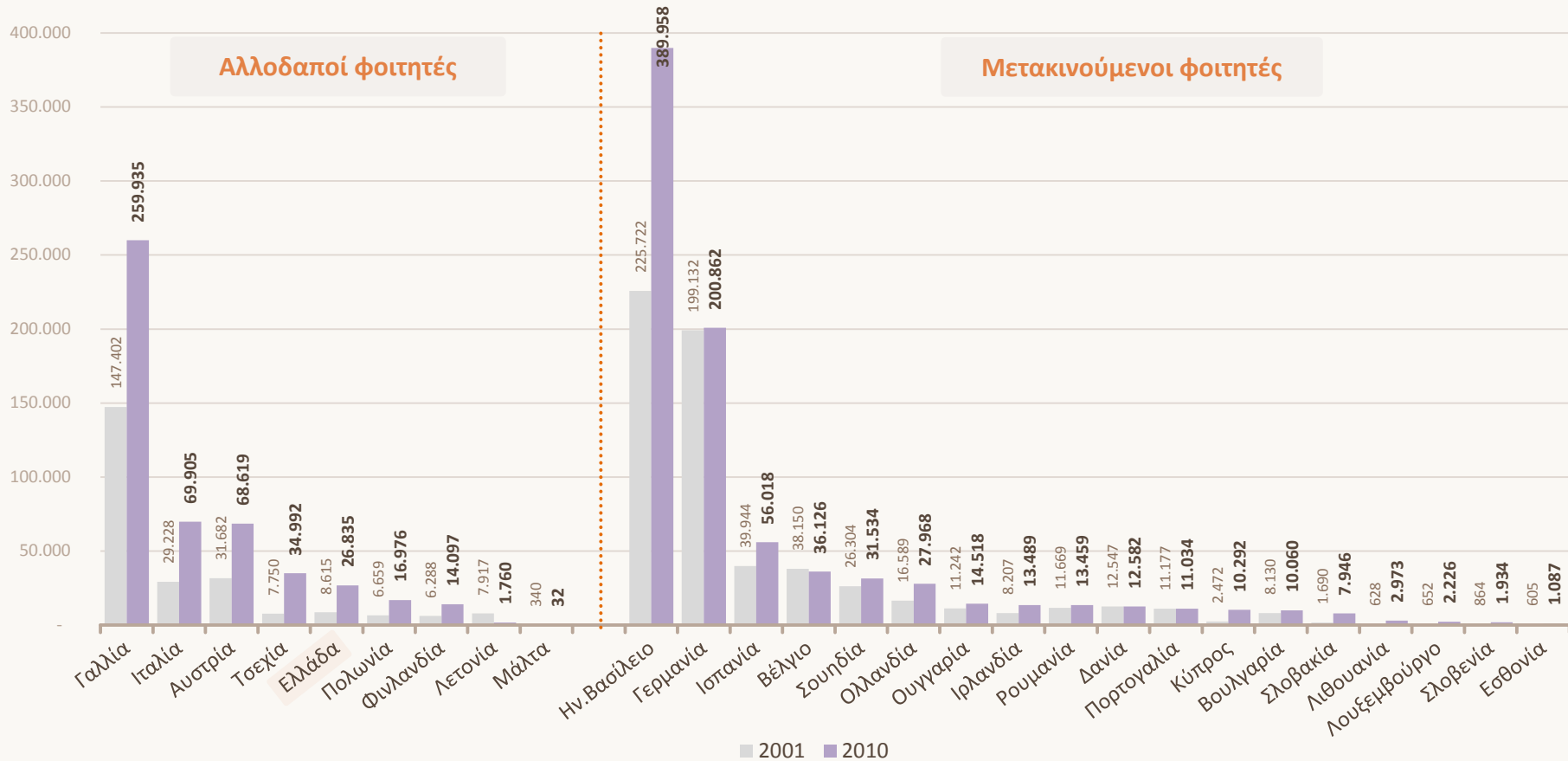

Στο γράφημα καταγράφονται **30 χώρες προορισμού** στις οποίες σπούδαζε το **99,8%** των **29.091** εξερχομένων από την Ελλάδα φοιτητών

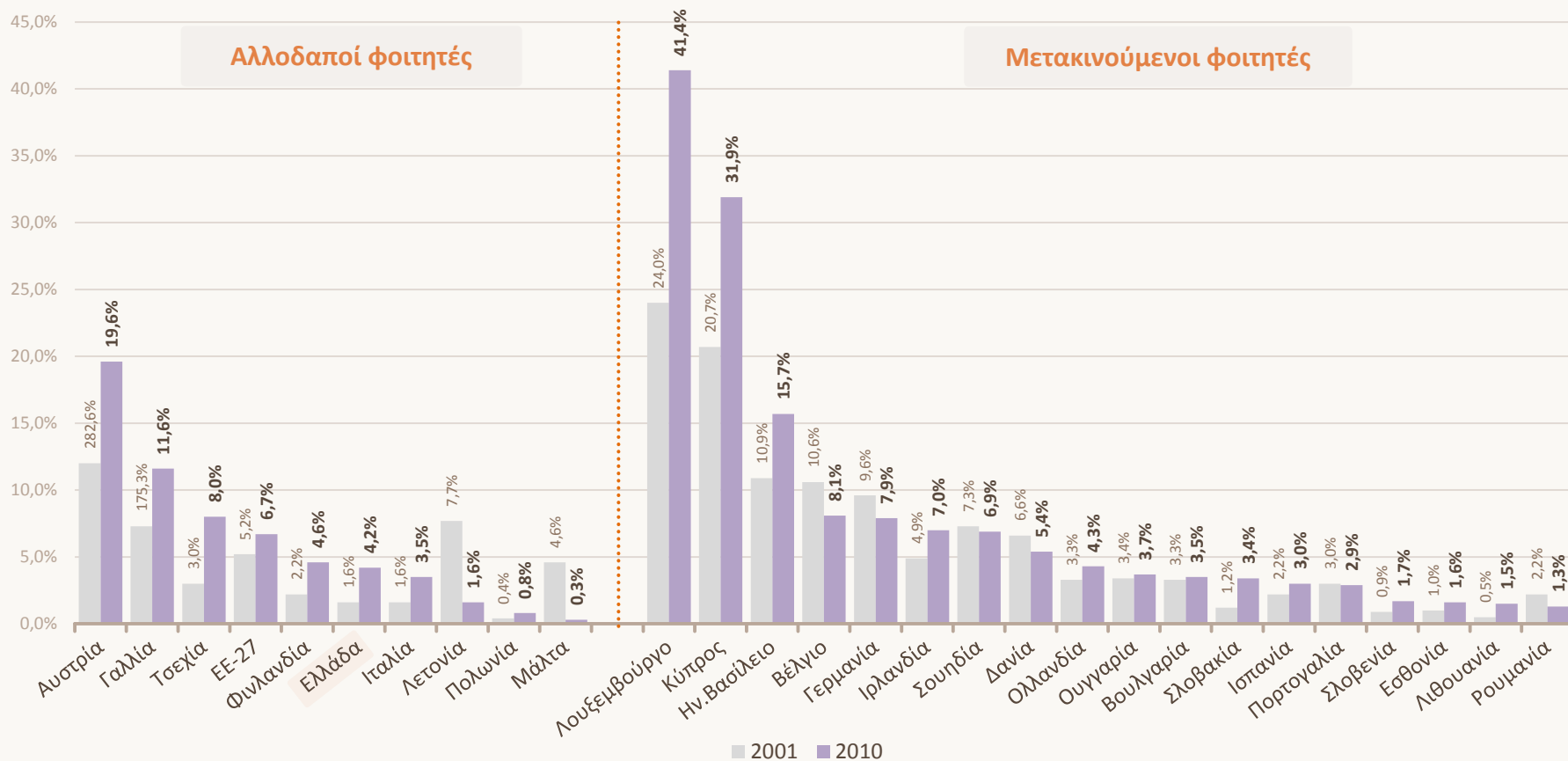
Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πλήθος εισερχόμενων φοιτητών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Εισερχόμενοι φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ως ποσοστό του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

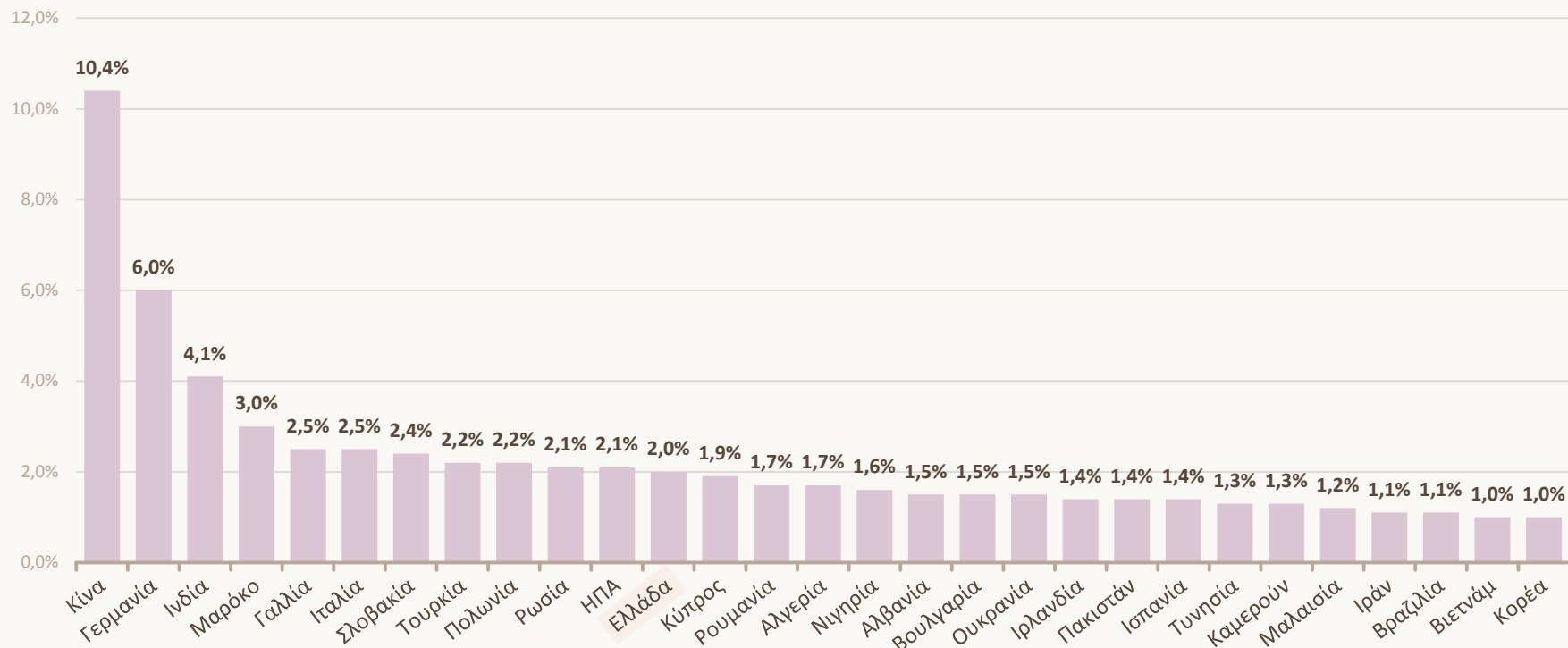

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

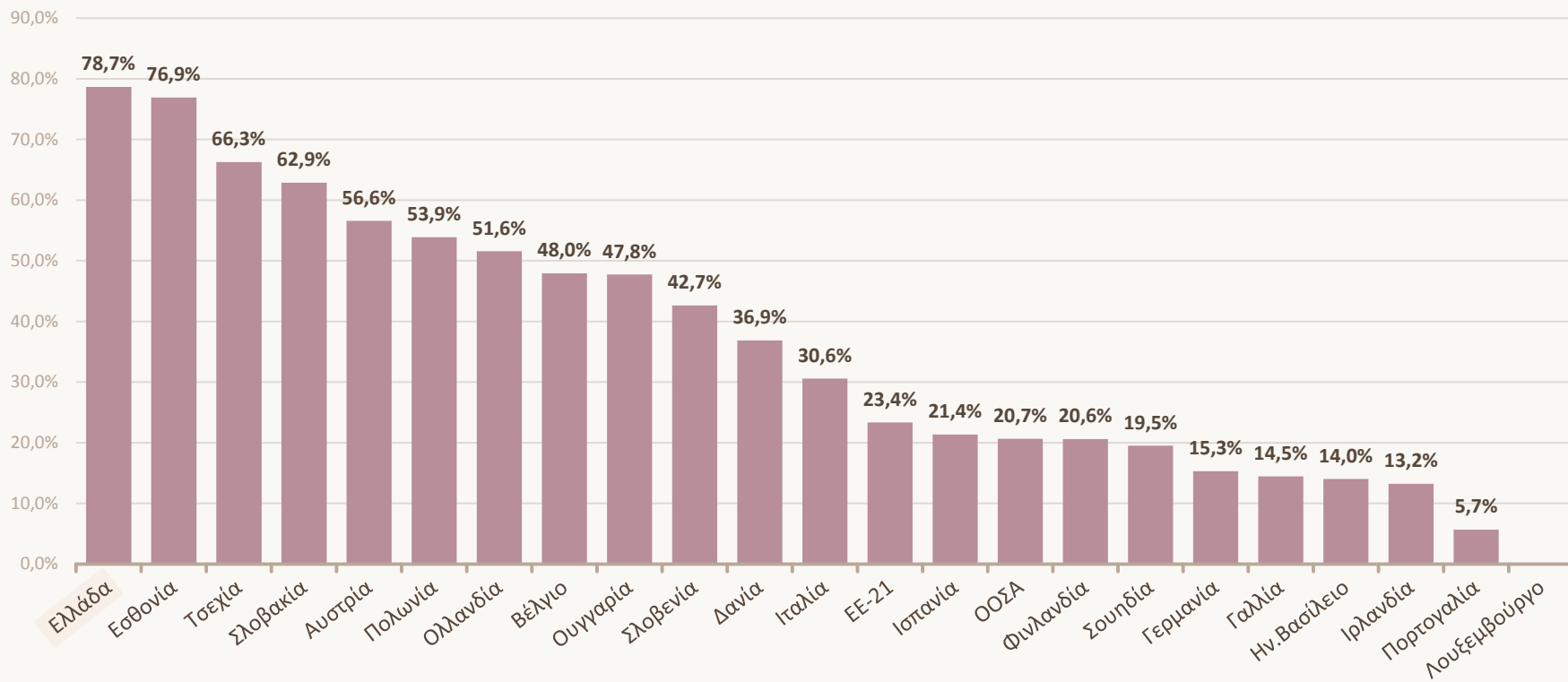
Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κατανομή των εισερχόμενων φοιτητών (ISCED 5-6) της ΕΕ-27 ανά χώρα προέλευσης το έτος 2010

Στο γράφημα καταγράφονται **29 χώρες προέλευσης** από τις οποίες προέρχεται το **65,1%** των **1.337.217** των εισερχόμενων φοιτητών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ.

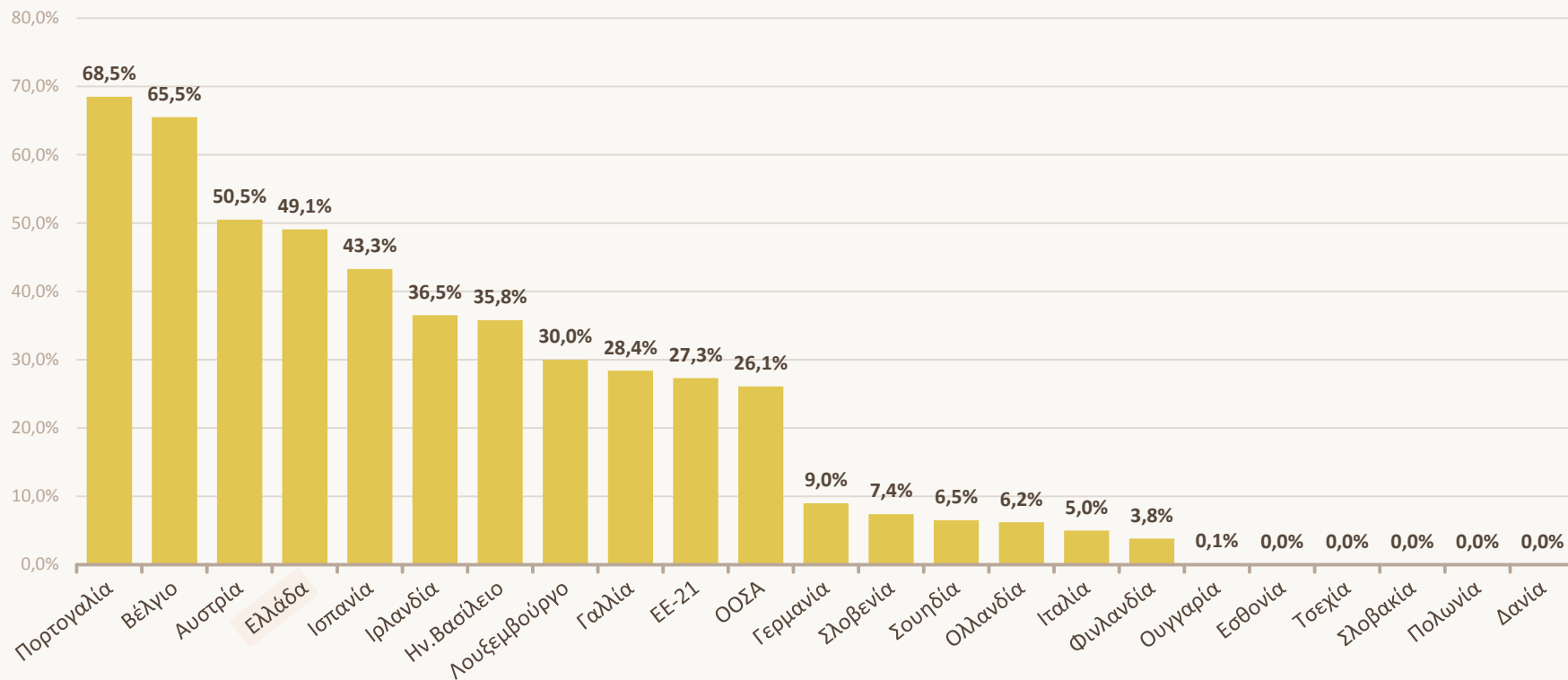
Ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών που κατάγονται από γειτονικές χώρες
στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ που ανήκουν στον ΟΟΣΑ το έτος 2010

Το 2010 και στο σύνολο των 21 κρατών-μελών της ΕΕ το **23,4%** των ξένων φοιτητών κατάγονται από **γειτονική χώρα**. Η **Ελλάδα** καταγράφει το **υψηλότερο** ποσοστό ξένων φοιτητών που προέρχονται από γειτονικές χώρες (**78,7%**) .

Ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών που κατάγονται από χώρες με κοινή επίσημη γλώσσα στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ που ανήκουν στον ΟΟΣΑ το έτος 2010

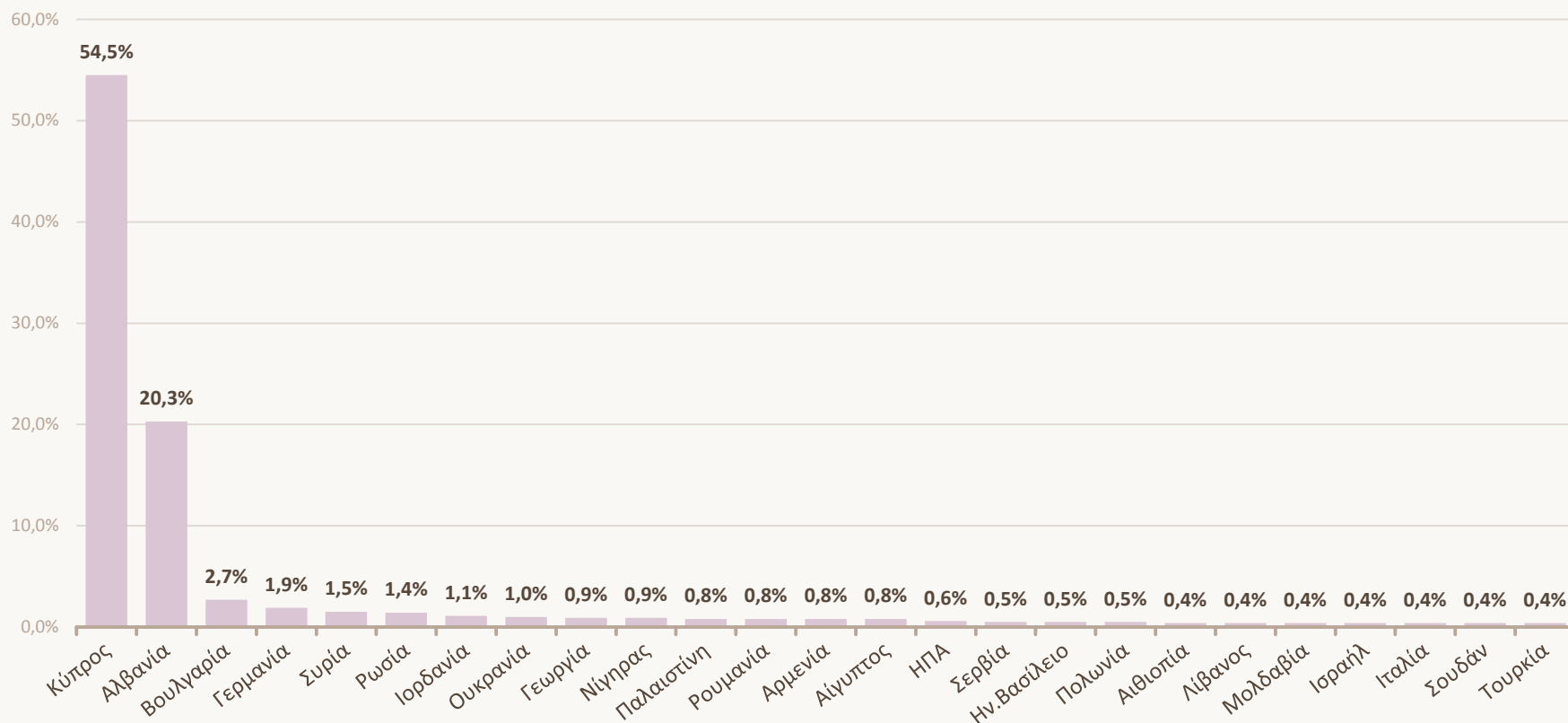

Το 2010 και στο σύνολο των 21 κρατών-μελών της ΕΕ το **27,3%** των ξένων φοιτητών κατάγονται από χώρα που έχει την **ίδια επίσημη γλώσσα** με τη χώρα φοίτησης. Ένας στους δύο (**49,1%**) ξένους φοιτητές στην **Ελλάδα** κατάγεται από χώρα που έχει την ίδια επίσημη γλώσσα, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα στην **4η θέση** στη σειρά κατάταξης.

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κατανομή των αλλοδαπών φοιτητών (ISCED 5-6) της Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης το έτος 2010

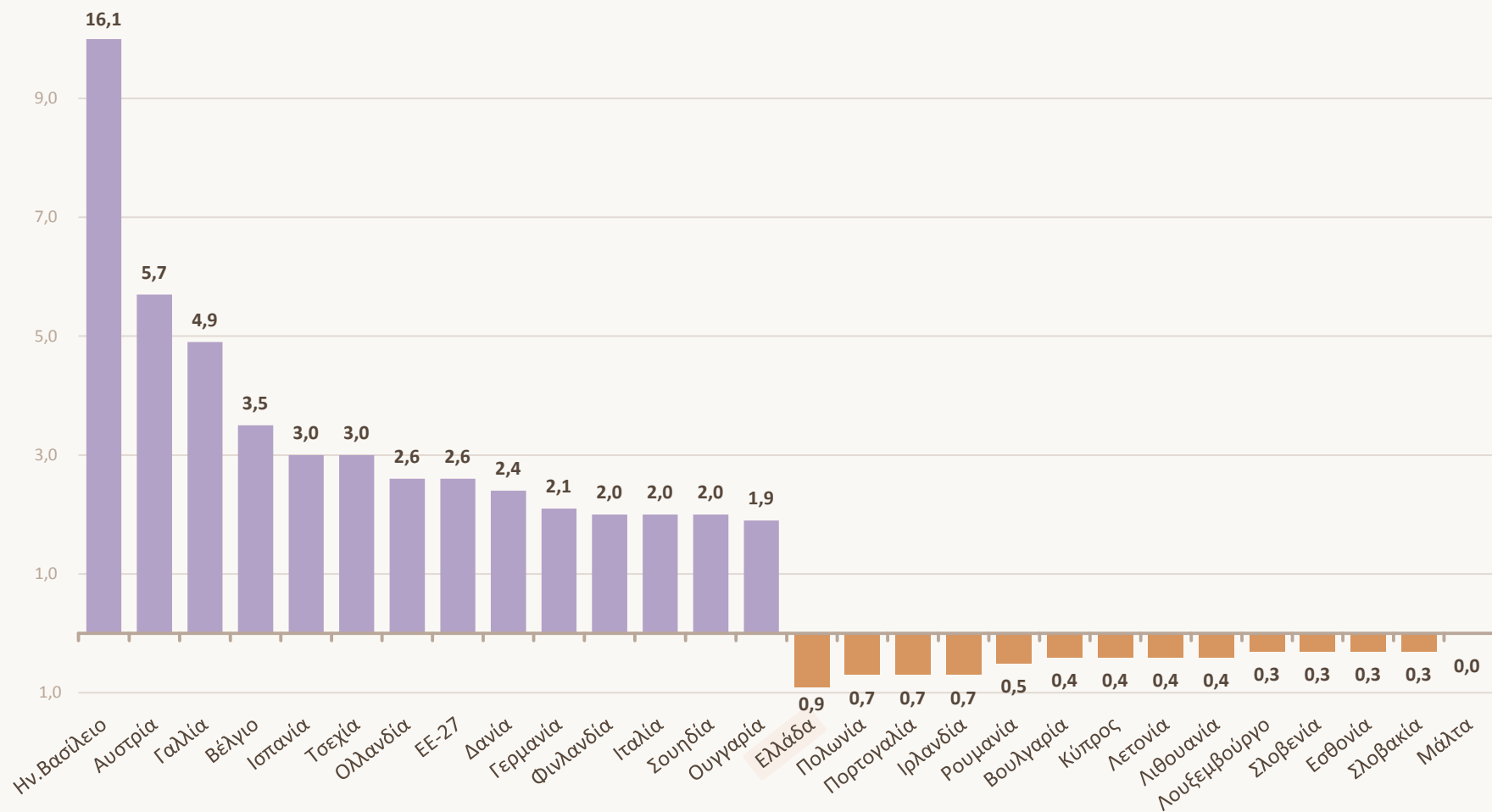

Στο γράφημα καταγράφονται **25 χώρες προέλευσης** από τις οποίες προέρχεται το **94,3%** των **26.853** αλλοδαπών φοιτητών της Ελλάδας.

Δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

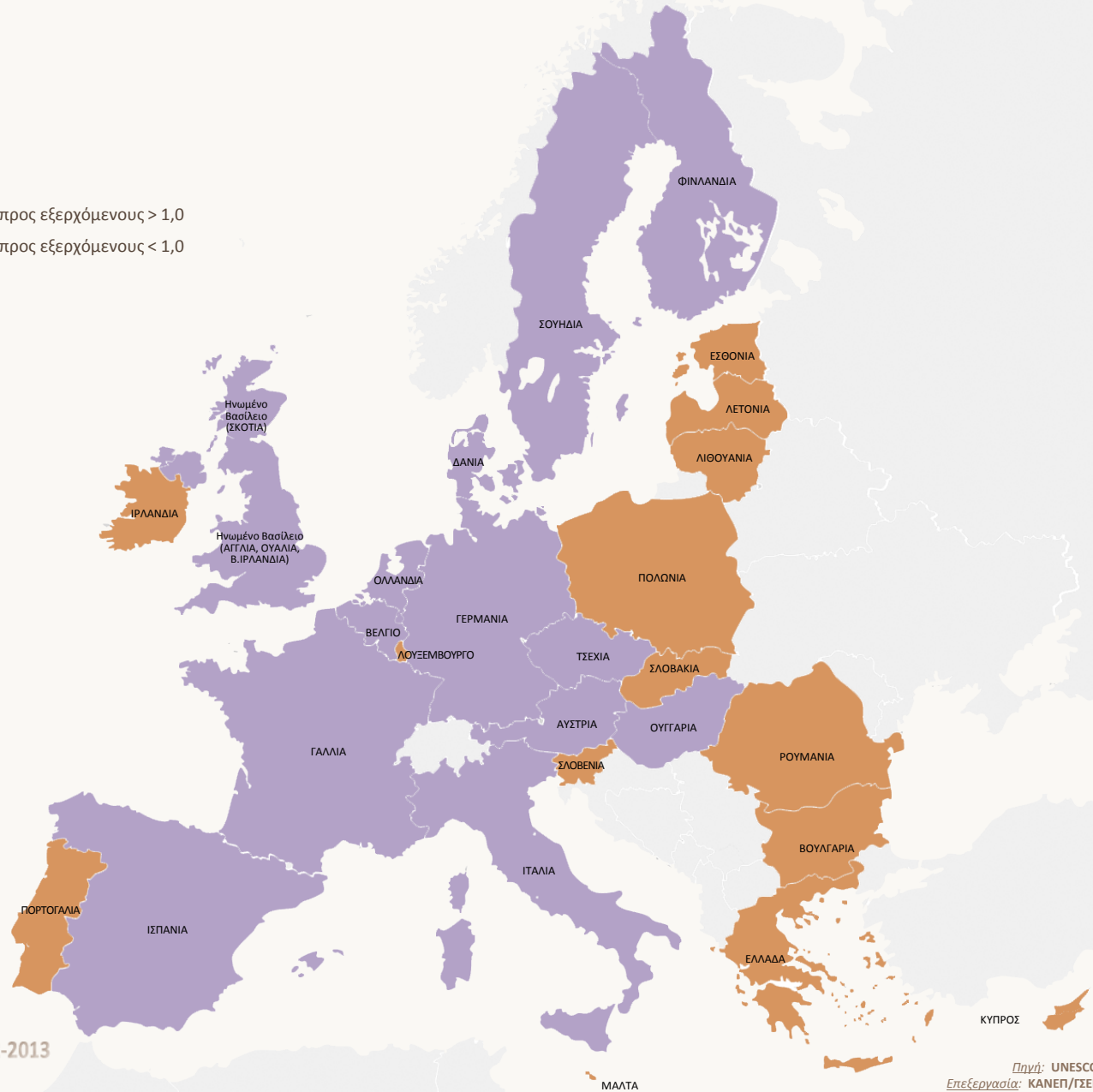
Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους φοιτητές (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Κατά μέσο όρο σε κάθε εξερχόμενο από τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ φοιτητή αναλογούν 2,6 εισερχόμενοι σε αυτά φοιτητές

Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους φοιτητές στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

- Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους > 1,0
- Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους < 1,0

«Ανοικτότητα» και ελκυστικότητα των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

«Περιορισμένα» συστήματα κράτη-μέλη με υψηλή εξερχόμενη κινητικότητα και πλήθος εισερχόμενων φοιτητών μικρότερο του πλήθους των εξερχόμενων από αυτά φοιτητών

Με τον όρο «περιορισμένα» χαρακτηρίζονται συστήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία δεν αποτελούν ελκυστικό προορισμό για σπουδές, και ταυτόχρονα σημαντικός αριθμός των φοιτητών τους εξέρχεται προκειμένου να σπουδάσει στο εξωτερικό.

υψηλή
εξερχόμενη
κινητικότητα

Διάμεσος
3,7%

χαμηλή
εξερχόμενη
κινητικότητα

«Κλειστά» συστήματα κράτη-μέλη με χαμηλή εξερχόμενη κινητικότητα και πλήθος εισερχόμενων φοιτητών μικρότερο του πλήθους των εξερχόμενων από αυτά φοιτητών

Με τον όρο «κλειστά» χαρακτηρίζονται συστήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που δεν είναι ελκυστικά συγκριτικά με άλλα, ενώ οι φοιτητές τους δε φαίνεται να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να φοιτήσουν στο εξωτερικό, σε σχέση με φοιτητές άλλων κρατών-μελών.

ο αριθμός των εισερχόμενων φοιτητών υπολείπεται του αριθμού των εξερχομένων από αυτή φοιτητών

ο αριθμός των εισερχόμενων φοιτητών υπερέχει του αριθμού των εξερχομένων από αυτή φοιτητών

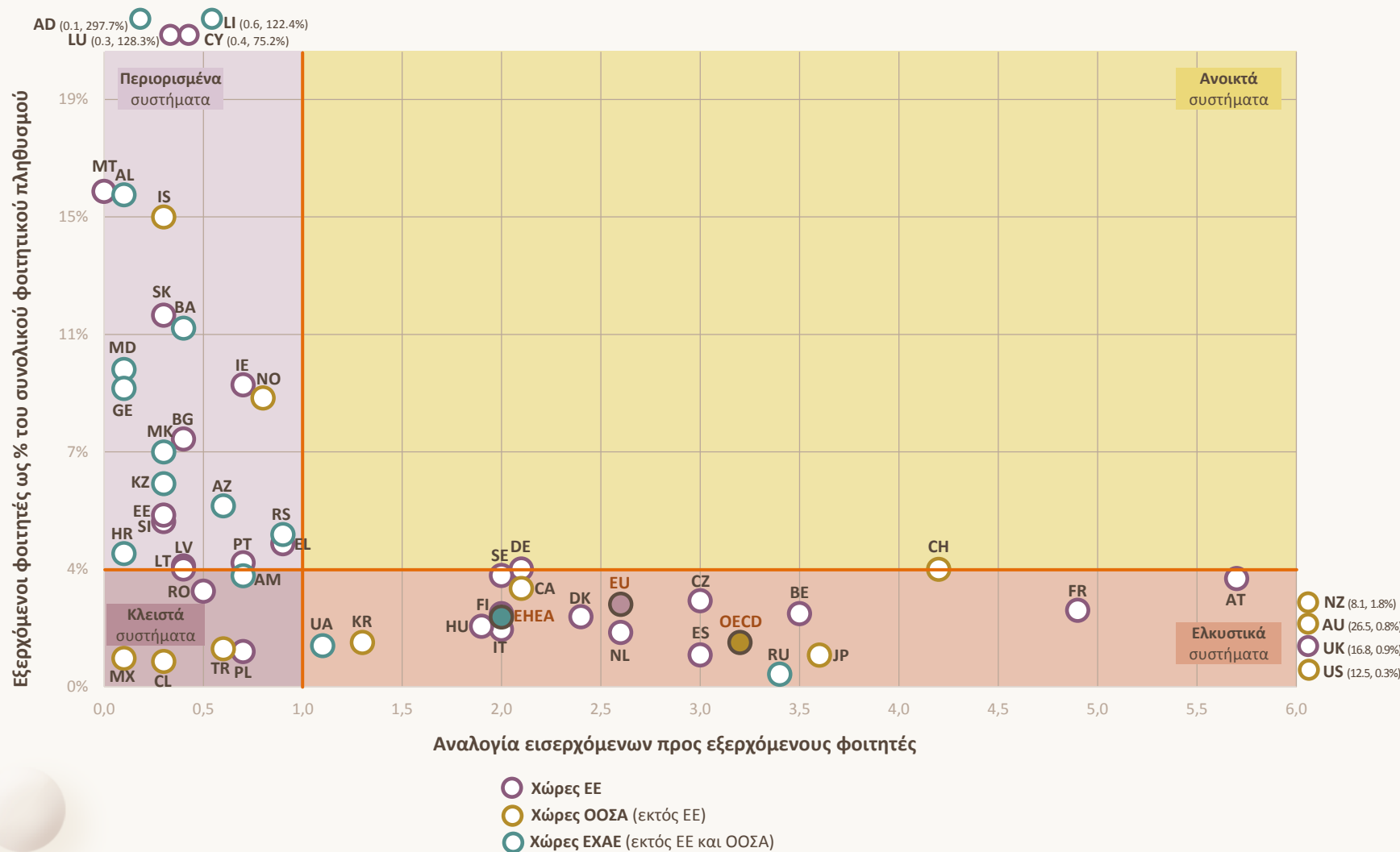
«Ανοικτά» συστήματα κράτη-μέλη με υψηλή εξερχόμενη κινητικότητα και πλήθος εισερχόμενων φοιτητών μεγαλύτερο του πλήθους των εξερχόμενων από αυτά φοιτητών

Με τον όρο «ανοικτά» χαρακτηρίζονται συστήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία καταγράφουν σχετικά υψηλό αριθμό φοιτητών που μεταβαίνουν για σπουδές στο εξωτερικό, και ταυτόχρονα προσελκύουν περισσότερους εισερχόμενους φοιτητές.

«Ελκυστικά» συστήματα κράτη-μέλη με χαμηλή εξερχόμενη κινητικότητα και πλήθος εισερχόμενων φοιτητών μεγαλύτερο του πλήθους των εξερχόμενων από αυτά φοιτητών

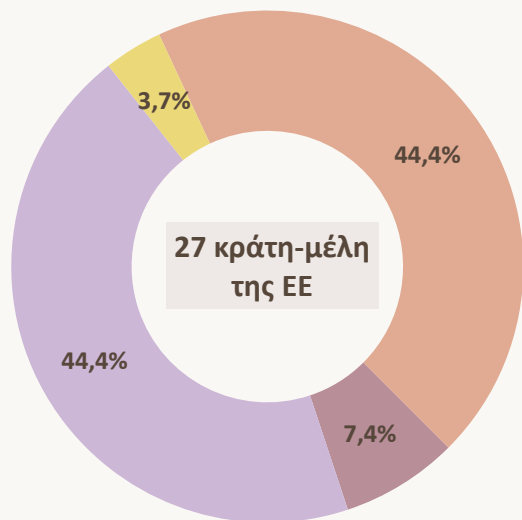
απόλυτη
ισορροπία 1:1

Συσχετισμός εξερχομένων φοιτητών και της αναλογίας εισερχόμενων προς εξερχόμενους φοιτητές (ISCED 5-6) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ στις λοιπές χώρες του ΟΟΣΑ και στις λοιπές χώρες του ΕΧΑΕ το έτος 2010

Κατανομή των χωρών ως προς το βαθμό «ανοικτότητας» των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

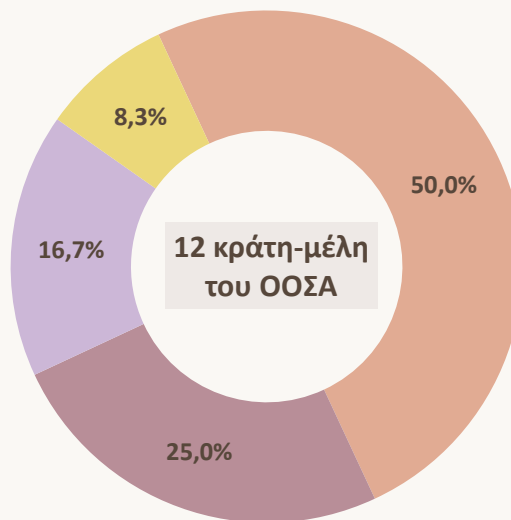

«Περιορισμένα»
Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Βουλγαρία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Σλοβενία, Εσθονία, Σλοβακία, Μάλτα

«Ανοικτά»
Γερμανία

«Κλειστά»
Πολωνία, Ρουμανία

«Ελκυστικά»
Ην. Βασίλειο, Αυστρία, Γαλλία, Βέλγιο, Ισπανία, Τσεχία, Ολλανδία, Δανία, Φινλανδία, Ιταλία, Σουηδία, Ουγγαρία

«Περιορισμένα»
Νορβηγία, Ισλανδία

«Ανοικτά»
Ελβετία

«Κλειστά»
Τουρκία, Χιλή, Μεξικό

«Ελκυστικά»
ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδάς, Κορέα, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία

«Περιορισμένα»
Ανδόρρα, Λιχτενστάιν, Κροατία, Αλβανία, ΠΓΔΜ, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Σερβία, Μολδαβία, Γεωργία, Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν

«Ανοικτά»
-

«Κλειστά»
Αρμενία

«Ελκυστικά»
Ουκρανία, Ρωσία

Η μελέτη της **κινητικότητα** του φοιτητικού πληθυσμού αναδεικνύει **σημαντικές διαφοροποιήσεις** μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, παρότι το ζήτημα της ισόρροπης κινητικότητας φαίνεται να απασχολεί τα τελευταία χρόνια τις χώρες του ΕΧΑΕ. Τα κράτη-μέλη της **ηπειρωτικής Ευρώπης**, που αποτελούν το βασικό πυρήνα της ΕΕ, του ΟΟΣΑ αλλά και του ΕΧΑΕ, χαρακτηρίζονται ως **χώρες προορισμού** αλλοδαπών φοιτητών, έναντι των κρατών-μελών της ΕΕ που βρίσκονται κυρίως στην **ανατολική Ευρώπη** και τα **Βαλκάνια**, οι οποίες χαρακτηρίζονται κυρίως ως **χώρες αποστολής φοιτητών**.

Το σύστημα της **ελληνικής** τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χαρακτηρίζεται ως «**περιορισμένο**», δηλαδή με **μεγάλο αριθμό νέων που μετακινούνται σε άλλη χώρα** για να σπουδάσουν και, παράλληλα, **μικρό πλήθος αλλοδαπών που επιλέγουν να σπουδάσουν στην Ελλάδα**. Το 2010 καταγράφονται **26.835 αλλοδαποί** φοιτητές που σπουδάζουν στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι αντιστοιχούν στο **4,2%** του συνόλου φοιτητικού της πληθυσμού.

Ένας στους δύο αλλοδαπούς φοιτητές στην Ελλάδα προέρχεται από την **Κύπρο** και ένας στους πέντε από την **Αλβανία**. Την ίδια χρονιά καταγράφονται **29.091 έλληνες φοιτητές** που σπουδάζουν σε άλλη χώρα, οι οποίοι αντιστοιχούν στο **4,7%** του συνόλου των ημεδαπών φοιτητών (**9η θέση**), ποσοστό **σχεδόν διπλάσιο** του ευρωπαϊκού μέσου όρου (**2,6%**).

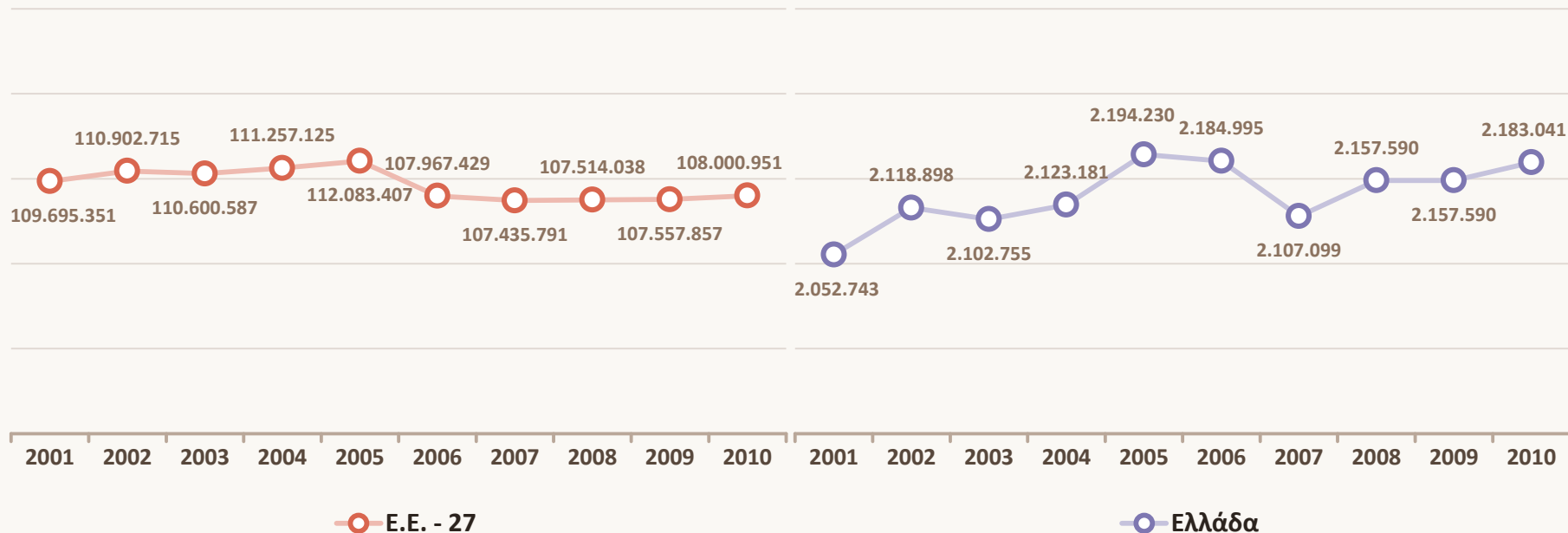
Μεταξύ των **δημοφιλέστερων προορισμών** των ελλήνων για σπουδές είναι το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Ιταλία**, η **Γερμανία**, η **Γαλλία** και οι **ΗΠΑ**. Αξίζει να σημειωθεί ότι την δεκαετία 2001-2010 η Ελλάδα είναι η χώρα με τη **μεγαλύτερη μείωση των ημεδαπών φοιτητών στο εξωτερικό** (από 61.694 φοιτητές το 2001 σε 29.091 το 2010).

4

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- ▶ Ο συνολικός μαθητικός/φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 0-6)
 - ▶ Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6)
 - ▶ Κατανομή ανά πεδίο και τομέα σπουδών
 - ▶ Κατανομή ανά επίπεδο σπουδών (ISCED 5A, 5B, 6)
 - ▶ Κατανομή ανά τρόπο φοίτησης
 - ▶ Κατανομή ως προς το φύλο
 - ▶ Κατανομή ως προς την ηλικία
- ▶ Ιεραρχική ταξινόμηση των 27 κρατών-μελών

Συνολικός μαθητικός/φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 0-6)
στην ΕΕ-27 και την Ελλάδα την περίοδο 2001-2010

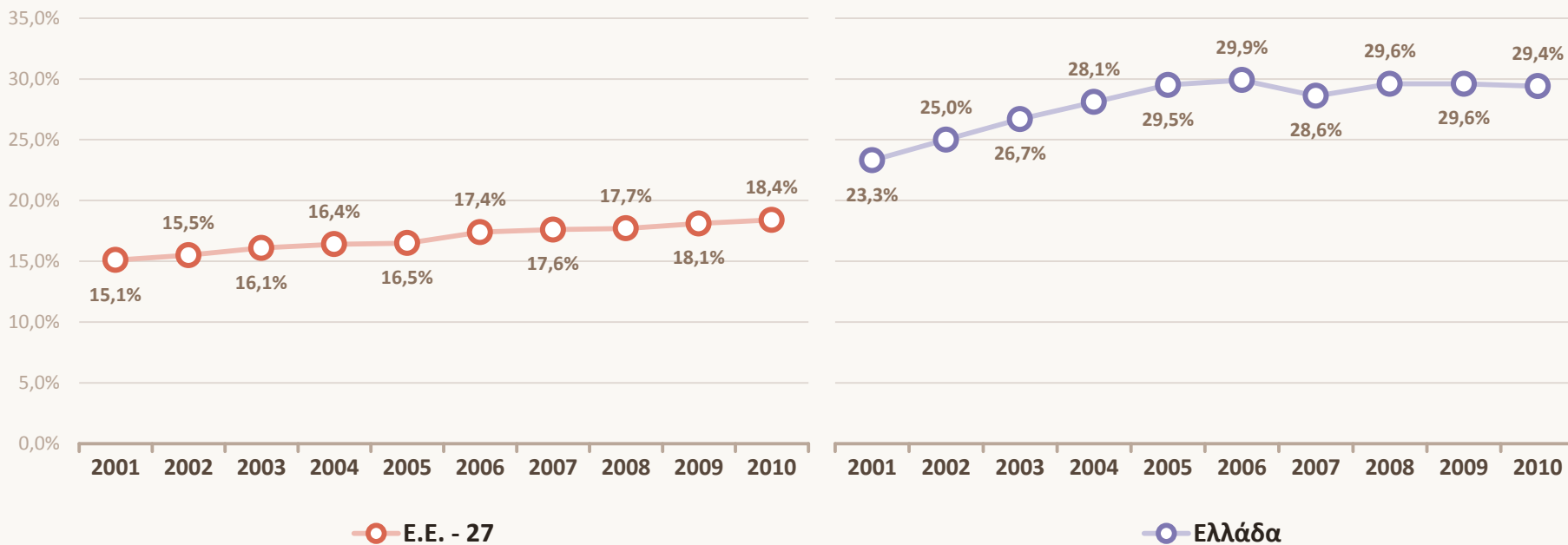

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Την περίοδο αναφοράς 2001-2010 καταγράφεται **μείωση** του συνολικού μαθητικού/φοιτητικού πληθυσμού στην **ΕΕ-27** κατά **1,5%**. Την ίδια περίοδο στην Ελλάδα σημειώνεται **αύξηση** κατά **6,3%**.

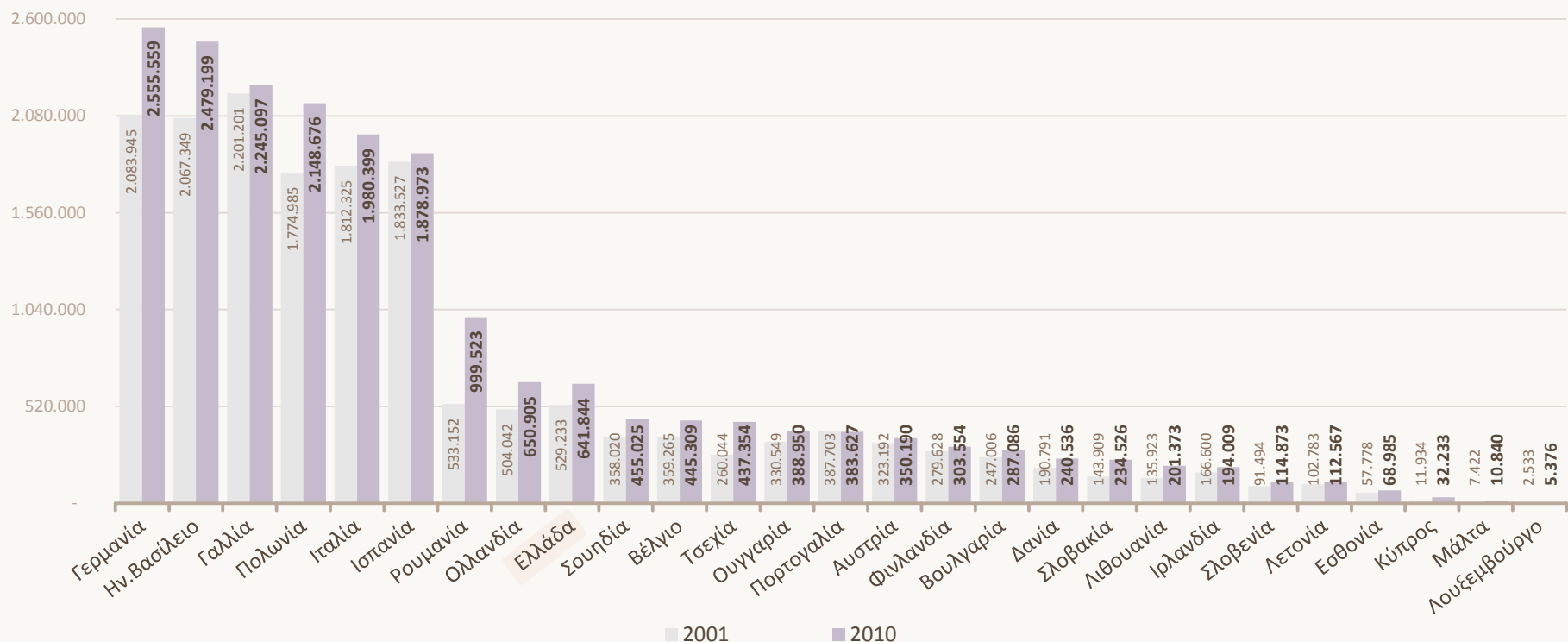
Ετήσια αναλογία του φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 5-6)
επί του συνολικού μαθητικού/φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 0-6)
στην ΕΕ-27 και την Ελλάδα την περίοδο 2001-2010

Το 2010 το σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 5-6) στην **ΕΕ-27** ήταν **19,8 εκατομμύρια** φοιτητές/-τριες, ενώ στην **Ελλάδα** ο αντίστοιχος πληθυσμός ήταν **641,8 χιλιάδες** φοιτητές/-τριες. Την περίοδο 2001-2010 καταγράφηκε **αύξηση** του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού στην **ΕΕ-27** κατά **3.329.264 φοιτητές** (μεταβολή κατά 20,2%). Στην **Ελλάδα**, την ίδια περίοδο, καταγράφηκε **σημαντική αύξηση** του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού κατά **163.639 φοιτητές** (μεταβολή κατά 34,2%).

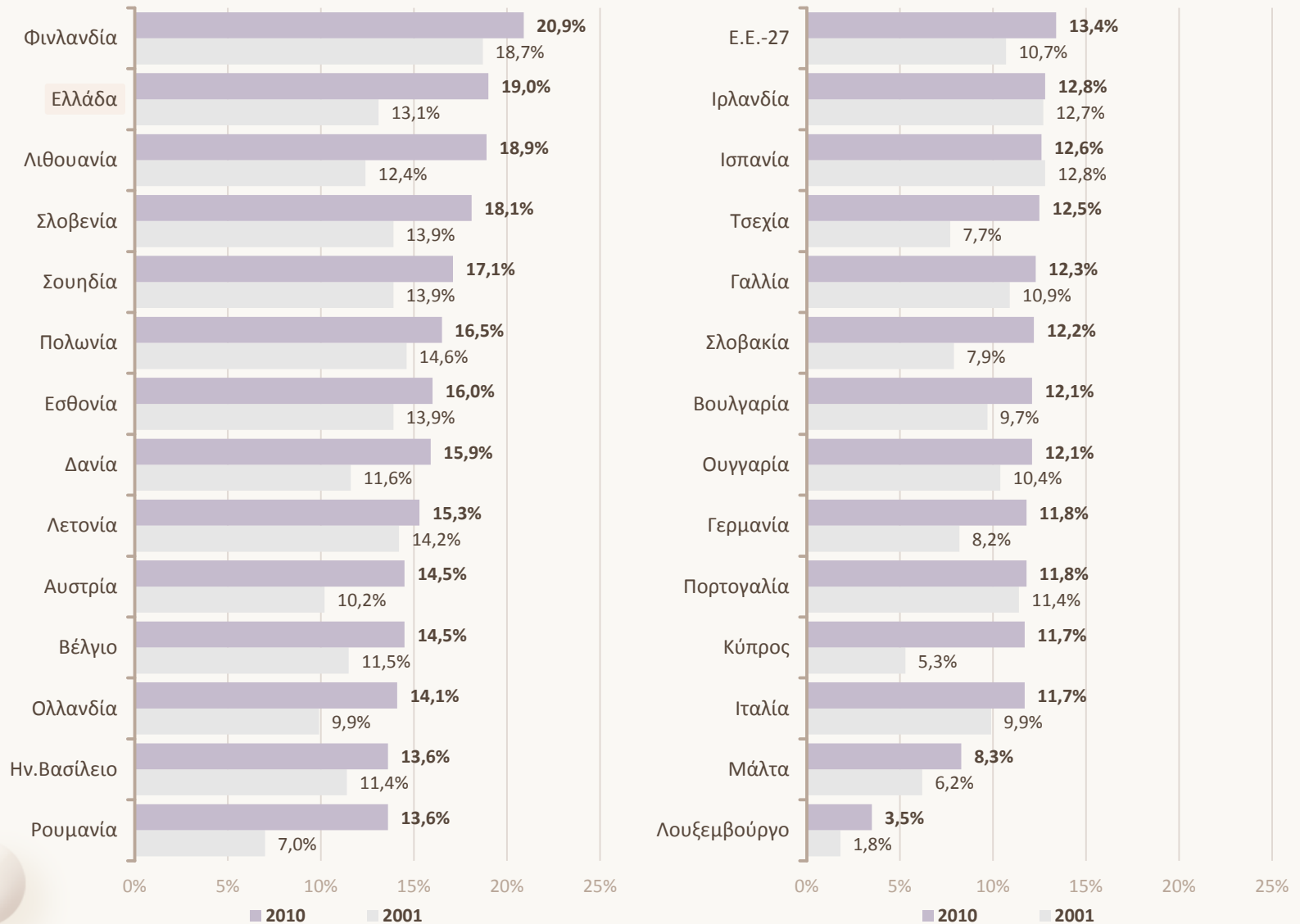
Φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5-6) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ευρώπη γνωρίζει **σημαντική αύξηση**. Συγκεκριμένα στο σύνολο των κρατών-μελών της ΕΕ καταγράφεται **αύξηση** κατά **3.329.264** φοιτητές και ταυτόχρονα ο ρυθμός αύξησης του φοιτητικού πληθυσμού είναι ιδιαίτερα υψηλός (μέση αύξηση κατά **35,0%**) στην πλειονότητα των κρατών-μελών της ΕΕ-27.

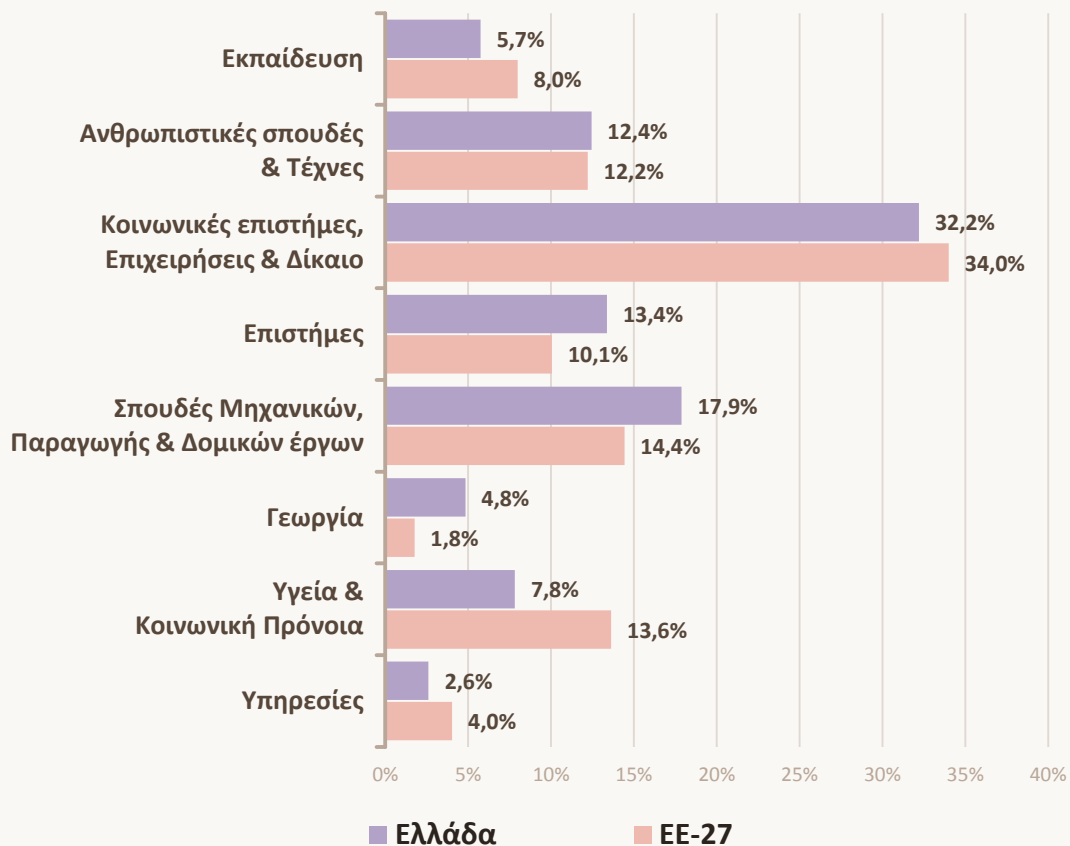
Η **Ελλάδα (2010)** σημειώνει ένα από τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (**2η θέση**) με το φοιτητικό της πληθυσμό να αντιστοιχεί στον **19,0%** των ατόμων ηλικίας από **18 έως και 39 ετών**.

Φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5-6) ως ποσοστό επί του πληθυσμού της ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Διαφοροποίηση της κατανομής του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας ανά πεδίο σπουδών ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27 το έτος 2010

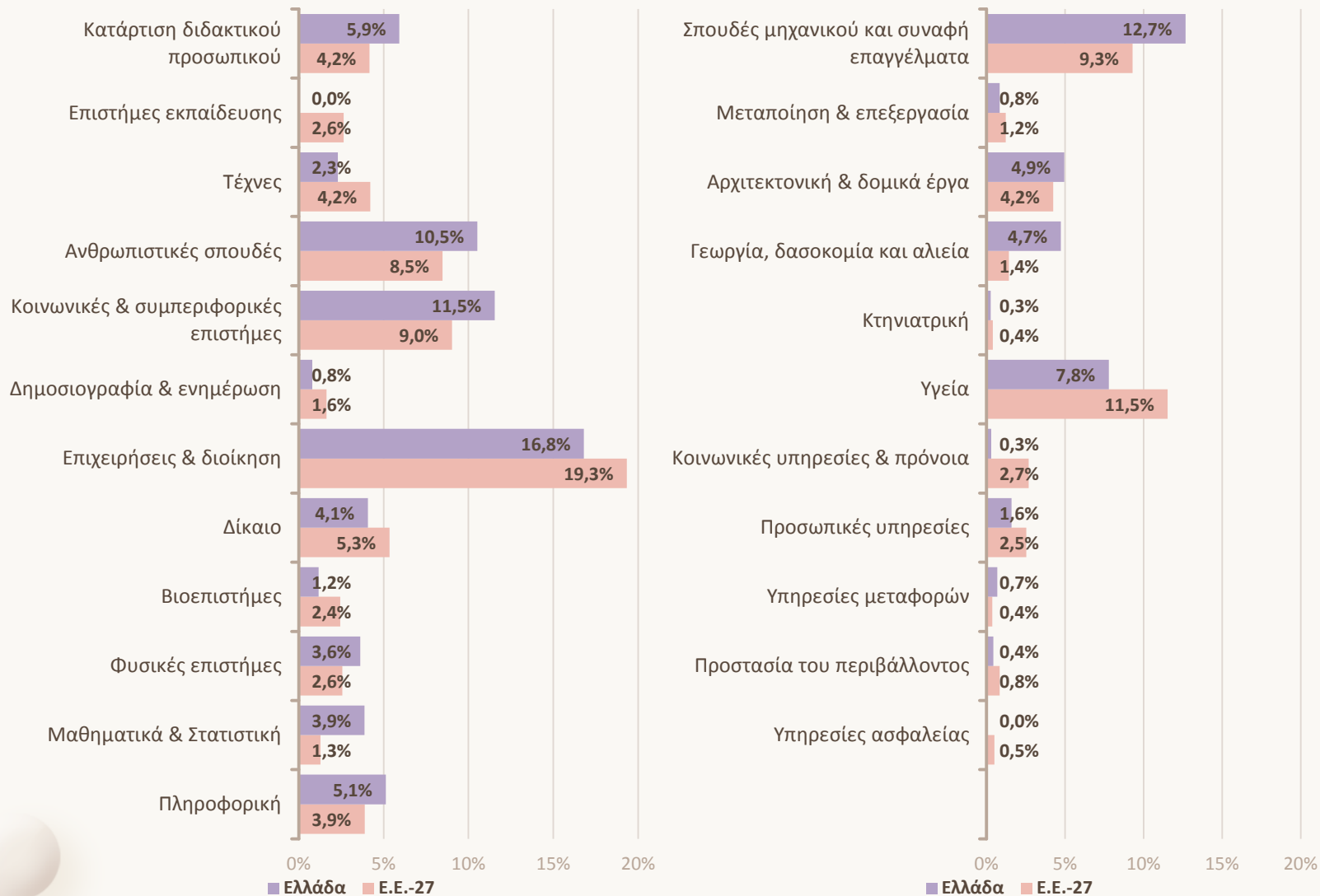

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

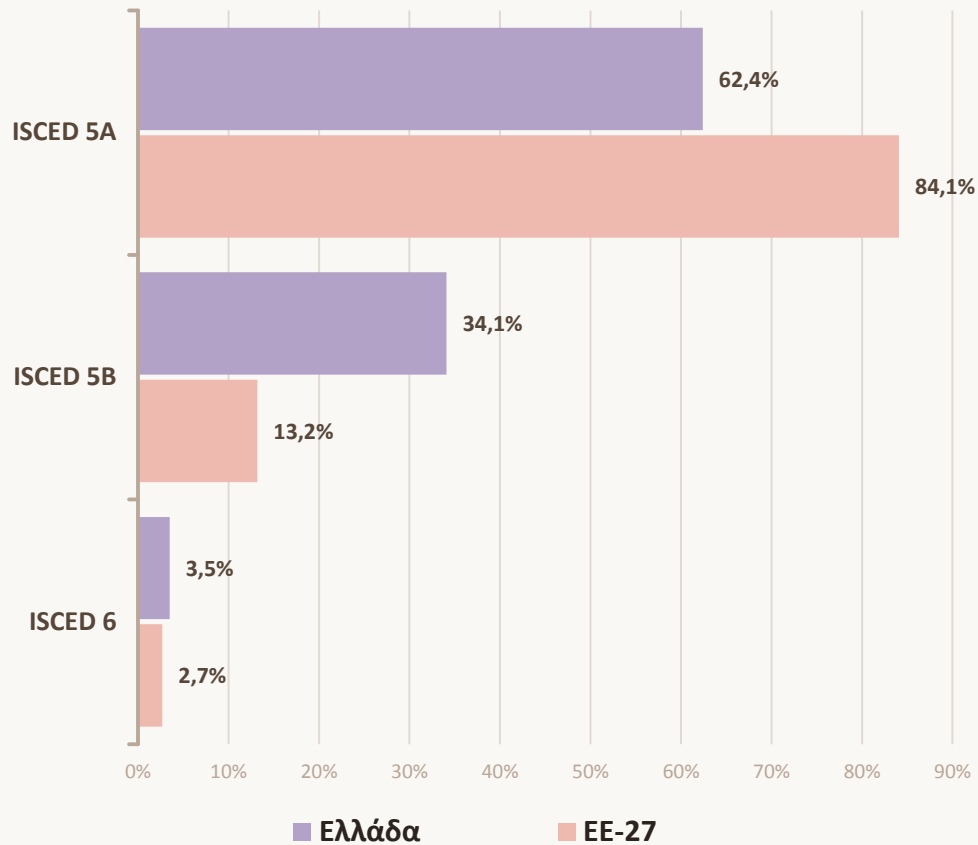

Διαφοροποίηση της κατανομής του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας ανά τομέα σπουδών ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27 το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

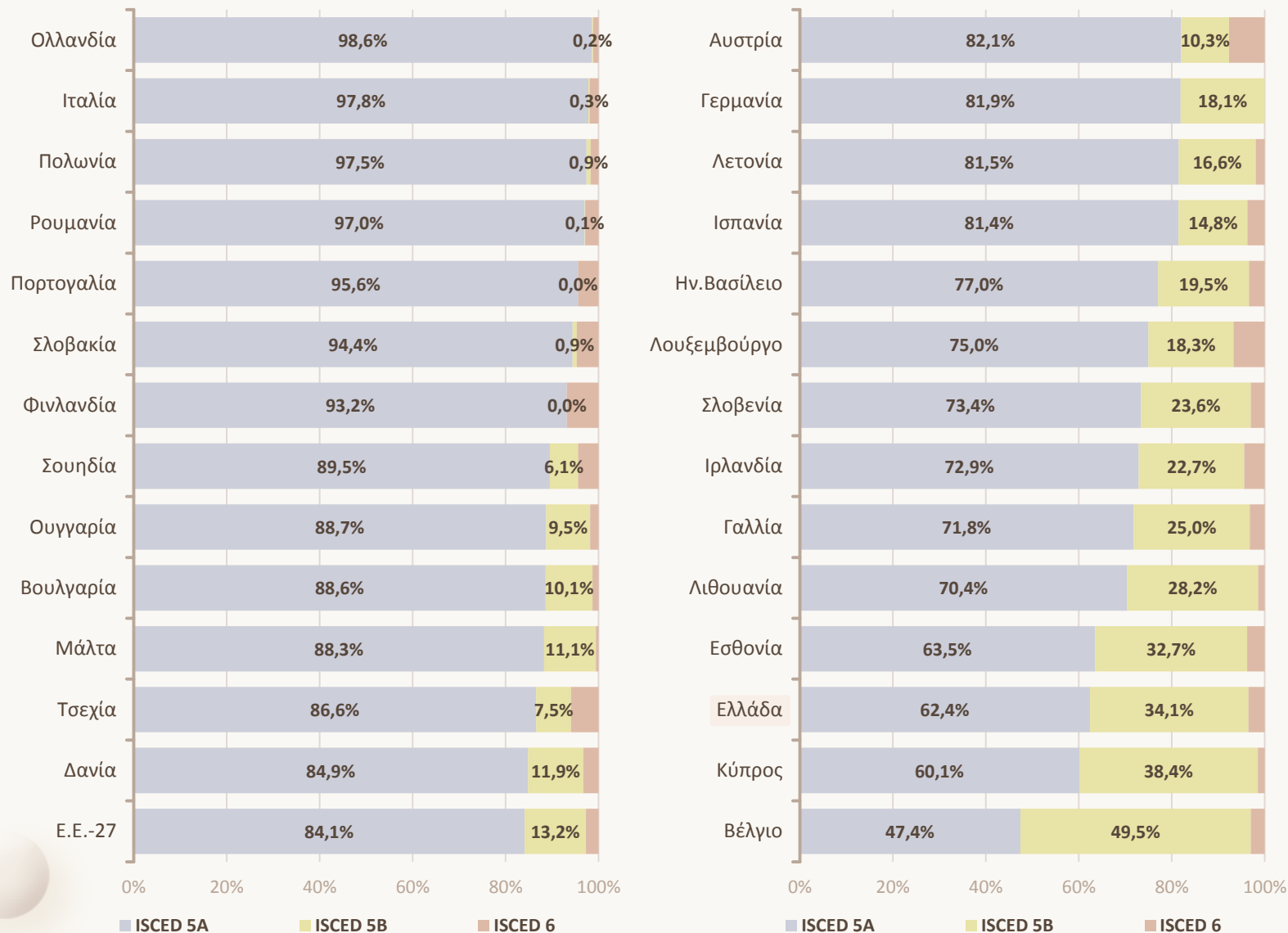
Διαφοροποίηση της κατανομής του φοιτητικού πληθυσμού της Ελλάδας ανά πεδίο σπουδών
ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27
το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

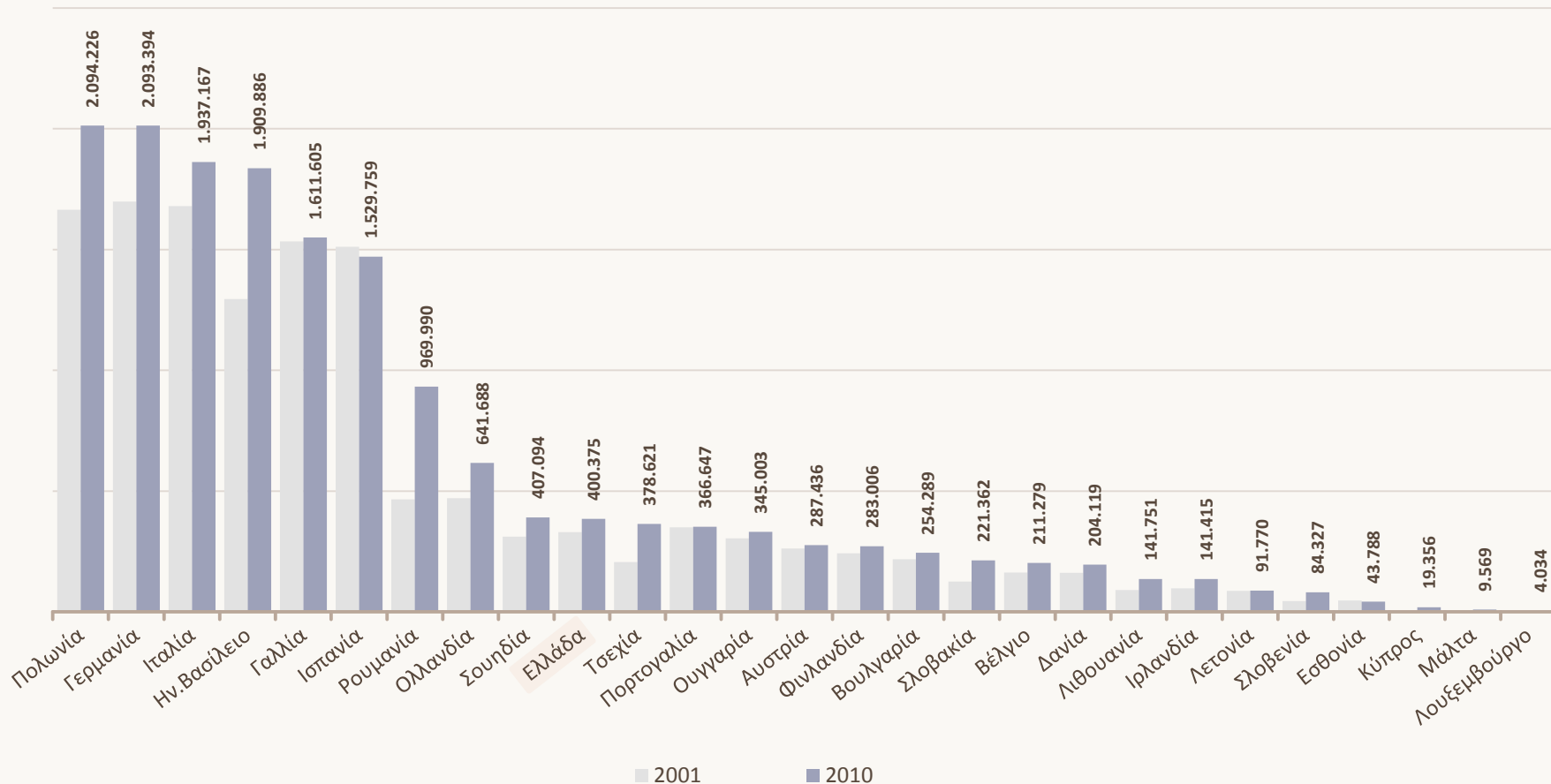
**Φοιτητικός πληθυσμός στα επιμέρους επίπεδα σπουδών ISCED 5A, 5B & 6
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010**

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

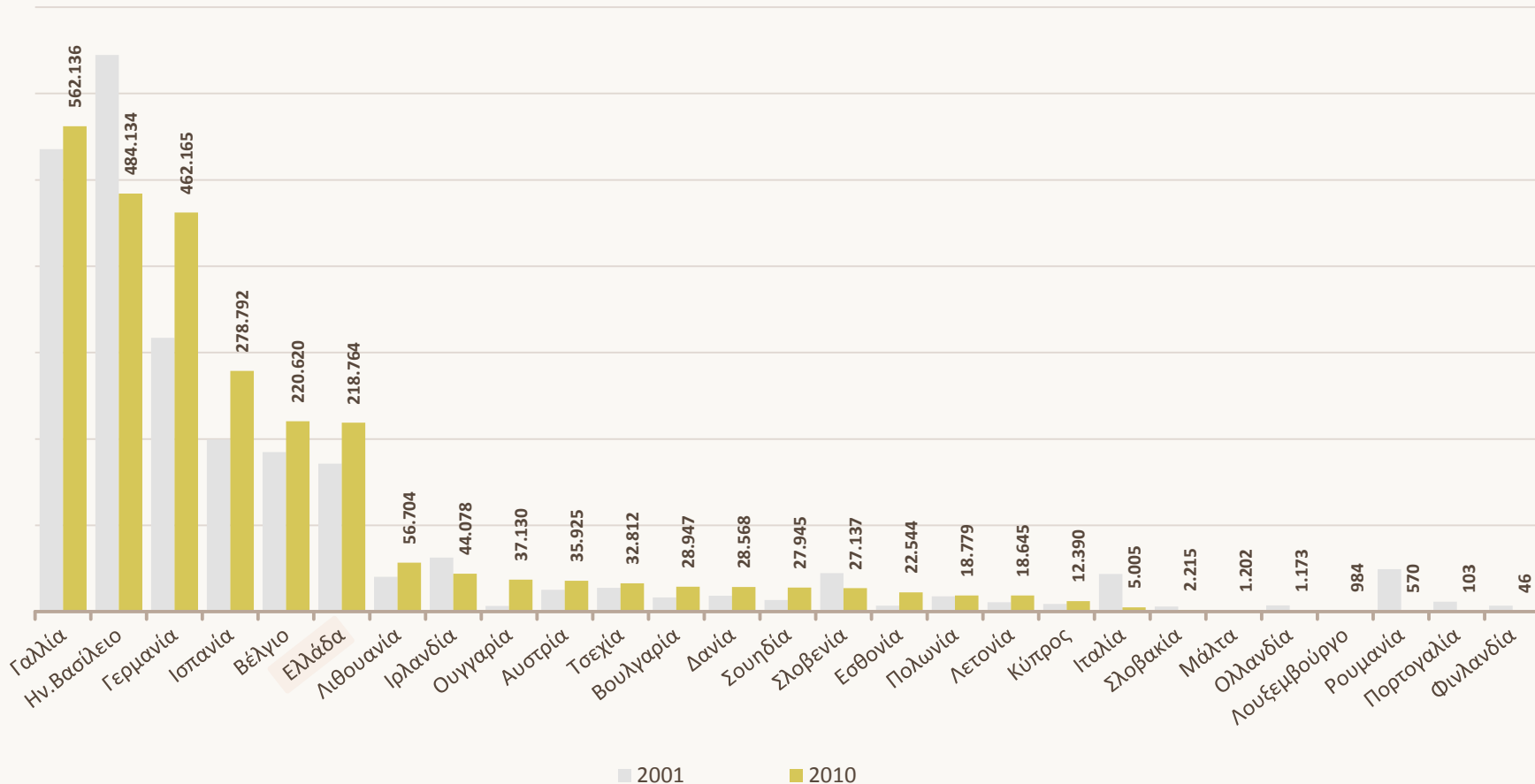
**Φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου σπουδών θεωρητικής κατεύθυνσης (ISCED 5A)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010**

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 5A** αυξήθηκε κατά **35,5%**, ενώ η αντίστοιχη αύξηση στην **Ελλάδα** ήταν **16,4%**, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα στην **17^η θέση** μεταξύ των 27.

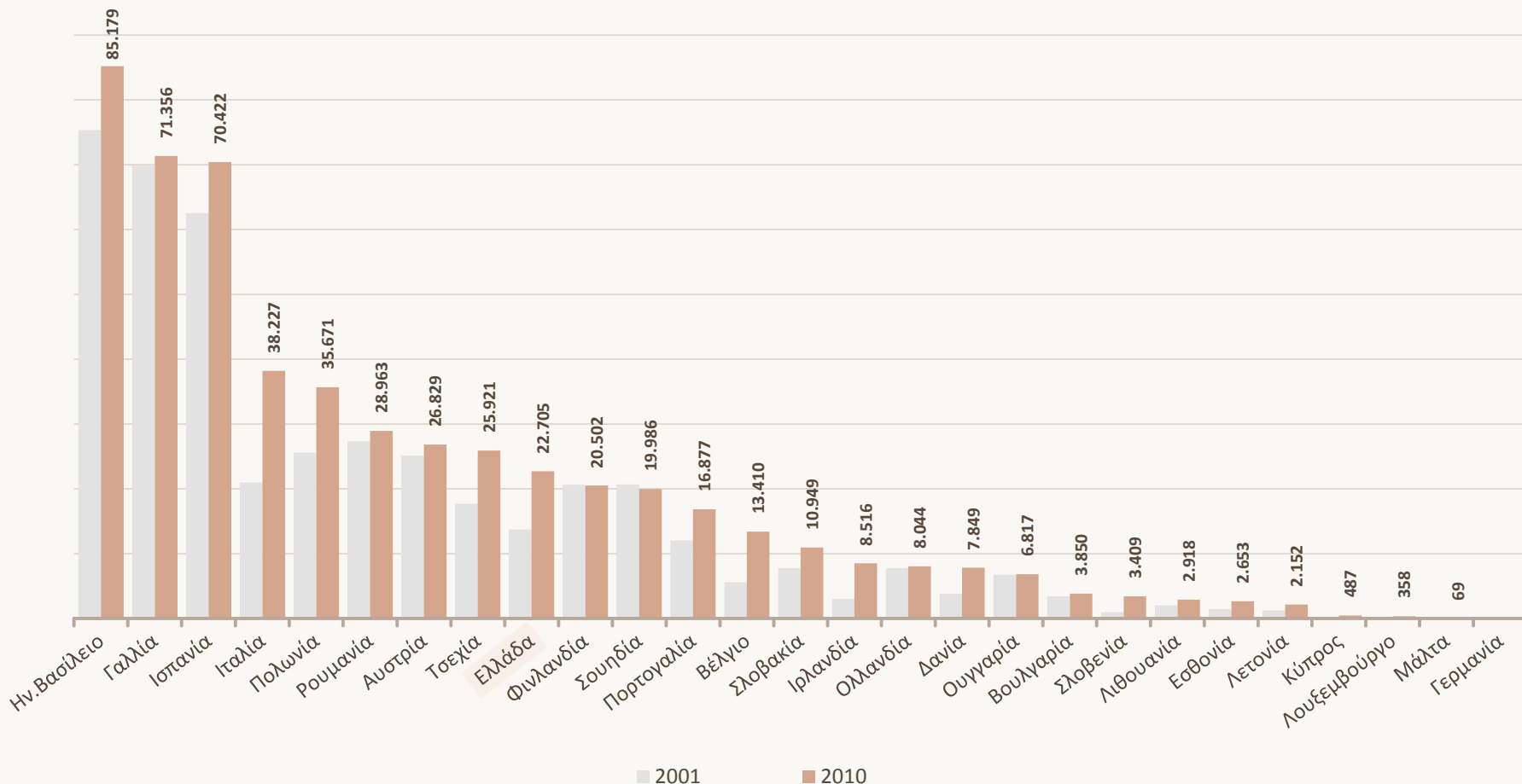
Φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου σπουδών πρακτικής κατεύθυνσης (ISCED 5B)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 5B** αυξήθηκε κατά **35,2%**, ενώ η αντίστοιχη αύξηση στην **Ελλάδα** ήταν **27,5%**, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα στην **11^η θέση** μεταξύ των 27.

Φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου προηγμένης έρευνας (ISCED 6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 6** αυξήθηκε κατά **58,3%**, ενώ η αντίστοιχη αύξηση στην **Ελλάδα** ήταν **65,4%**, ποσοστό που κατατάσσει τη χώρα στην **10^η θέση** μεταξύ των 27.

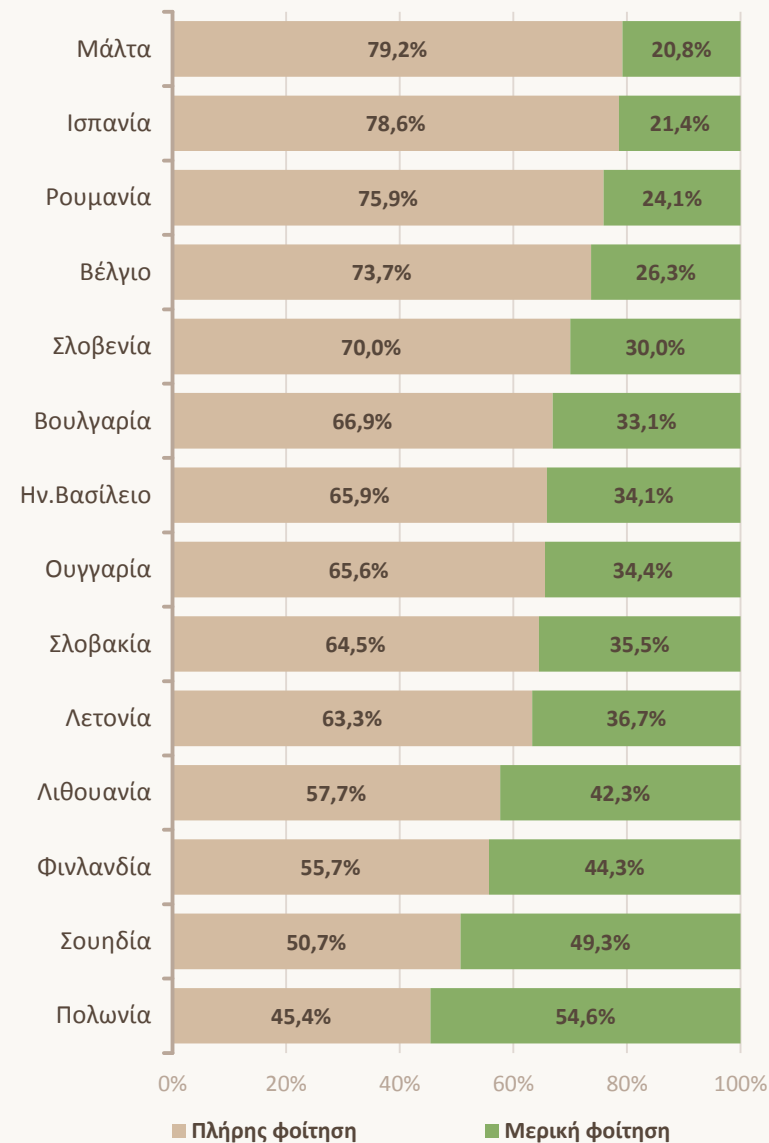
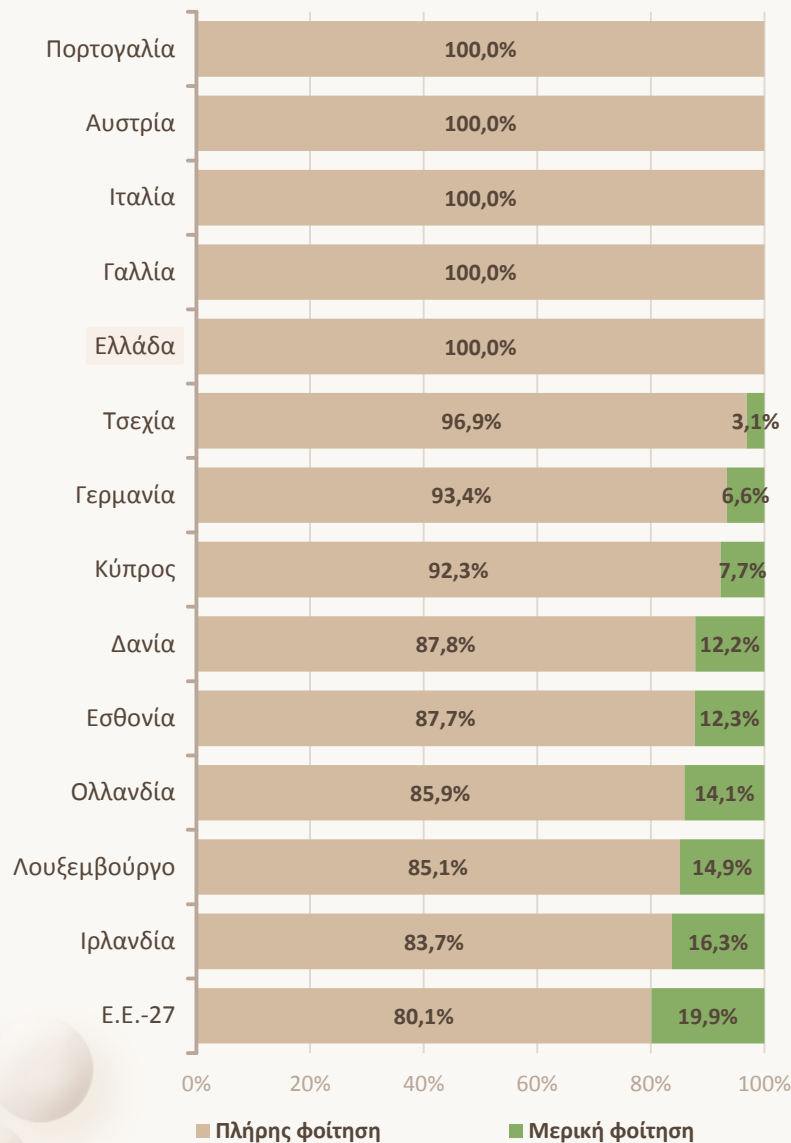
Η ενίσχυση της **δια βίου μάθησης**, η οποία αποτελεί και βασική προτεραιότητα στον **Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης** (βλ. Κεφάλαιο 2ο), προϋποθέτει την απόκτηση προσόντων μέσα από **ευέλικτους τρόπους μάθησης**, όπως τα προγράμματα σπουδών **μερικής φοίτησης**. Η ανάλυση του φοιτητικού πληθυσμού ως προς τον τρόπο φοίτησης που έχει επιλέξει (πλήρης και μερική) έχει ιδιαίτερη σημασία, αφού αναδεικνύει τις **διαφοροποιήσεις** των κρατών-μελών της ΕΕ-27, ως προς την υιοθέτηση ευέλικτων μορφών φοίτησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην **Ελλάδα** μόλις πρόσφατα θεσμοθετήθηκε (2011) η δυνατότητα στους εργαζόμενους φοιτητές να επιλέγουν προγράμματα μερικής φοίτησης, προκειμένου να διευρυνθεί περαιτέρω η συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με το Ν.4009/2011 όλα τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα οφείλουν να παρέχουν προγράμματα μερικής φοίτησης.

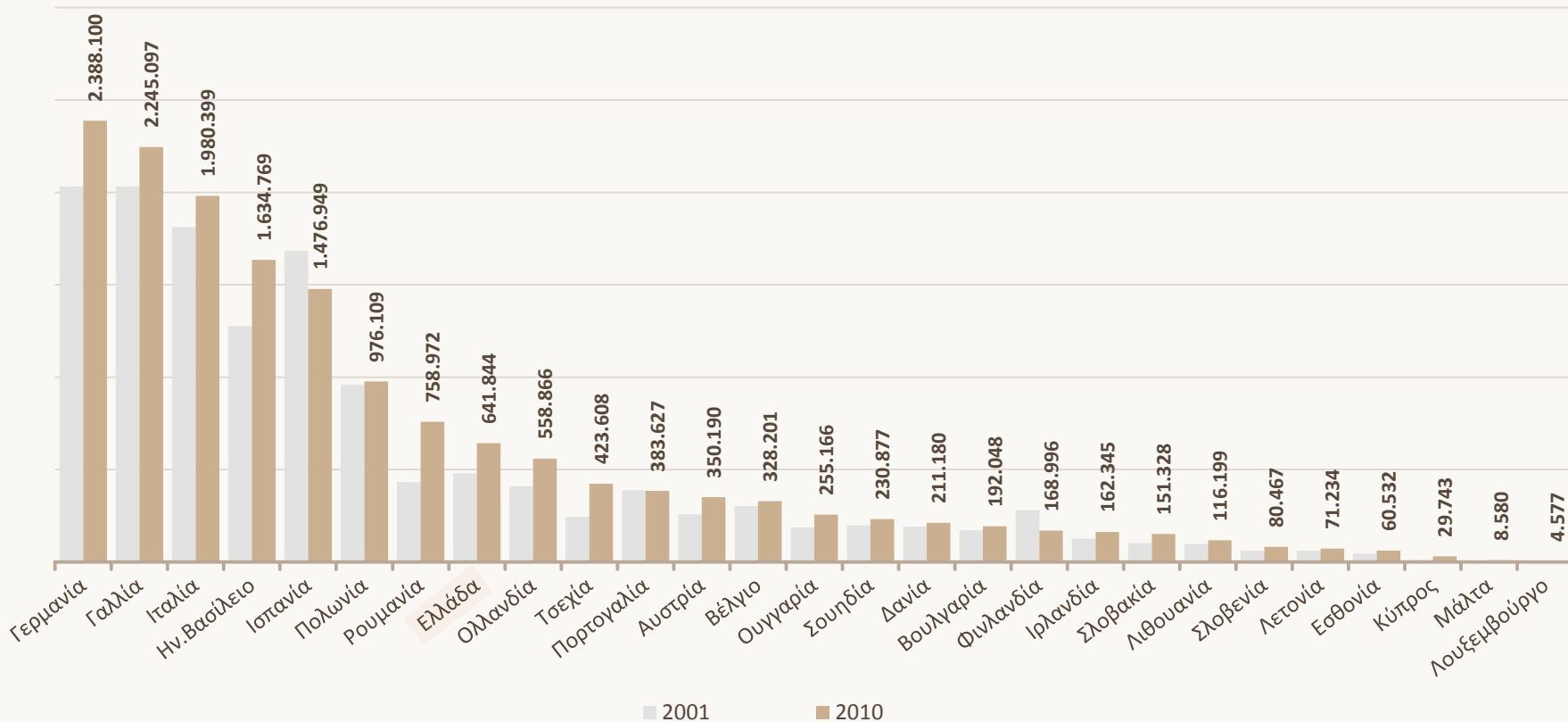
Φοιτητικός πληθυσμός κατά τρόπο φοίτησης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Φοιτητικός πληθυσμός πλήρους φοίτησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

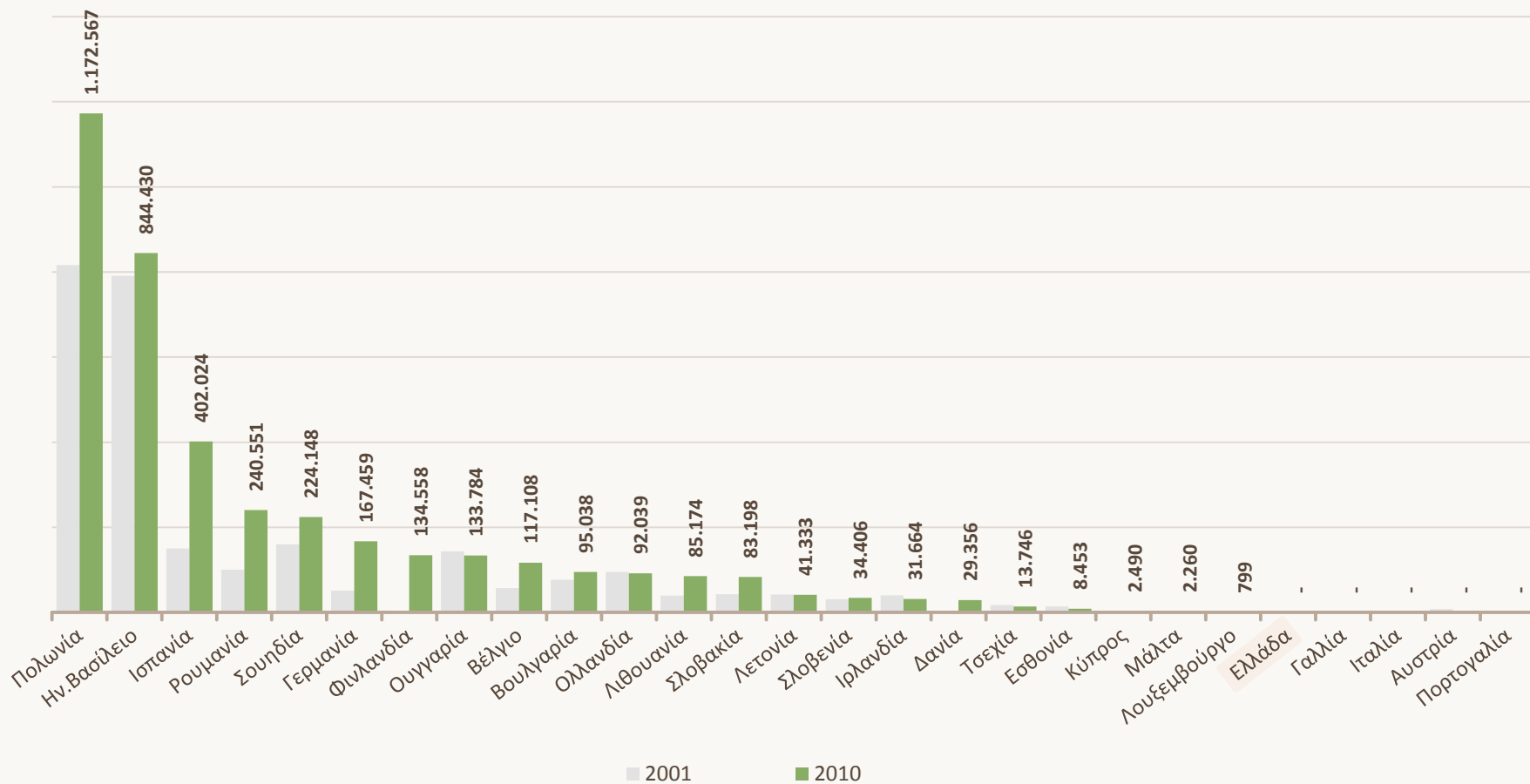

Η Ελλάδα, η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Αυστρία και η Ιταλία δεν διαθέτουν στοιχεία για τους φοιτητές μερικής φοίτησης. Για το λόγο ο αριθμός των φοιτητών πλήρους φοίτησης συμπίπτει με το συνολικό αριθμό των φοιτητών τους

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Φοιτητικός πληθυσμός μερικής φοίτησης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

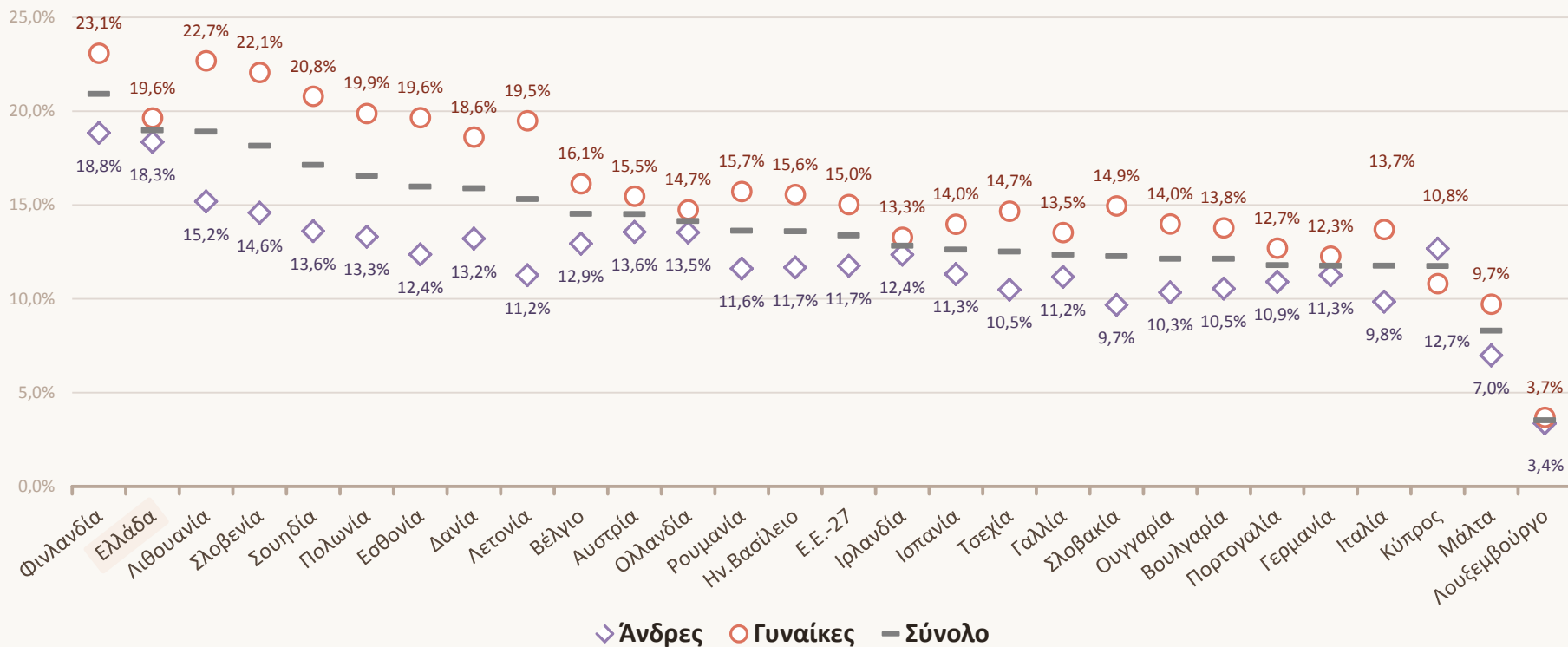
Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ιδιαίτερη σημασία προσδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα της **ισορροπίας των φύλων** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ήδη από το 2003, στα πλαίσια της στρατηγικής της Λισαβόνας, είχε τεθεί ευρωπαϊκός στόχος **«Μέχρι το 2010 θα πρέπει ο συνολικός αριθμός των αποφοίτων των σχολών μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 15%, και παράλληλα να μειωθεί στις σχολές αυτές η ανισορροπία μεταξύ των φύλων»**. Παρά το κάλεσμα της ΕΕ για μείωση της ανισορροπίας των φύλων στις σχολές αυτές, στο σύνολο της ΕΕ το 2007, το ποσοστό των γυναικών που αποφοιτούν από τις σχολές μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας **δε μεταβλήθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2000** (από **30,7%** το 2000 σε **31,9%** το 2007), ενώ το ανδρικό φύλο εξακολουθεί να κυριαρχεί στις σχολές αυτές.

Από την άλλη υπάρχουν και άλλοι τομείς σπουδών με ιδιαίτερο πρόβλημα **ανισορροπίας του φύλου**, στους οποίους το **ανδρικό φύλο υποεκπροσωπείται**.

Εύλογα, επομένως, εξακολουθεί να γίνεται λόγος για τη μείωση των διαφοροποιήσεων του φύλου ακόμα και στις πρόσφατες ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: **«Η ενθάρρυνση προς αγόρια και κορίτσια να επιλέγουν τη σταδιοδρομία σε τομείς στους οποίους υποεκπροσωπούνται, θα μειώσει το διαχωρισμό των δύο φύλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, και ενδεχομένως θα μειώσει τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας.»**

Φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5-6) ως ποσοστό επί του πληθυσμού της ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών και κατά φύλο στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

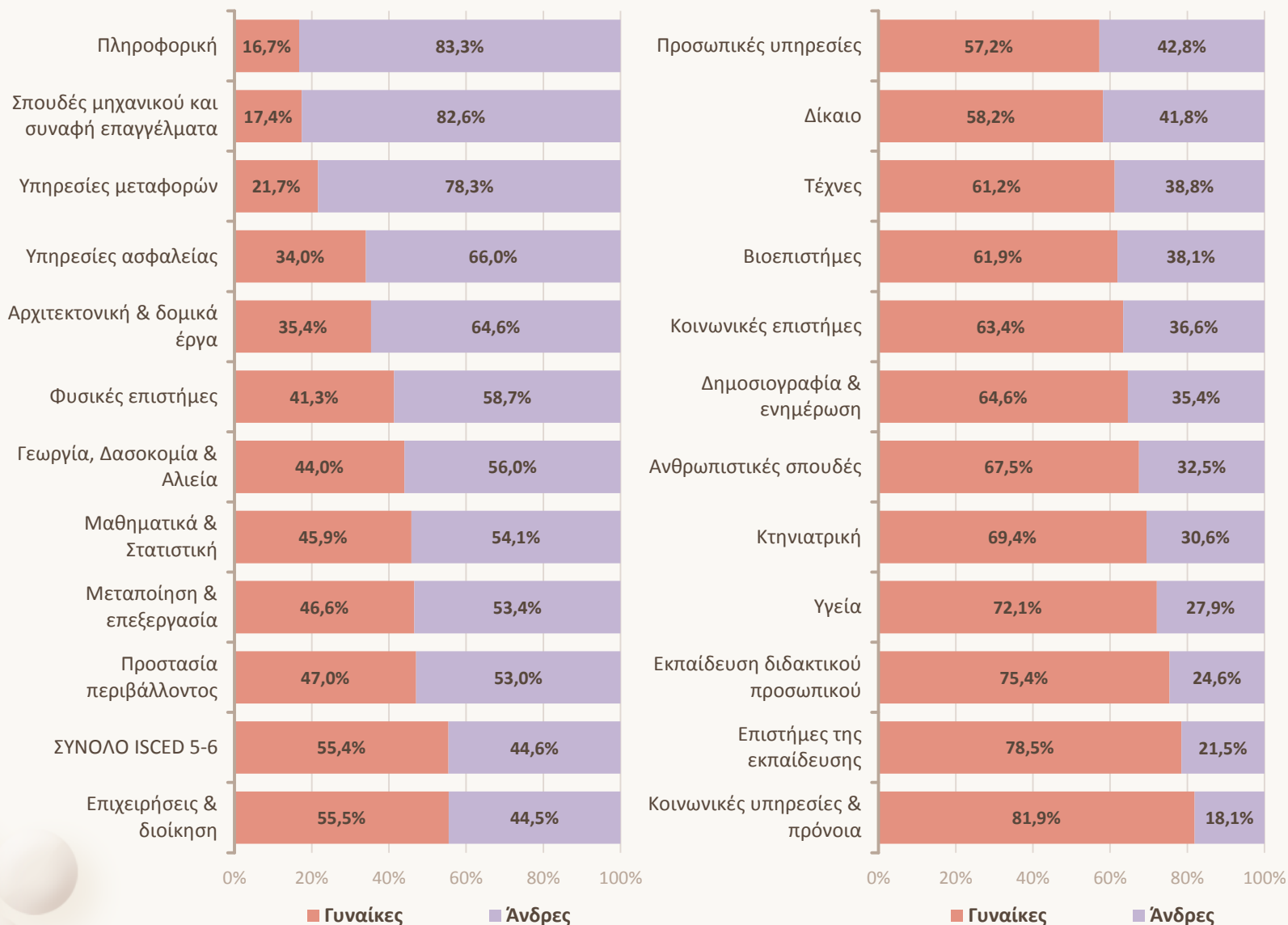
Η **συνολική τάση** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι η **υπερεκπροσώπηση των γυναικών** στην πλειονότητα των κρατών-μελών, με ποσοστό συμμετοχής **15,0%** επί των γυναικών ηλικίας 18-29 ετών έναντι **11,7%** αντίστοιχα των ανδρών.

Στην **Ελλάδα** το ποσοστό συμμετοχής των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση **δεν διαφοροποιείται** ιδιαίτερα μεταξύ των φύλων, με τη χώρα να καταγράφει την **πέμπτη μικρότερη διαφορά** (ποσοστό συμμετοχής επί των γυναικών ηλικίας 18-29 ετών **19,6%** έναντι **18,3%** αντίστοιχα των ανδρών).

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Κατανομή του φύλου στους 23 τομείς σπουδών
στο σύνολο της ΕΕ-27 το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

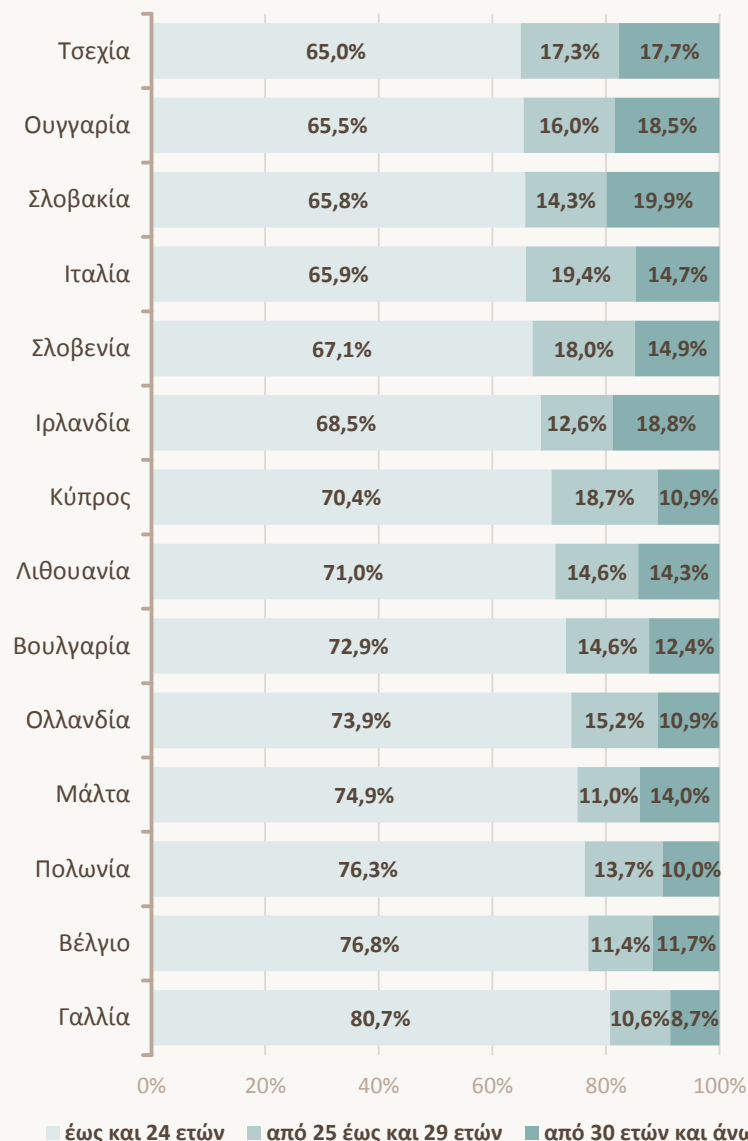
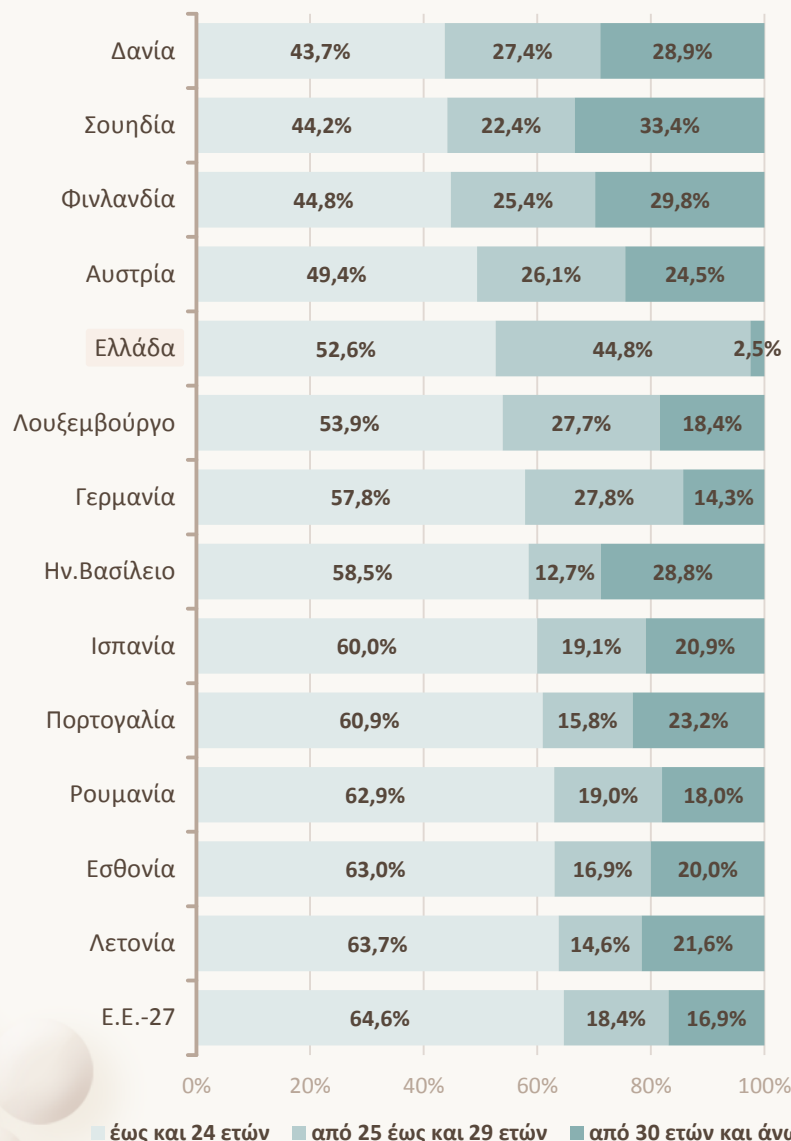
Η εξέταση του **εύρους των ηλικιών** του φοιτητικού πληθυσμού και, κυρίως, το κατά πόσο μετέχουν στο φοιτητικό πληθυσμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σπουδαστές με **ηλικία μεγαλύτερη από την «τυπική» ηλικία φοίτησης**, μπορεί να αναδείξει διαφοροποιήσεις των κρατών-μελών ως προς την **προώθηση της δια βίου μάθησης** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η διεύρυνση της πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί προτεραιότητα στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης. Το 2009 οι χώρες του ΕΧΑΕ συμφώνησαν να καθορίσουν μετρήσιμους εθνικούς στόχους για τη διεύρυνση της συμμετοχής συνολικά, αλλά και την αύξηση της συμμετοχής των υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην ανώτερη εκπαίδευση, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το 2020.

Ένα από τα **κριτήρια** για τον ορισμό των **υποεκπροσωπούμενων** ομάδων αποτελεί και η **ηλικία** του φοιτητικού πληθυσμού («**ενήλικοι**» και «**παραδοσιακοί**» φοιτητές).

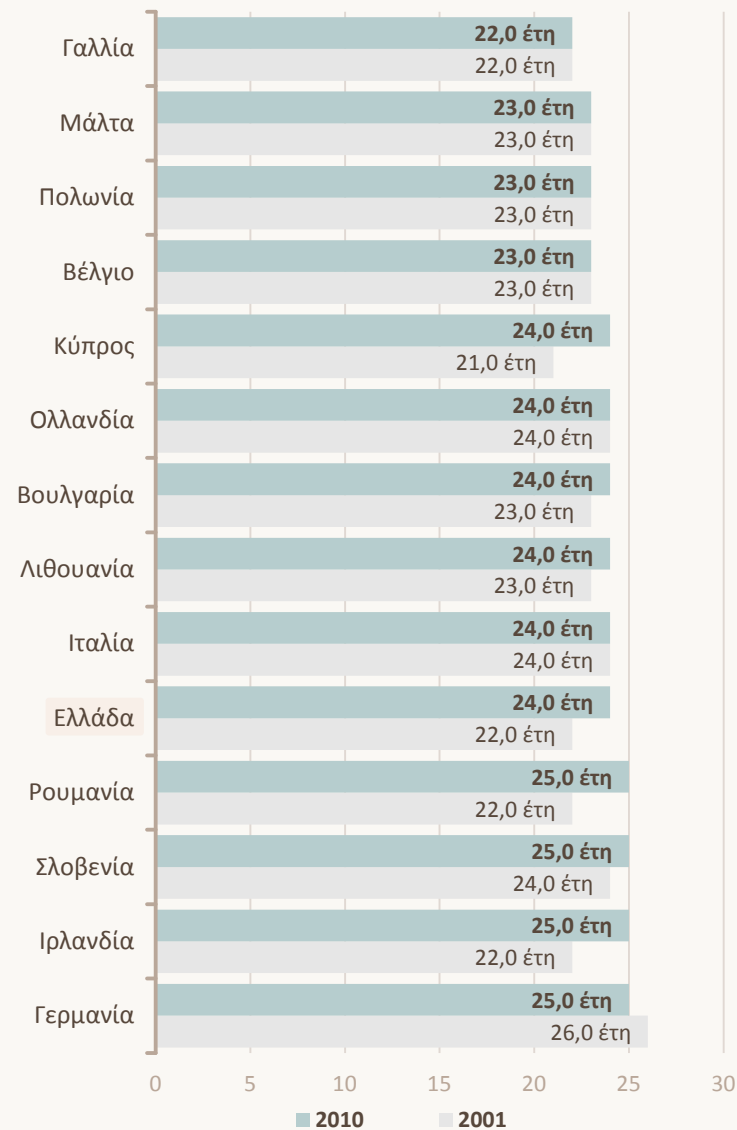
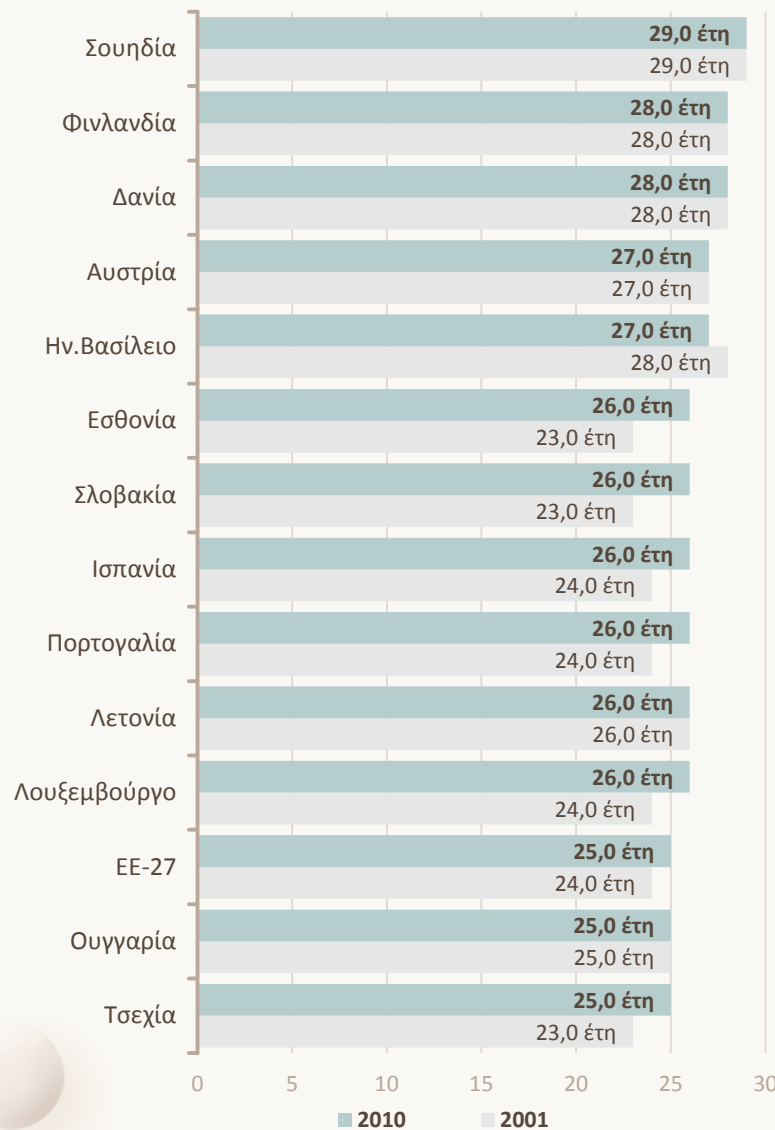
Κατανομή του φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 5-6) ανά ηλικιακή ομάδα
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

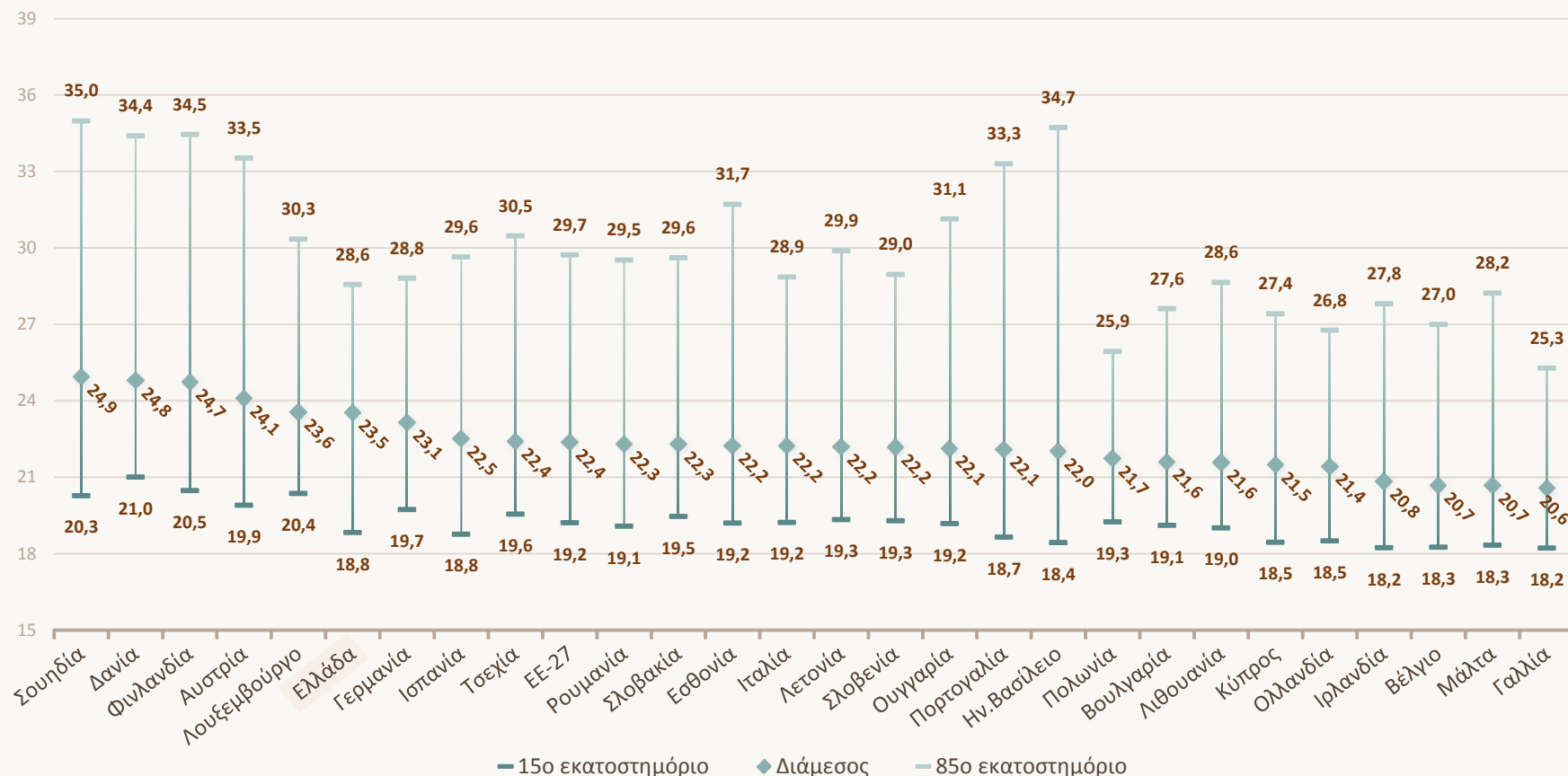
**Μέση ηλικία φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010**

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Κατανομή ηλικίας φοιτητικού πληθυσμού (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

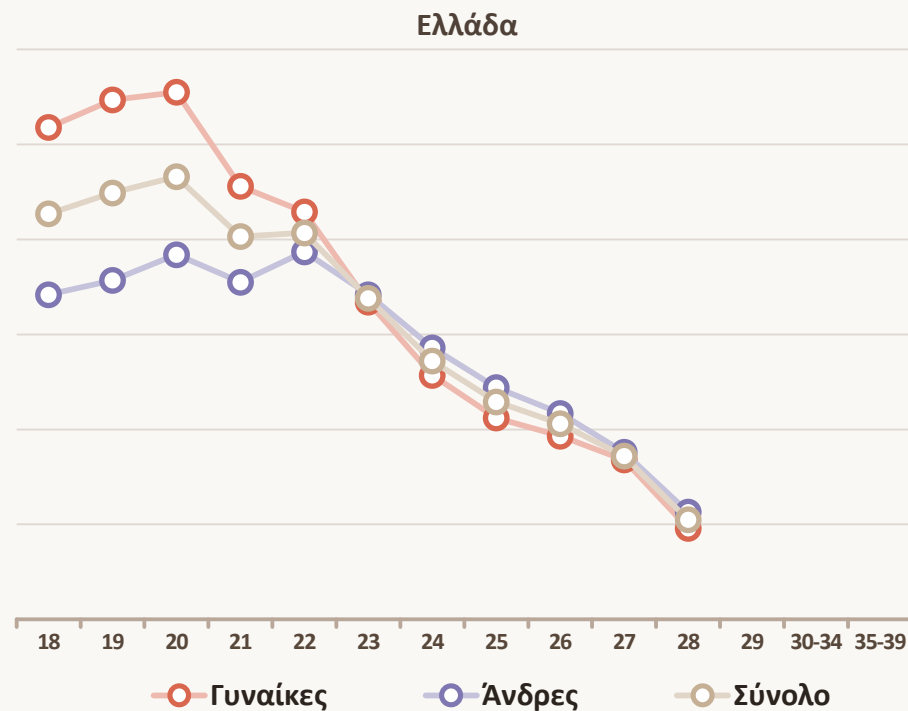
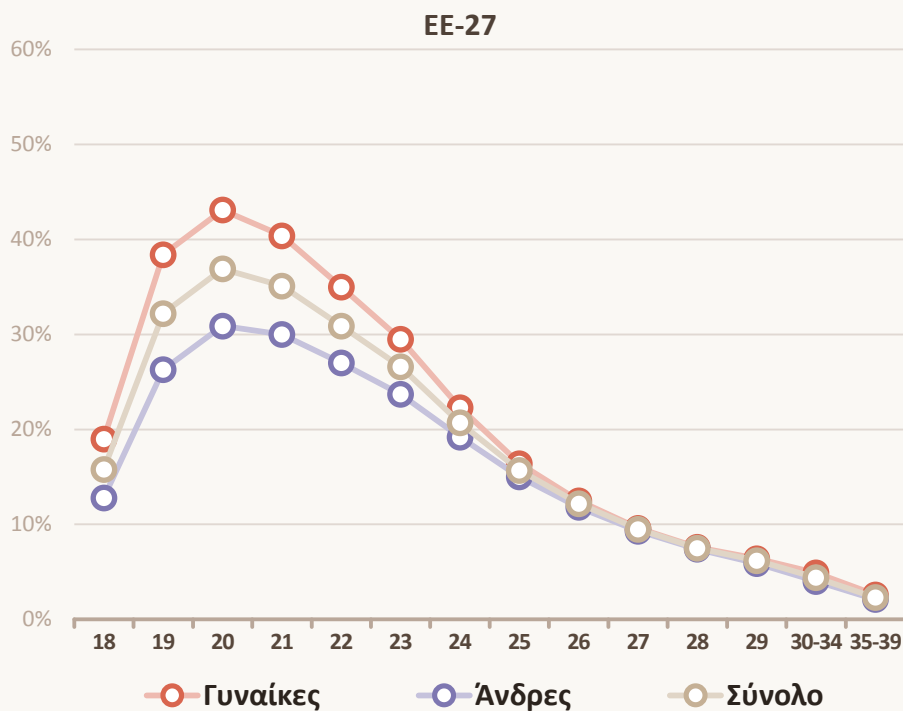
Το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Σουηδία**, η **Φινλανδία**, η **Δανία**, η **Πορτογαλία** και η **Αυστρία** καταγράφουν τα μεγαλύτερα εύρη ηλικιών με το 15% των σπουδαστών τους να έχει κατά μέσο όρο ηλικία μεγαλύτερη των 34 ετών. Η **Ελλάδα** βρίσκεται στον αντίποδα καταγράφοντας περιορισμένο εύρος ηλικιών με το 85% του φοιτητικού της πληθυσμού να έχει ηλικία **μικρότερη των 28,6 ετών**.

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

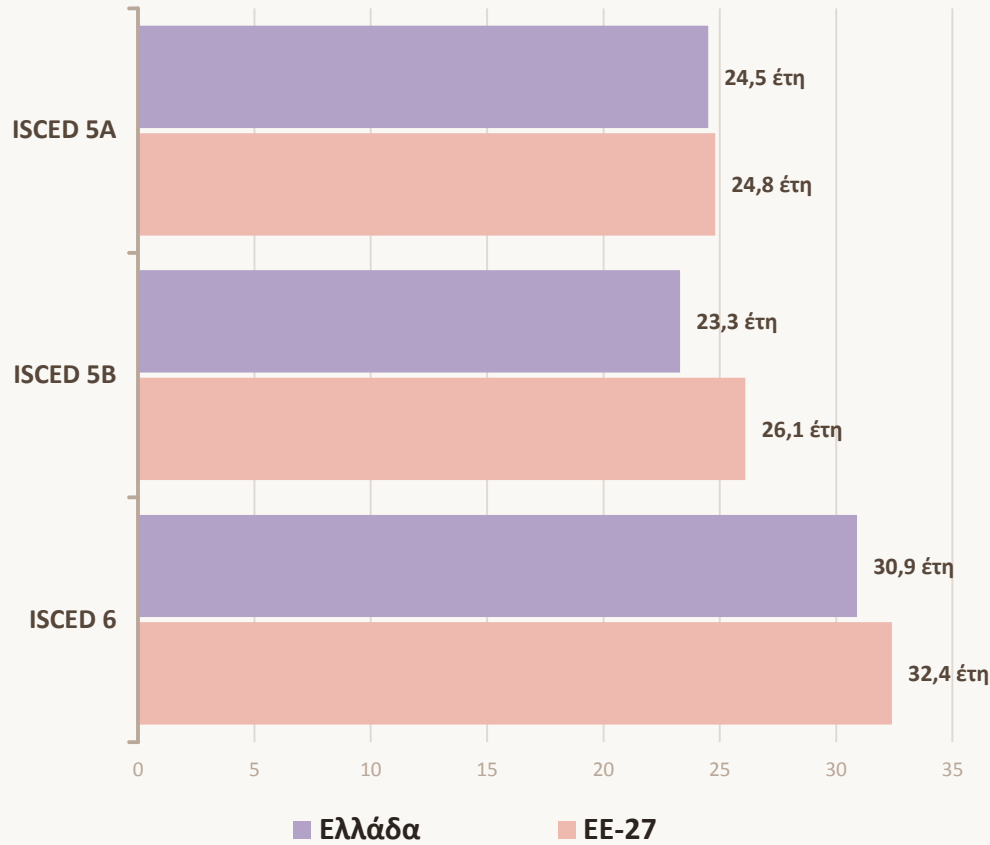
Ποσοστά συμμετοχής του συνολικού πληθυσμού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6)
ανά ηλικία και φύλο
στην ΕΕ-27 και την Ελλάδα την περίοδο 2001-2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

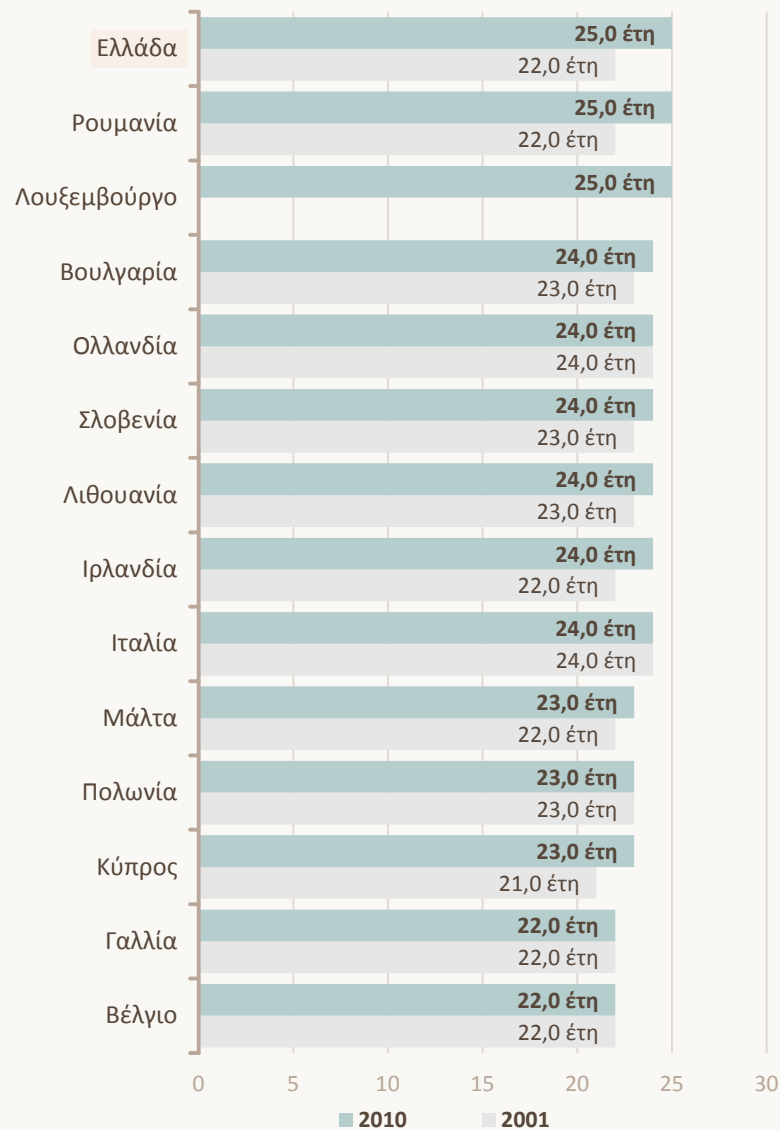
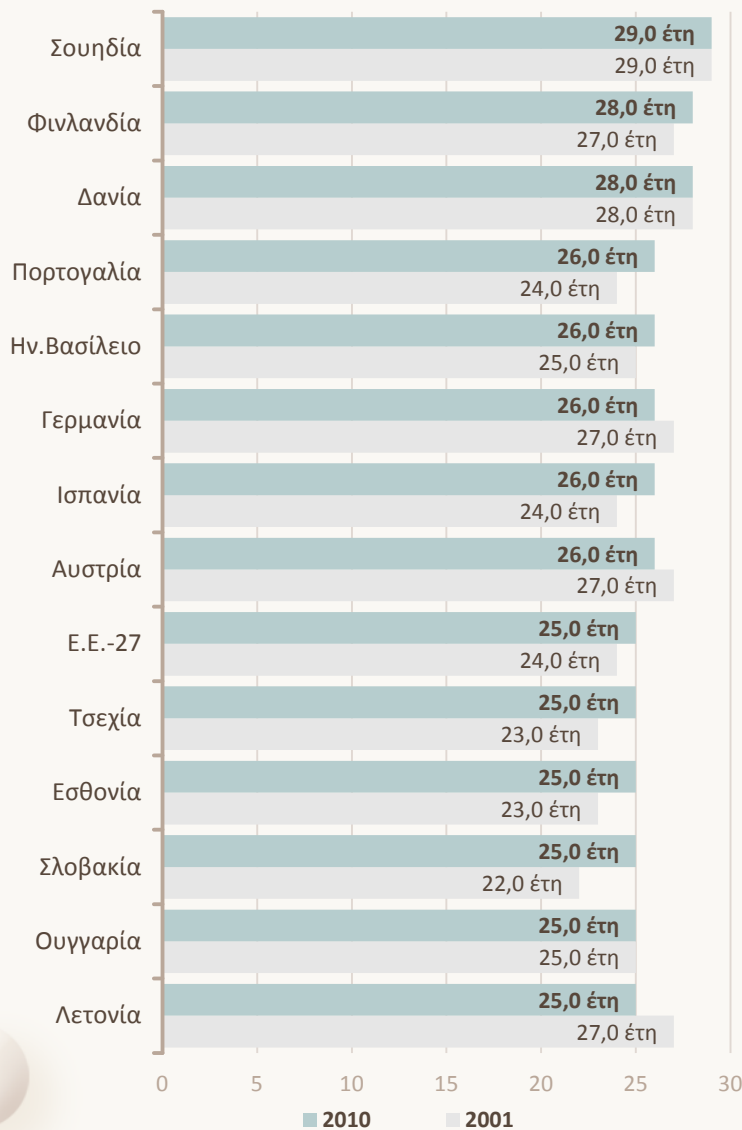
Μέση ηλικία φοιτητικού πληθυσμού ανά επίπεδο σπουδών (ISCED 5A, 5B, 6) στην Ελλάδα και στην ΕΕ-27 το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

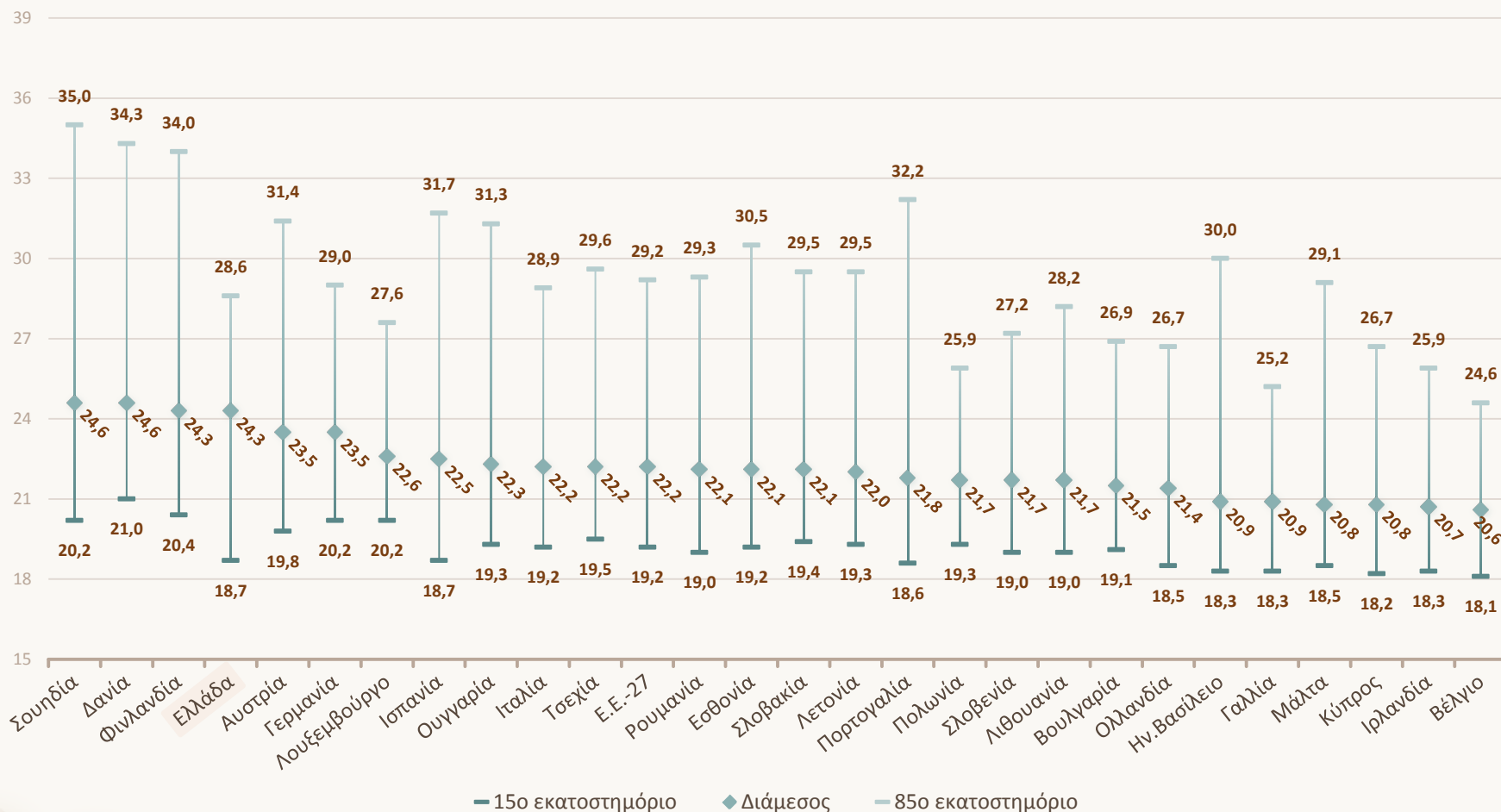
Μέση ηλικία φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 5A
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

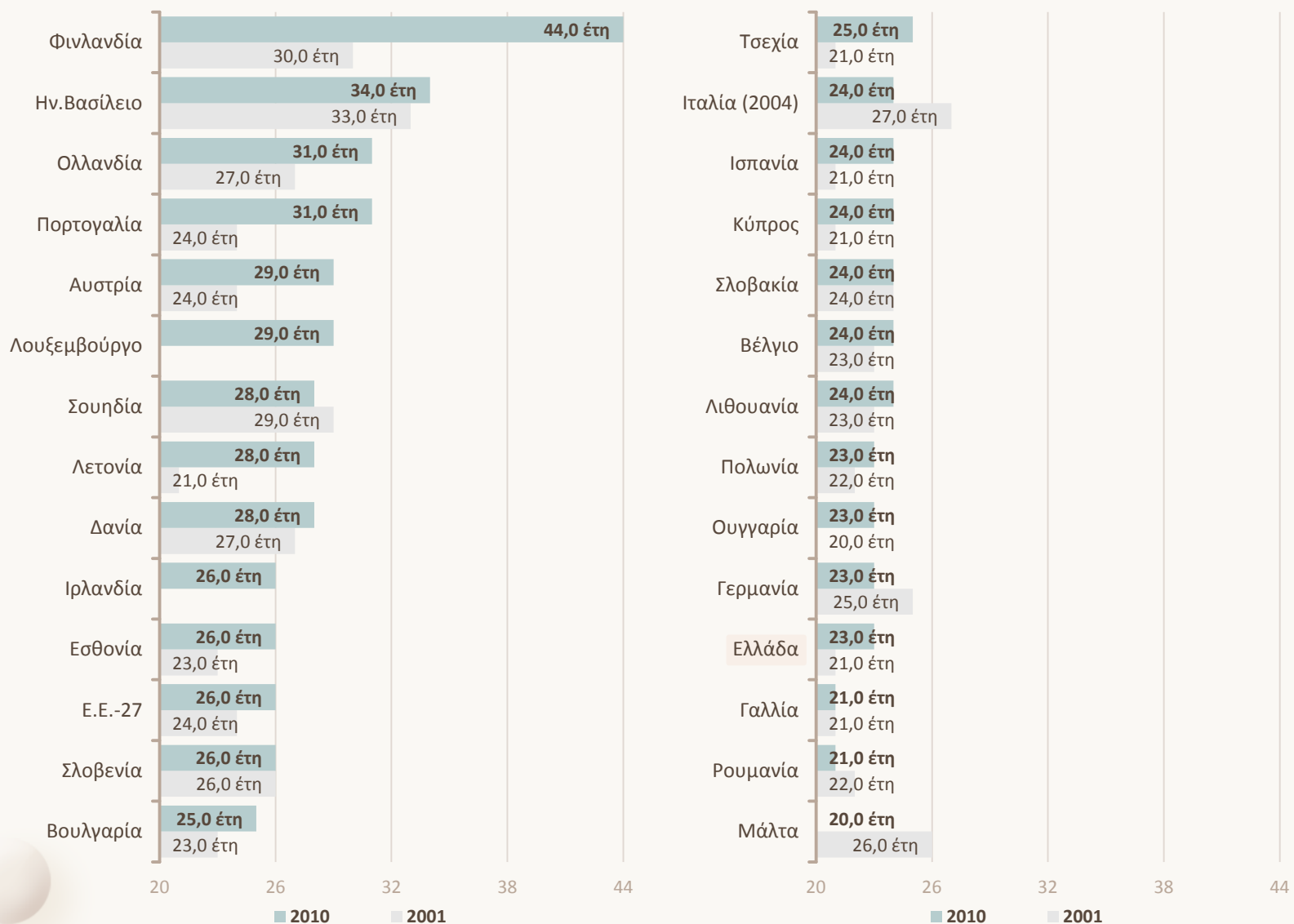
Κατανομή ηλικίας φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 5A στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

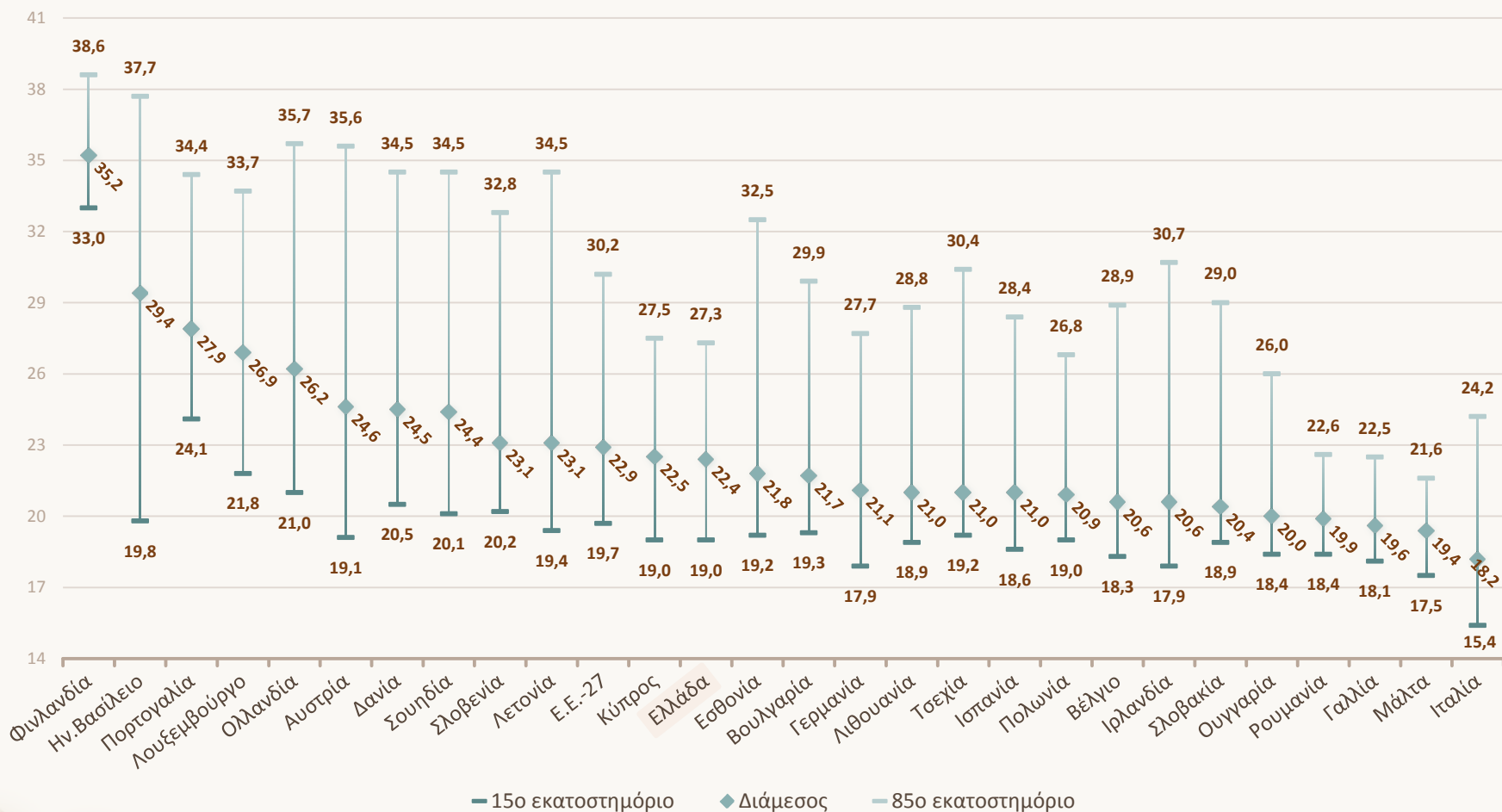
Μέση ηλικία φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 5B
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

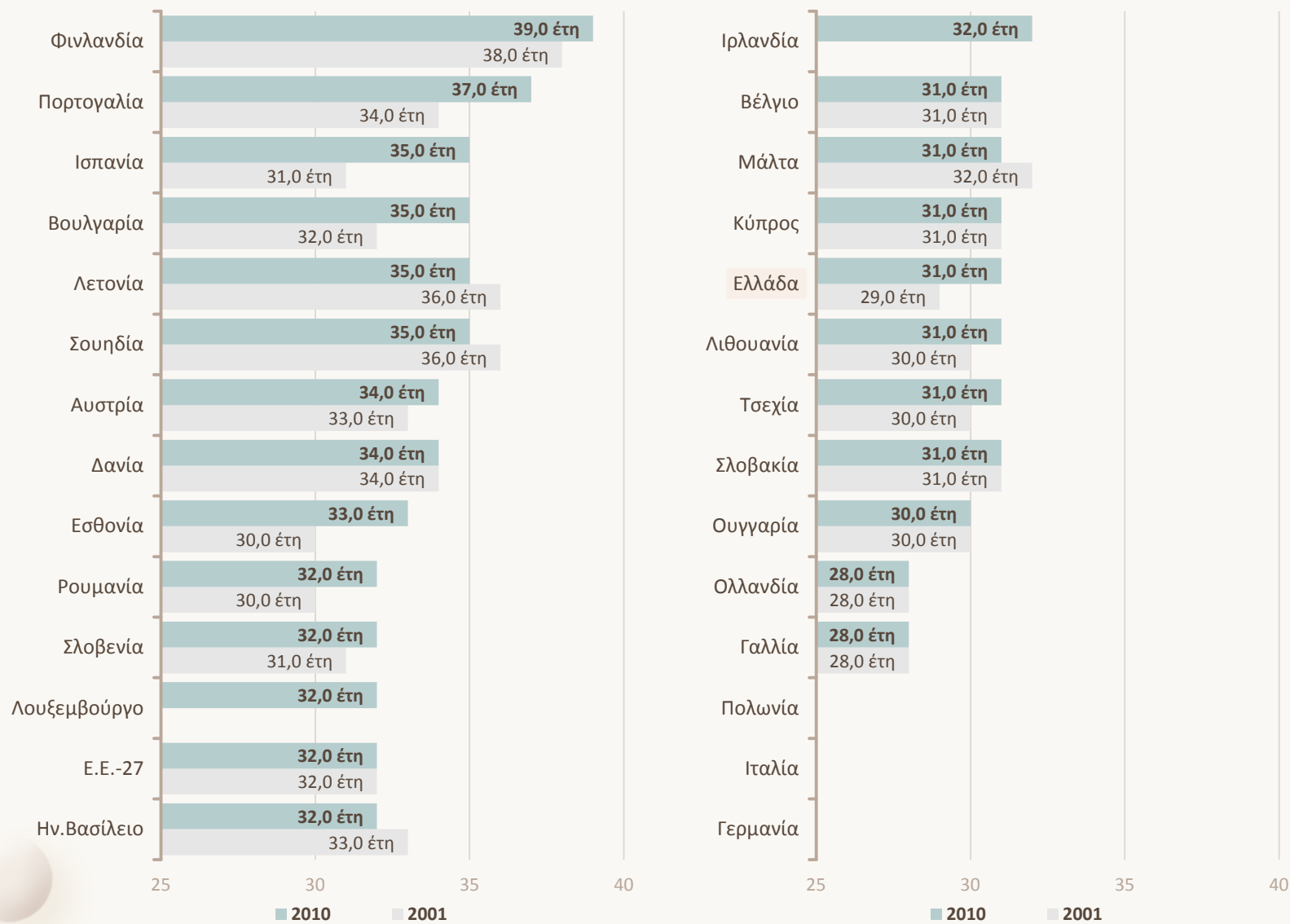
Κατανομή ηλικίας φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 5B στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

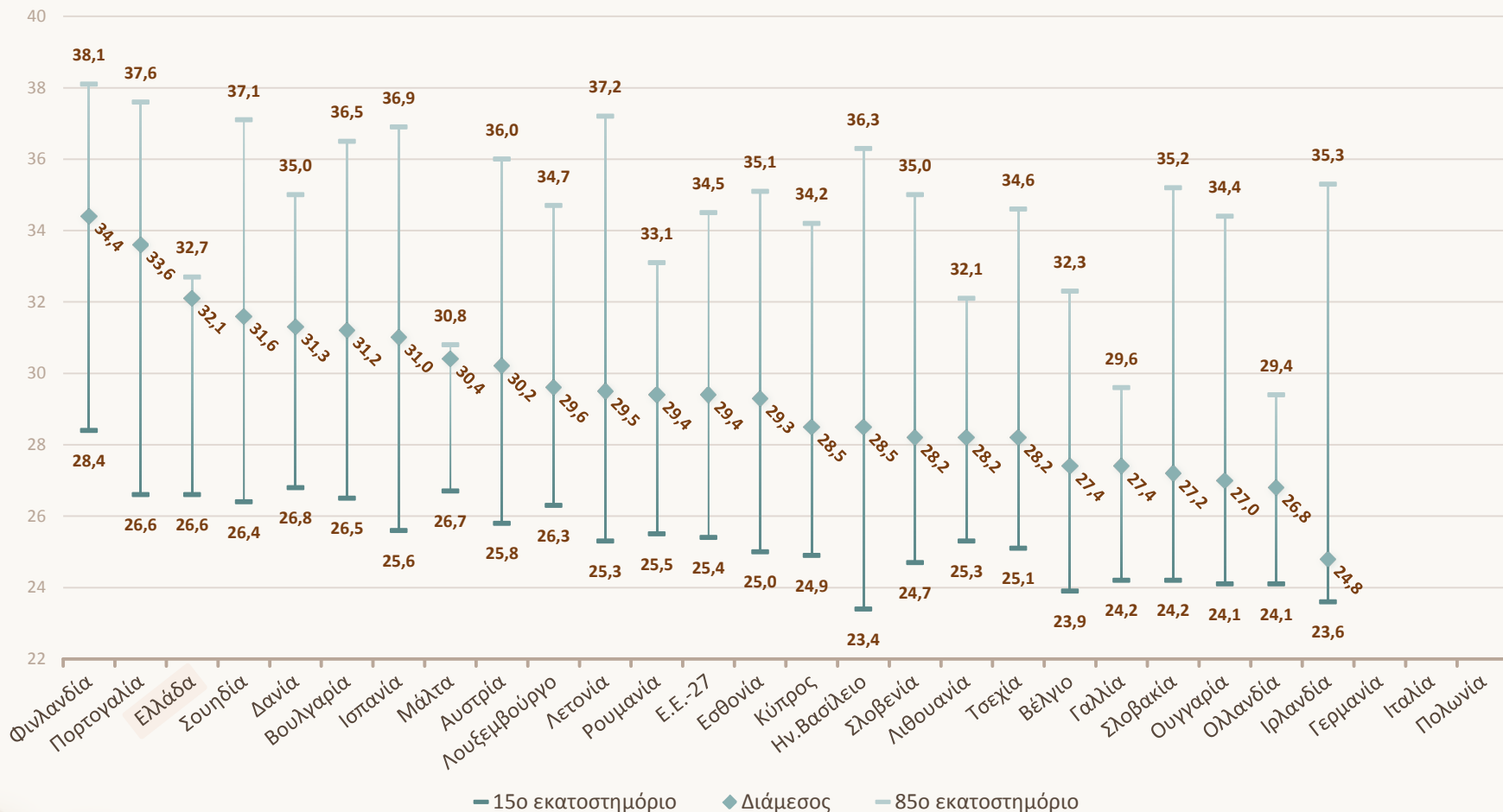
Μέση ηλικία φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 6
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Κατανομή ηλικίας φοιτητικού πληθυσμού του επιπέδου ISCED 6
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

Ο φοιτητικός πληθυσμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Με τη χρήση της μεθόδου της **ιεραρχικής ταξινόμησης** έχουν προκύψει 3 ομάδες χωρών. Ως κριτήρια ομαδοποίησης των κρατών-μελών χρησιμοποιούνται μεταβλητές που αφορούν στη **συμμετοχή του πληθυσμού** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στα **επίπεδα σπουδών** (ISCED 5A, 5B &6), στον **τρόπο φοίτησης** (πλήρη / μερική), στις διαφοροποιήσεις μεταξύ των **φύλων**, καθώς και στην **ηλικία** του φοιτητικού πληθυσμού.

Πιο συγκεκριμένα, για κάθε ένα από τους παραπάνω παράγοντες έχουν επιλεγθεί οι ακόλουθες πέντε μεταβλητές, οι οποίες αφορούν το έτος 2010:

- **Ποσοστό συμμετοχής** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Φοιτητικός πληθυσμός ηλικίας 18-39 ετών (επίπεδα ISCED 5-6) ως ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας
- Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού που φοιτά στο **επίπεδο προηγμένης έρευνας** (ISCED 6)
- Ποσοστό φοιτητικού πληθυσμού που φοιτά σε **προγράμματα σπουδών μερικής φοίτησης** (ISCED 5-6)
 - Ποσοστιαία **διαφορά** του ποσοστού των **γυναικών** που φοιτούν στο επίπεδο **ISCED 6** (επί του συνόλου των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση) σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό των **ανδρών**
 - **Εύρος της ηλικίας** του φοιτητικού πληθυσμού (διαφορά 85^{ου} από 15^{ου} εκατοστημόριο)

Ιεραρχική ταξινόμηση των 27 κρατών-μελών σε 3 ομάδες με βάση τα χαρακτηριστικά του φοιτητικού τους πληθυσμού

1^η ομάδα

Υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (**17,2%**)

Υψηλότερο ποσοστό φοιτητών στο επίπεδο προηγμένης έρευνας (**4,9%**)

Υψηλότερο ποσοστό σπουδαστών σε προγράμματα μερικής φοίτησης (**42,5%**)

Μεγαλύτερο εύρος ηλικιών στο φοιτητικό πληθυσμό (**15,0 έτη**)

Μέτρια ποσοστιαία απόκλιση του ποσοστού των γυναικών σε σύγκριση με τους άνδρες που φοιτούν στο επίπεδο ISCED 6 (κατά **23,2%** χαμηλότερο)

2^η ομάδα

Χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (**12,9%**)

Μέτριο ποσοστό φοιτητών στο επίπεδο προηγμένης έρευνας (**3,9%**)

Χαμηλότερο ποσοστό σπουδαστών σε προγράμματα μερικής φοίτησης (**7,8%**)

Μέτριο εύρος ηλικιών στο φοιτητικό πληθυσμό (**10,6 έτη**)

Μικρότερη ποσοστιαία απόκλιση του ποσοστού των γυναικών που φοιτούν στο επίπεδο ISCED 6 σε σύγκριση με τους άνδρες (κατά **18,2%** χαμηλότερο)

3^η ομάδα

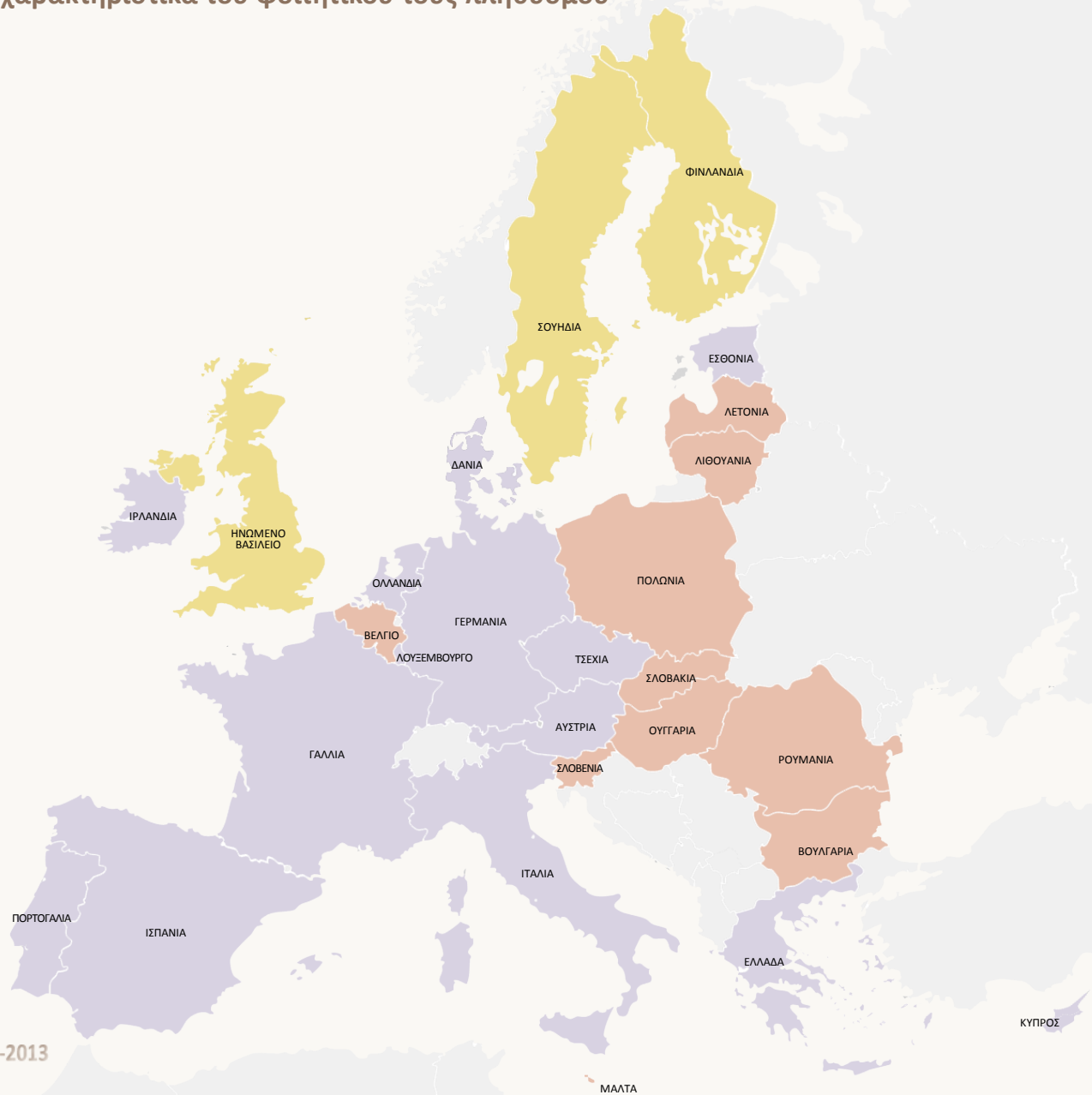
Μέτριο ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 18-39 ετών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (**14,2%**)

Χαμηλότερο ποσοστό φοιτητών στο επίπεδο προηγμένης έρευνας (**2,2%**)

Μέτριο ποσοστό σπουδαστών σε προγράμματα μερικής φοίτησης (**33,8%**)

Χαμηλότερο εύρος ηλικιών στο φοιτητικό πληθυσμό (**9,6 έτη**)

Μεγαλύτερη ποσοστιαία απόκλιση του ποσοστού των γυναικών που φοιτούν στο επίπεδο ISCED 6 σε σύγκριση με τους άνδρες (κατά **28,0%** χαμηλότερο)

5

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

▶ Νεοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός

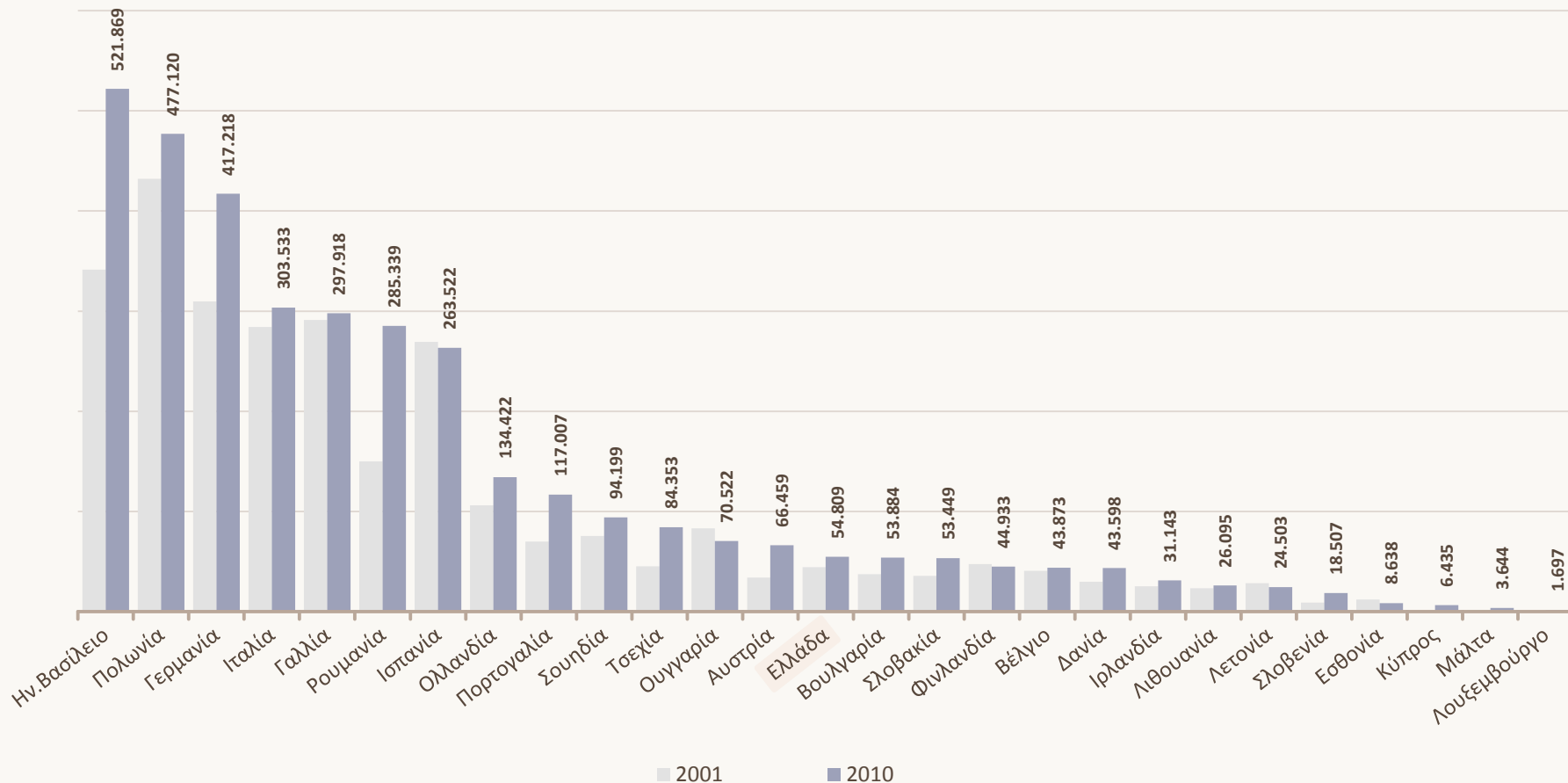
▶ Ακαδημαϊκό προσωπικό

▶ Χρηματοδότηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Νοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός σε προγράμματα σπουδών θεωρητικής κατεύθυνσης (ISCED 5A)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

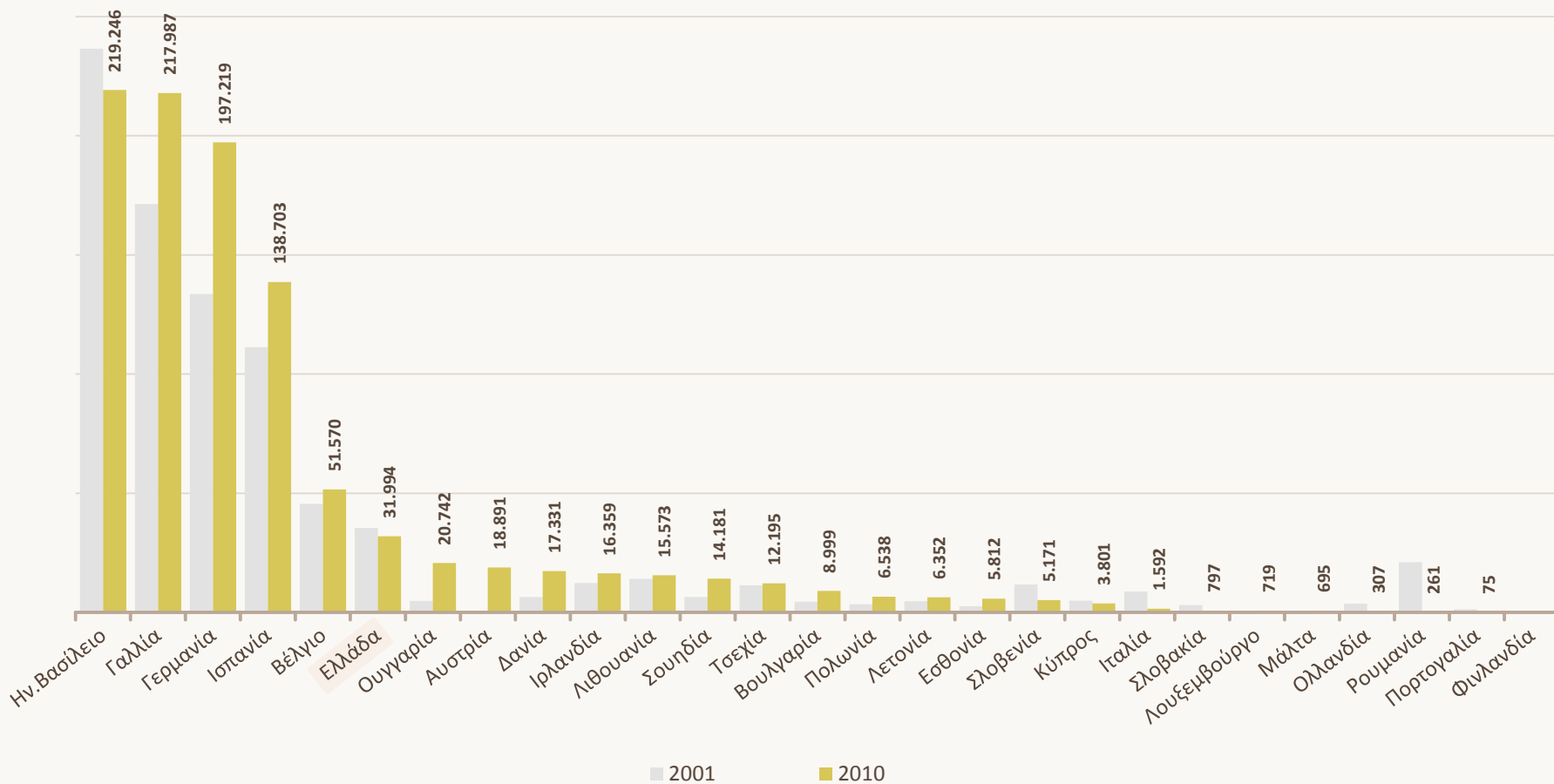

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο νοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 5A** αυξήθηκε κατά **25,4%**, ενώ η αντίστοιχη αύξηση στην **Ελλάδα** ήταν **23,5%**, (περίοδος 2004-2008).

Νοοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός σε προγράμματα σπουδών πρακτικής κατεύθυνσης (ISCED 5B)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

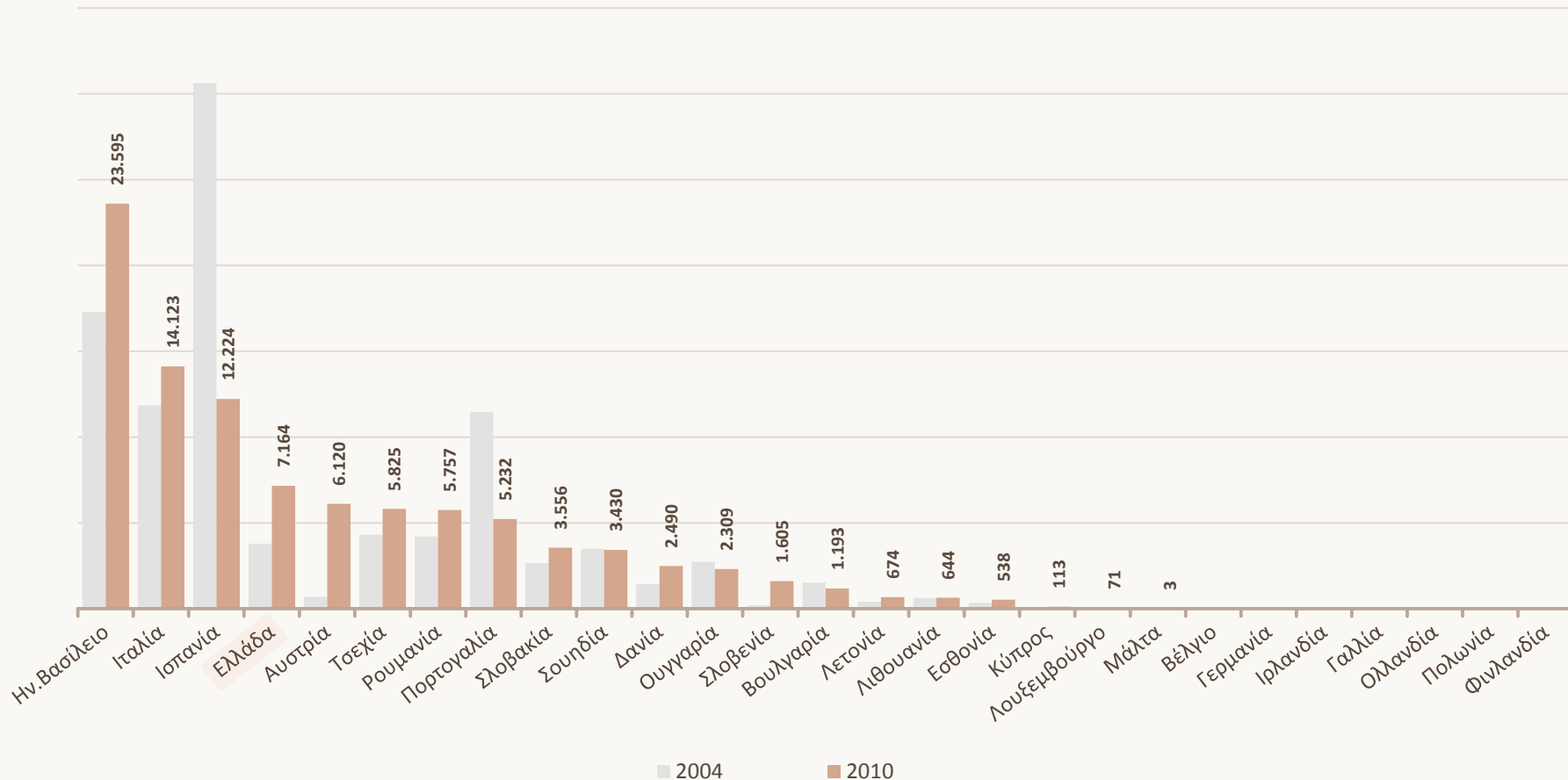

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο νοοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 5B** αυξήθηκε κατά **17,8%**, ενώ στην **Ελλάδα** παρουσιάστηκε μείωση κατά **9,7%**, (περίοδος 2004-2008).

Νεοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός σε προγράμματα προηγμένης έρευνας (ISCED 6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2004 και 2010

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Την περίοδο 2001-2010 στο σύνολο της **ΕΕ-27** ο νεοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός του επιπέδου **ISCED 6** μειώθηκε κατά **1,1%**, ενώ στην **Ελλάδα** παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση κατά **89,5%**, (περίοδος 2004-2008).

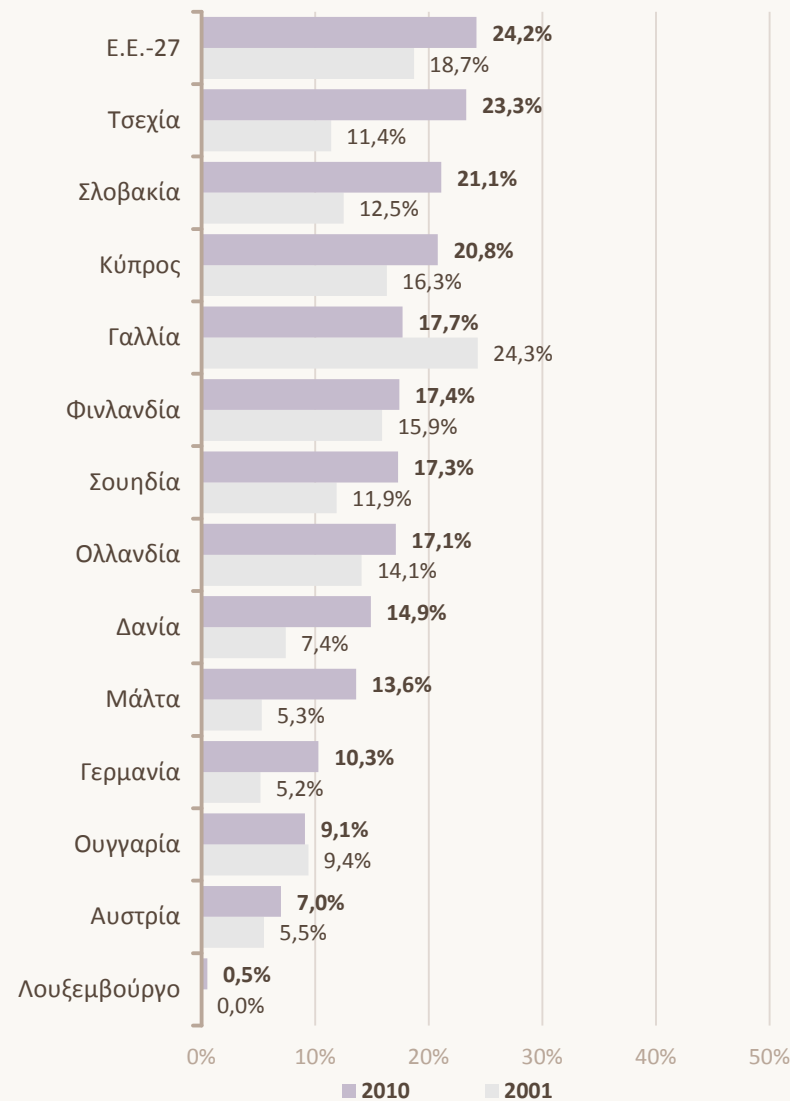
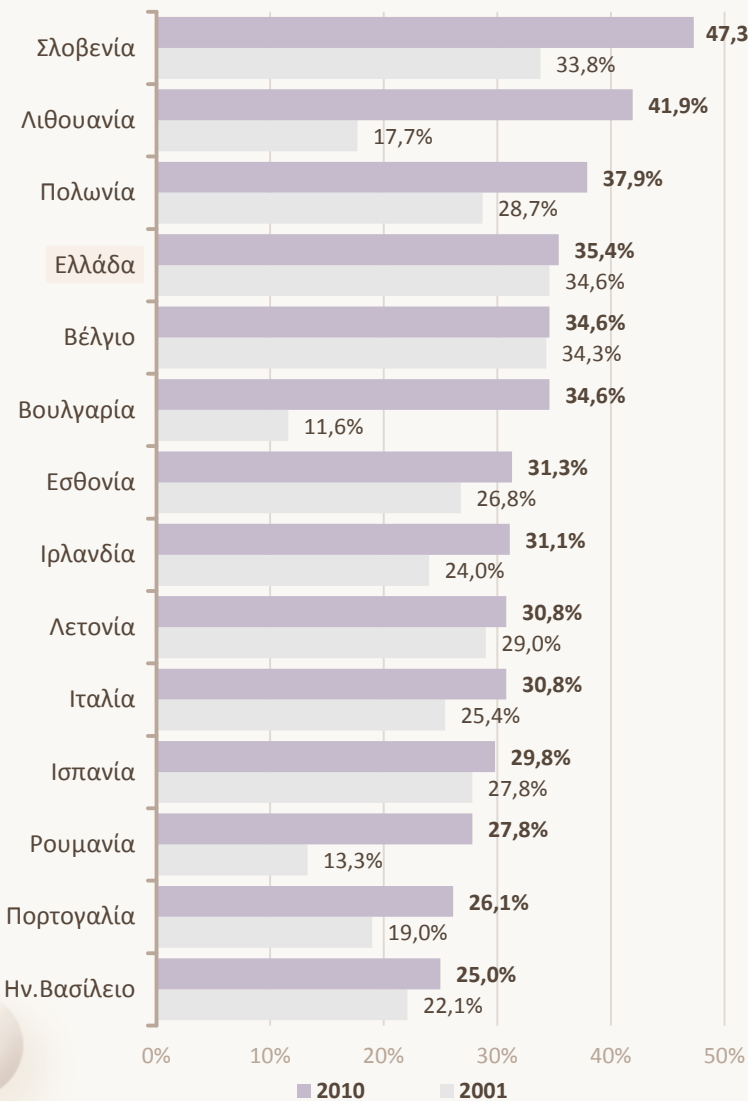
Σε κάθε σύστημα εκπαίδευσης ορίζεται και η **θεωρητική ηλικία εισαγωγής** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων κυμαίνεται μεταξύ 18 και 19 ετών. Σύμφωνα με τη EUROSTAT η θεωρητική ηλικία εισαγωγής στο πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ είναι η ακόλουθη:

- **18 έτη:** Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία
- **19 έτη:** Βουλγαρία, Γερμανία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία
- **20 έτη:** Δανία

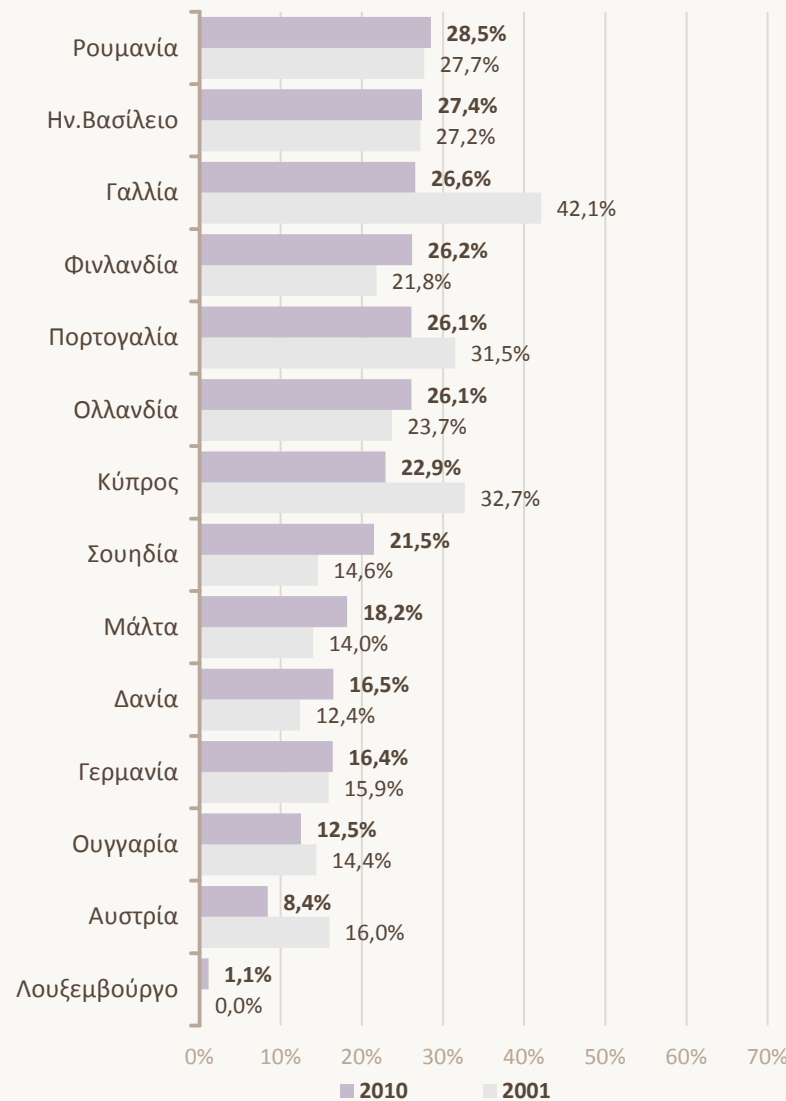
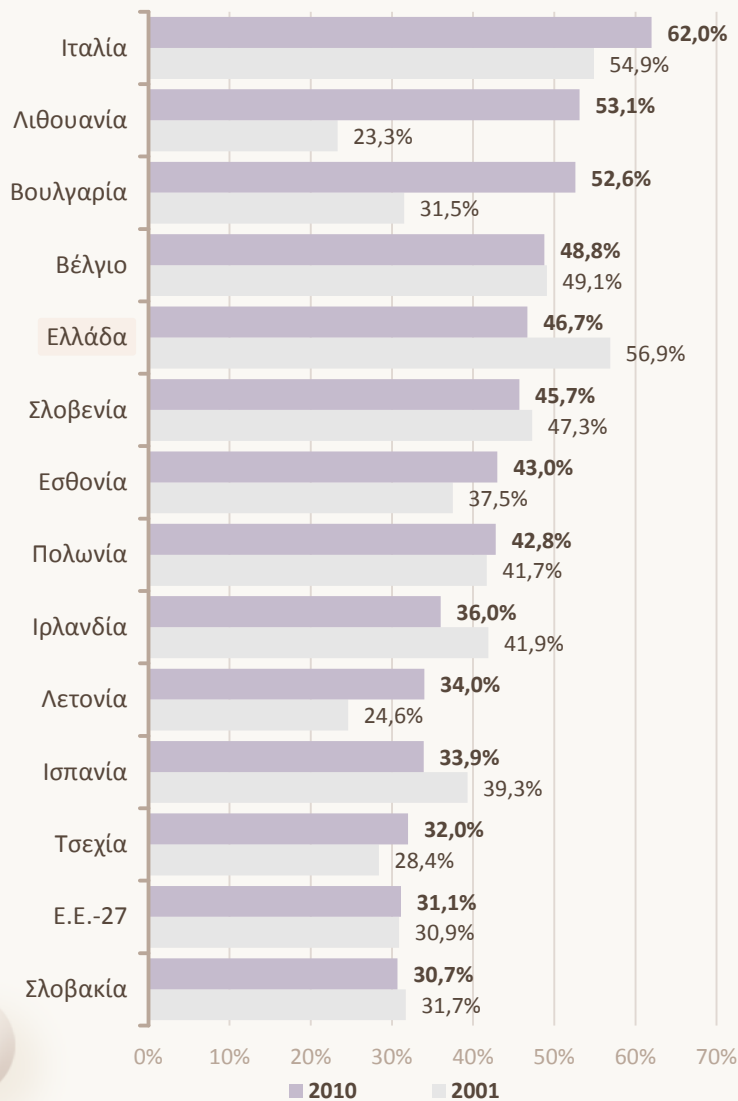

Νεοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5) με τη θεωρητική ηλικία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ως ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού της αντίστοιχης πληθυσμιακής ομάδας στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγάλη εισροή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

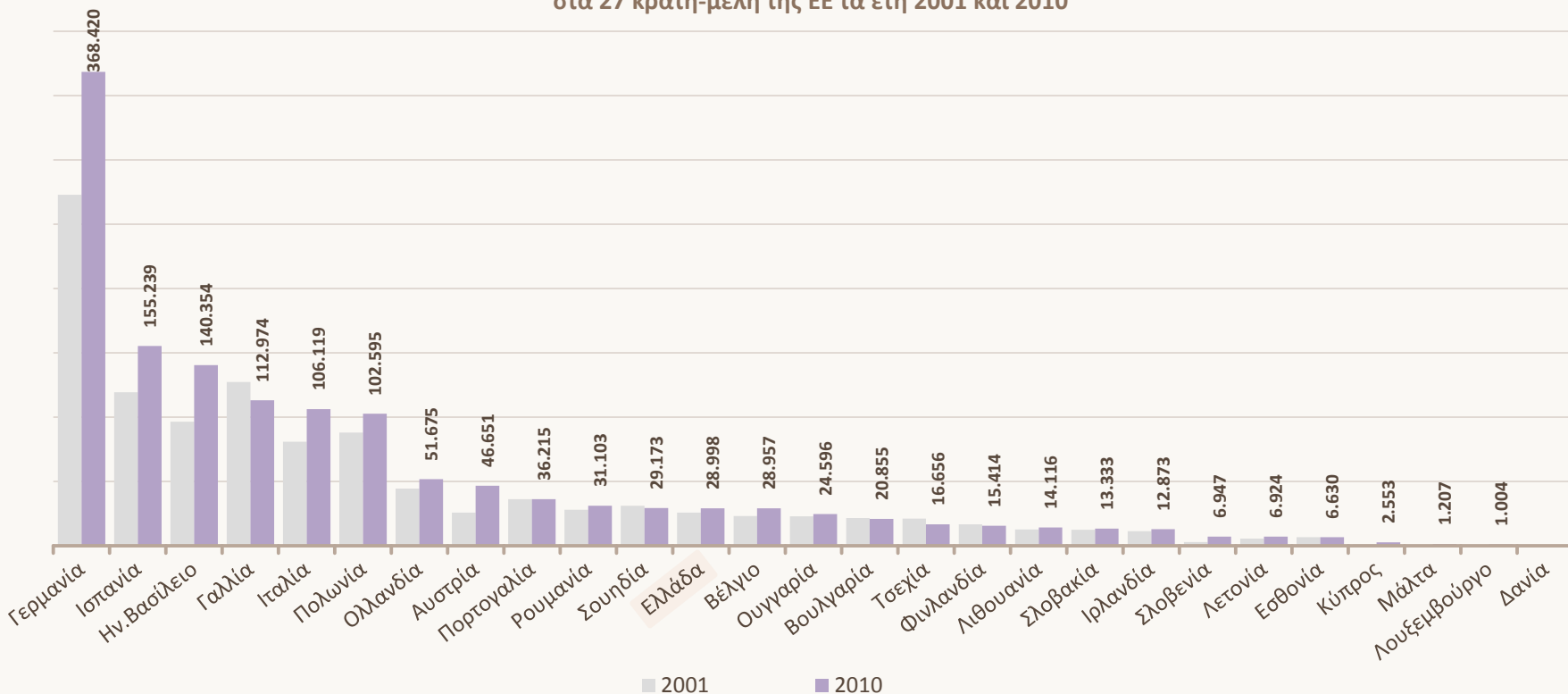
Νεοεισερχόμενος φοιτητικός πληθυσμός (ISCED 5) με τη θεωρητική ηλικία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ως ποσοστό επί του συνόλου των νεοεισερχόμενων φοιτητών στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Ακαδημαϊκό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

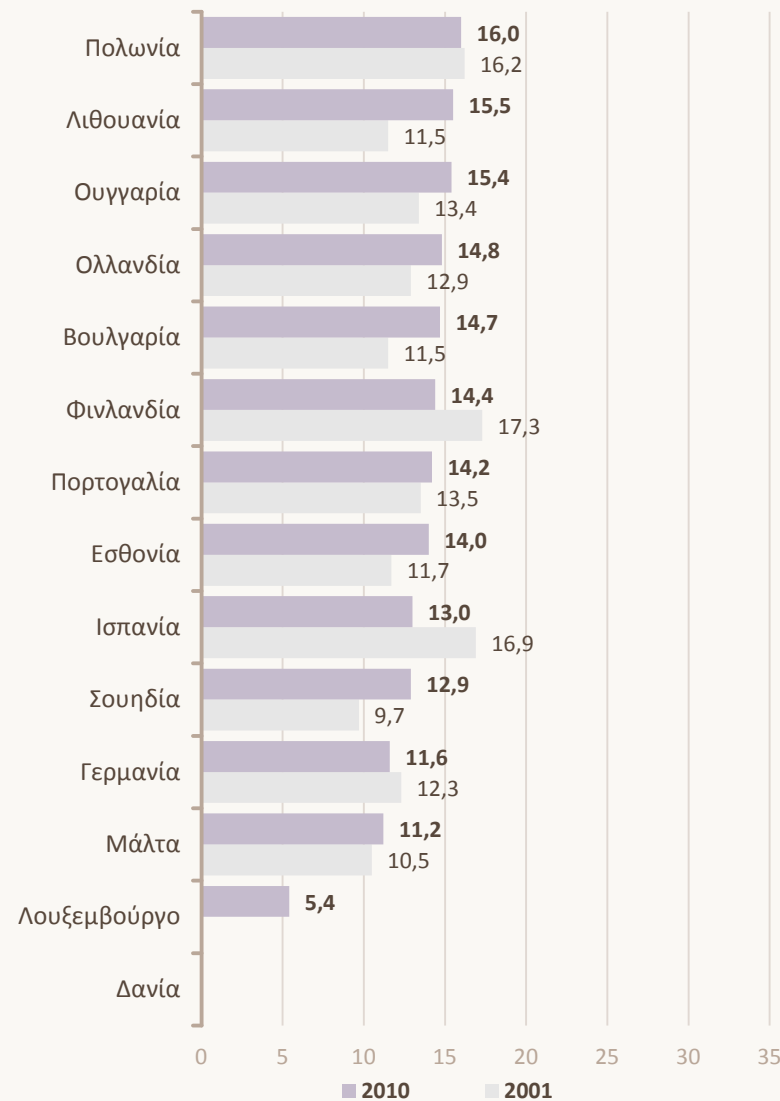
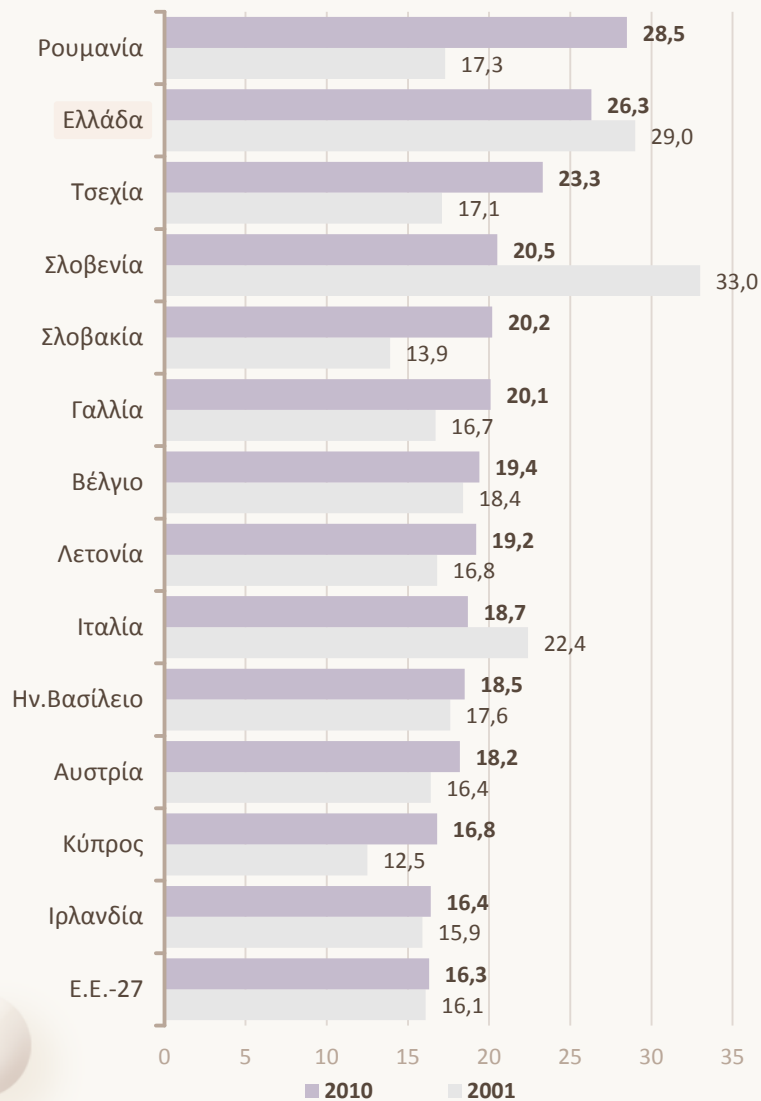
Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Το 2010 στο σύνολο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της **ΕΕ-27** υπηρετούν **1.381.581** άτομα **ακαδημαϊκού προσωπικού**, ενώ στην **Ελλάδα** (στοιχεία 2007) υπηρετούν **28.998** άτομα ακαδημαϊκού προσωπικού. Τη δεκαετία 2001-2010 το πλήθος του ακαδημαϊκού προσωπικού **αυξήθηκε** κατά **21,9%**. Σε κάθε **1000 κατοίκους** της **ΕΕ-27** αναλογούν **2,8** άτομα ακαδημαϊκού προσωπικού, ενώ η αντίστοιχη αναλογία στην **Ελλάδα** είναι **2,6**, τιμή που την κατατάσσει στην **18η θέση** μεταξύ των 27.

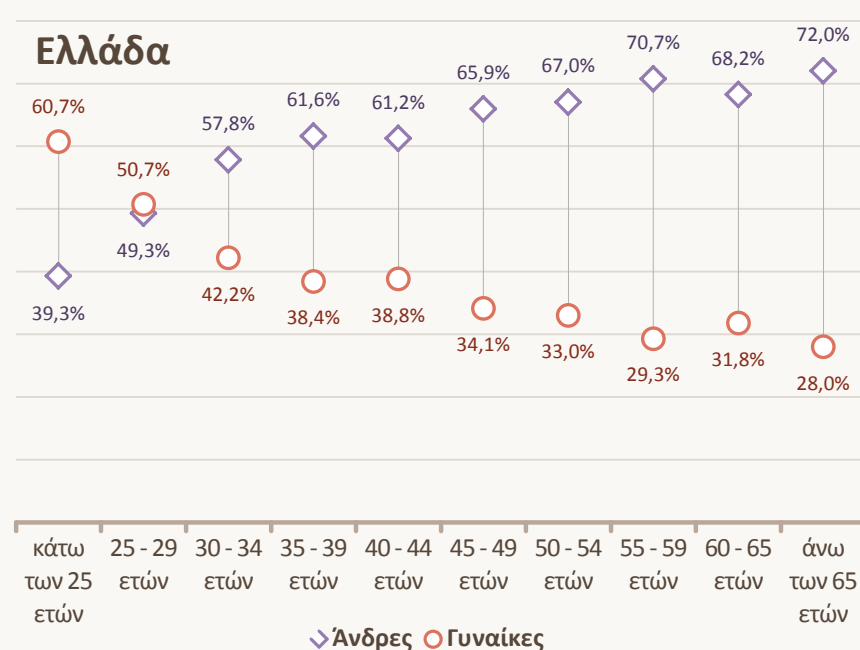
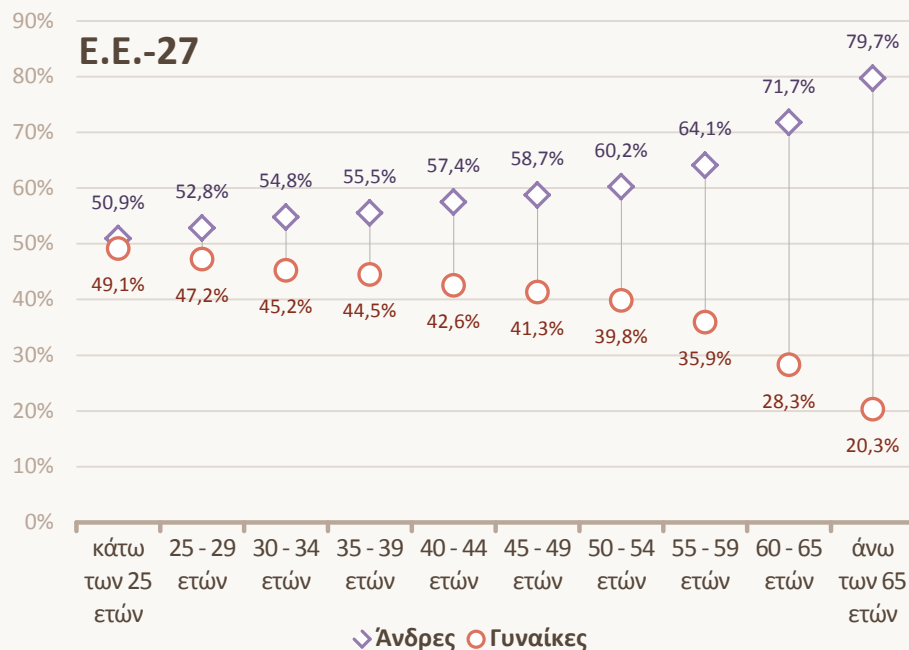
Αναλογία σπουδαστών ανά άτομο ακαδημαϊκού προσωπικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η μικρή αναλογία του πλήθους των σπουδαστών ως προς το πλήθος του ακαδημαϊκού προσωπικού αποτελεί ένδειξη της «προσπάθειας που καταβάλλει μια χώρα να προσφέρει **μεγαλύτερη φροντίδα στους φοιτητές της**» (Ευρυδίκη, 2007α). Το 2010 και στο σύνολο της **ΕΕ-27** αναλογούσαν **16,3** σπουδαστές ανά άτομο ακαδημαϊκού προσωπικού. Η **Ελλάδα** καταγράφει τη **δεύτερη υψηλότερη** αναλογία σπουδαστών ανά άτομο ακαδημαϊκού προσωπικού (**26,3** σπουδαστές).

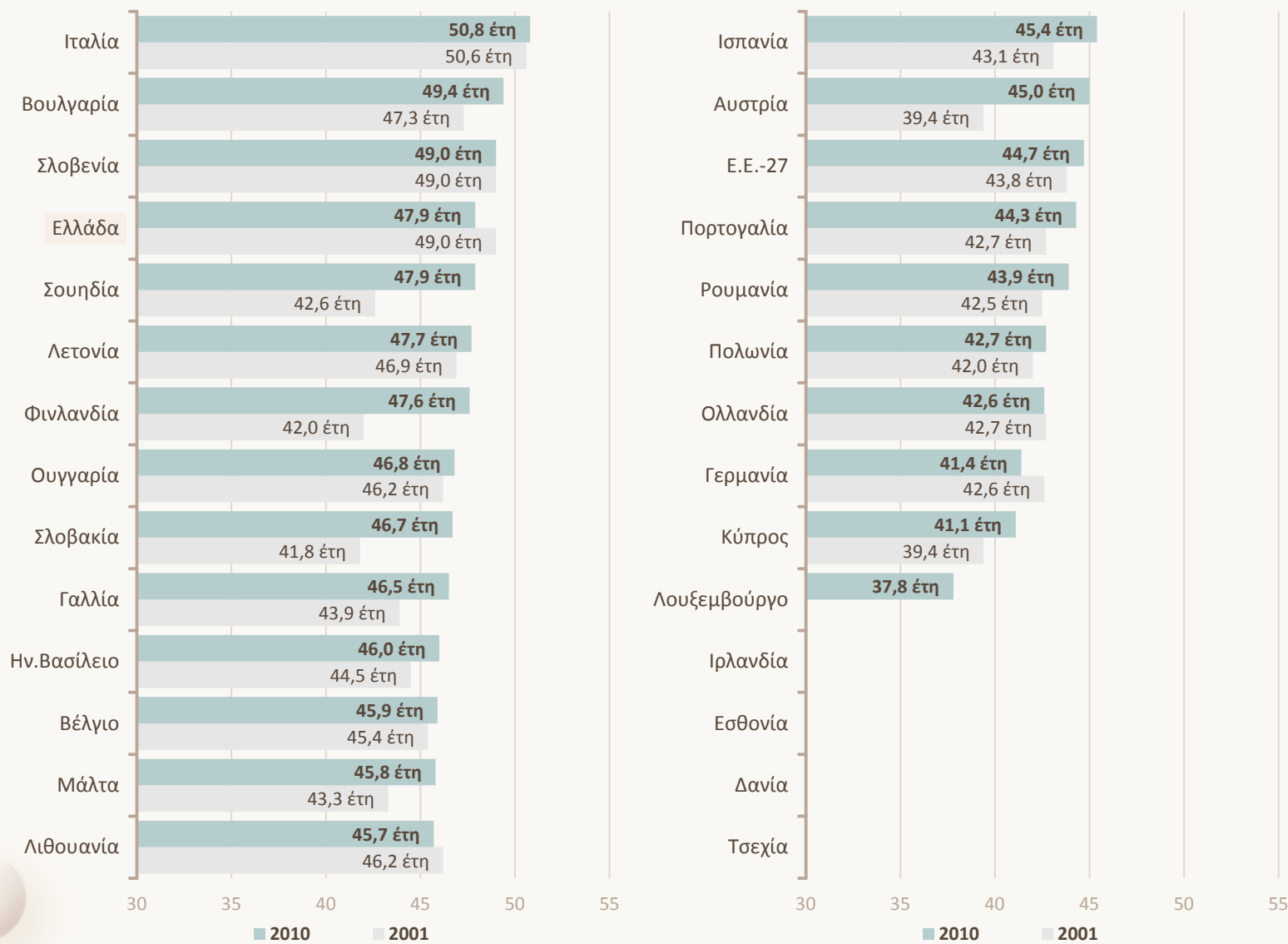
Αναλογία γυναικών και ανδρών στο ακαδημαϊκό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ανά ηλικιακή ομάδα στην ΕΕ-27 και στην Ελλάδα το έτος 2010

Στο σύνολο της **ΕΕ-27** το **40,4%** του ακαδημαϊκού προσωπικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι γυναίκες και το υπόλοιπο **59,6%** άνδρες. Στην **Ελλάδα** μόλις το **35,2%** του ακαδημαϊκού προσωπικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι γυναίκες και το υπόλοιπο **74,8%** άνδρες. Η αναλογία των φύλων, ωστόσο, παρουσιάζει σημαντικές **διαφοροποιήσεις** ανά **ηλικιακή ομάδα** του ακαδημαϊκού προσωπικού. Τόσο στο σύνολο της ΕΕ-27 όσο και στην Ελλάδα φαίνεται ότι τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να **αυξάνεται το πλήθος των γυναικών** που καταλαμβάνουν μια θέση στο ακαδημαϊκό προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αν λάβουμε υπόψη τη **σημερινή αυξημένη εκπροσώπηση** των γυναικών στο φοιτητικό πληθυσμό, η παρατηρούμενη ανισορροπία του φύλου στο ακαδημαϊκό προσωπικό **αναμένεται να αμβλυνθεί** τα επόμενα έτη.

**Μέση ηλικία ακαδημαϊκού προσωπικού (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010**

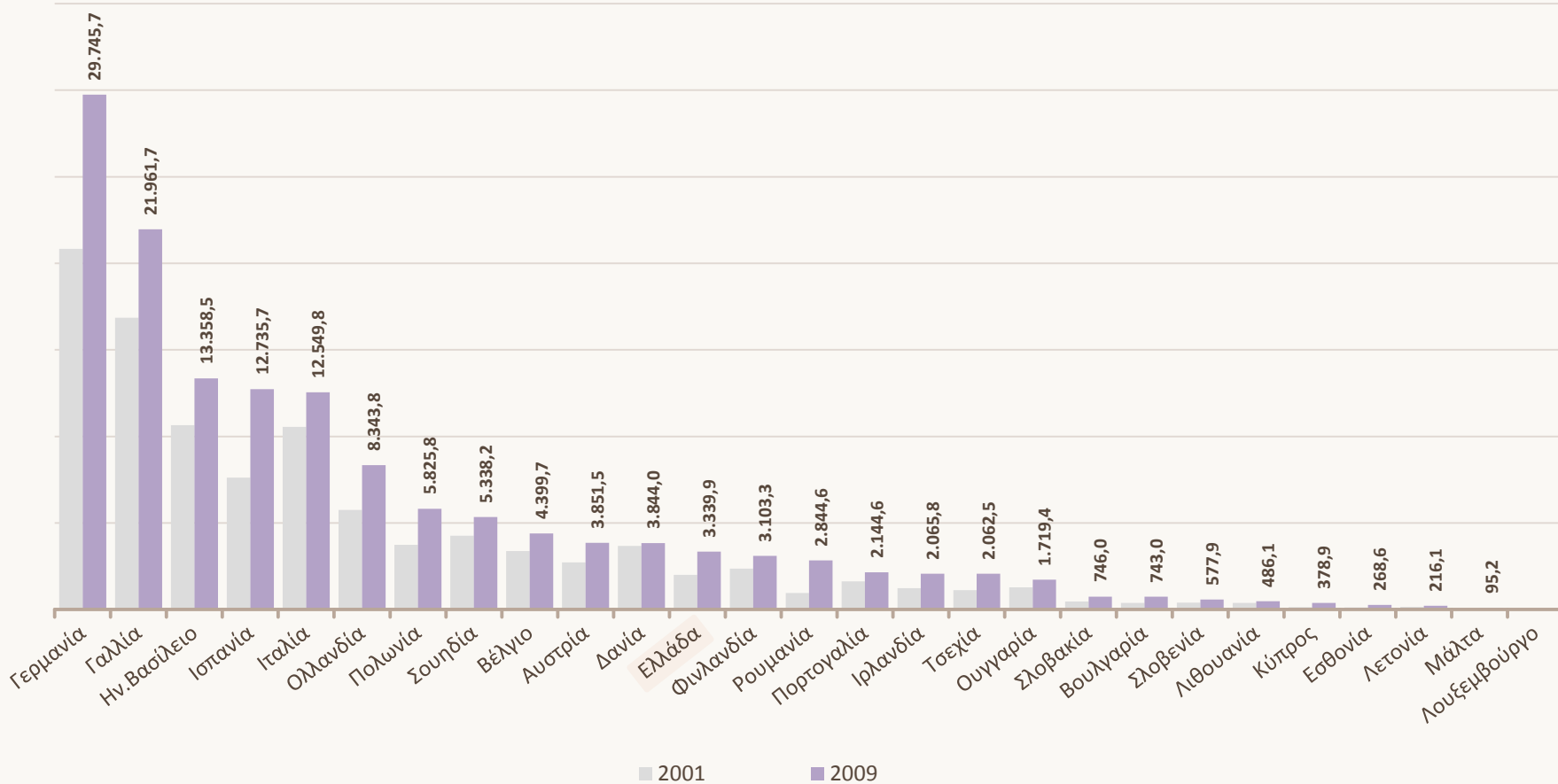

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

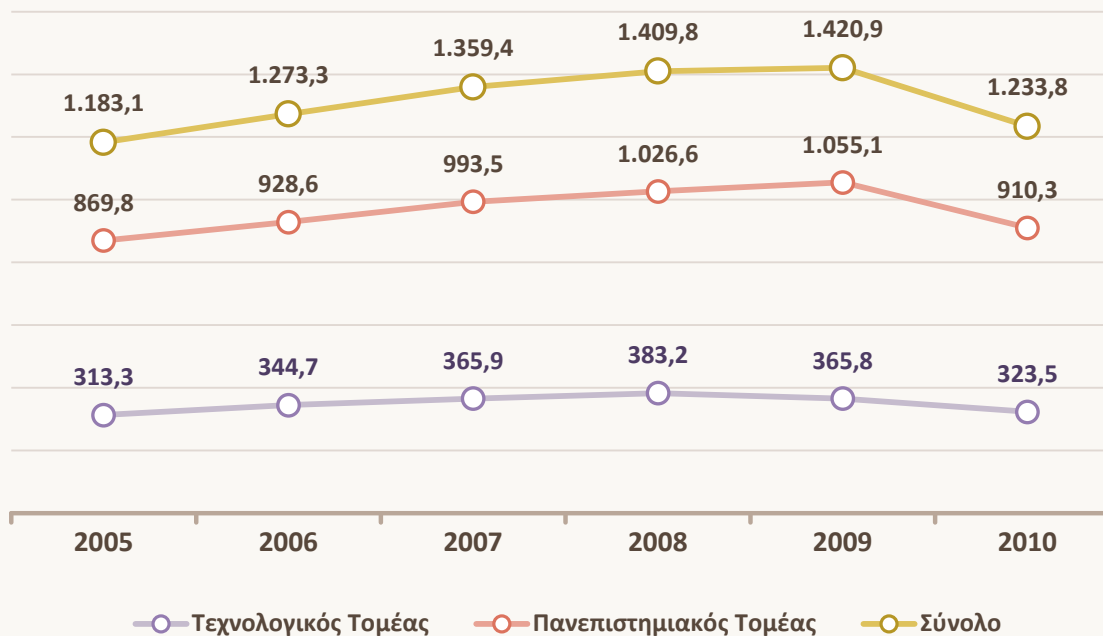
Ετήσια δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) σε εκατομμύρια € (PPS)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

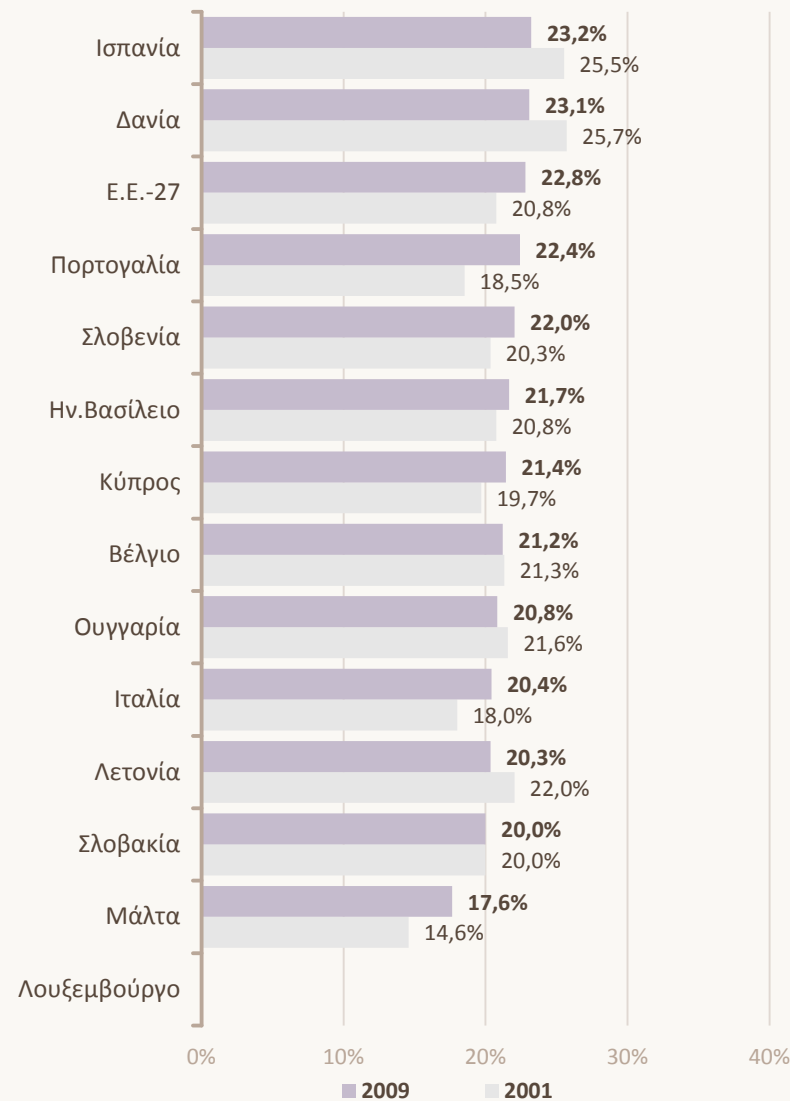
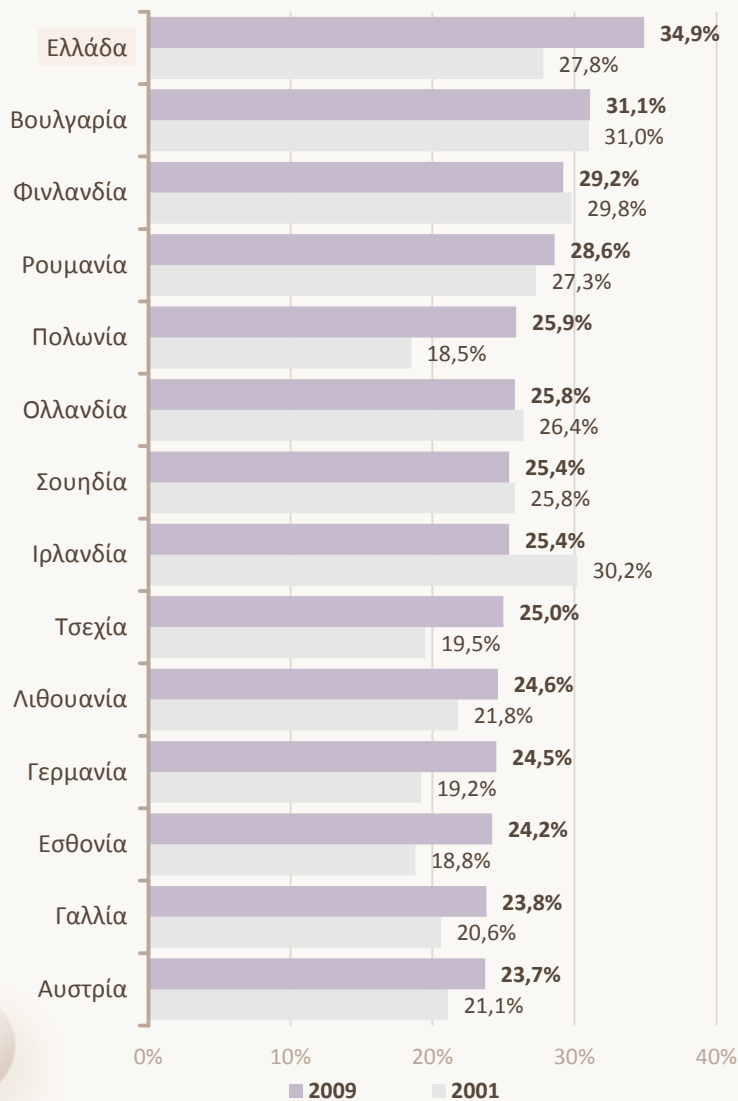
Δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) σε εκατομμύρια €
στην Ελλάδα την περίοδο 2005-2010

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

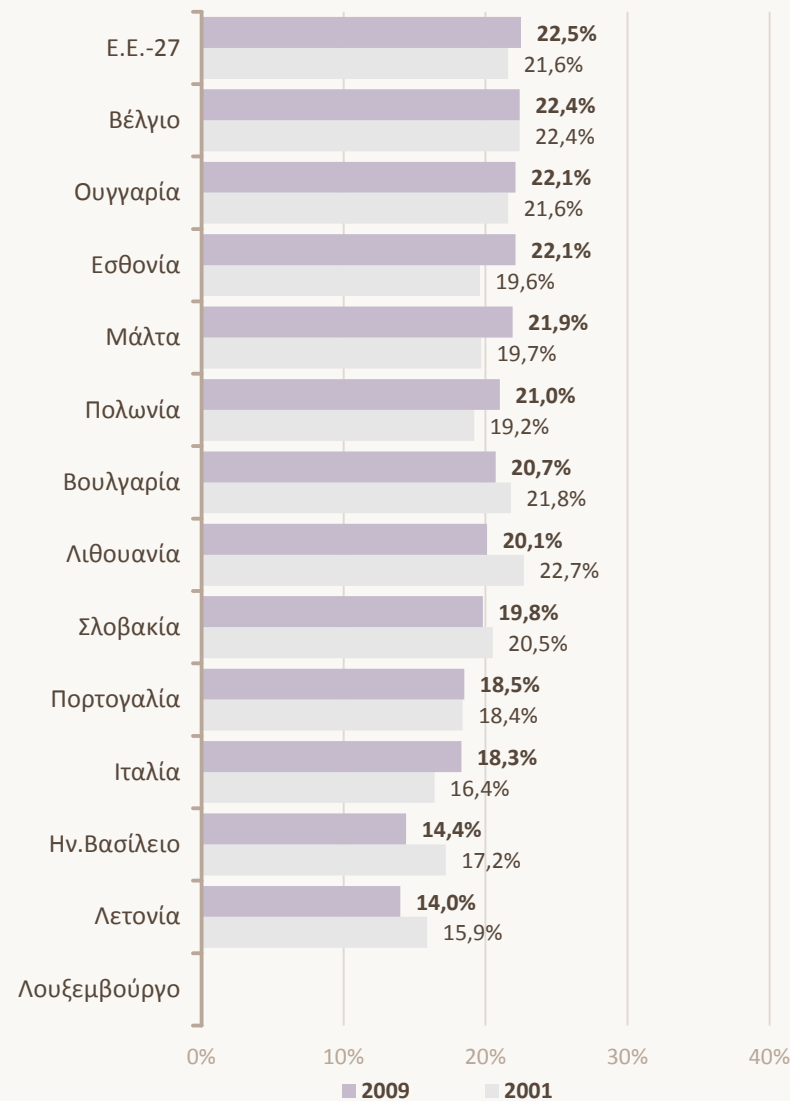
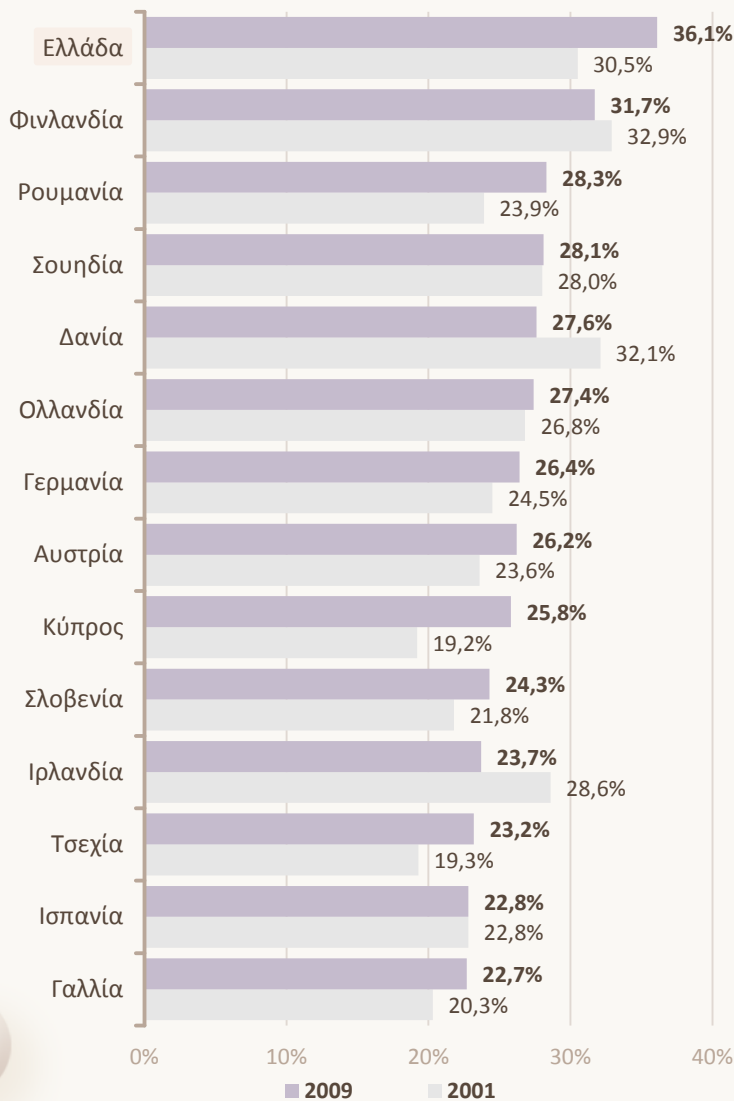
Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ως ποσοστό της ετήσιας δαπάνης για εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των επιπέδων ISCED στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

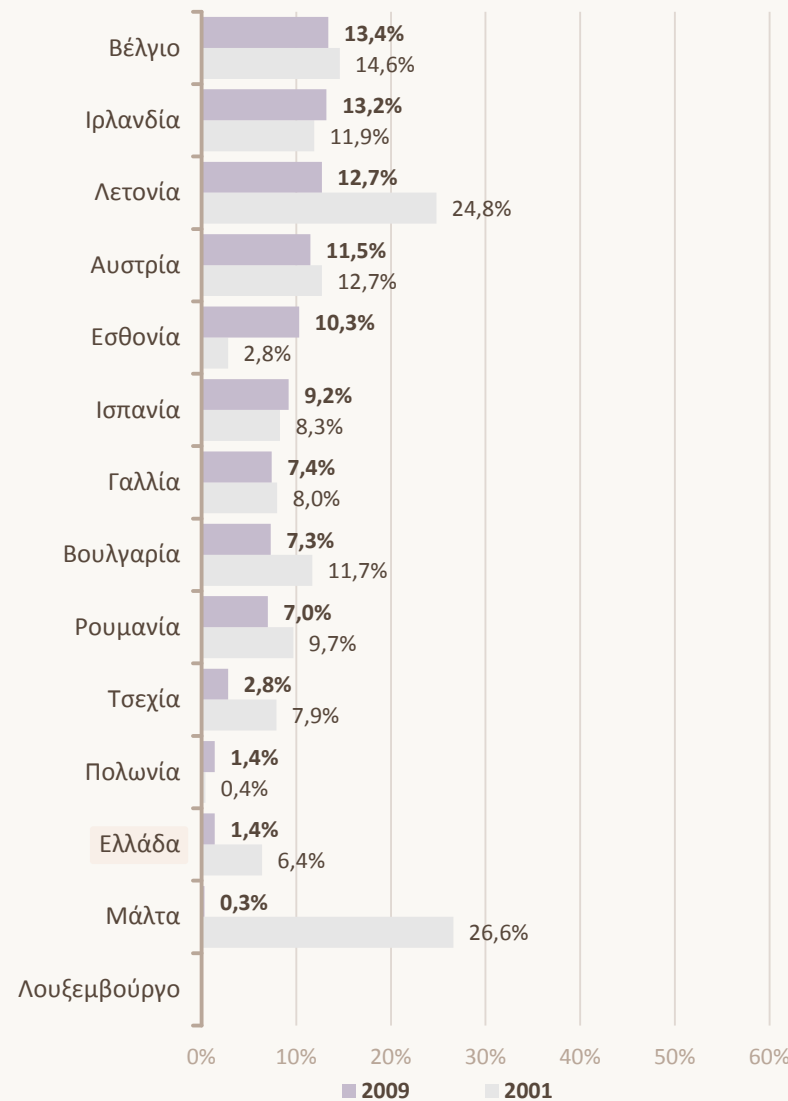
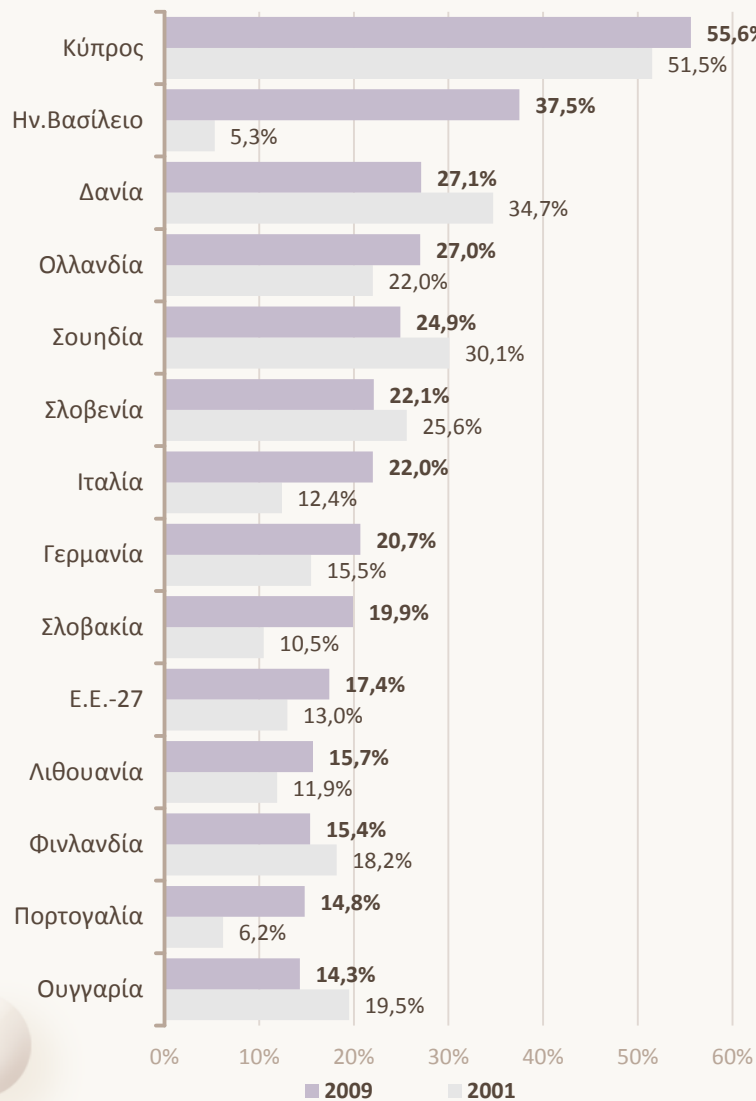
Ετήσια δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) ως ποσοστό της ετήσιας δημόσιας δαπάνης για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης ISCED στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγάλη εισροή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

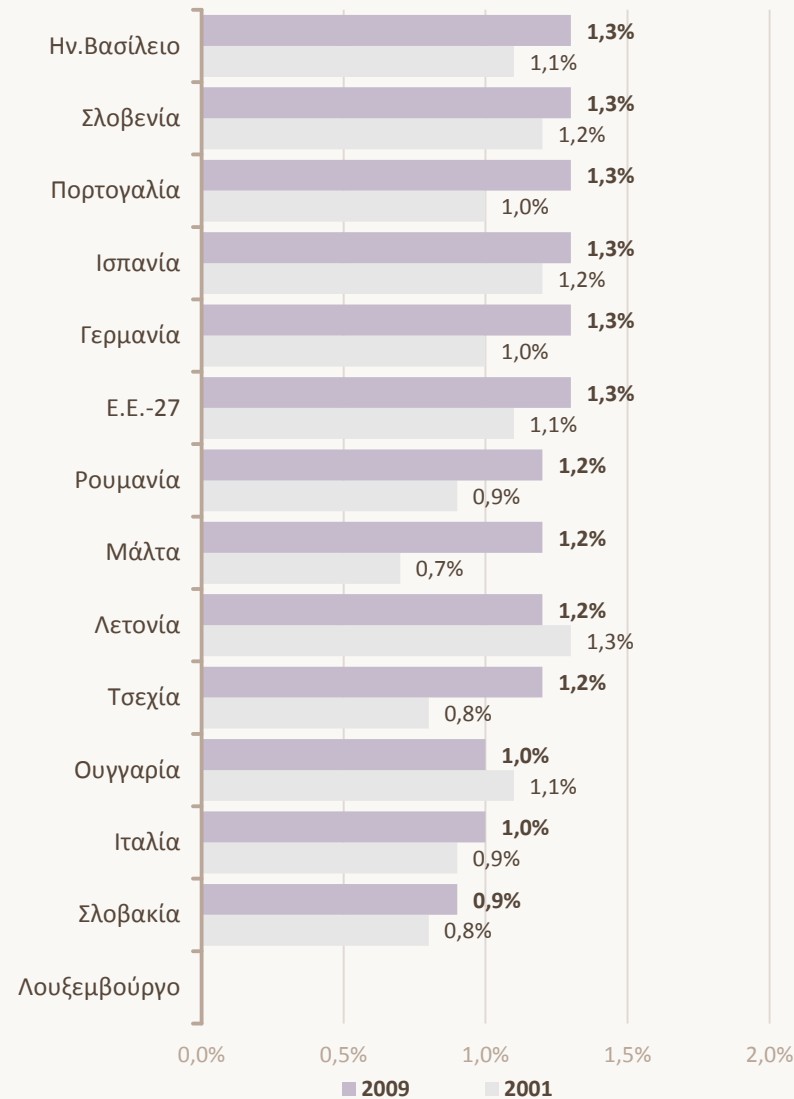
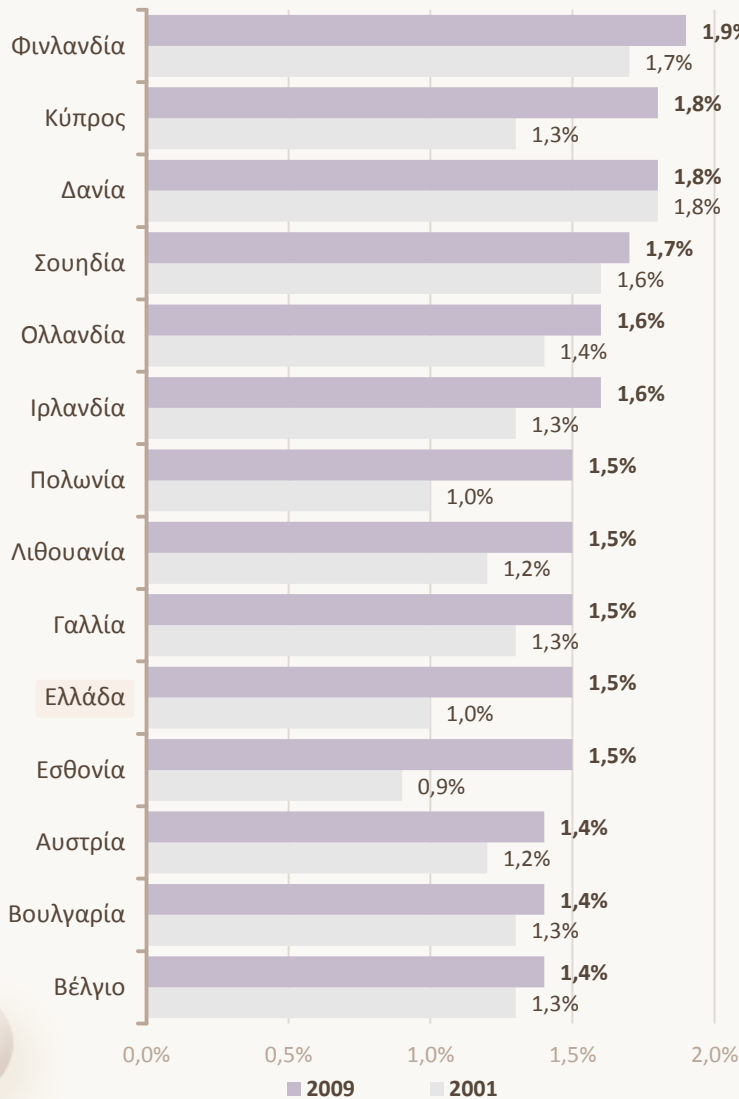
Ετήσια δημόσια δαπάνη για οικονομική στήριξη σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως ποσοστό επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγάλη εισροή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

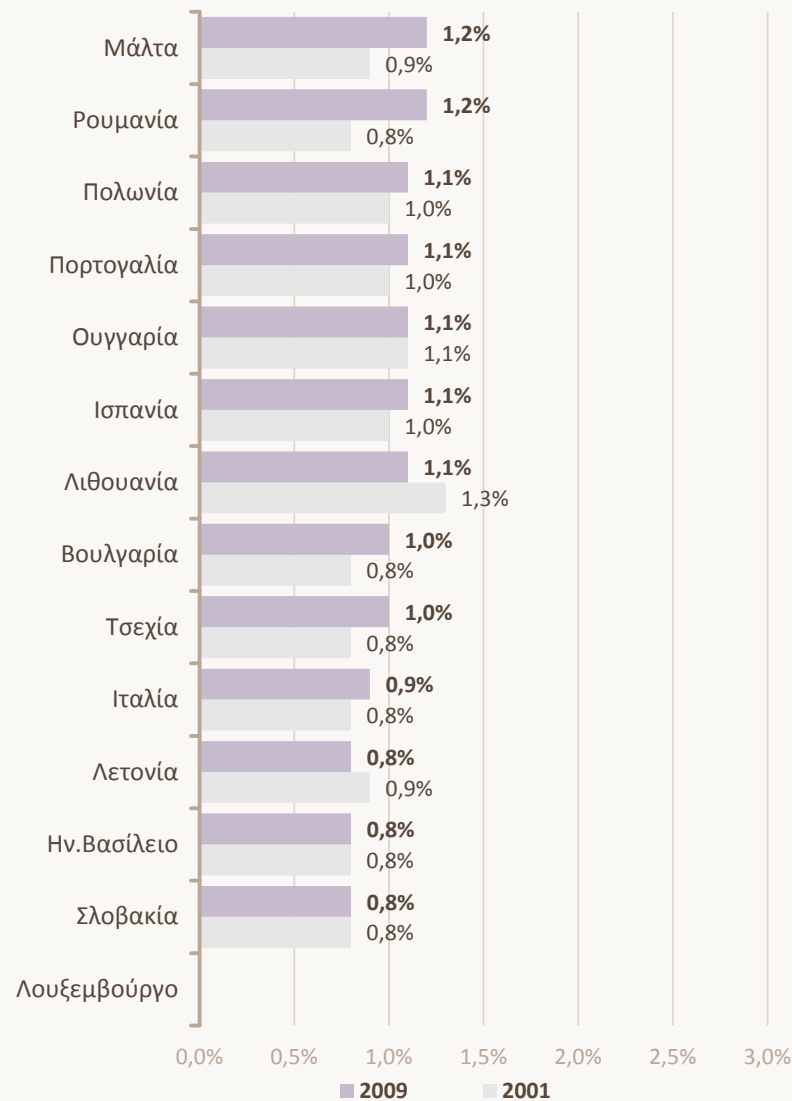
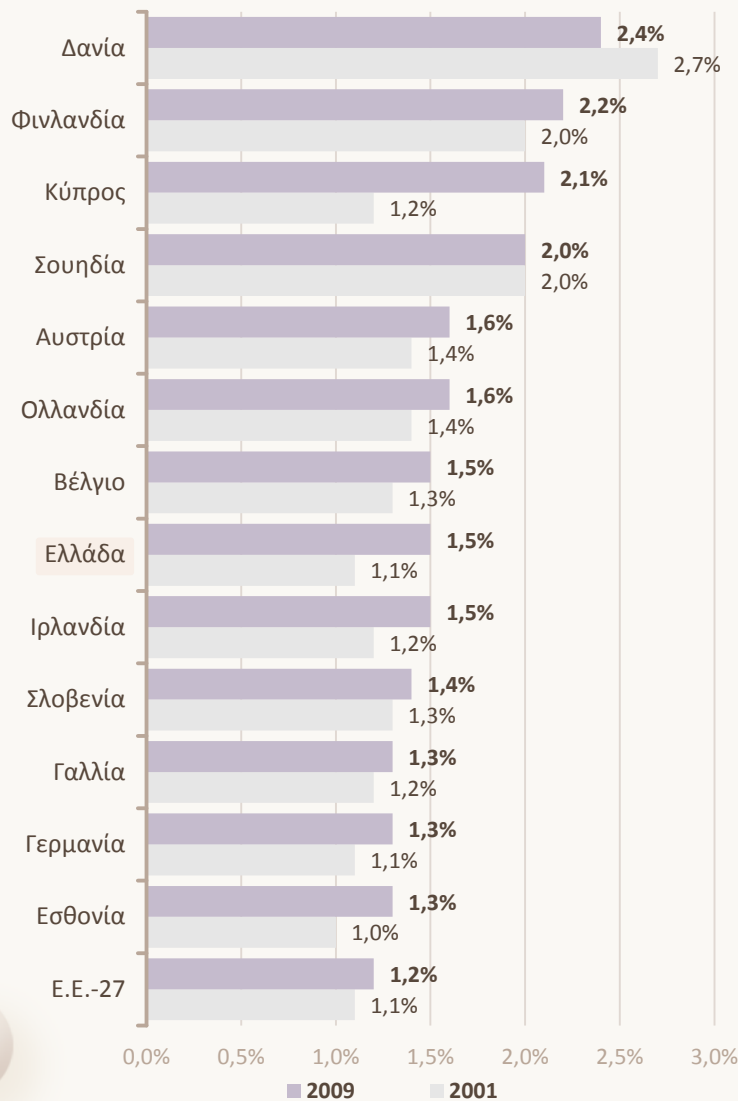

Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
ως ποσοστό του ΑΕΠ
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγάθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ετήσια δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6)
ως ποσοστό του ΑΕΠ
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

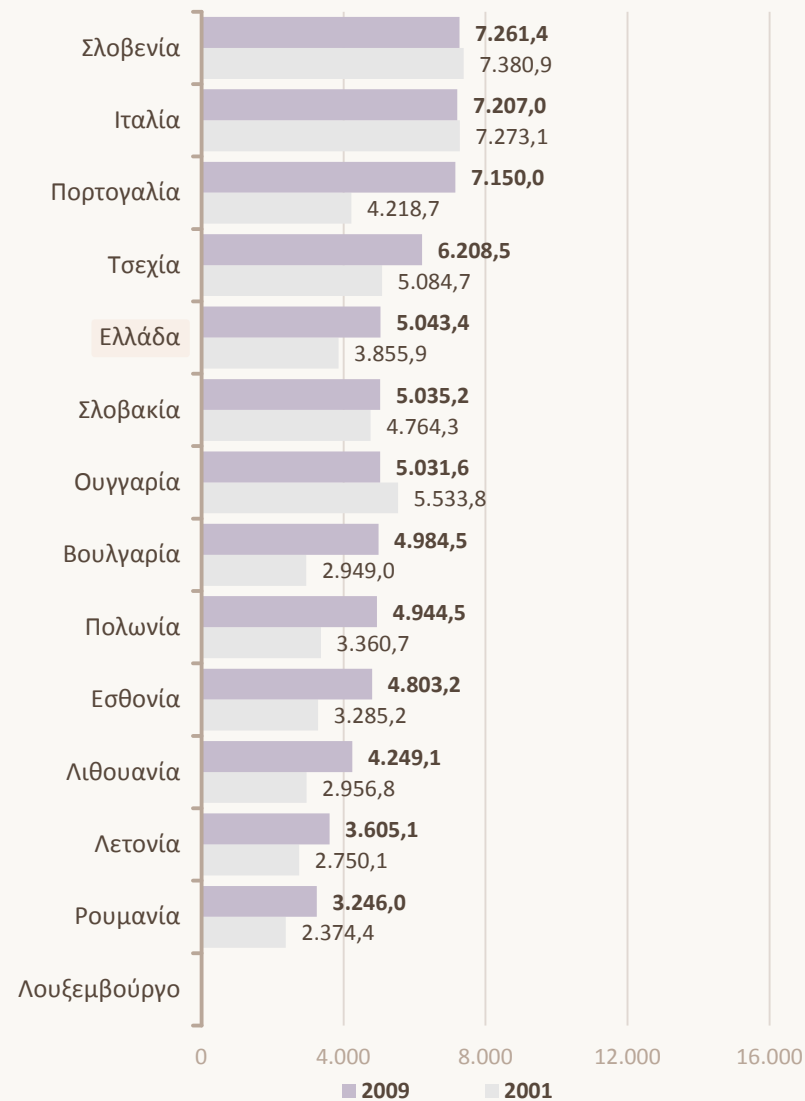
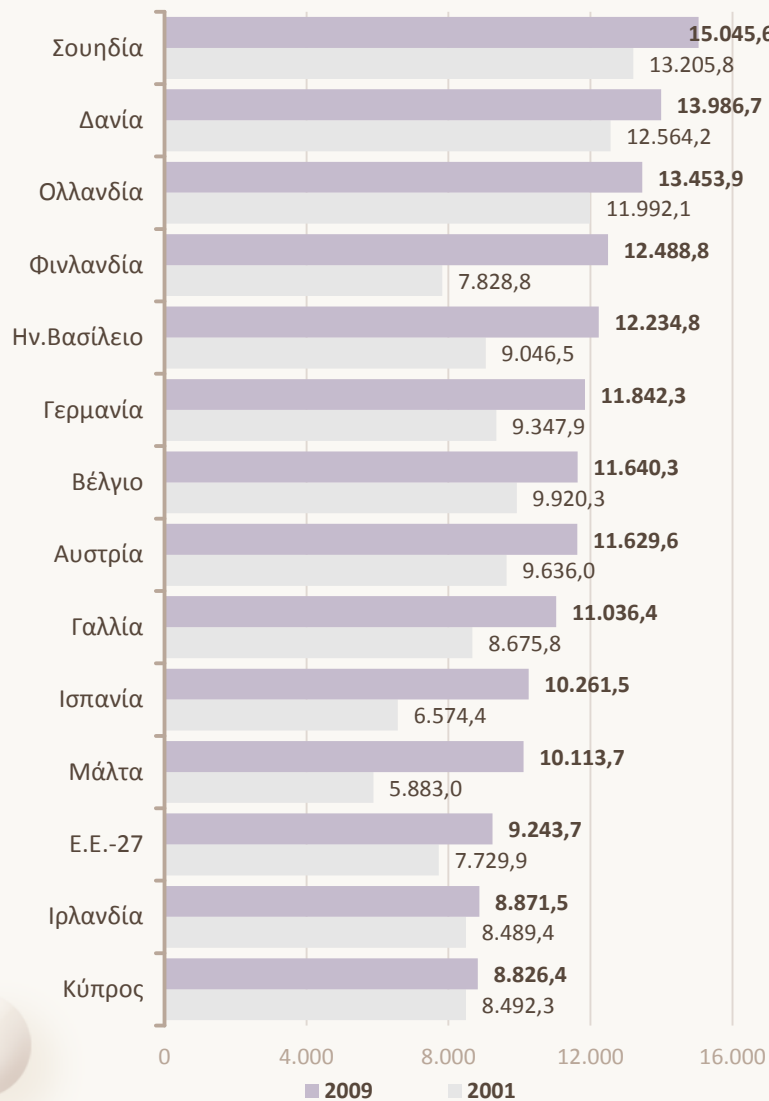
Μεγάλη εισροή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Το 2009 και στο σύνολο της ΕΕ-27 η **συνολική δαπάνη** (δημόσια και ιδιωτική) **για ιδρύματα** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης **ανά φοιτητή** ήταν **9.244€**. Την περίοδο 2001-2009 και στο σύνολο της ΕΕ-27 η δαπάνη αυτή **αυξήθηκε** κατά **19,6%**. Για το 2009 η **Ελλάδα** δεν έχει ανακοινώσει στοιχεία, η τελευταία επίσημη καταχώρησή της είναι του **2005**, όπου η συνολική δαπάνη για ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά φοιτητή ήταν **5.043€** (για το 2008 η εκτίμηση του ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ για τη δαπάνη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά φοιτητή ήταν **5.310€** που αντιστοιχεί στο **57,4%** της αντίστοιχης ευρωπαϊκής μέσης τιμής κατατάσσοντας τη χώρα στη **19η θέση** μεταξύ των 26 κρατών μελών που κατέγραψαν δαπάνες). Την περίοδο 2001-2008 στην Ελλάδα η δαπάνη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά φοιτητή **αυξήθηκε** κατά **37,7%** (από 3.856€ το 2001 σε 5.310€ το 2008).

Το 2009 και στο σύνολο της **ΕΕ-27** η συνολική δαπάνη ανά φοιτητή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αντιστοιχεί στο **38,9%** του **κατά κεφαλή ΑΕΠ** των 27 κρατών-μελών. Την ίδια περίοδο (2008) στην **Ελλάδα** καταγράφεται η **χαμηλότερη δαπάνη** ανά φοιτητή ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ (**24,8%**) που την κατατάσσει στην **26η θέση** μεταξύ των 26 κρατών-μελών που διέθεσαν στοιχεία).

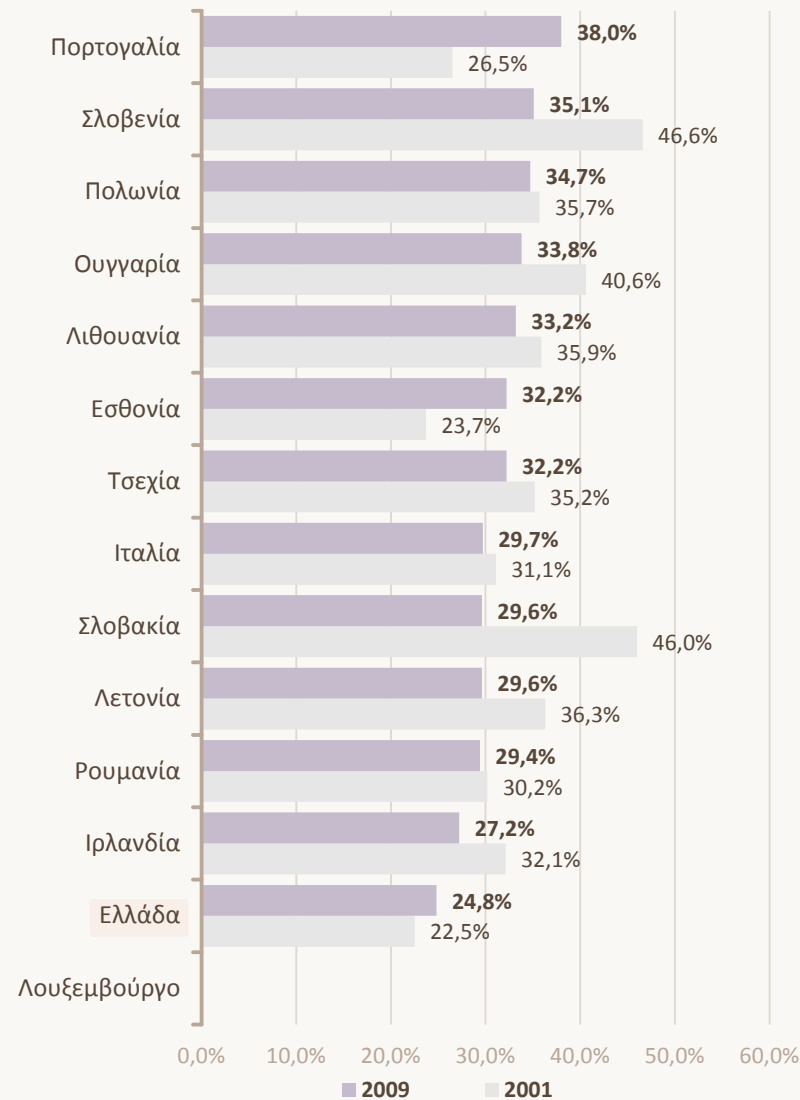
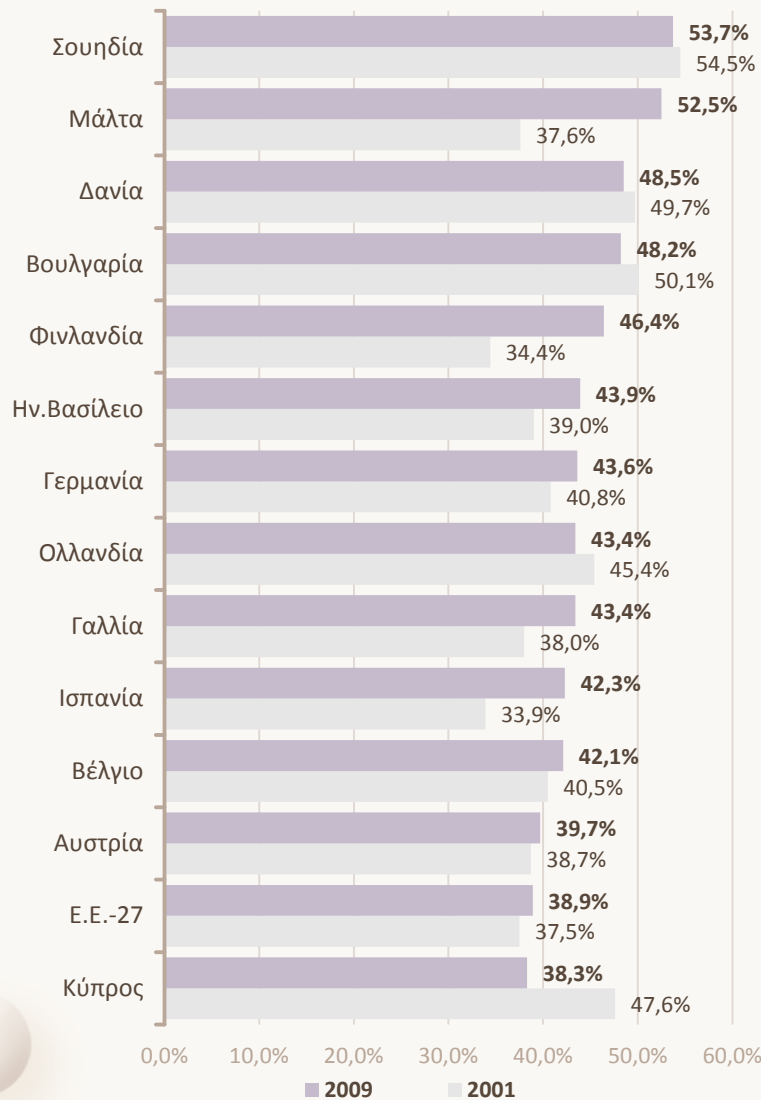

Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
ανά φοιτητή σε € (PPS)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

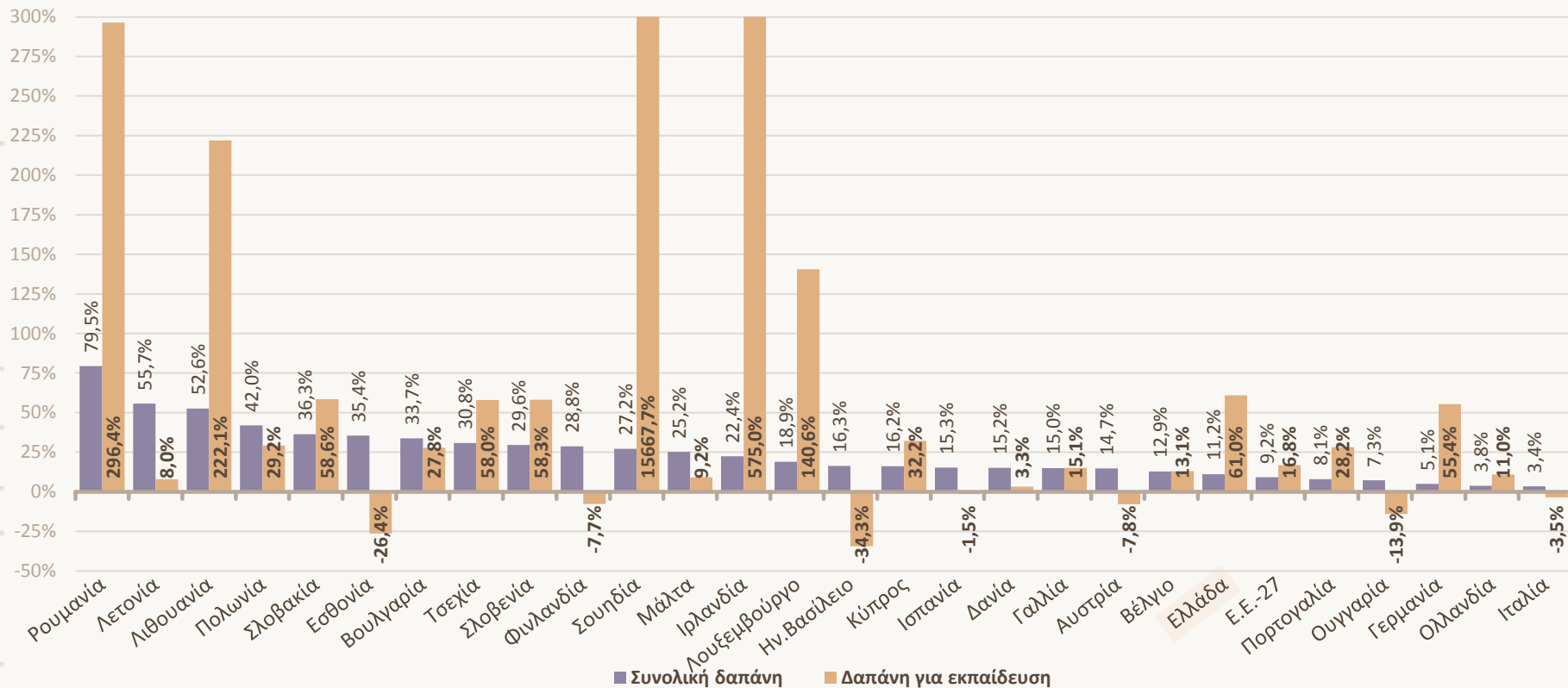
Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ανά φοιτητή ως ποσοστό επί του κατά κεφαλή ΑΕΠ στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγάλη εισροή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ρυθμός μεταβολής της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών και της δαπάνης για εκπαίδευση στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ την περίοδο 2001-2011

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Την περίοδο 2001-2011 η **συνολική καταναλωτική δαπάνη** των νοικοκυριών παρουσίασε **αύξηση** σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ με μέσο ρυθμό αύξησης **9,2%**. Την ίδια περίοδο, ωστόσο, η **δαπάνη των νοικοκυριών για αγορά αγαθών και υπηρεσιών εκπαίδευσης** παρουσιάζει αυξομειώσεις στα 27 κράτη-μέλη με τον μέσο ρυθμό μεταβολής της ΕΕ να ισούται με **16,8%**. Με άλλα λόγια, στην ΕΕ η δαπάνη των νοικοκυριών για την εκπαίδευση παρουσίασε αύξηση υψηλότερη κατά **7,6** ποσοστιαίες μονάδες της αντίστοιχης της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης. Την ίδια περίοδο στην **Ελλάδα** η **συνολική καταναλωτική δαπάνη** των νοικοκυριών παρουσίασε αύξηση κατά **11,2%** (**22η θέση**), ενώ η δαπάνη των νοικοκυριών για την **εκπαίδευση** αυξήθηκε κατά **61,0%**, ποσοστό που κατατάσσει την χώρα στην **6η θέση** ανάμεσα στα κράτη-μέλη της ΕΕ-27.

Ρυθμός μεταβολής της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών και της δαπάνης για εκπαίδευση στην Ελλάδα την περίοδο 2005-2011

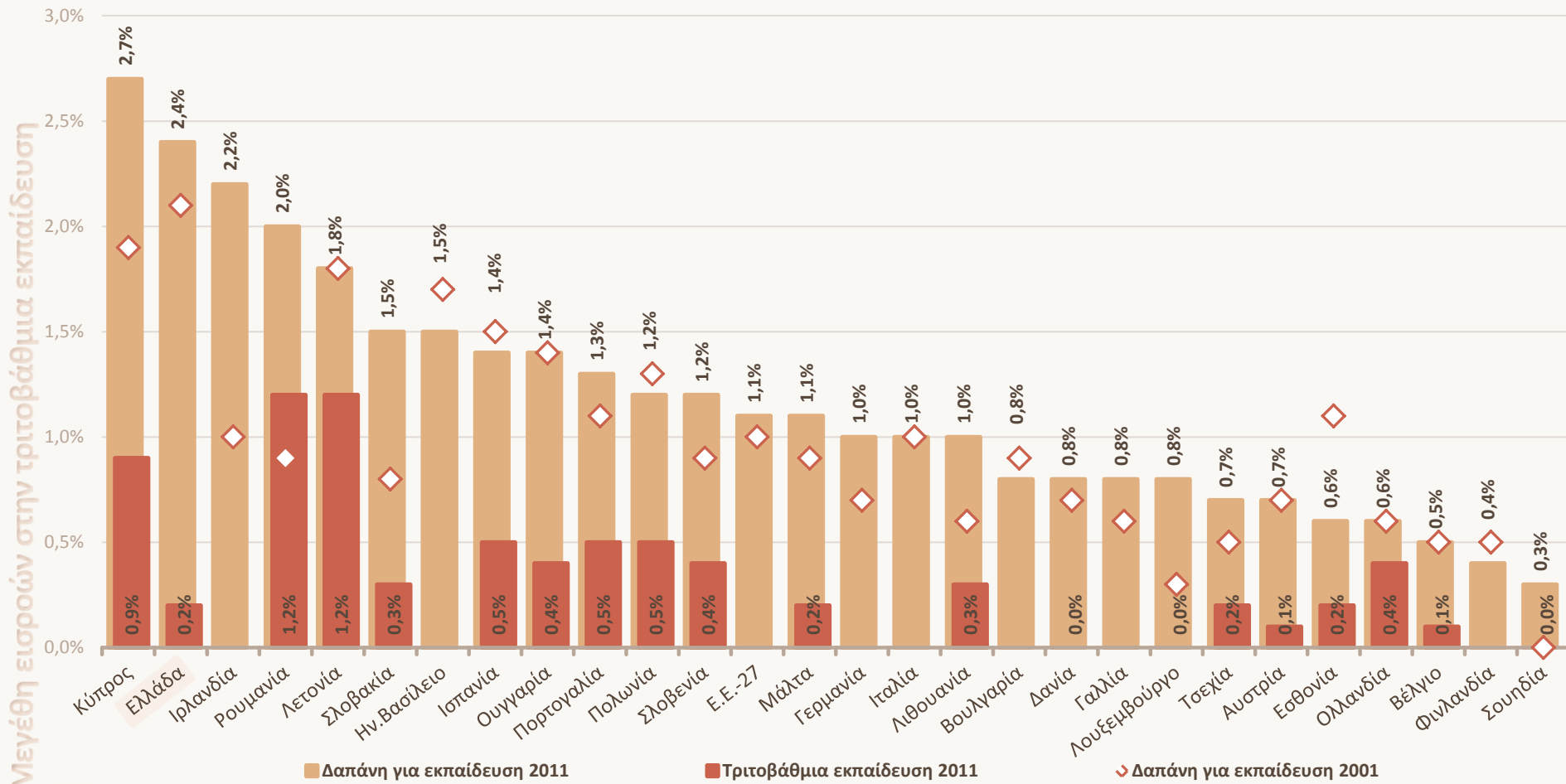

Η Ελλάδα αποτελεί το **μοναδικό** κράτος-μέλος που σημειώνει **σημαντική μείωση** της καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών στα **τρία τελευταία συνεχόμενα έτη** (2009 κατά **-2,5%**, 2010 κατά **-6,5%**, 2011 κατά **-7,1%**), με **αυξανόμενο** ταυτόχρονα **ρυθμό συρρίκνωσης** της δαπάνης αυτής.

Την ίδια περίοδο, ωστόσο, οι δαπάνες των νοικοκυριών για **υπηρεσίες εκπαίδευσης** δεν εμφανίζουν την ίδια εικόνα. Αντίθετα, παρουσιάζουν **αύξηση μέχρι και το 2010** με την υψηλότερη να σημειώνεται το 2009 (22,4%).

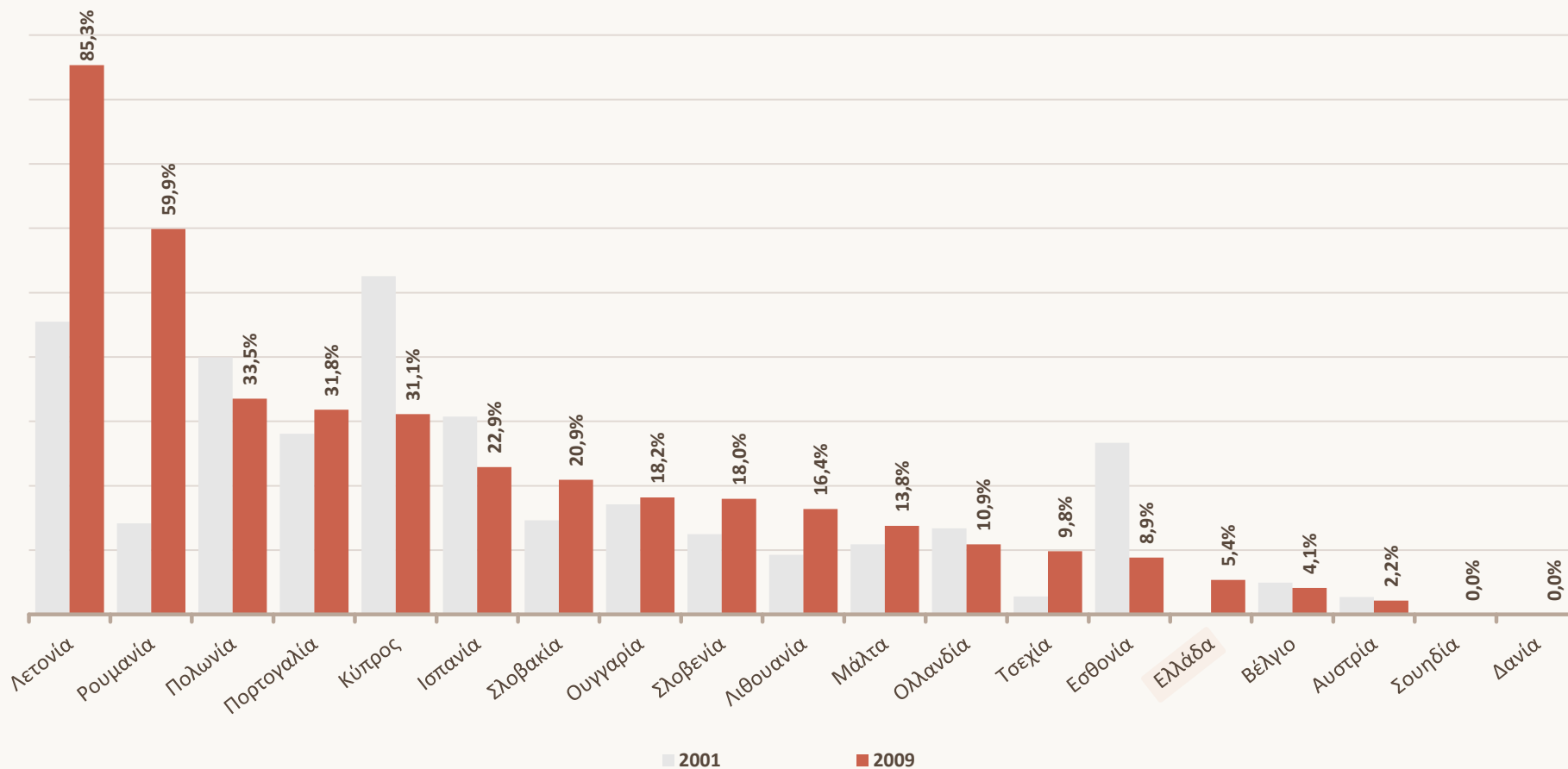
Δαπάνη των νοικοκυριών για υπηρεσίες εκπαίδευσης ως ποσοστό
επί της συνολικής τους καταναλωτικής δαπάνης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2011

Ετήσια δαπάνη των νοικοκυριών για υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως ποσοστό της δημόσιας δαπάνης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

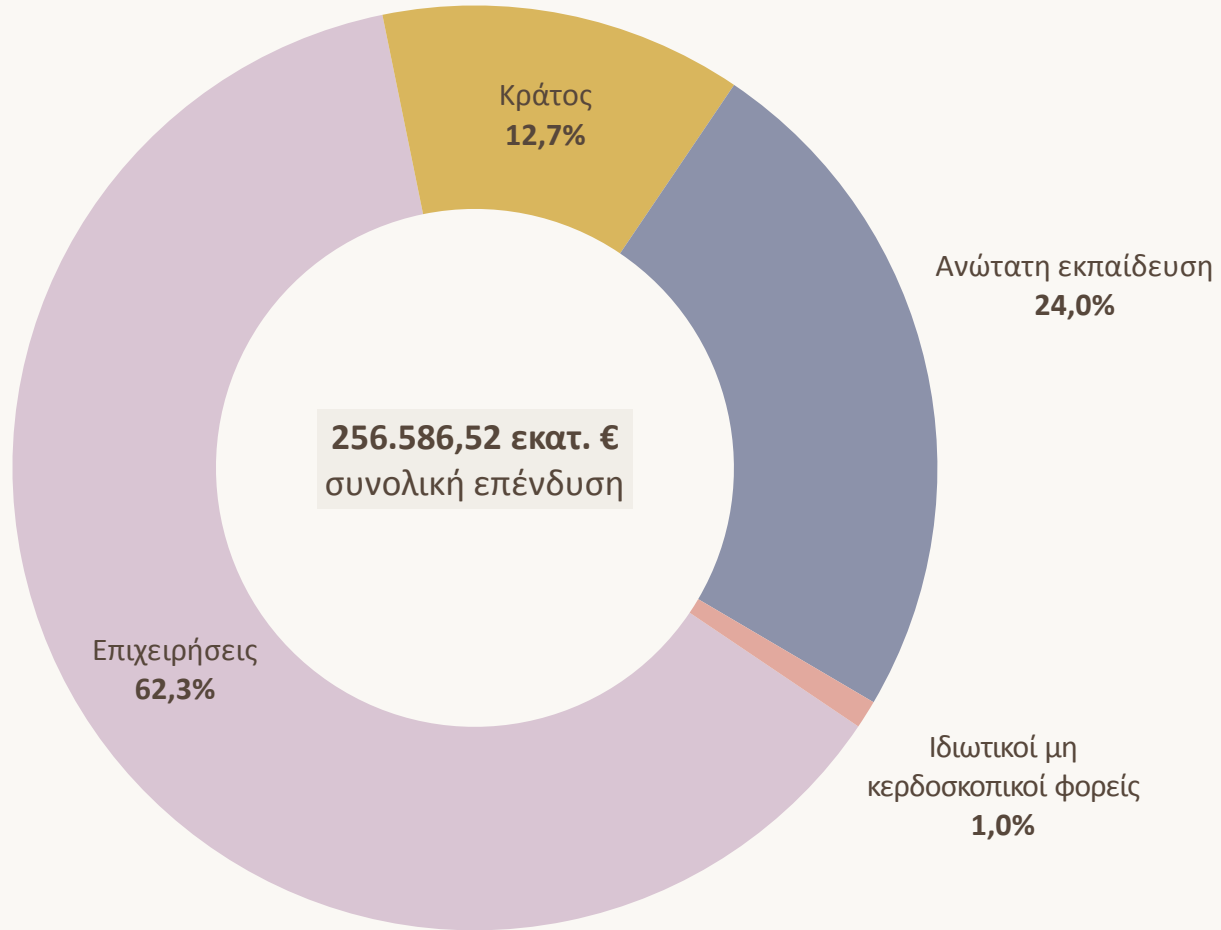

Ένας από τους πέντε **ευρωπαϊκούς στόχους** που έχουν τεθεί για το 2020 στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η επένδυση του **3% του ΑΕΠ σε Έρευνα & πειραματική ανάπτυξη (Ε&Α)**.

«Η μεγαλύτερη ικανότητα για έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και καινοτομία, σε όλους τους τομείς της οικονομίας, σε συνδυασμό με την αυξημένη αποδοτικότητα των πόρων θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα και θα προωθήσει τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης». (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010β)

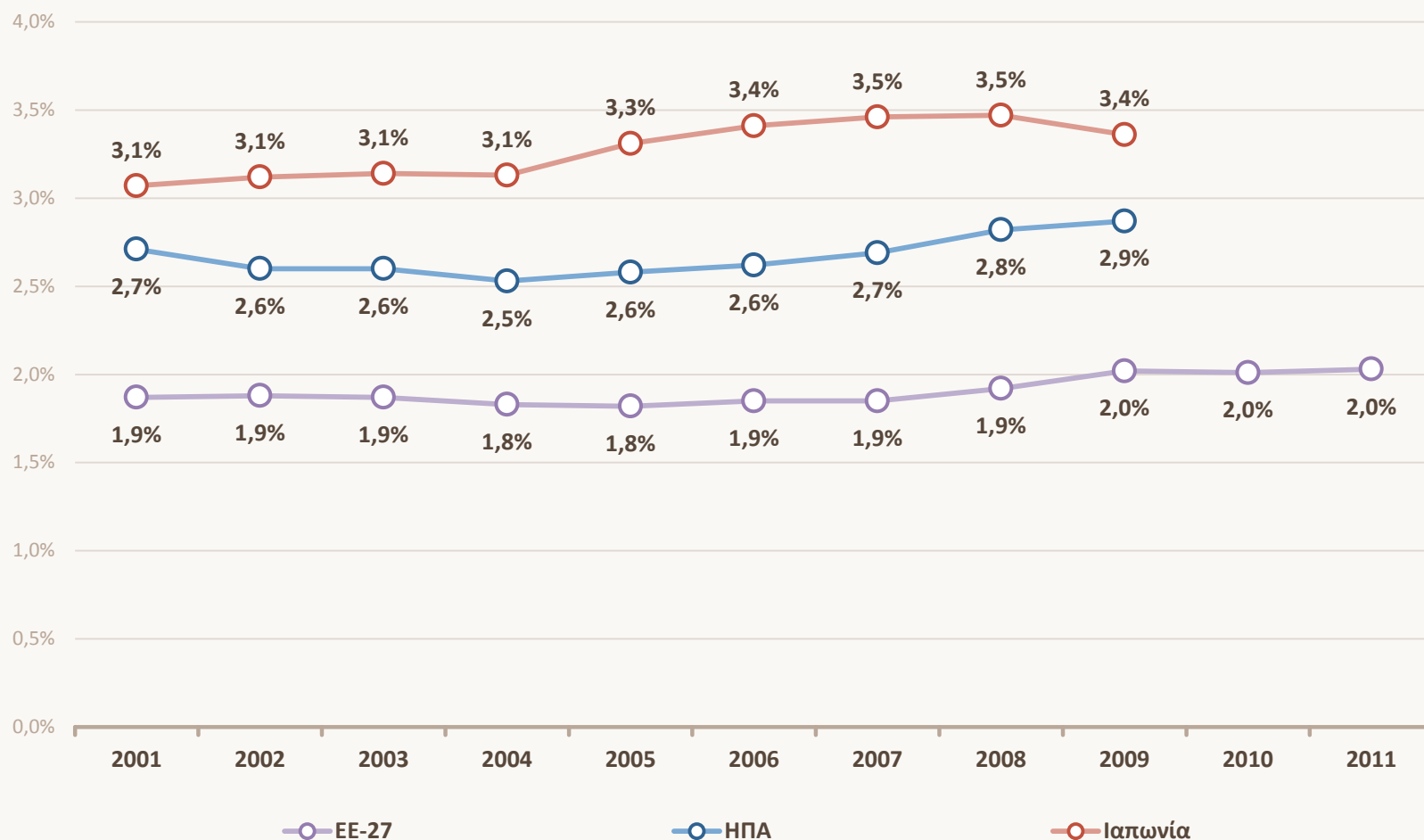
Σύμφωνα με τον παραπάνω ευρωπαϊκό στόχο, τα κράτη-μέλη έχουν καθορίσει δικούς τους **εθνικούς στόχους**, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και τις δυνατότητές τους.

Κατανομή της εγχώριας επένδυσης σε Ε&Α ανά τομέα
στην ΕΕ-27 το έτος 2011

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Εγχώρια επένδυση σε Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ΕΕ-27, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία
την περίοδο 2001-2011

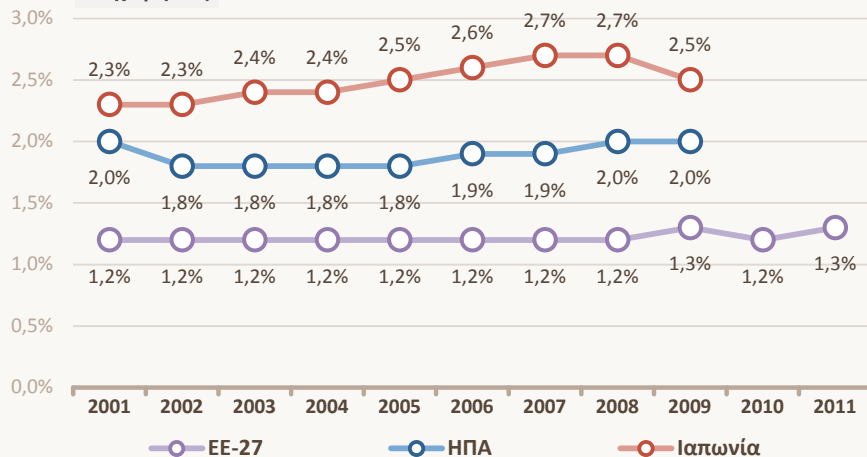

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

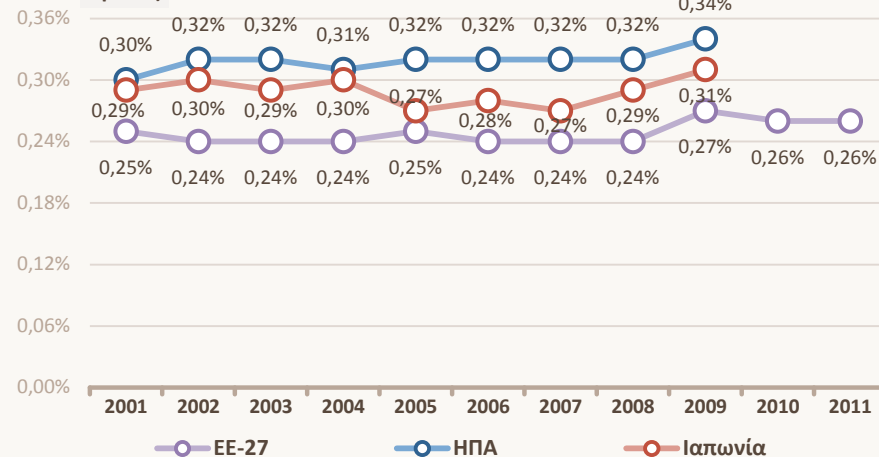
Εγχώρια επένδυση των επιχειρήσεων, του κράτους, της ανώτατης εκπαίδευσης και των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων σε Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ΕΕ-27, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία την περίοδο 2001-2011

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

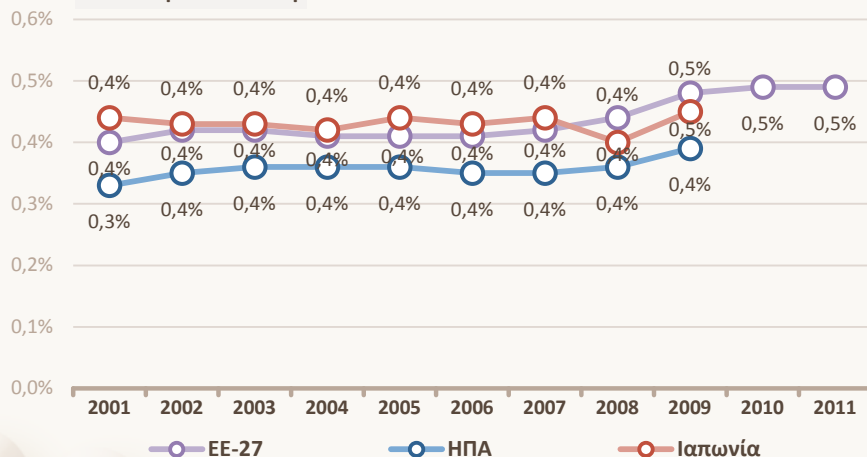
Επιχειρήσεις

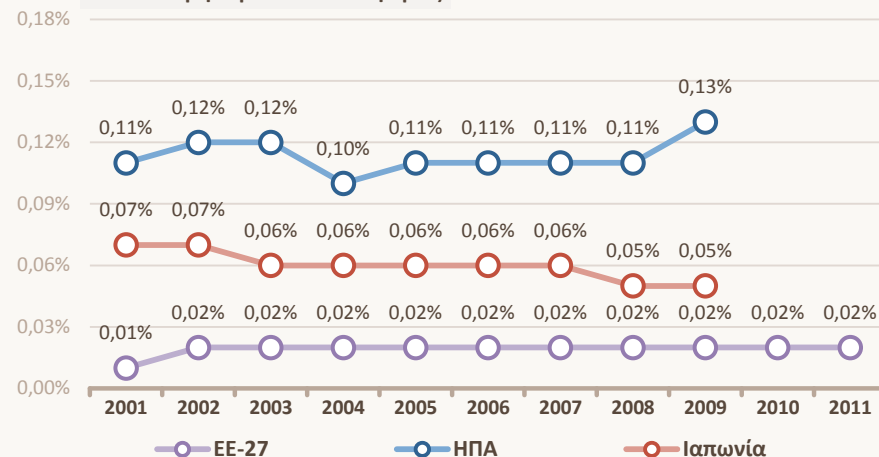
Κράτος

Ανώτατη Εκπαίδευση

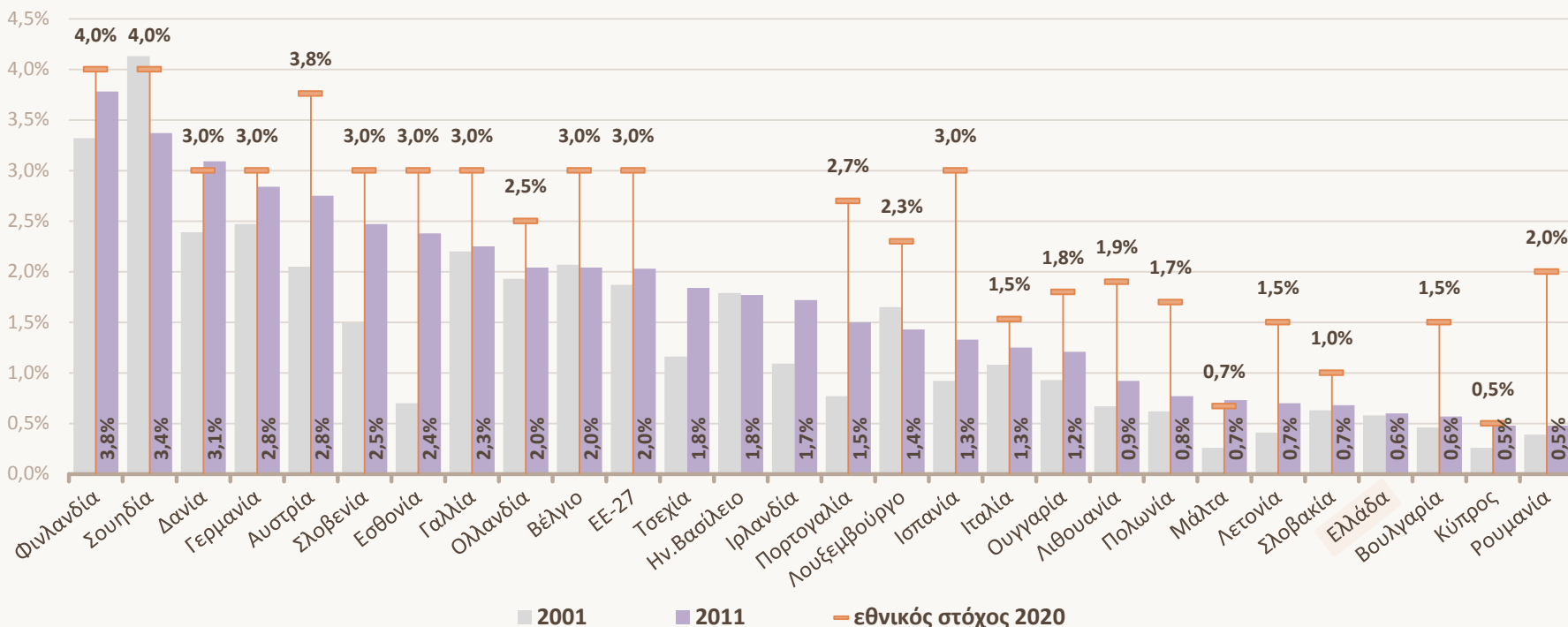

Ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί φορείς

Εγχώρια επένδυση σε Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 & 2011 και εθνικοί στόχοι για το 2020

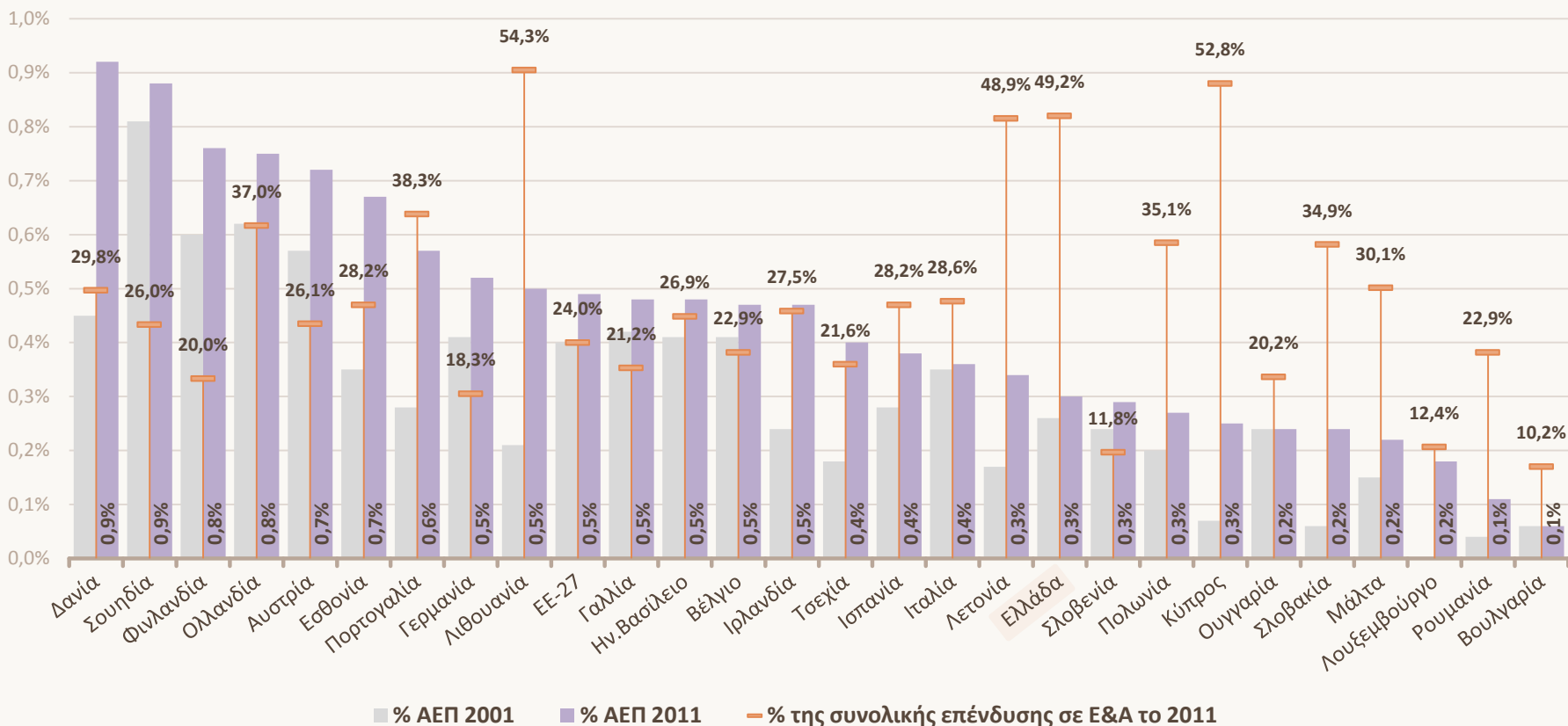

Το 2011 και στο σύνολο των κρατών-μελών της ΕΕ-27 επενδύθηκαν στην Ε&Α 256.586,52 εκατ.€, που αντιστοιχεί στο 2,0% του ΑΕΠ της. Την περίοδο 2001-2011 το ποσοστό του ΑΕΠ που επενδύεται στην Ε&Α στην Ε.Ε.-27 κατέγραψε αύξηση κατά 8,6%. Την ίδια χρονιά η Ελλάδα επένδυσε στην Ε&Α το ποσό των 1.341,6 εκατ.€, που αντιστοιχεί στο 0,6% του ΑΕΠ της, κατέχοντας μια από τις χαμηλότερες θέσεις στην ΕΕ (24η θέση). Η συγκεκριμένη επένδυση στην πλειονότητά της (70,1%) έγινε από το κράτος, αφού αναλυτικότερα το 49,2% επενδύθηκε από την ανώτατη εκπαίδευση, το 28,6% από τις επιχειρήσεις, το 20,9% από το κράτος και το 1,3% από ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς. Την περίοδο 2001-2011 το ποσοστό του ΑΕΠ που επενδύεται σε Ε&Α στην Ελλάδα κατέγραψε μικρή αύξηση κατά 3,4%. Η Ελλάδα δεν έχει θέση για το 2020 σχετικό με την Ε&Α εθνικό στόχο. Επί της ουσίας η συγκεκριμένη μορφή επένδυσης εμφανίζεται επί μια δεκαετία πολιτικά υποτιμημένη και από τον δημόσιο και από τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Η επένδυση του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα στην Ε&Α (28,6%) κατέχει την 24η θέση στην κατάταξη της ΕΕ-27, ενώ στις τελευταίες θέσεις κατατάσσονται ο επιχειρηματικός τομέας της Λετονίας, της Λιθουανίας, και της Κύπρου.

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Εγχώρια επένδυση σε Ε&Α της ανώτατης εκπαίδευσης ως ποσοστό του ΑΕΠ
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 & 2011 και ως ποσοστό της συνολικής επένδυσης για Ε&Α το 2011

Μεγέθη εισροών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

6

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- ▶ Πλήθος αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - ▶ Κατανομή ανά πεδίο και τομέα σπουδών
- ▶ Κατανομή ανά επίπεδο σπουδών (ISCED 5A, 5B, 6)
 - ▶ Κατανομή ως προς το φύλο
 - ▶ Κατανομή ως προς την ηλικία
- ▶ Συνθετικός δείκτης εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων

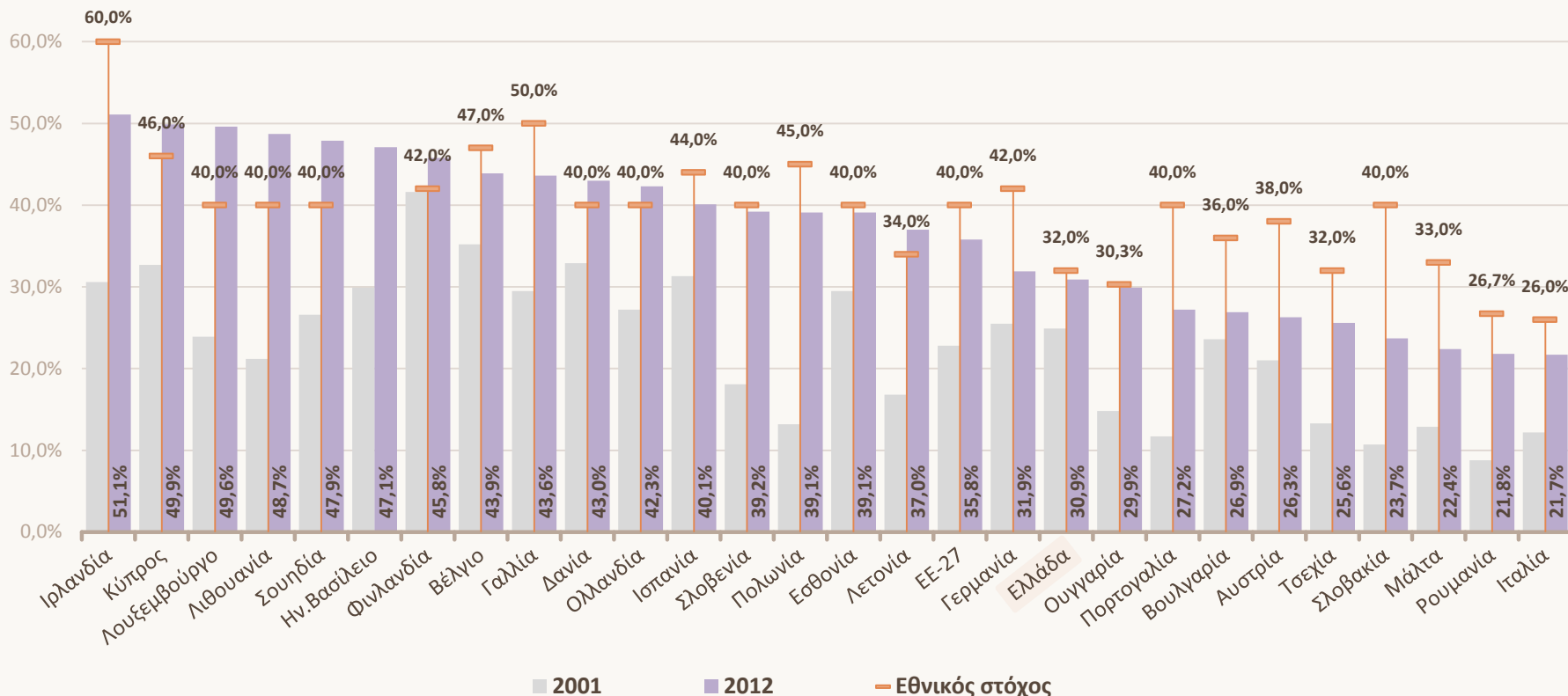
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- ▶ Δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα
- ▶ Αναφορές στα επιστημονικά άρθρα
- ▶ Ερευνητές
- ▶ Συνθετικός δείκτης ερευνητικών αποτελεσμάτων

ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και προκειμένου να αυξηθεί το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού, ώστε να καλυφθεί η εκτιμώμενη αύξηση των θέσεων απασχόλησης που απαιτούν υψηλό επίπεδο γνώσεων, αλλά και για να διασφαλιστούν περισσότερες θέσεις εργασίας ερευνητών, παράγοντες που θα επιτρέψουν στη βιομηχανία να επενδύσει στην έρευνα και την καινοτομία, έχει καθοριστεί συγκεκριμένο **επίπεδο αναφοράς** (benchmark) για το **2020**, σύμφωνα με το οποίο **«το 40% των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση»**. Ως προς το συγκεκριμένο επίπεδο αναφοράς τα κράτη-μέλη έχουν ήδη καθορίσει τους **εθνικούς τους στόχους**.

Ποσοστό ατόμων του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 & 2012 και εθνικοί στόχοι για το 2020

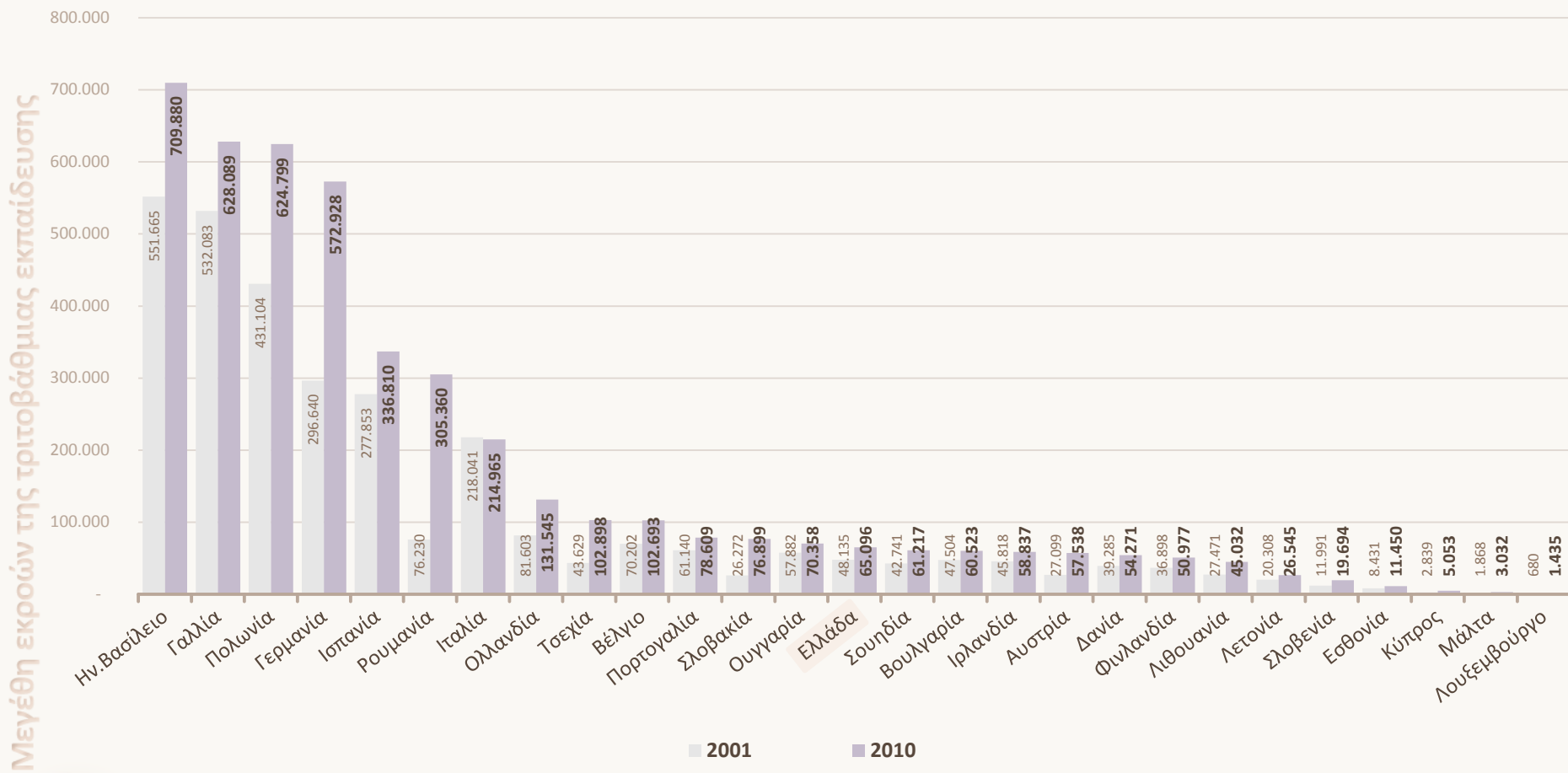

Το 2012 στην ΕΕ-27 το **35,8%** των νέων ηλικίας 30-34 ετών έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ποσοστό που υπολείπεται κατά 4,2% του ευρωπαϊκού στόχου για το 2020 (40,0%). Εννέα κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων και η **Ελλάδα**, έχουν καθορίσει **εθνικό στόχο** για το συγκεκριμένο επίπεδο αναφοράς **χαμηλότερο του 40%**.

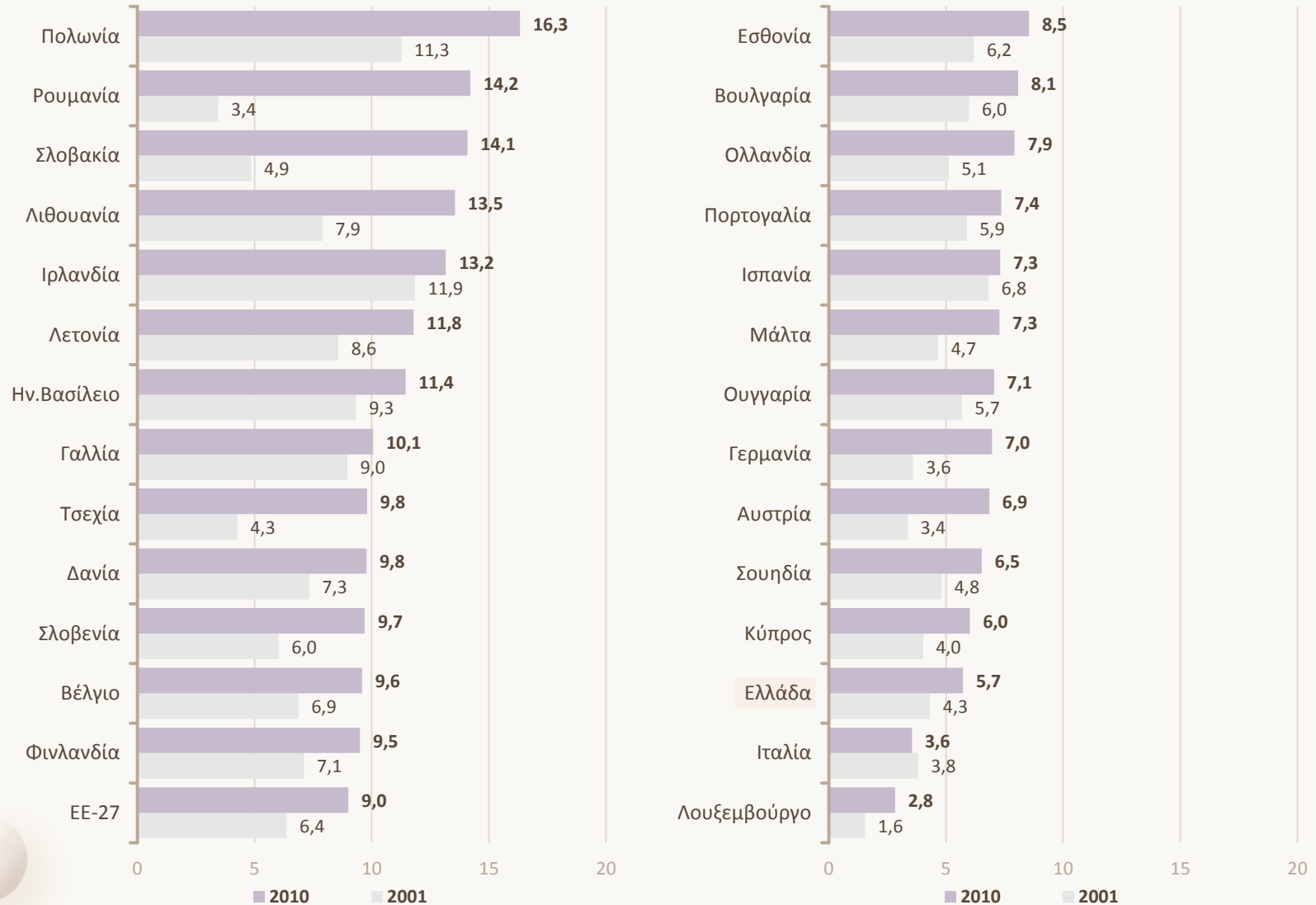
Συγκεκριμένα, στην **Ελλάδα** το 2012 το **30,9%** των νέων 30-34 ετών έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (**18η θέση**), ποσοστό που **υπολείπεται** του εθνικού της στόχου (**32%**) κατά 3,4%. Την περίοδο 2001-2012 το ποσοστό της Ελλάδας αυξήθηκε κατά 24,1%, **αύξηση χαμηλή συγκριτικά** με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη (**25η θέση**).

Πλήθος αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

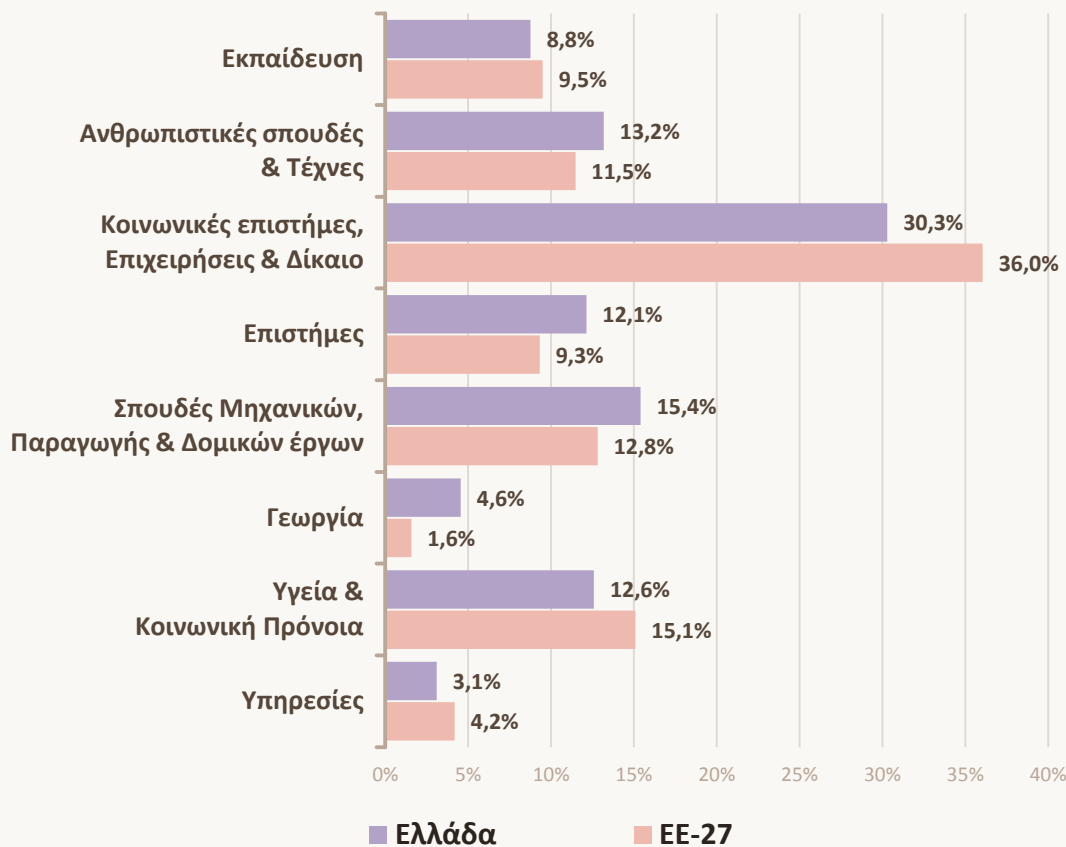
Πλήθος αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6) ανά 1000 κατοίκους
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

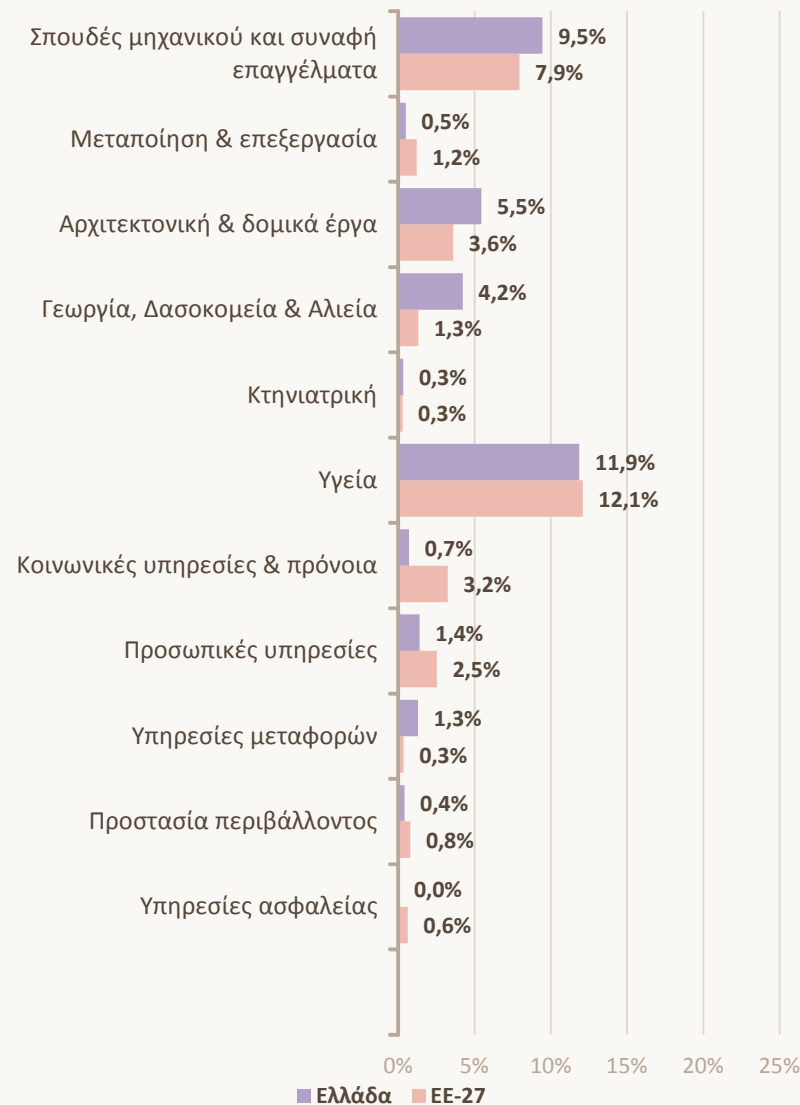
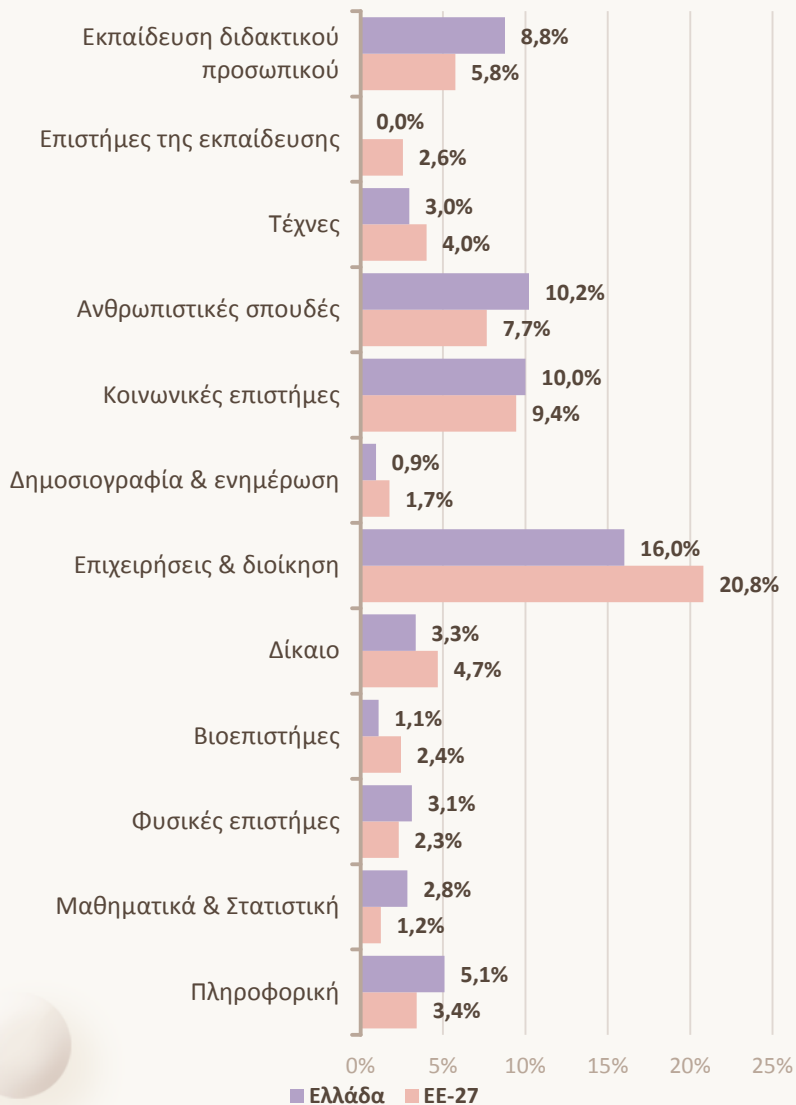
Διαφοροποίηση της κατανομής των αποφοίτων της Ελλάδας ανά πεδίο σπουδών
ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27
το έτος 2010

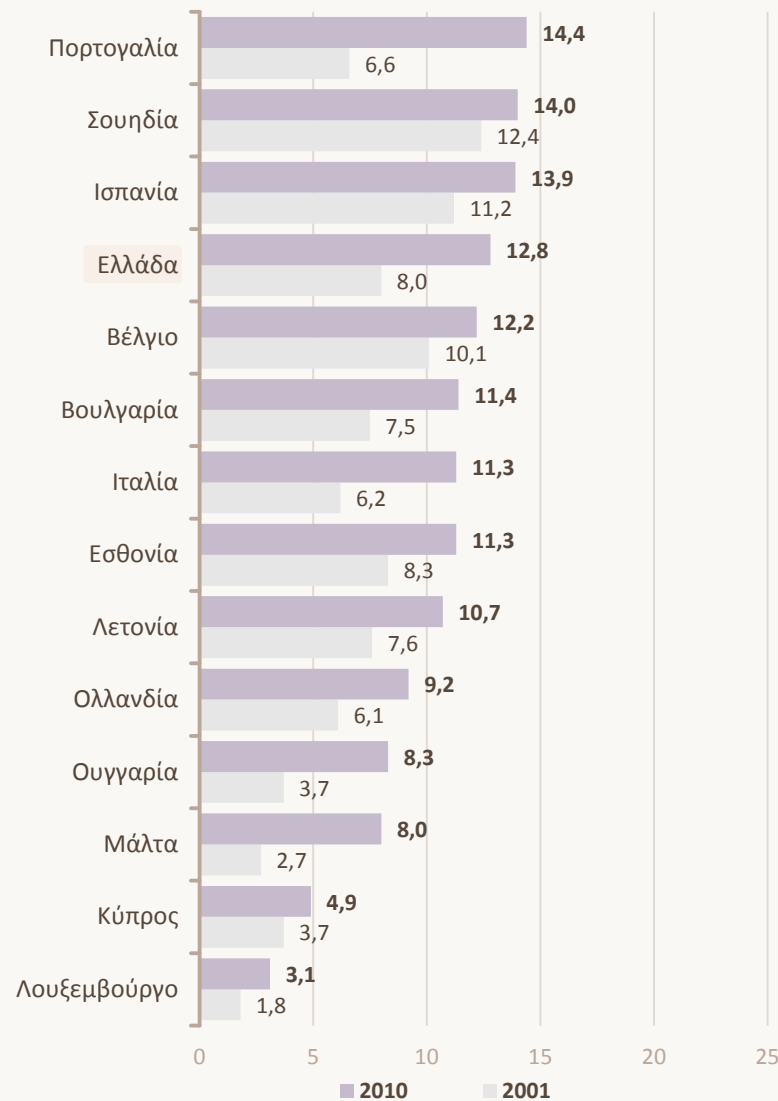
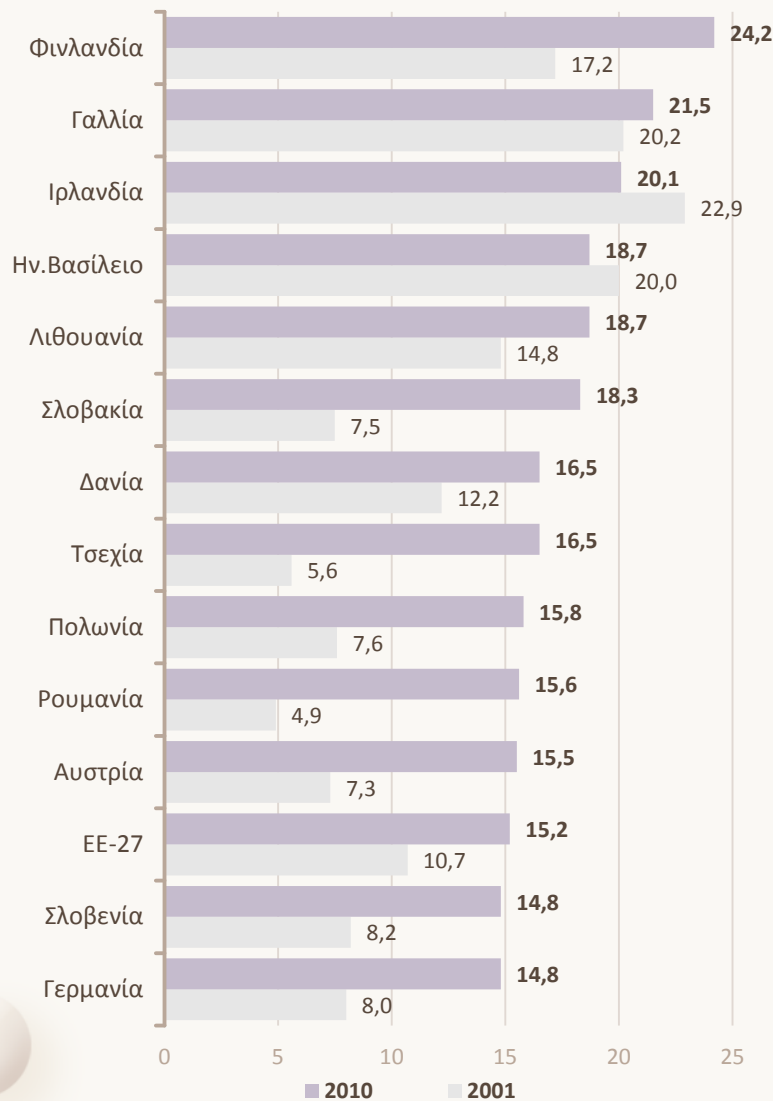
Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

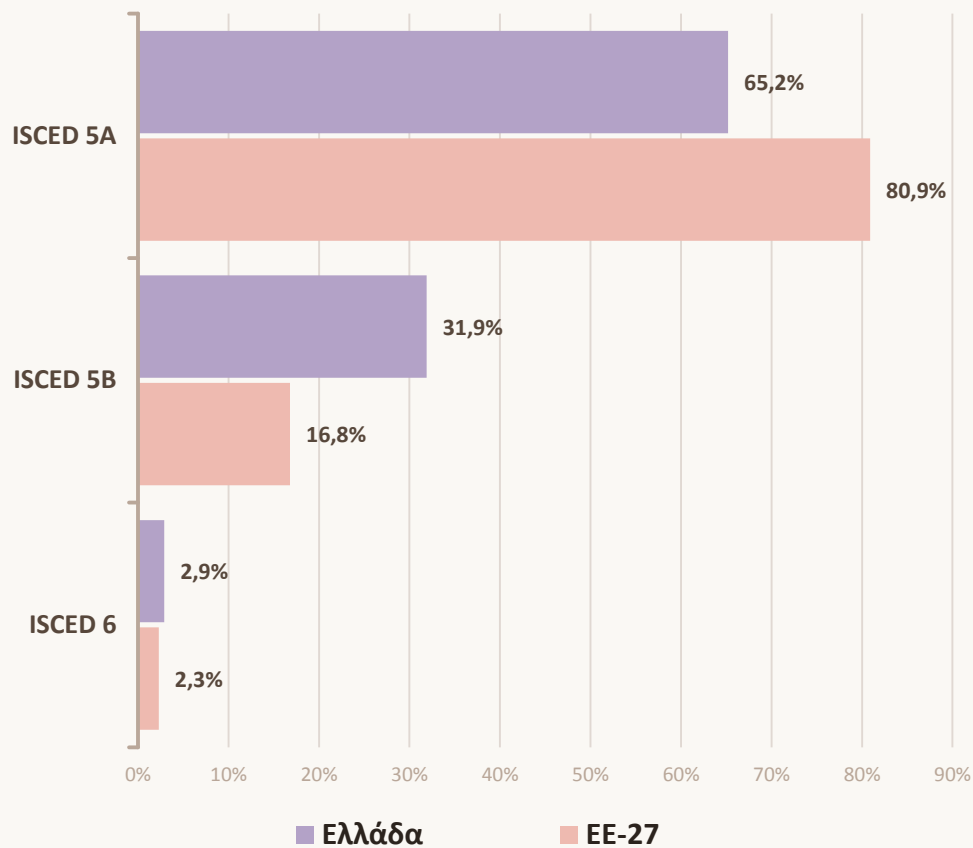
**Διαφοροποίηση της κατανομής των αποφοίτων της Ελλάδας ανά τομέα σπουδών
ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27
το έτος 2010**

Απόφοιτοι των σχολών μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας
ανά 1000 άτομα της ηλικιακής ομάδας 20-29 ετών
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

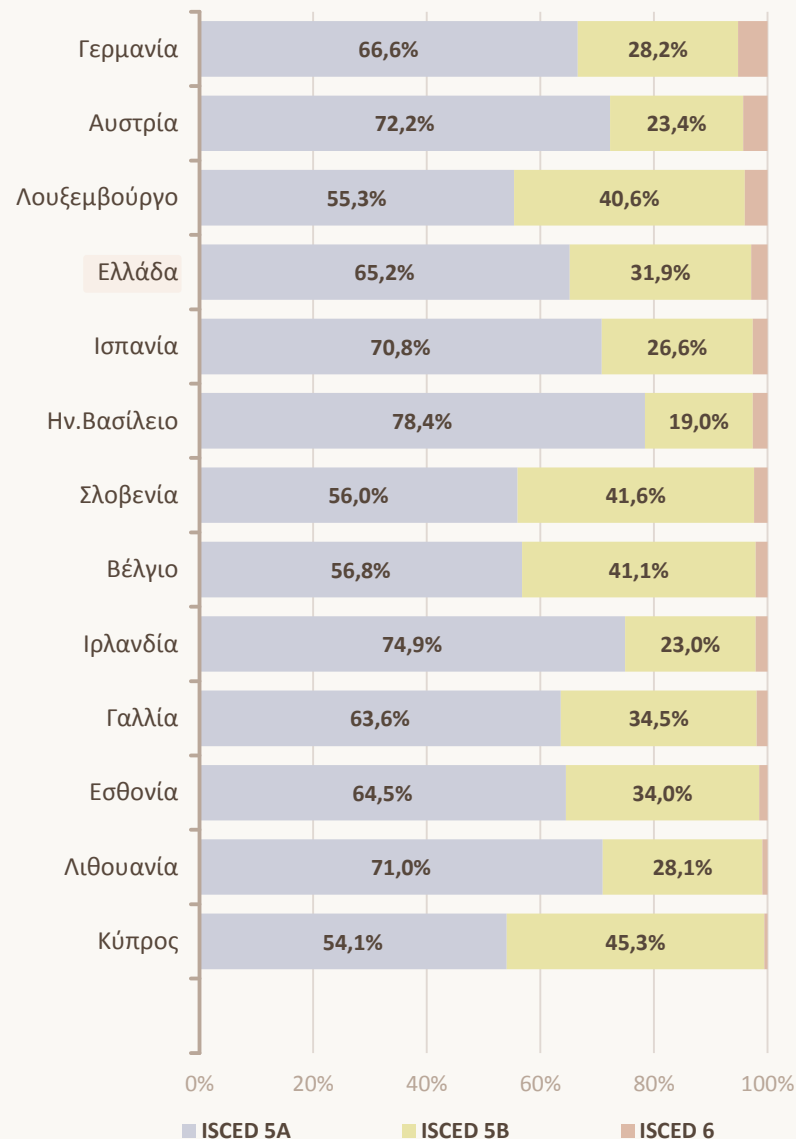
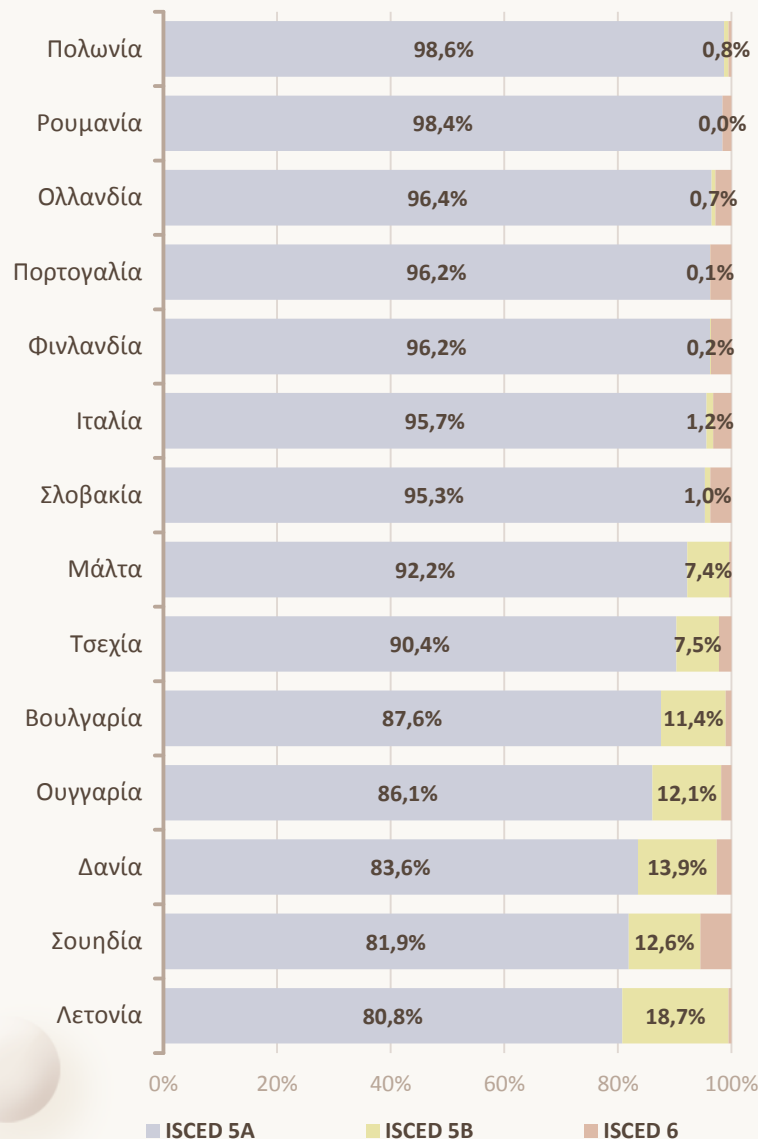
Διαφοροποίηση της κατανομής των αποφοίτων της Ελλάδας ανά πεδίο σπουδών
ως προς την αντίστοιχη κατανομή της ΕΕ-27
το έτος 2010

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κατανομή των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά επίπεδο σπουδών (ISCED 5A, 5B, 6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

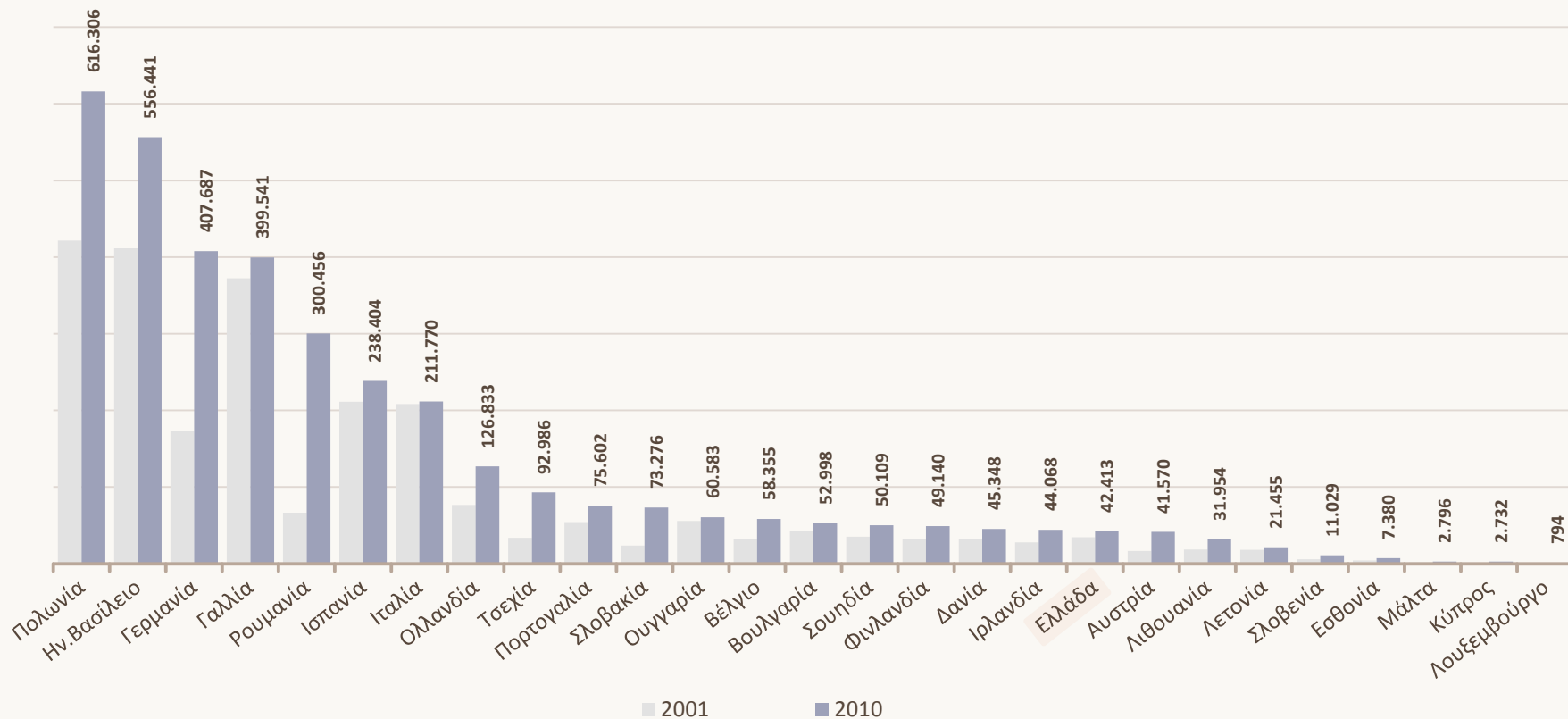
Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Πηγή: Eurostat – ΟΥΕ
Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

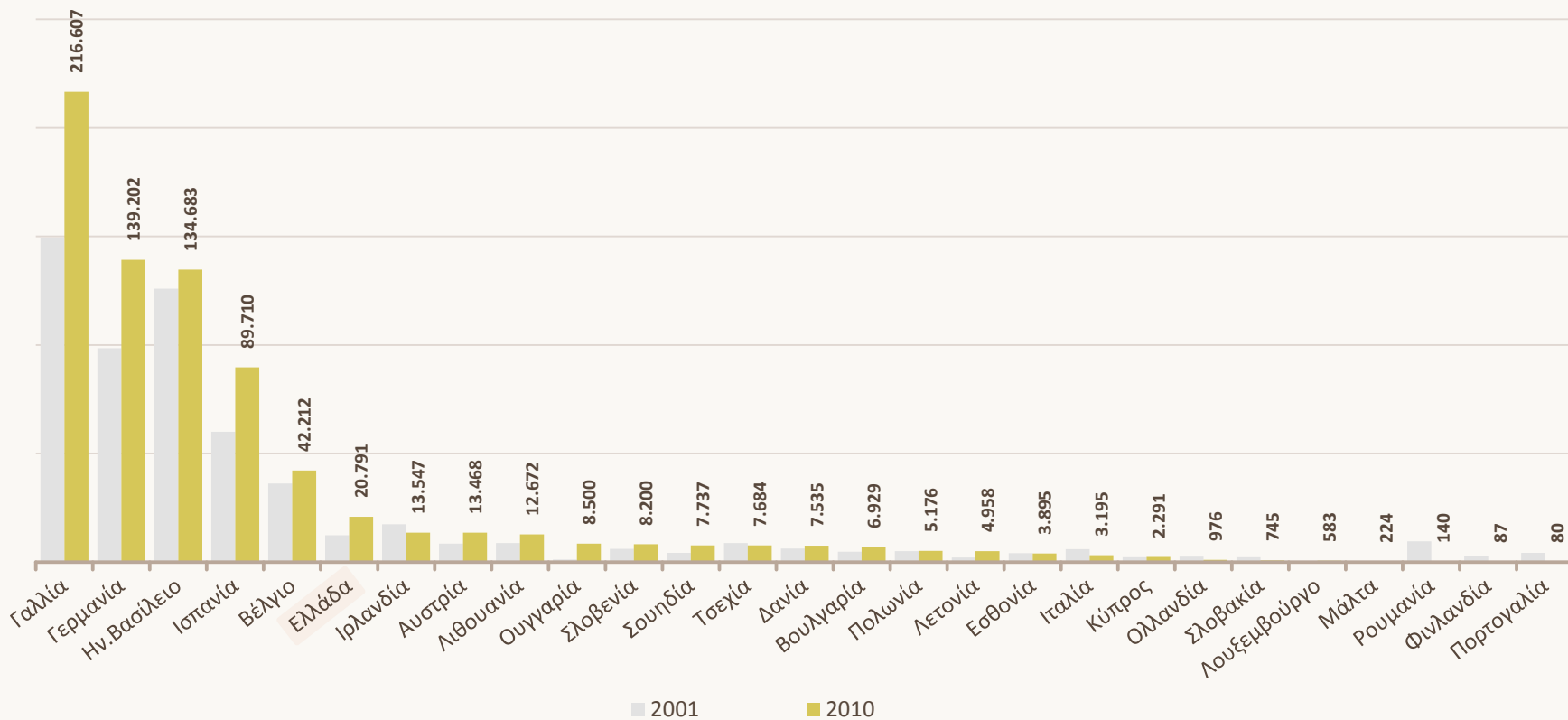
Πλήθος αποφοίτων του επιπέδου σπουδών θεωρητικής κατεύθυνσης (ISCED 5A)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Τη δεκαετία 2001-2010 το πλήθος των αποφοίτων του επιπέδου σπουδών **θεωρητικής κατεύθυνσης (ISCED 5A)** στην **ΕΕ-27** κατέγραψε σημαντική αύξηση κατά **53,2%**. Στην **Ελλάδα** το αντίστοιχο πλήθος των αποφοίτων του επιπέδου ISCED 5A σημείωσε αύξηση κατά **23,0%**, αύξηση **σχετικά χαμηλή** σε σύγκριση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη (**22η θέση**).

Πλήθος αποφοίτων του επιπέδου σπουδών πρακτικής κατεύθυνσης (ISCED 5B)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

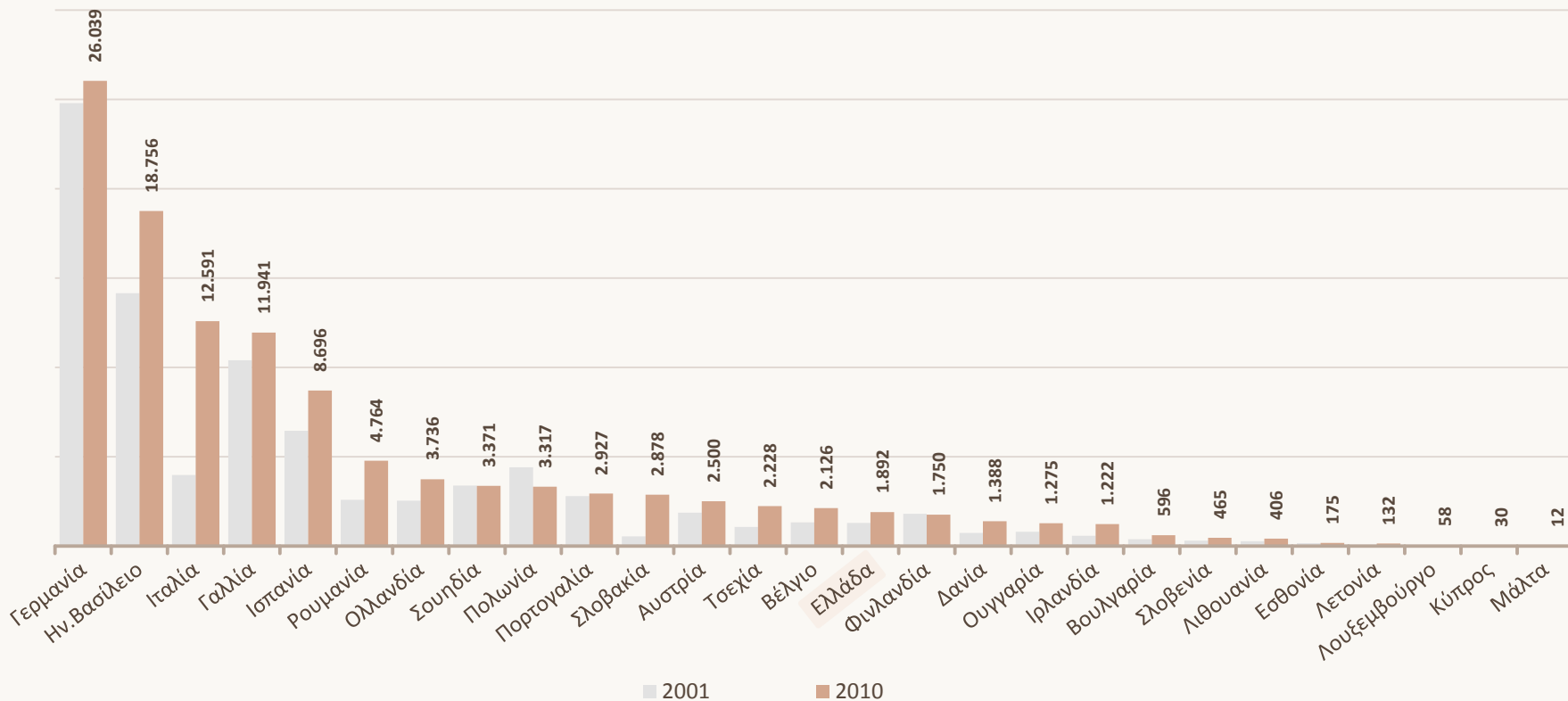

Την περίοδο 2001-2010 στην **ΕΕ-27** το πλήθος των αποφοίτων του επιπέδου σπουδών **πρακτικής κατεύθυνσης (ISCED 5B)** κατέγραψε αύξηση κατά **31,3%**. Στην **Ελλάδα** το αντίστοιχο πλήθος των αποφοίτων του επιπέδου ISCED 5B σημείωσε αύξηση κατά **68,3%** από τις **μεγαλύτερες** μεταξύ των 27 κρατών-μελών της ΕΕ (**4η θέση**).

Πλήθος αποφοίτων του επιπέδου προηγμένης έρευνας (ISCED 6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2010

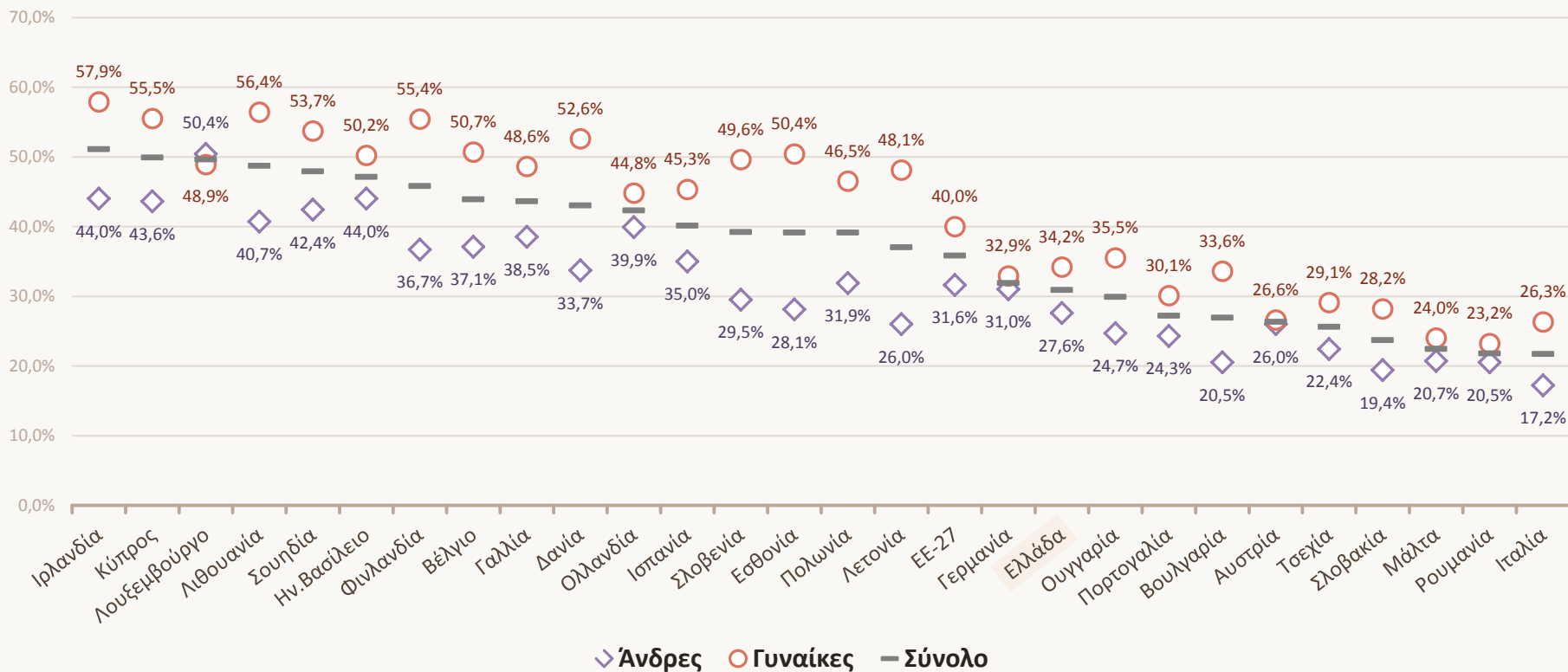
Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Οι απόφοιτοι του επιπέδου σπουδών προηγμένης έρευνας (ISCED 6) αυξήθηκαν κατά **25,0%** στο σύνολο της **ΕΕ-27**, ενώ στην **Ελλάδα** κατά **46,1%** (**15η θέση**). Υπενθυμίζεται ότι στην Ελλάδα οι απόφοιτοι του επιπέδου ISCED 6 αντιστοιχούν στο **2,5%** του συνόλου των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ποσοστό που την κατατάσσει στην **9η θέση** μεταξύ των 27 κρατών-μελών.

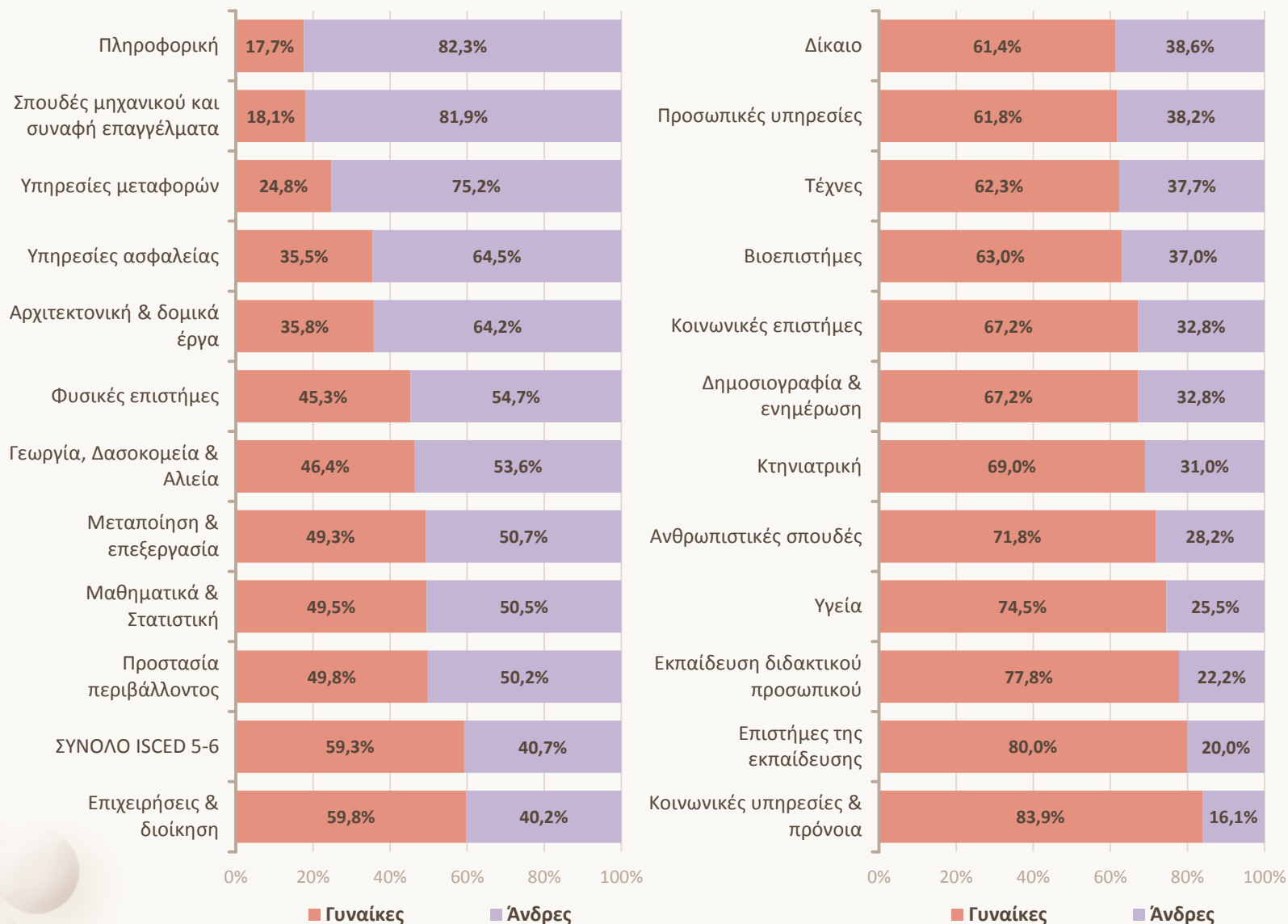

Ποσοστό ατόμων του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) και κατά φύλο στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2012

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

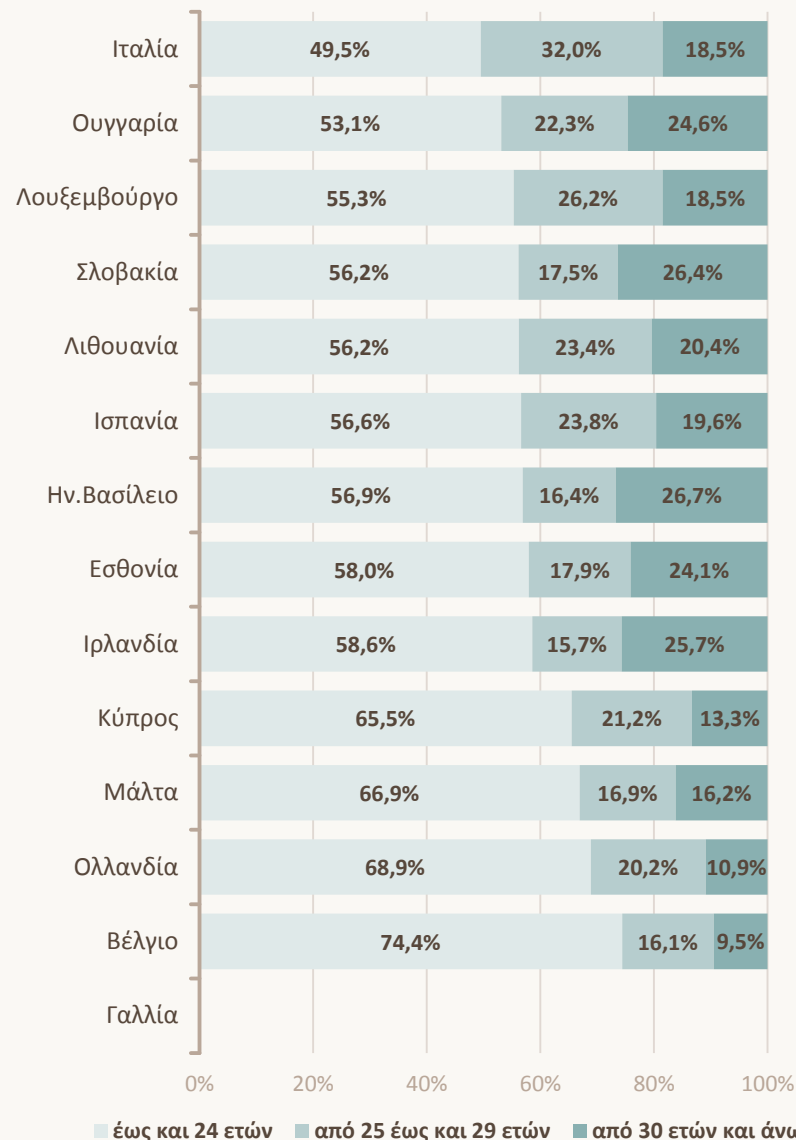
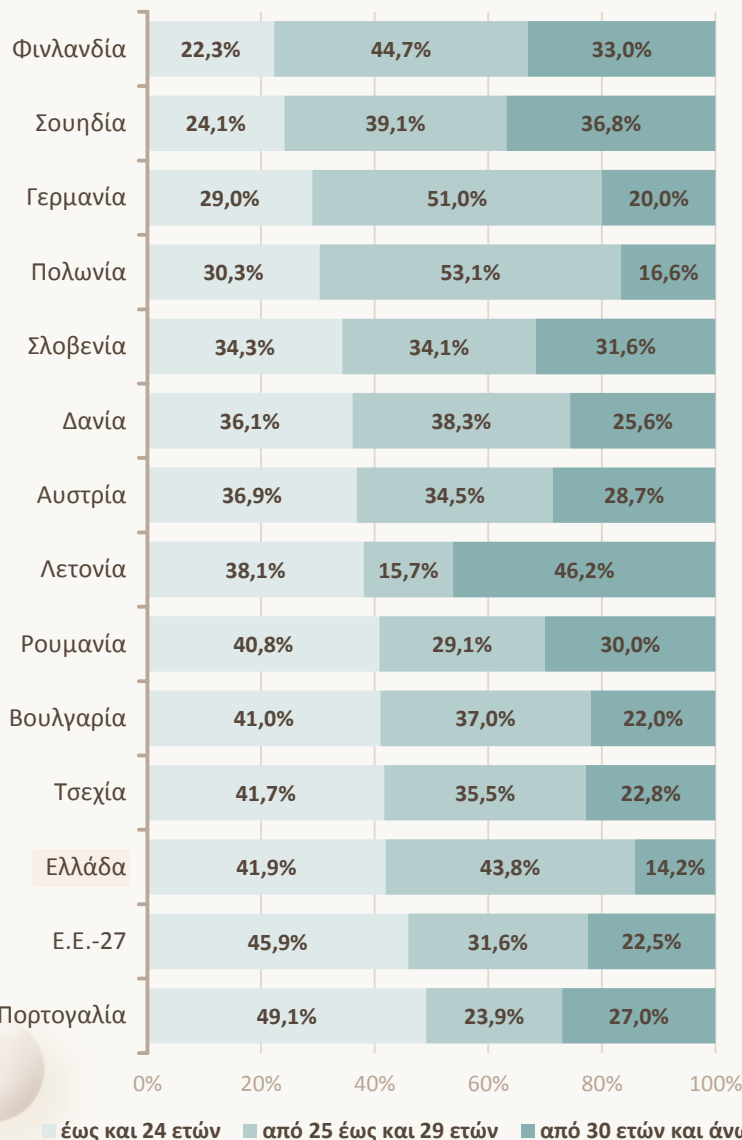
Κατανομή του φύλου στους 23 τομείς σπουδών
στο σύνολο της ΕΕ-27 το έτος 2010

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κατανομή των αποφοίτων (ISCED 5-6) ανά ηλικιακή ομάδα
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

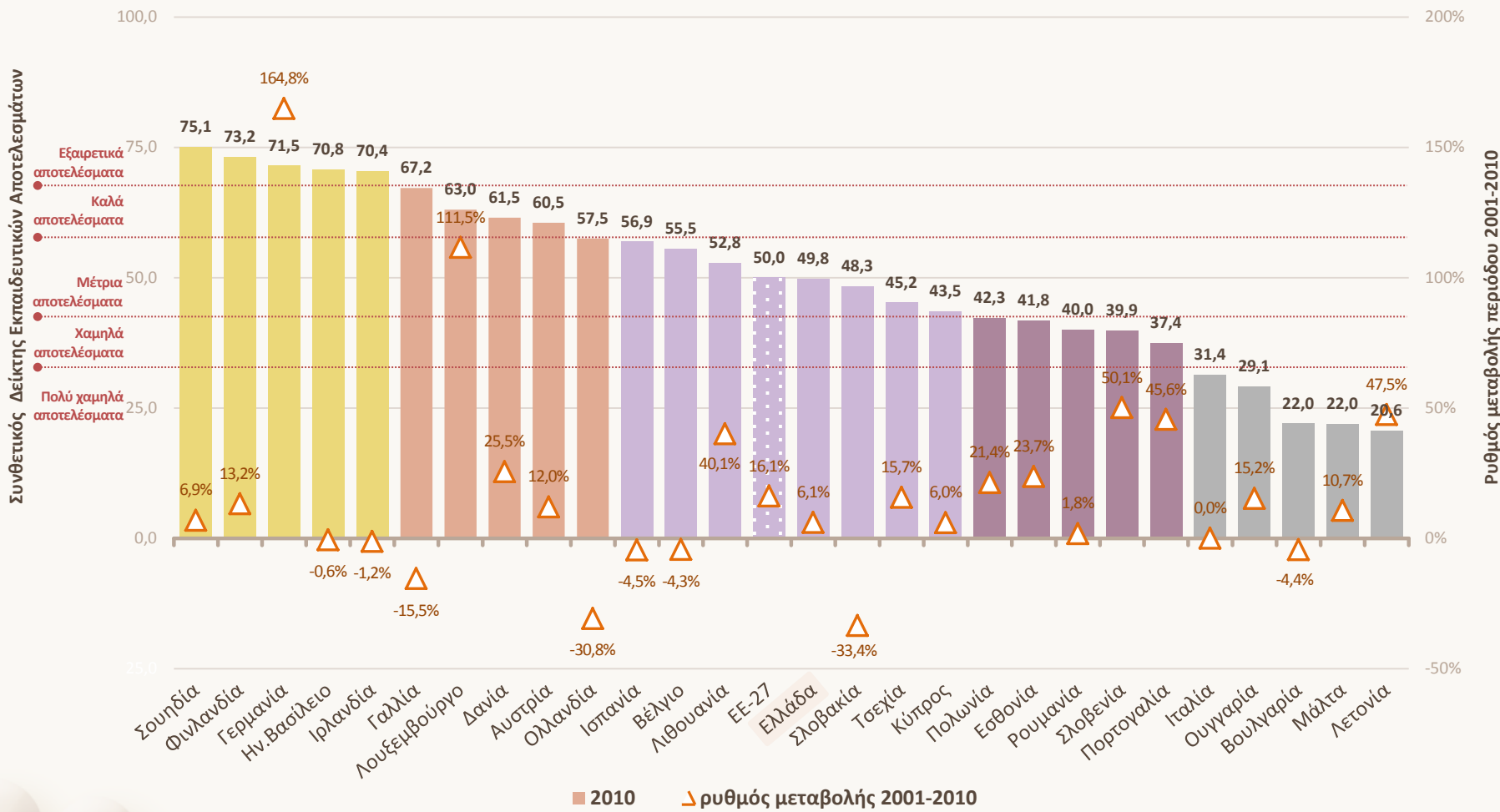

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- Ο **συνθετικός δείκτης εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βασίζεται στους ακόλουθους **4 υποδείκτες**:
- Υποδείκτης **υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης των νέων** (Ποσοστό ατόμων του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6))
 - Υποδείκτης **επιστημονικής εξειδίκευσης αποφοίτων** (Απόφοιτοι των σχολών μαθηματικών, θετικών επιστημών και τεχνολογίας ανά 1000 άτομα της ηλικιακής ομάδας 20-29 ετών)
 - Υποδείκτης **αποφοίτων προηγμένης έρευνας** (Ποσοστό αποφοίτων του επιπέδου προηγμένης έρευνας (ISCED 6) επί του συνόλου των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6))
 - Υποδείκτης **ισορροπίας του φύλου** (Ποσοστιαία διαφορά μεταξύ του ποσοστού γυναικών του πληθυσμού ηλικίας 30-34 ετών που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-6) από το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών)

Με τον τρόπο αυτό, ο συνθετικός δείκτης εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων λαμβάνει υπόψη τόσο το **πλήθος των αποφοίτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (μεταβλητή που αποτελεί και επίπεδο αναφοράς (benchmark) για το 2020 στην ΕΕ), αλλά και παραμέτρους που αφορούν το **πεδίο σπουδών**, το **επίπεδο σπουδών** και τις **διαφοροποιήσεις του φύλου**.

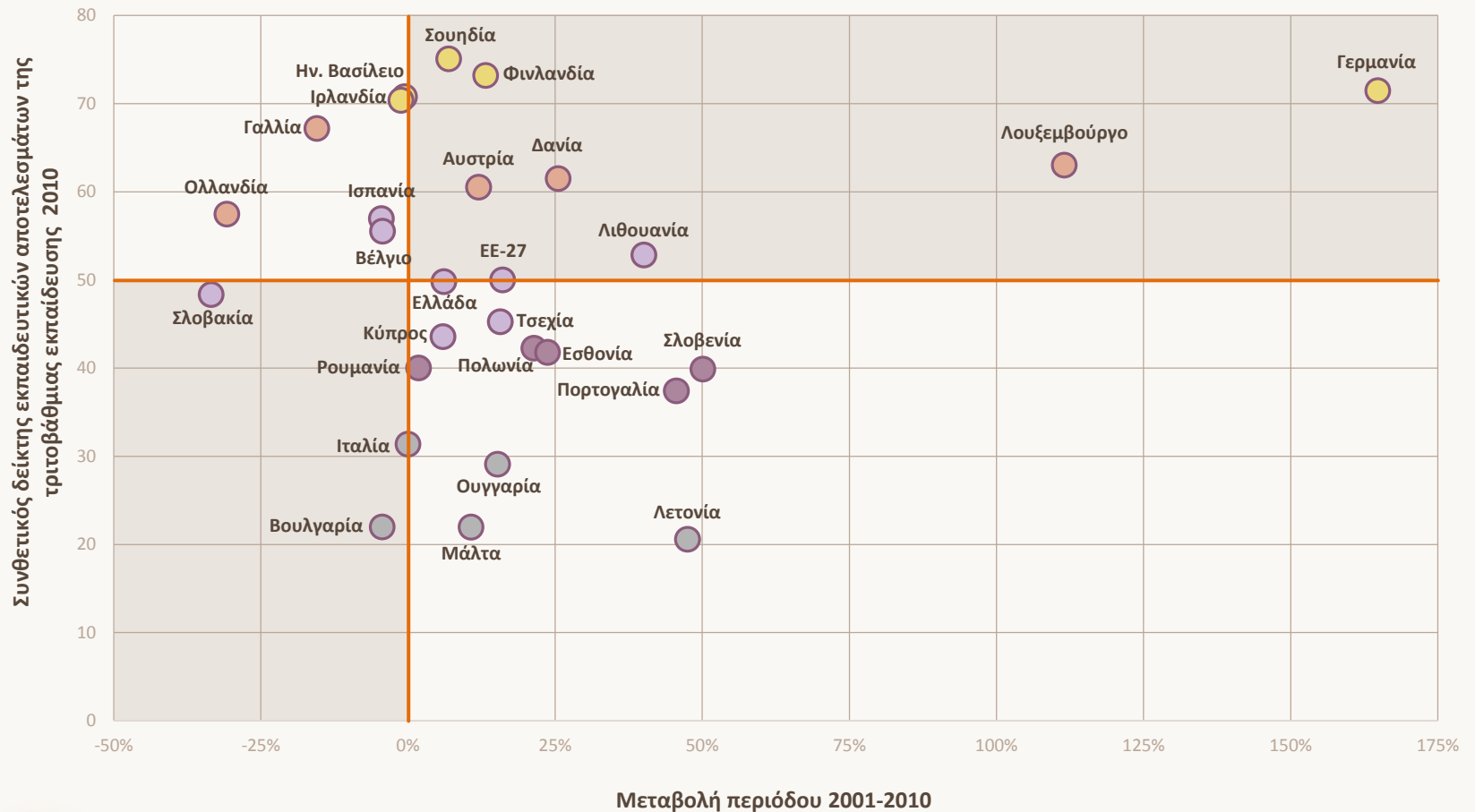
Συνθετικός δείκτης εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010 και ρυθμός μεταβολής περιόδου 2001-2010

Μεγάλη εκροή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Συσχετισμός του συνθετικού δείκτη εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2010 και του ρυθμού μεταβολής της περιόδου 2001-2010 στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

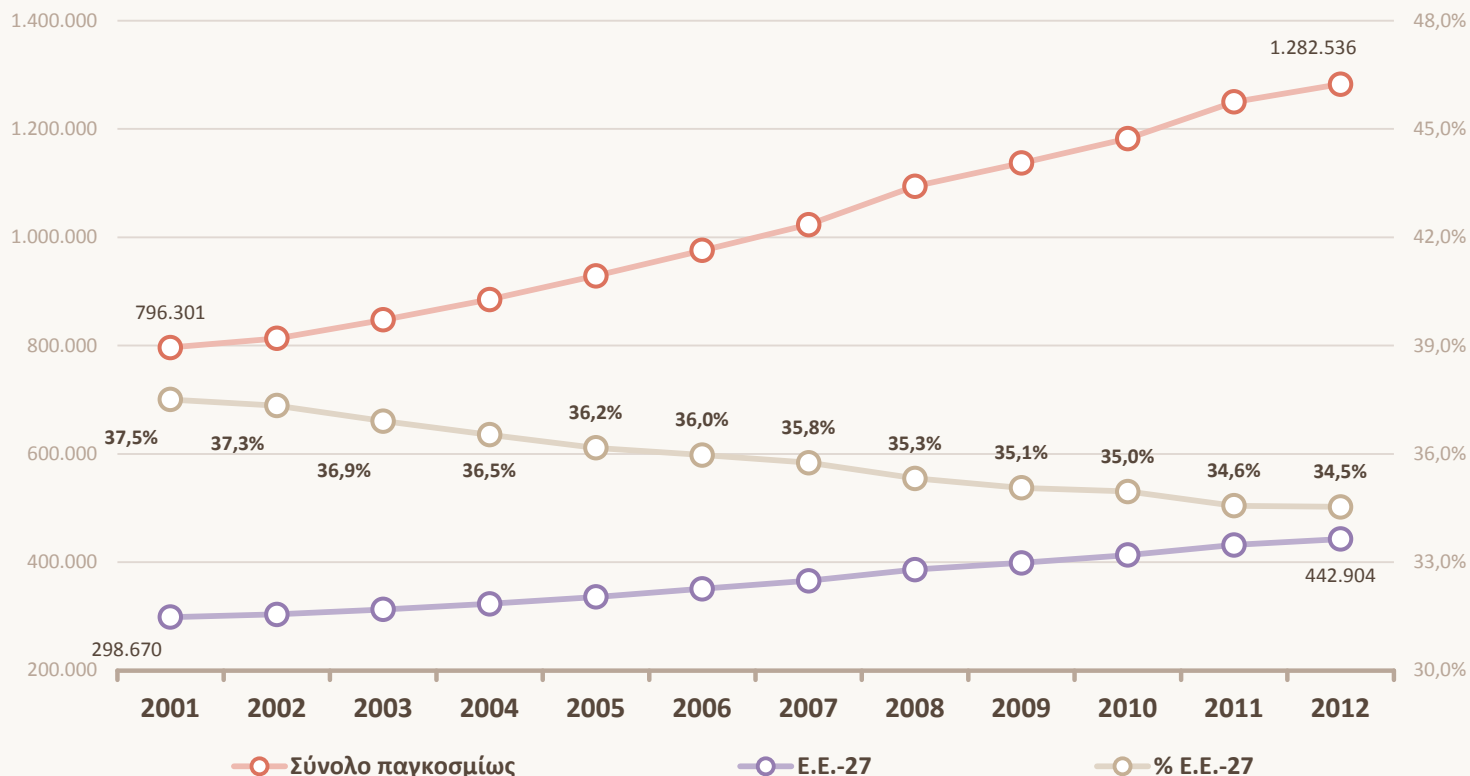

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Το πλήθος των **επιστημονικών δημοσιεύσεων** σε συνδυασμό με τις **αναφορές που γίνονται σε αυτά**, αποδίδουν μια ικανοποιητική εικόνα σχετικά με το **βαθμό ανάπτυξης της έρευνας** σε κάθε κράτος-μέλος, και κατά συνέπεια την **παραγωγή της επιστημονικής γνώσης**. Επιπλέον, το πλήθος των **απασχολούμενων ερευνητών** ανά κράτος-μέλος, τόσο στην ανώτατη εκπαίδευση, όσο και σε άλλους τομείς, θεωρείται ως **βασική μεταβλητή ερευνητικών αποτελεσμάτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σύνολο δημοσιευμένων άρθρων παγκοσμίως και στην ΕΕ-27
την περίοδο 2001-2012

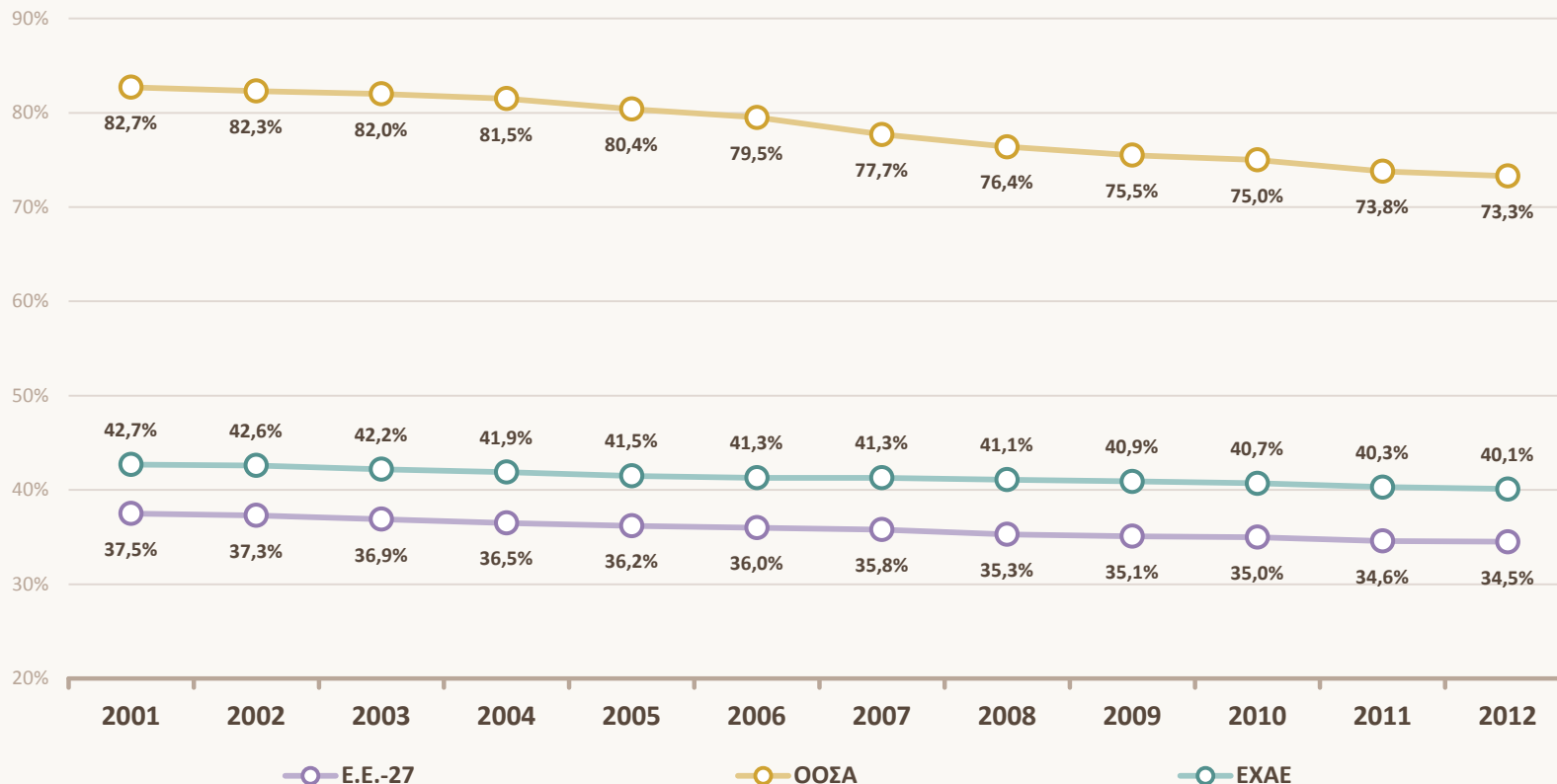

Το 2012 και στο σύνολο της ΕΕ-27 δημοσιεύθηκαν 442.904 επιστημονικά άρθρα. Τα περισσότερα δημοσιευμένα άρθρα προέρχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία, ενώ η Ελλάδα κατέχει τη 14η θέση μεταξύ των 27 κρατών-μελών με 10.017 δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα.

Την περίοδο 2001-2012 το πλήθος των δημοσιευμένων επιστημονικών άρθρων παγκοσμίως παρουσιάζει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 5,6%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος ρυθμός αύξησης της ΕΕ-27 (4,4%) είναι χαμηλότερος. Αυτός είναι και ο λόγος που το ποσοστό των δημοσιεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στην ΕΕ-27 την ίδια περίοδο εμφανίζεται να φθίνει σταθερά κατ' έτος.

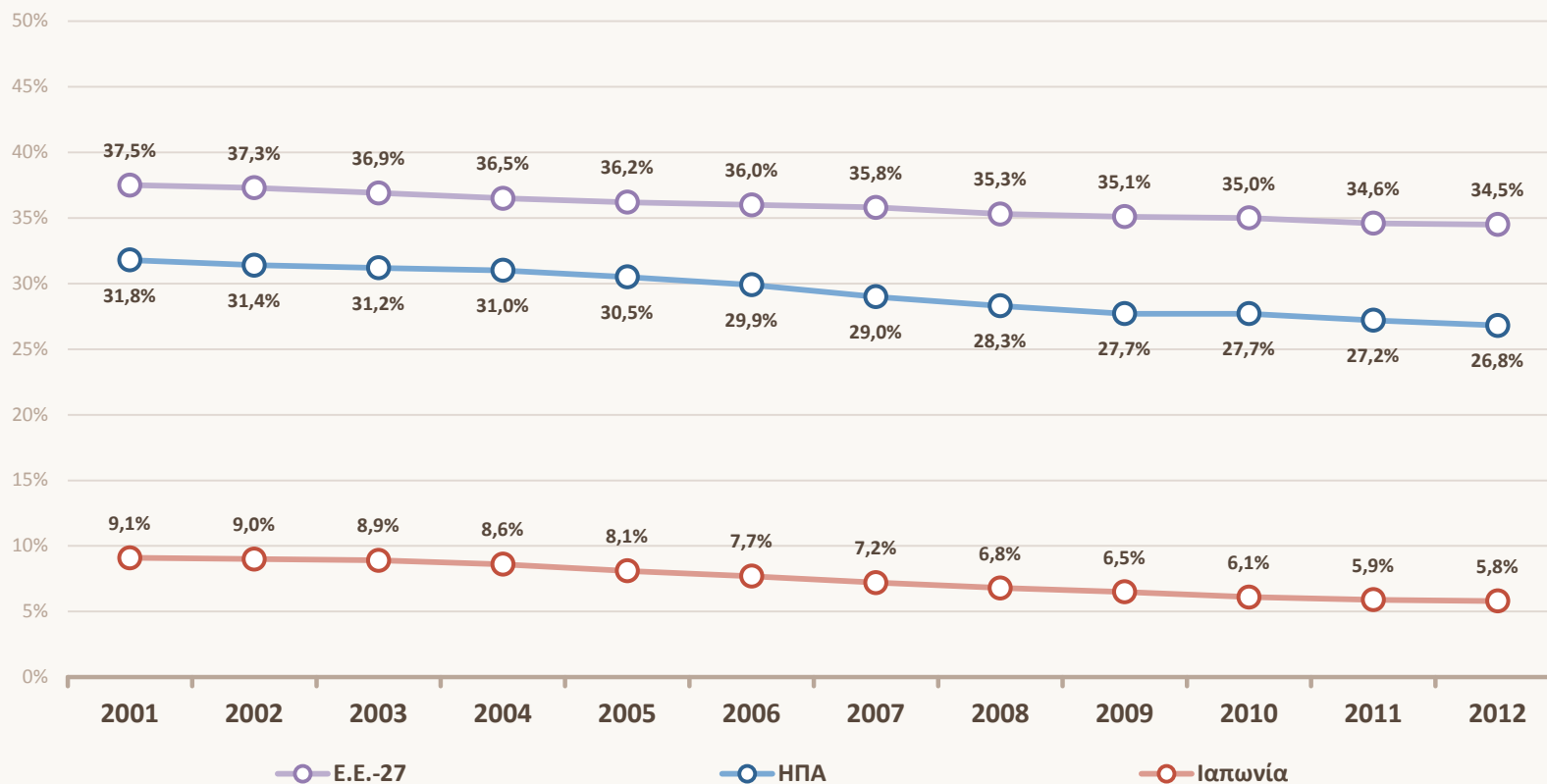

Δημοσιευμένα άρθρα της ΕΕ-27, του ΕΧΑΕ και του ΟΟΣΑ
ως ποσοστό επί του συνόλου των δημοσιευμένων άρθρων σε παγκόσμιο επίπεδο
την περίοδο 2001-2012

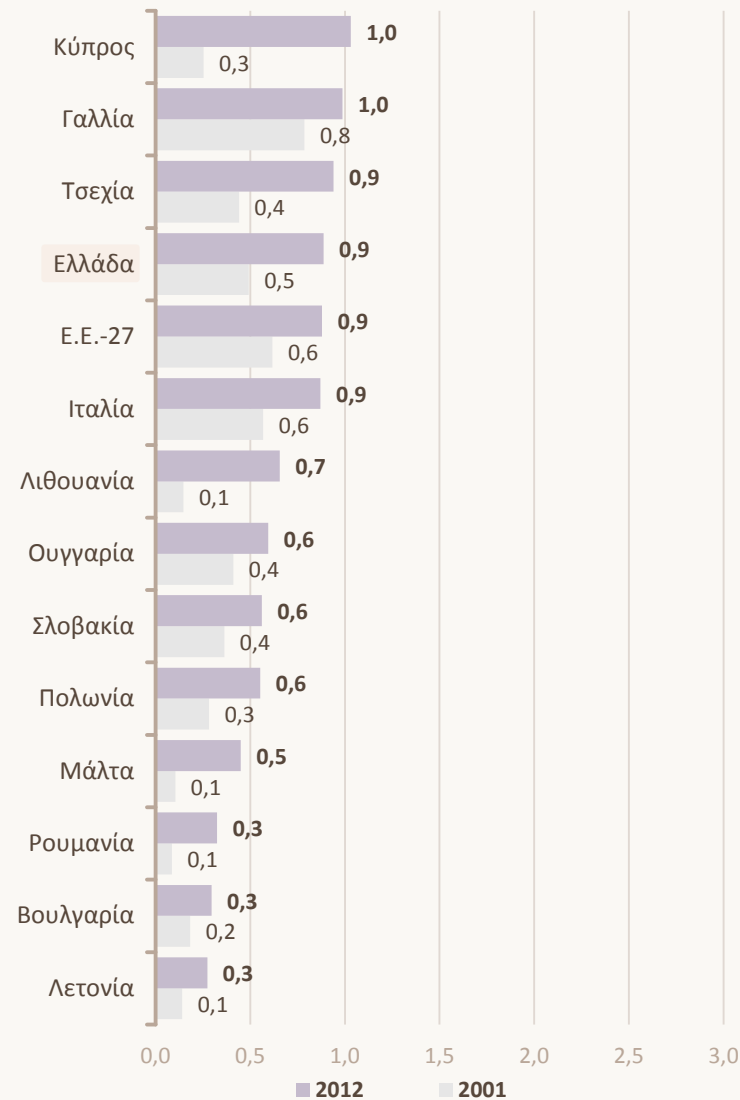
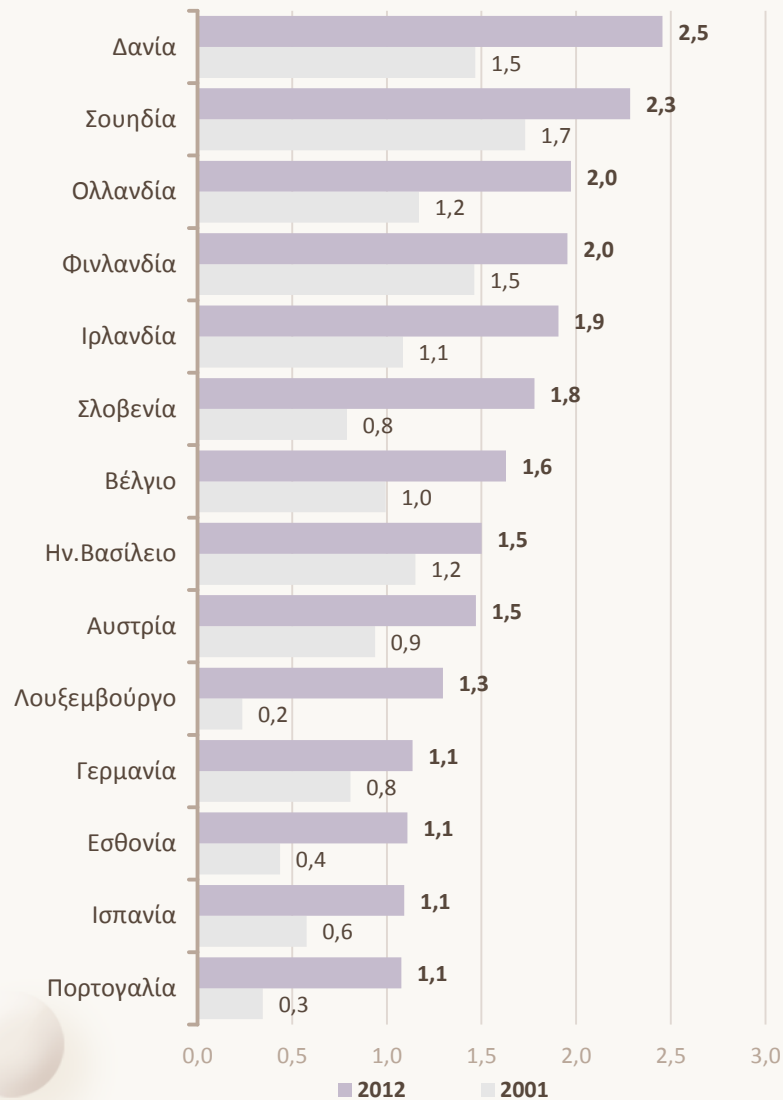
Δημοσιευμένα άρθρα της ΕΕ-27, των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας
ως ποσοστό επί του συνόλου των δημοσιευμένων άρθρων σε παγκόσμιο επίπεδο
την περίοδο 2001-2012

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

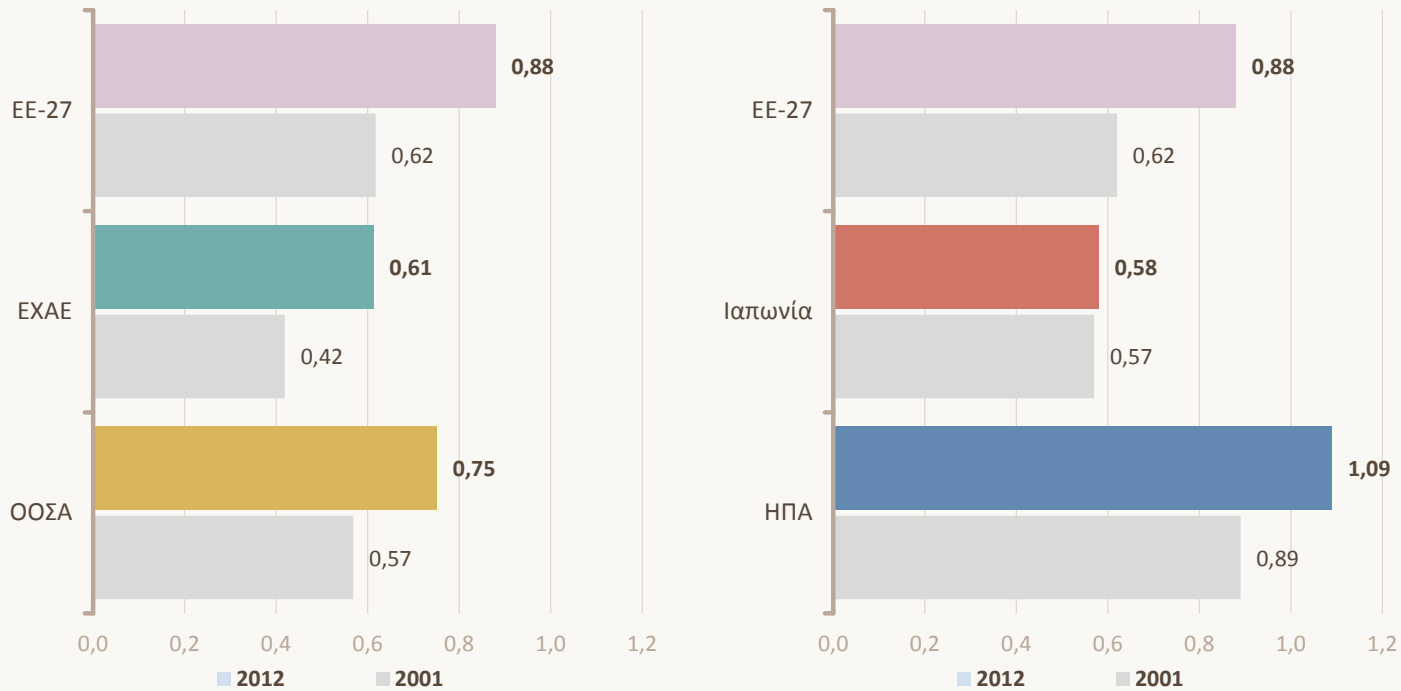
Πλήθος δημοσιευμένων άρθρων ανά 1000 κατοίκους
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2012

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

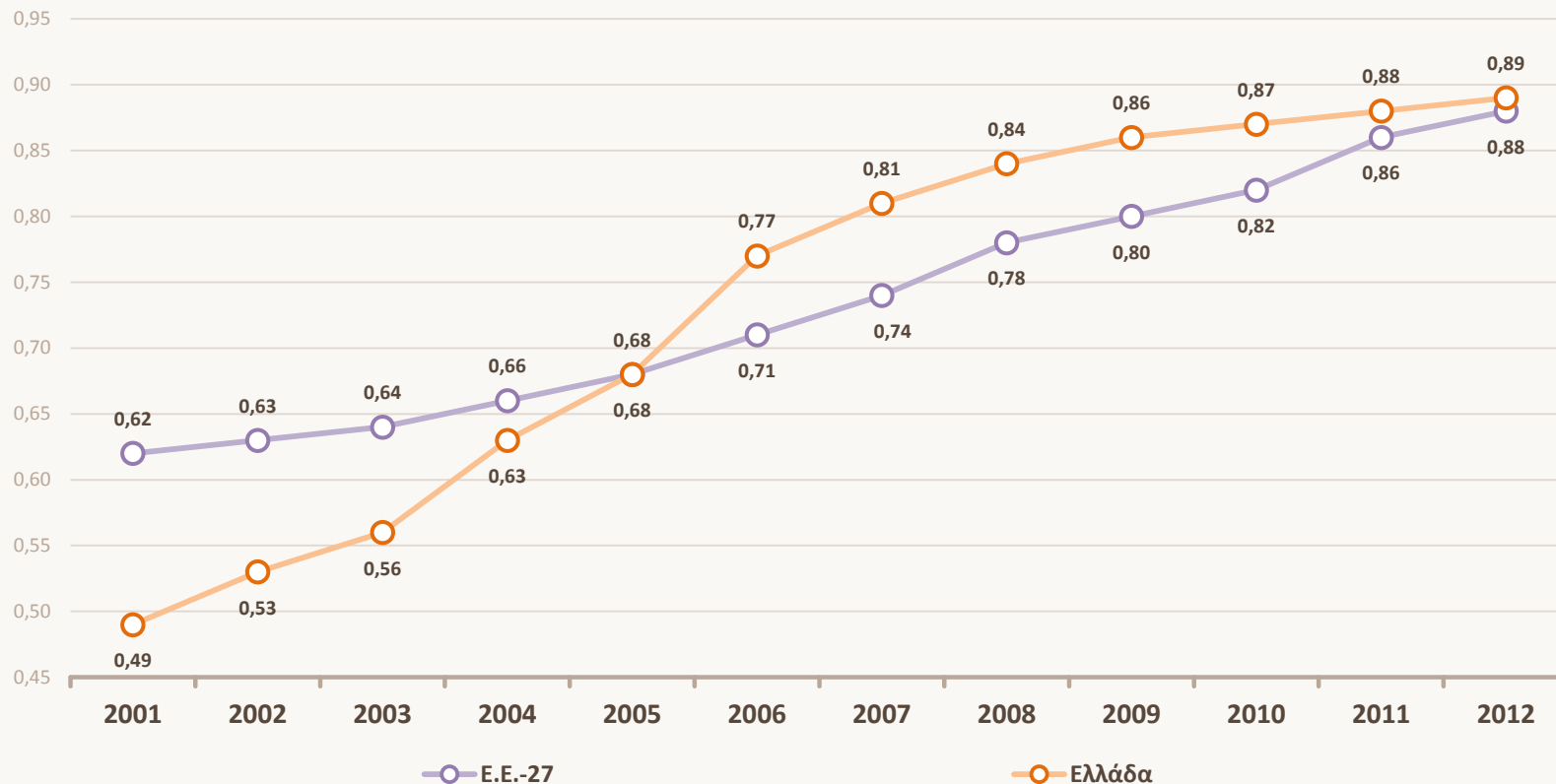
Πλήθος δημοσιευμένων άρθρων ανά 1000 κατοίκους
στην ΕΕ-27, στην ΕΕ-27, στον ΕΧΑΕ, στον ΟΟΣΑ, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία τα έτη 2001 και 2012

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

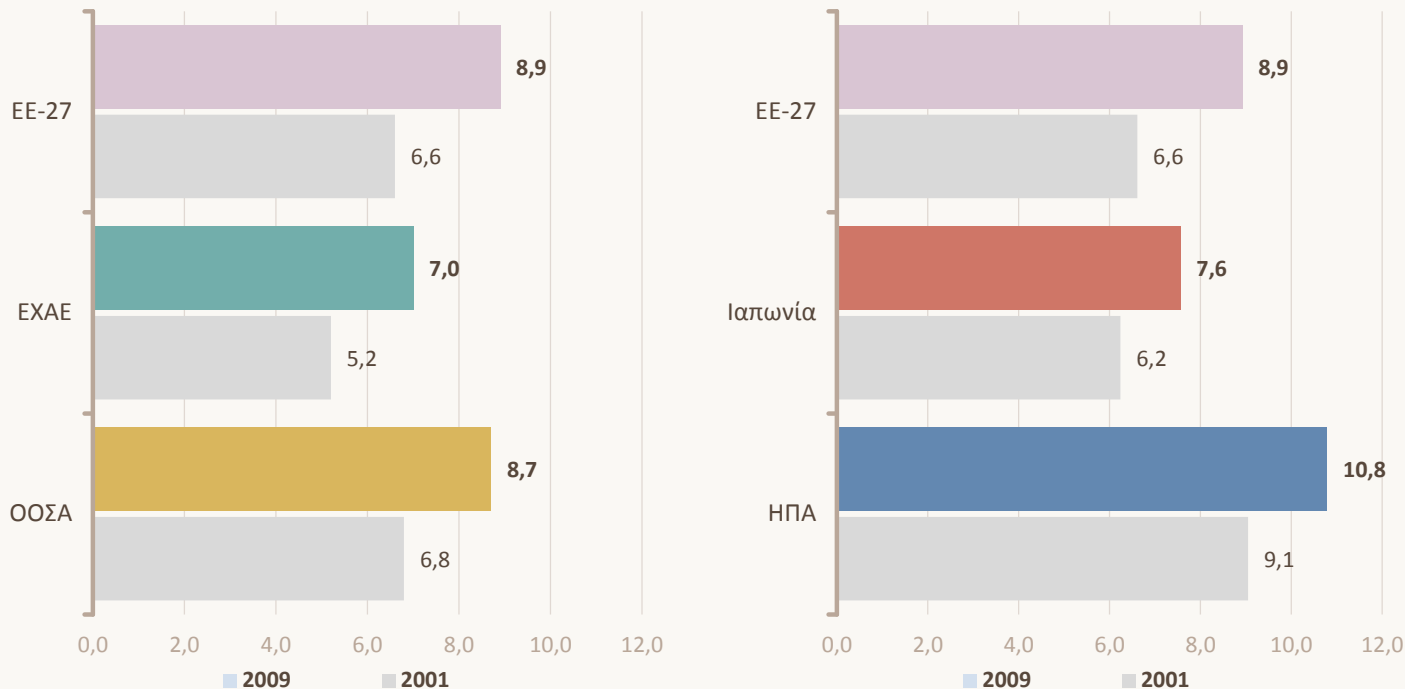
Δημοσιευμένα άρθρα ανά 1000 κατοίκους στην ΕΕ-27 και στην Ελλάδα
την περίοδο 2001-2012

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

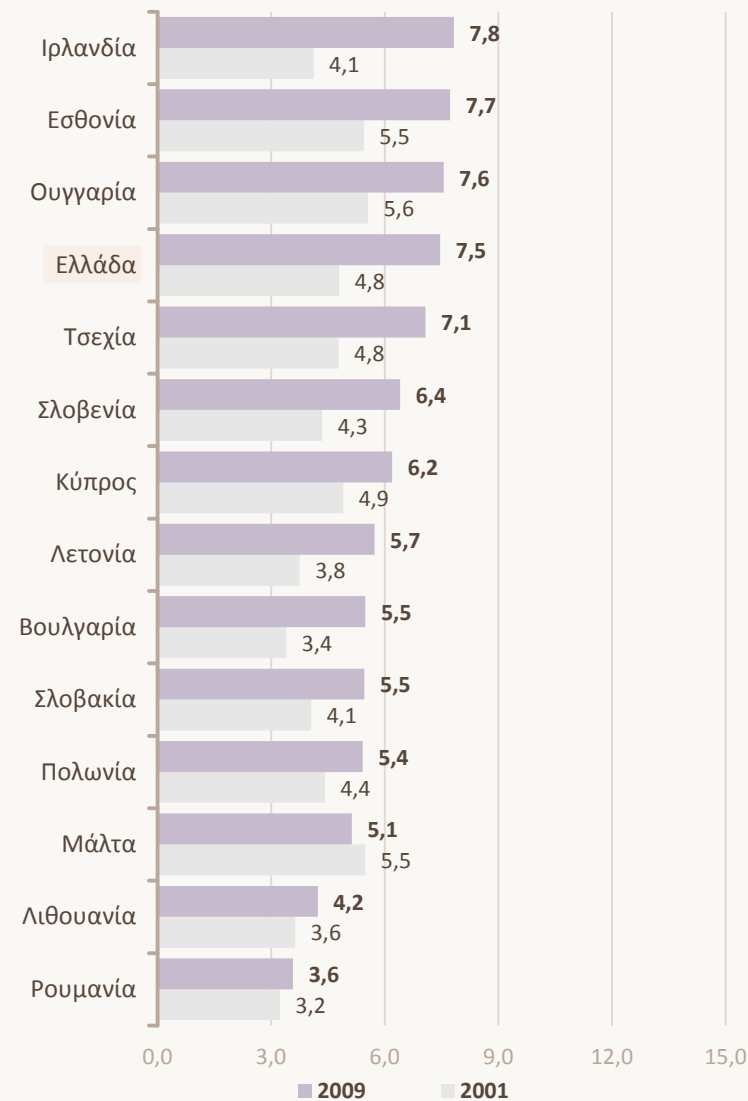
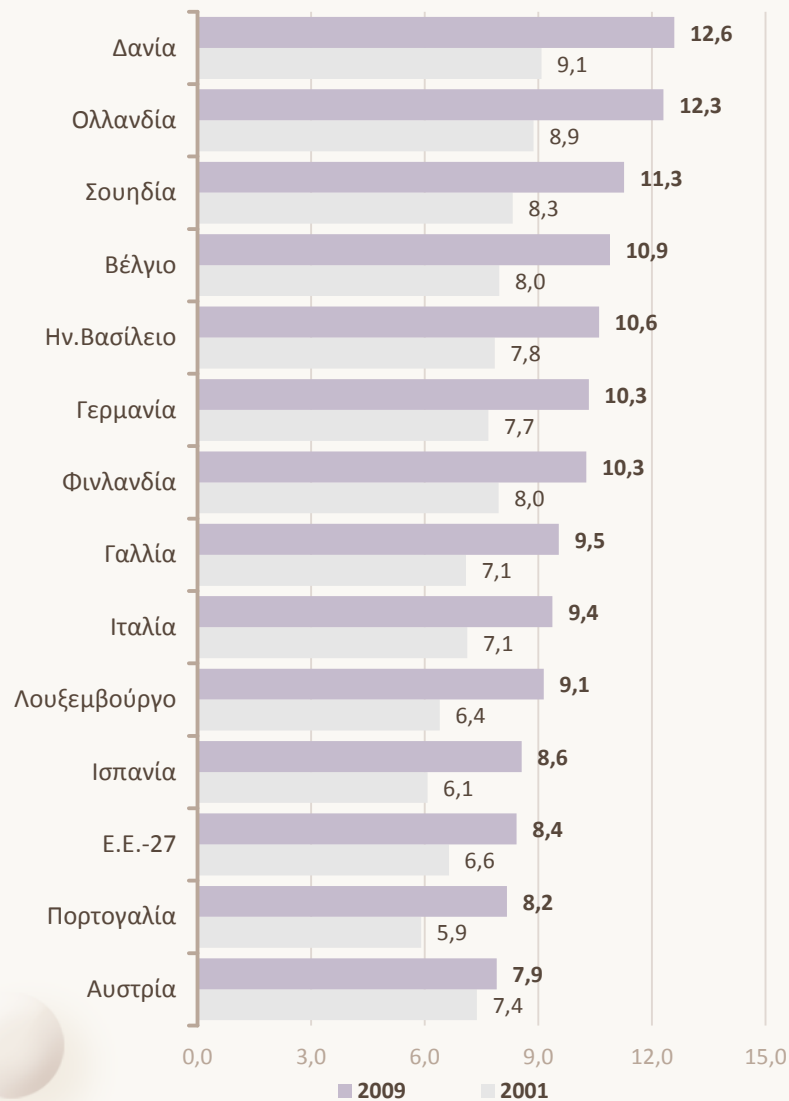
**Μέσος αριθμός αναφορών ανά δημοσιευμένο άρθρο
στην ΕΕ-27, στην ΕΕ-27, στον ΕΧΑΕ, στον ΟΟΣΑ, στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία τα έτη 2001 και 2009**

Ο μέσος αριθμός αναφορών ανά άρθρο υπολογίζεται ως το πηλίκο του πλήθους των αναφορών που έγιναν την περίοδο (x, έως και x +3) σε δημοσιευμένα άρθρα του έτους x, ως προς το πλήθος του συνόλου των δημοσιευμένων επιστημονικών άρθρων το έτος x.
Οι τιμές του γραφήματος αποτελούν σταθμισμένο μέσο όρο των τιμών των χωρών που ανήκουν σε κάθε ομάδα χωρών με βάση τον πληθυσμό τους.

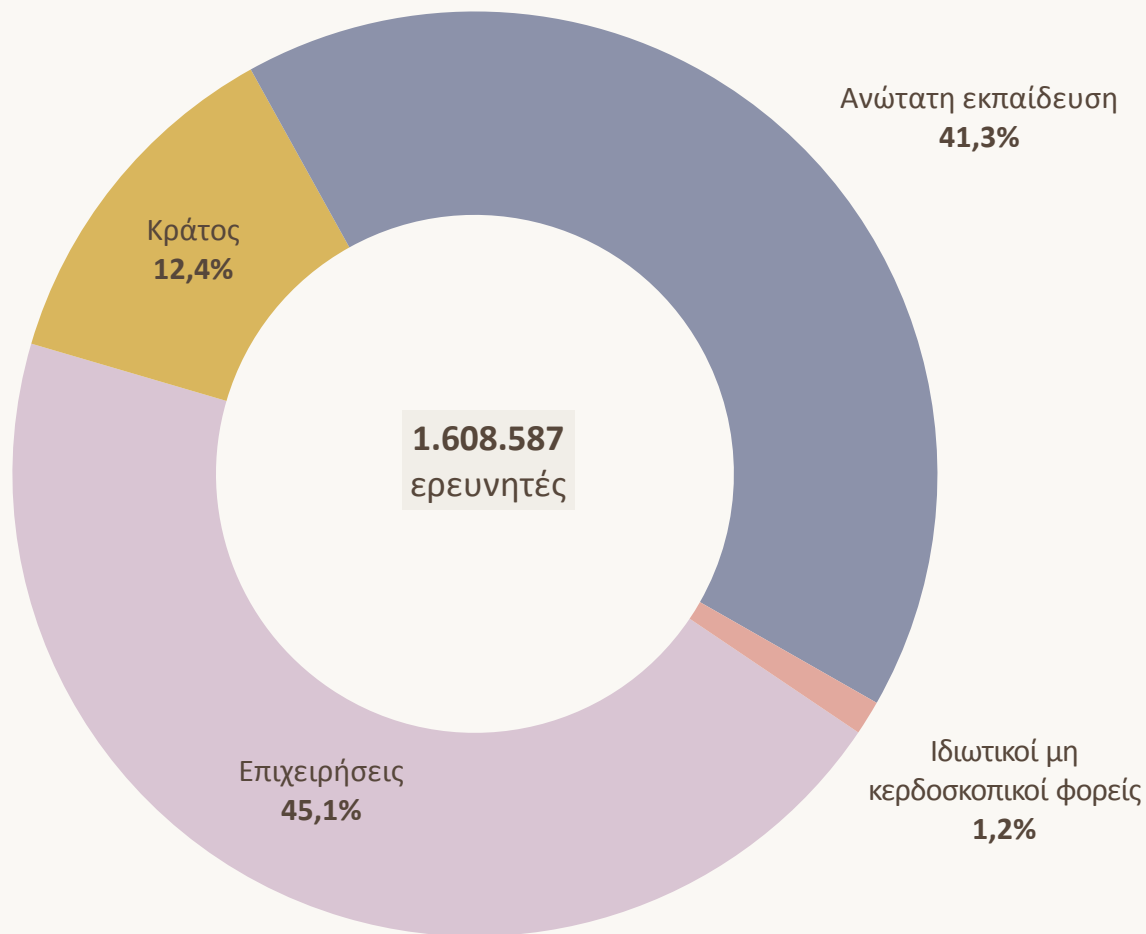

Μέσος αριθμός αναφορών ανά δημοσιευμένο άρθρο
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2009

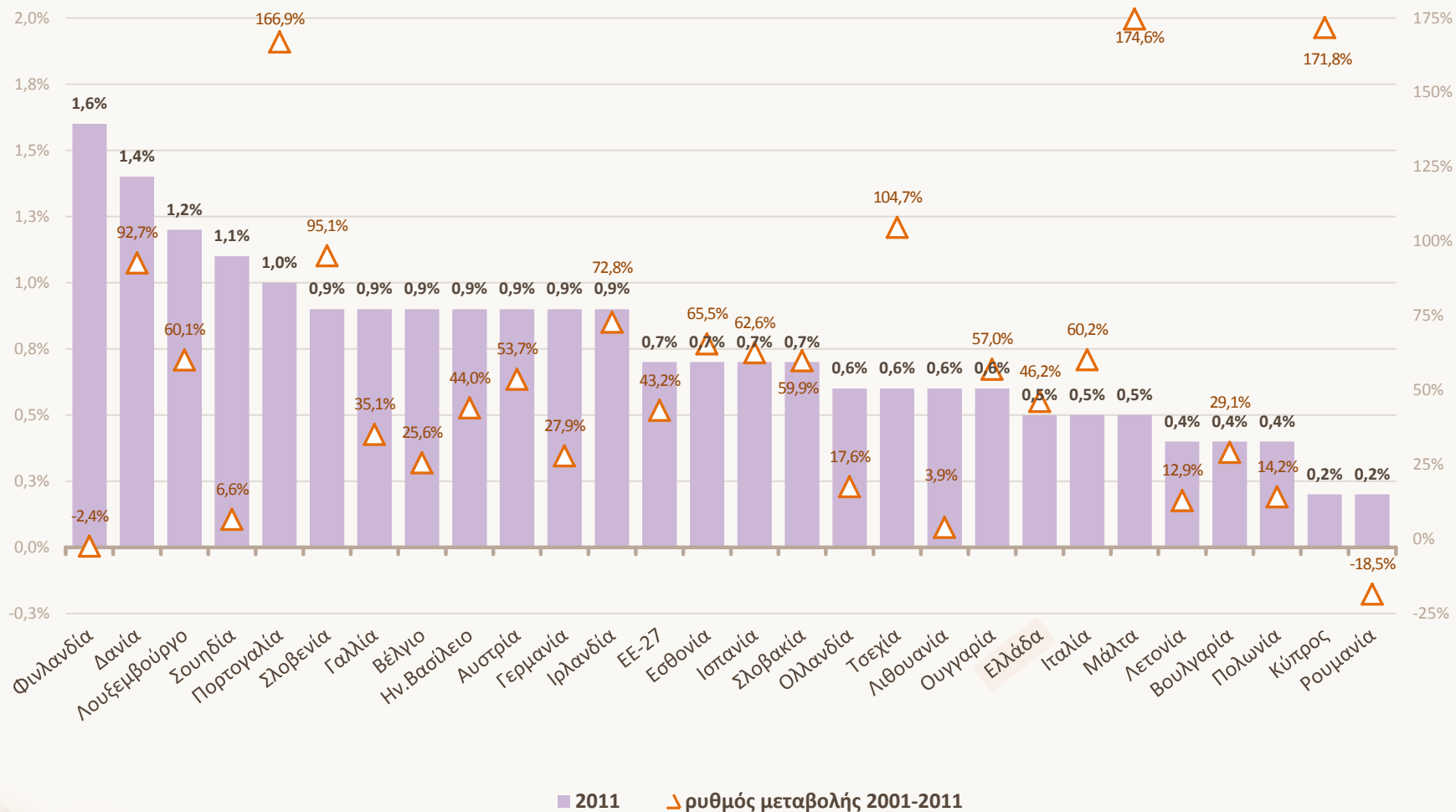
Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Κατανομή των ερευνητών σε Ε&Α ανά τομέα απασχόλησης
στην ΕΕ-27 το έτος 2011

Σύμφωνα με τον διεθνώς αποδεκτό ορισμό των ερευνητών του εγχειριδίου Frascati (OECD, 2002):
«Επαγγελματίες που καταγίνονται με τη σύλληψη της ιδέας ή τη δημιουργία νέας γνώσης, προϊόντων, διαδικασιών μεθόδων και συστημάτων και τη διαχείριση των αντιστοιχων έργων.»

Πλήθος ερευνητών ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011 και ρυθμός μεταβολής του πλήθους κατά την περίοδο 2001-2011

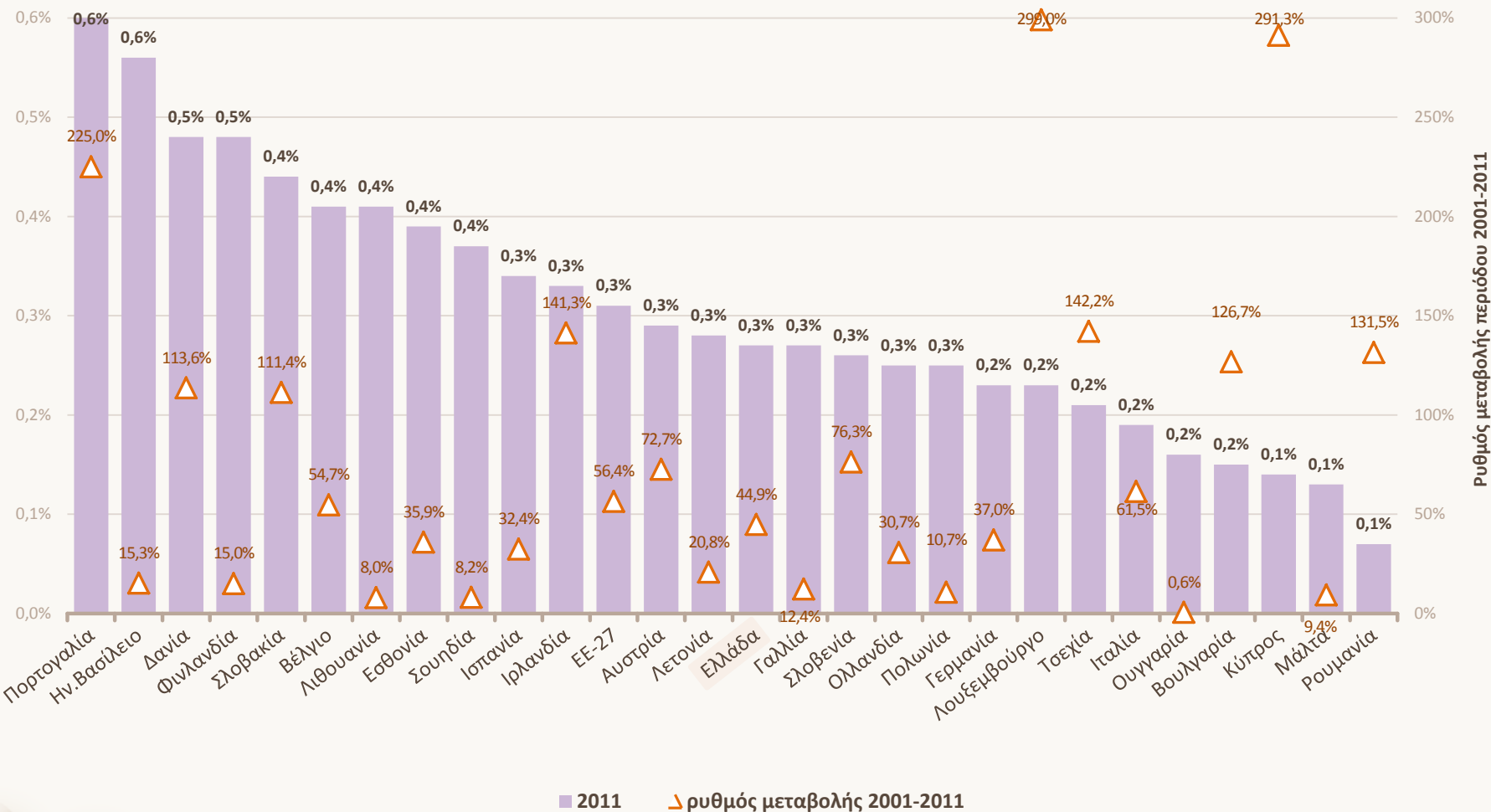

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ρυθμός μεταβολής περιόδου 2001-2011

Πλήθος ερευνητών της ανώτατης εκπαίδευσης ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011 και ρυθμός μεταβολής του πλήθους κατά την περίοδο 2001-2011

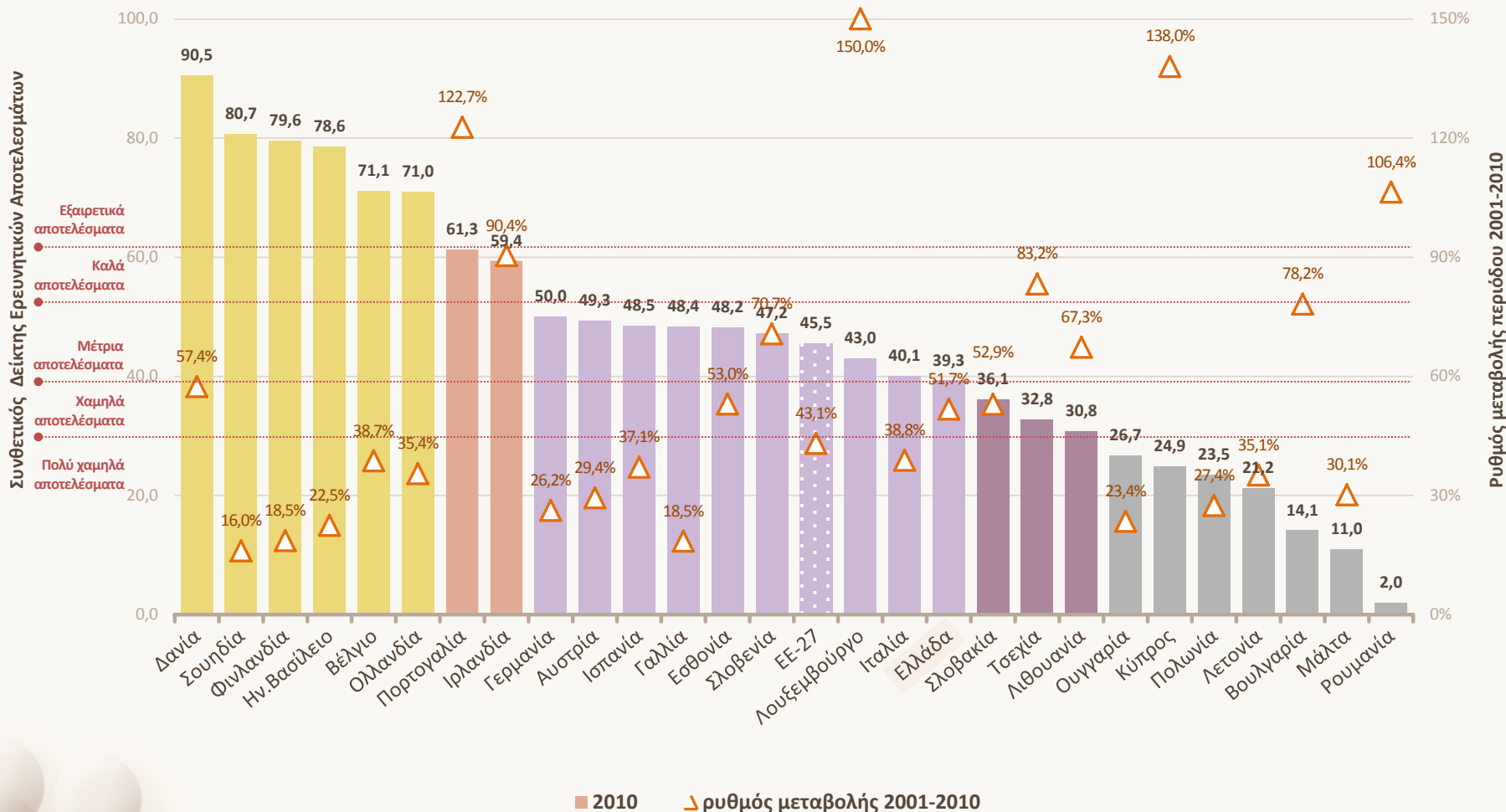
Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

- Ο **συνθετικός δείκτης ερευνητικών αποτελεσμάτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βασίζεται στους ακόλουθους **3 υποδείκτες**:
- Υποδείκτης **επιστημονικών δημοσιεύσεων** (Πλήθος δημοσιευμένων επιστημονικών άρθρων ανά 1000 κατοίκους)
 - Υποδείκτης **απήχησης των δημοσιεύσεων** (Μέσος αριθμός αναφορών ανά δημοσιευμένο άρθρο)
 - Υποδείκτης **απασχολούμενων ερευνητών** (Πλήθος ερευνητών στην ανώτατη εκπαίδευση ως ποσοστό επί της συνολικής απασχόλησης - σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης)

Με τον τρόπο αυτό, ο συνθετικός δείκτης ερευνητικών αποτελεσμάτων λαμβάνει υπόψη τόσο το πλήθος των δημοσιεύσεων ανά κράτος-μέλος σε συνδυασμό με την απήχυσή τους, όσο και τους απασχολούμενους ερευνητές στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης.

Συνθετικός δείκτης ερευνητικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010 και ρυθμός μεταβολής περιόδου 2001-2010

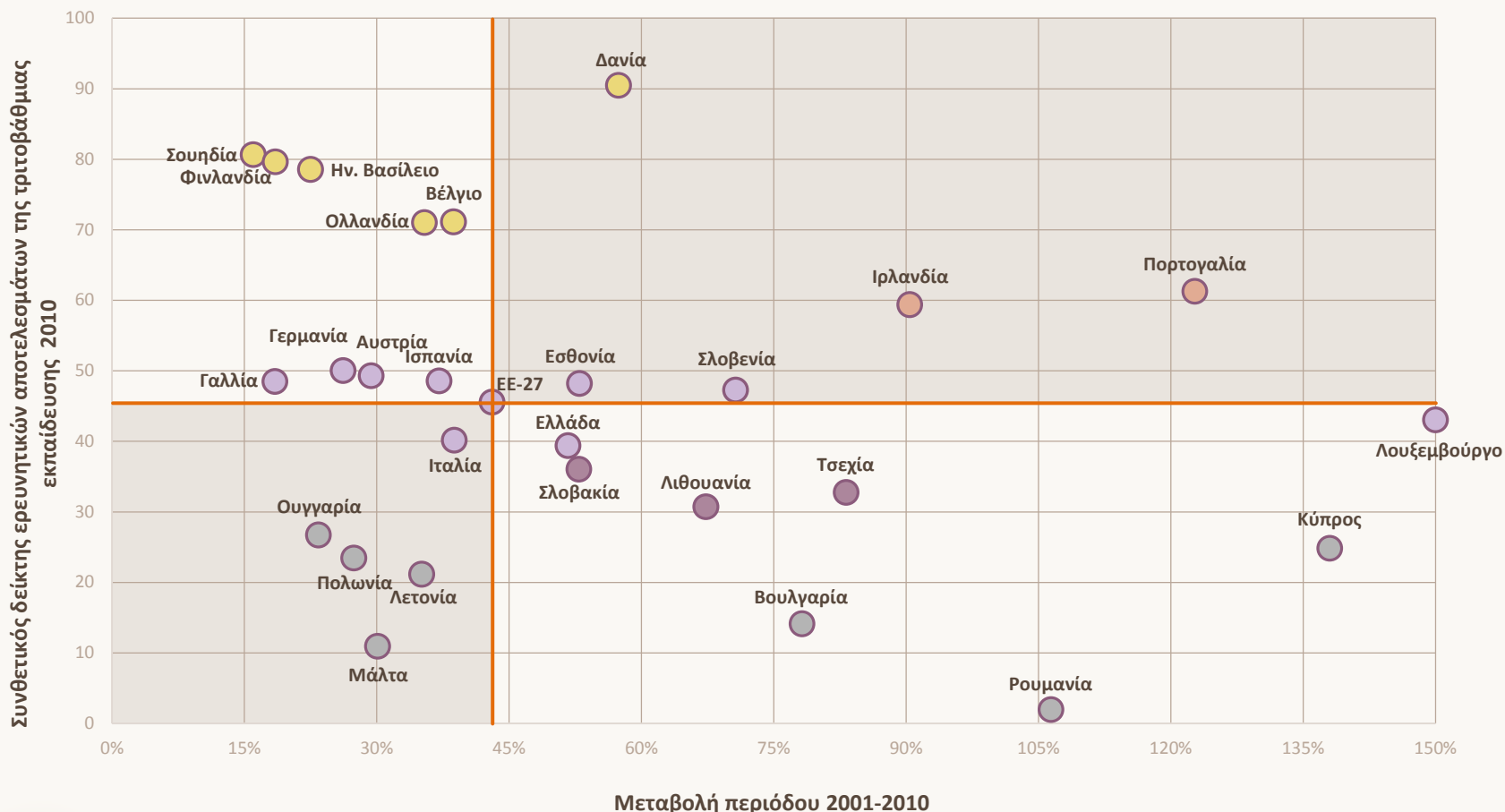

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Συσχετισμός του συνθετικού δείκτη ερευνητικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2010 και του ρυθμού μεταβολής της περιόδου 2001-2010 στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

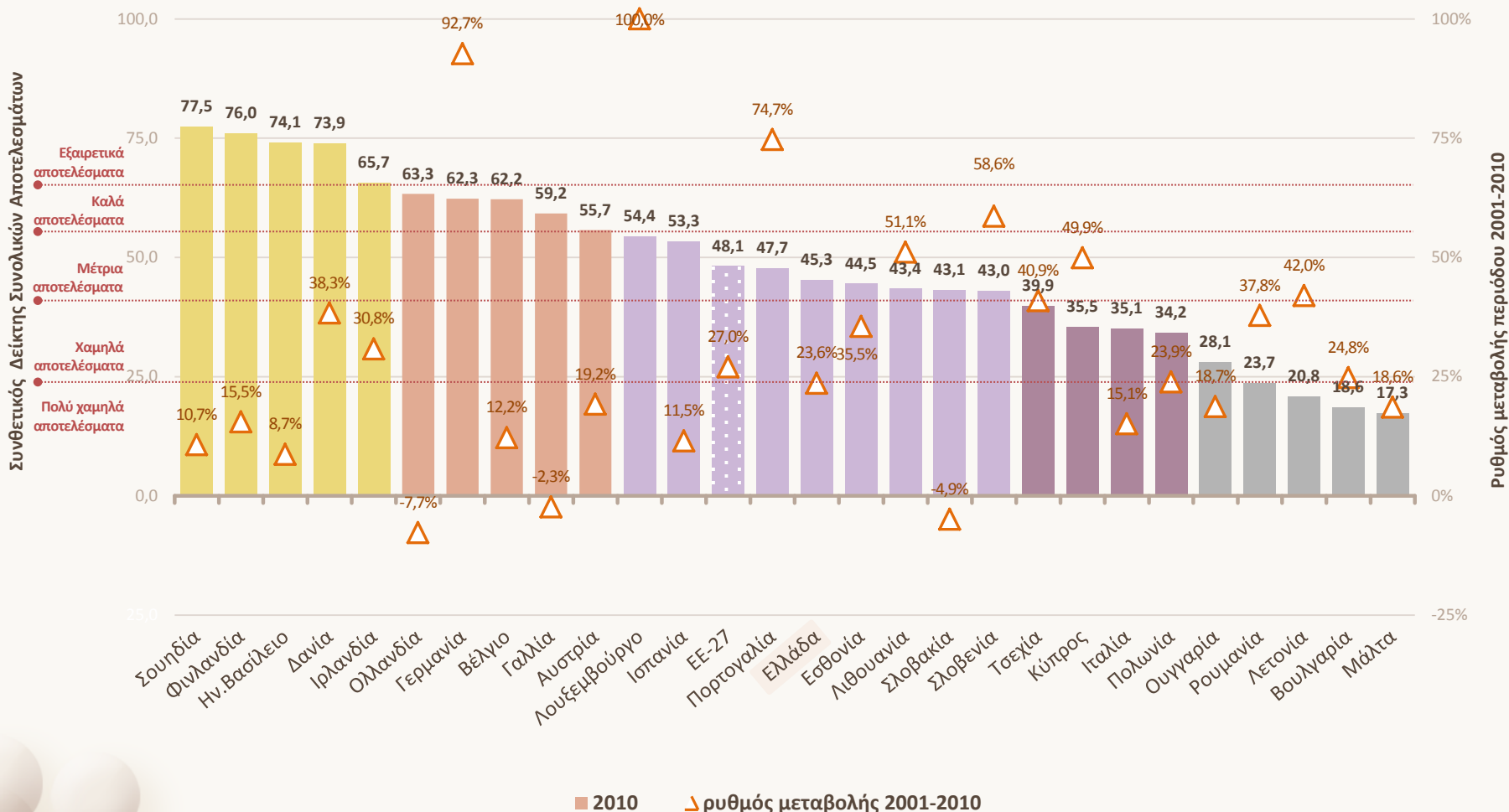

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Προκειμένου να αναδειχθεί η **σειρά κατάταξης** των 27 κρατών-μελών ως προς τα **συνολικά παραγόμενα αποτελέσματα** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εκπαιδευτικά και ερευνητικά), δημιουργήθηκε ο συνθετικός δείκτης συνολικών αποτελεσμάτων των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ο οποίος βασίζεται σε **7 υποδείκτες** (4 υποδείκτες των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και 3 υποδείκτες των ερευνητικών αποτελεσμάτων) και συγκεκριμένα:

1. Υποδείκτης **υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης των νέων**
2. Υποδείκτης **επιστημονικής εξειδίκευσης αποφοίτων**
3. Υποδείκτης **αποφοίτων προηγμένης έρευνας**
4. Υποδείκτης **ισορροπίας του φύλου**
5. Υποδείκτης **επιστημονικών δημοσιεύσεων**
6. Υποδείκτης **απήχησης των δημοσιεύσεων**
7. Υποδείκτης **απασχολούμενων ερευνητών**

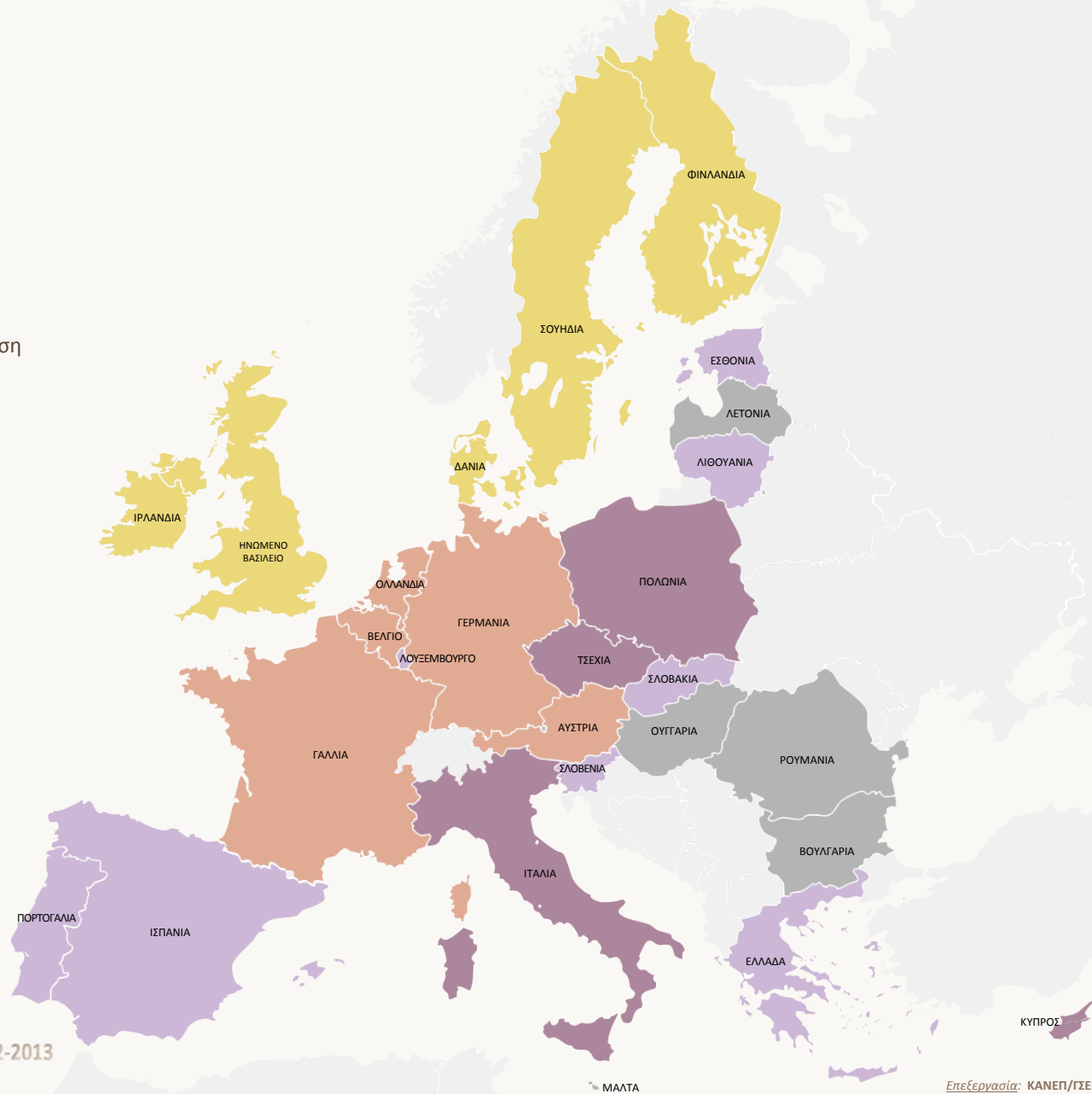
Συνθετικός δείκτης συνολικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010 και ρυθμός μεταβολής περιόδου 2001-2010

Μεγέθη εκρών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Συνθετικός δείκτης συνολικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανά ομάδα χωρών
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

- Εξαιρετική επίδοση
- Καλή επίδοση
- Μέτρια επίδοση
- Χαμηλή επίδοση
- Πολύ χαμηλή επίδοση

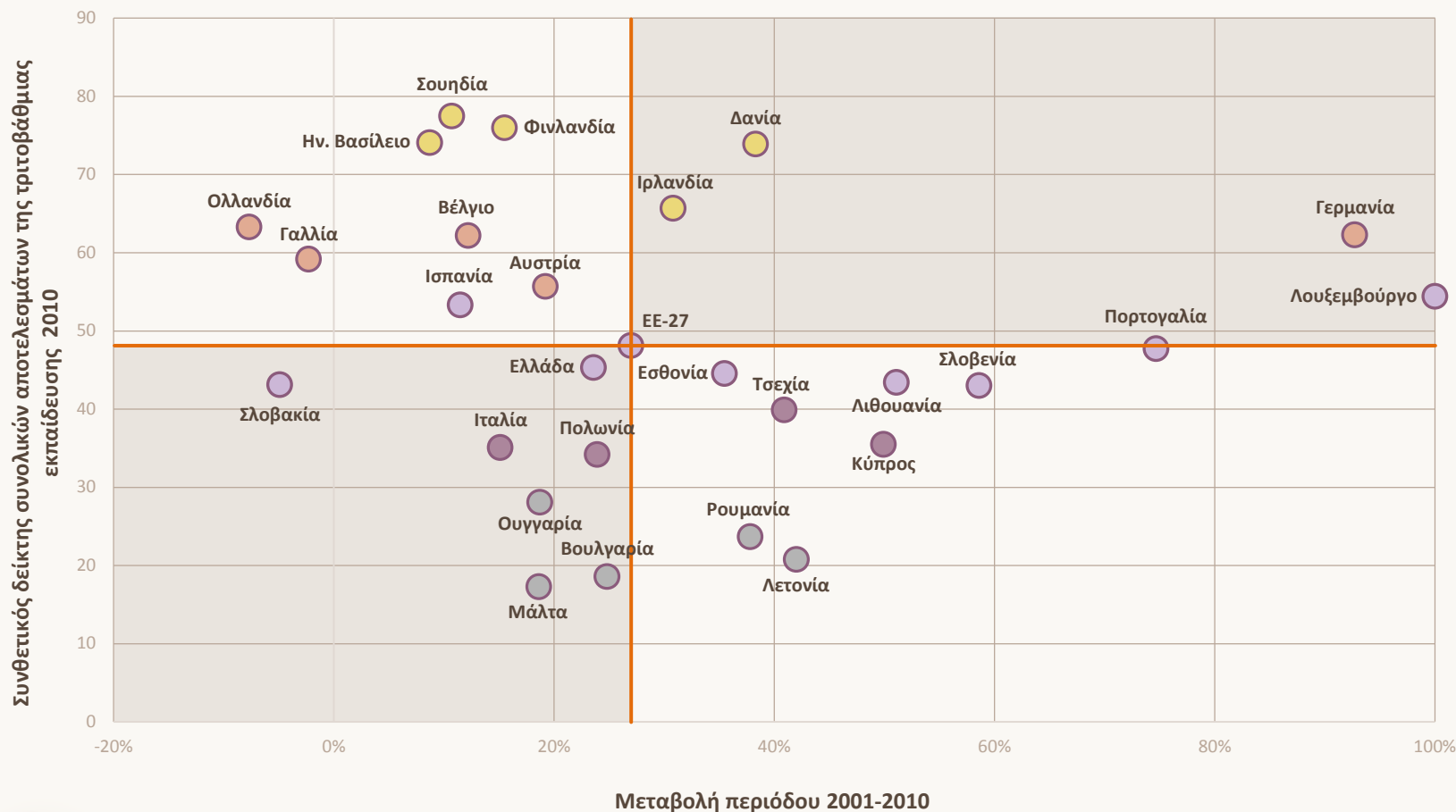

Μεγέθη εκροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Συσχετισμός του συνθετικού δείκτη συνολικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2010 και του ρυθμού μεταβολής της περιόδου 2001-2010 στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

- Εξαιρετική επίδοση
- Καλή επίδοση
- Μέτρια επίδοση
- Χαμηλή επίδοση
- Πολύ χαμηλή επίδοση

7

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

- ▶ Απασχολούμενοι ανά επίπεδο εκπαίδευσης
- ▶ Ποσοστό απασχόλησης ανά επίπεδο εκπαίδευσης
- ▶ Διάρκεια μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία
 - ▶ Συνάφεια της εκπαίδευσης με την απασχόληση
 - ▶ Απολαβές ανά επίπεδο εκπαίδευσης
 - ▶ Ποσοστό ανεργίας ανά επίπεδο εκπαίδευσης
 - ▶ Συνθετικός δείκτης απασχόλησης

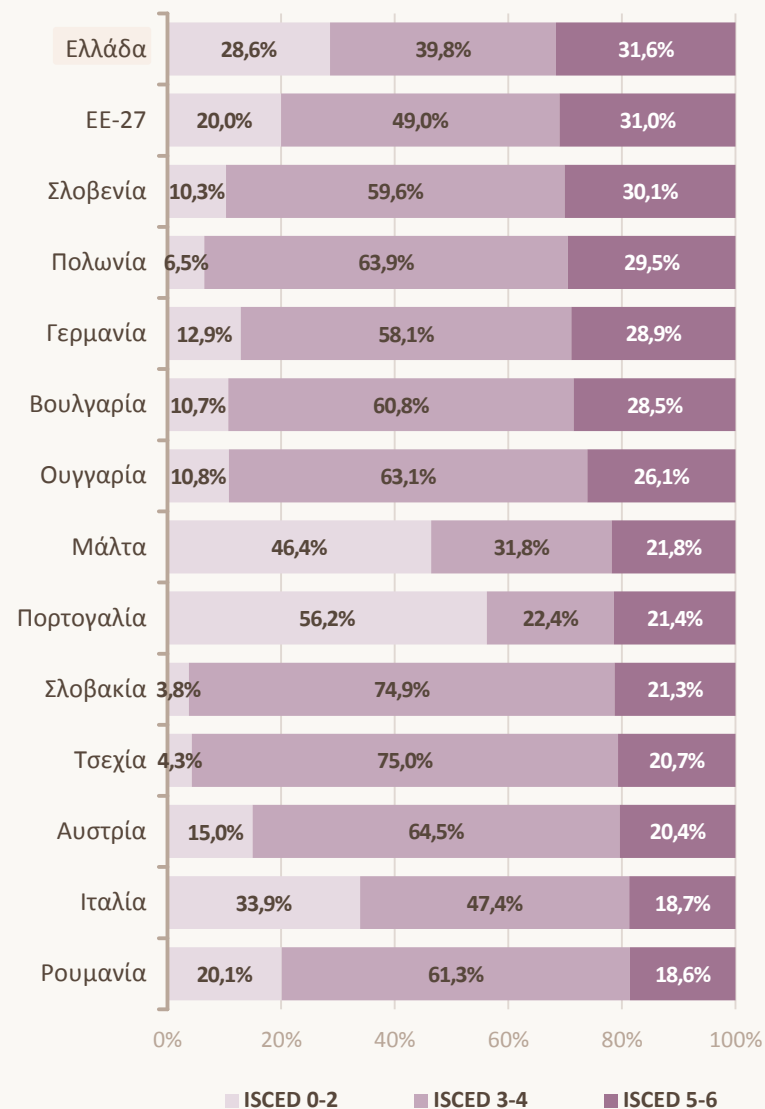
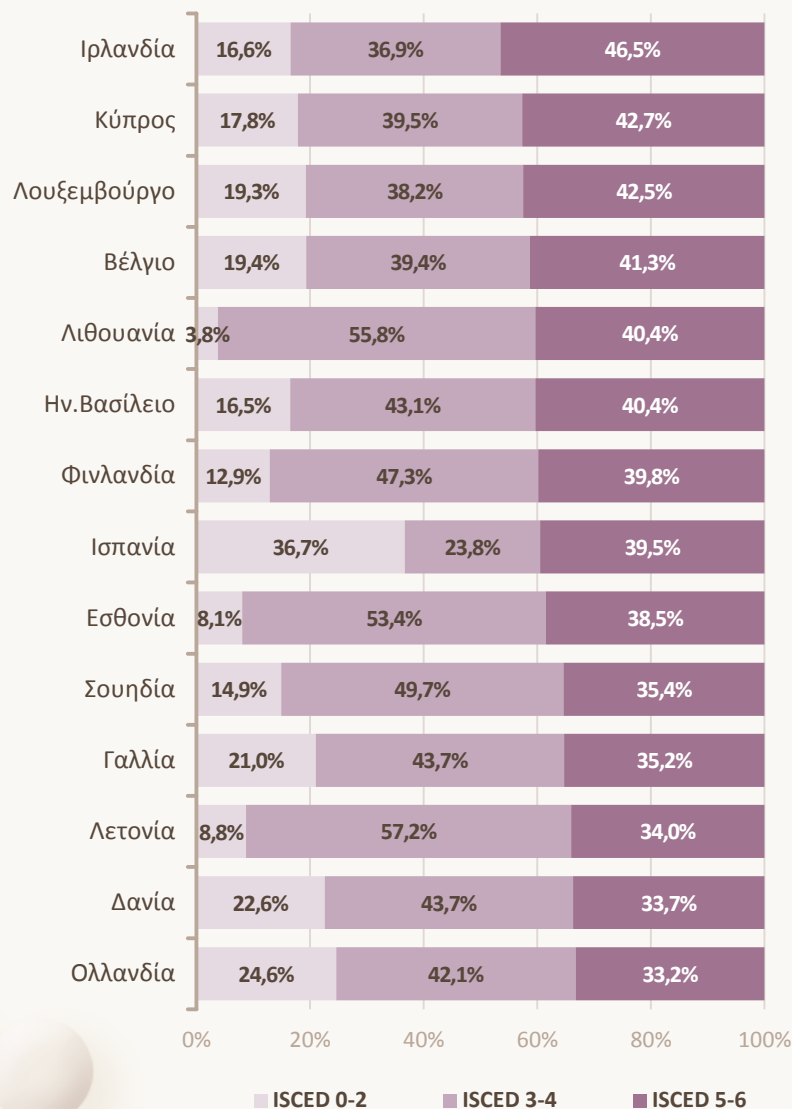
ΑΤΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΔΟΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Απασχολούμενοι ηλικίας 15-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED (0-2, 3-4, 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2012

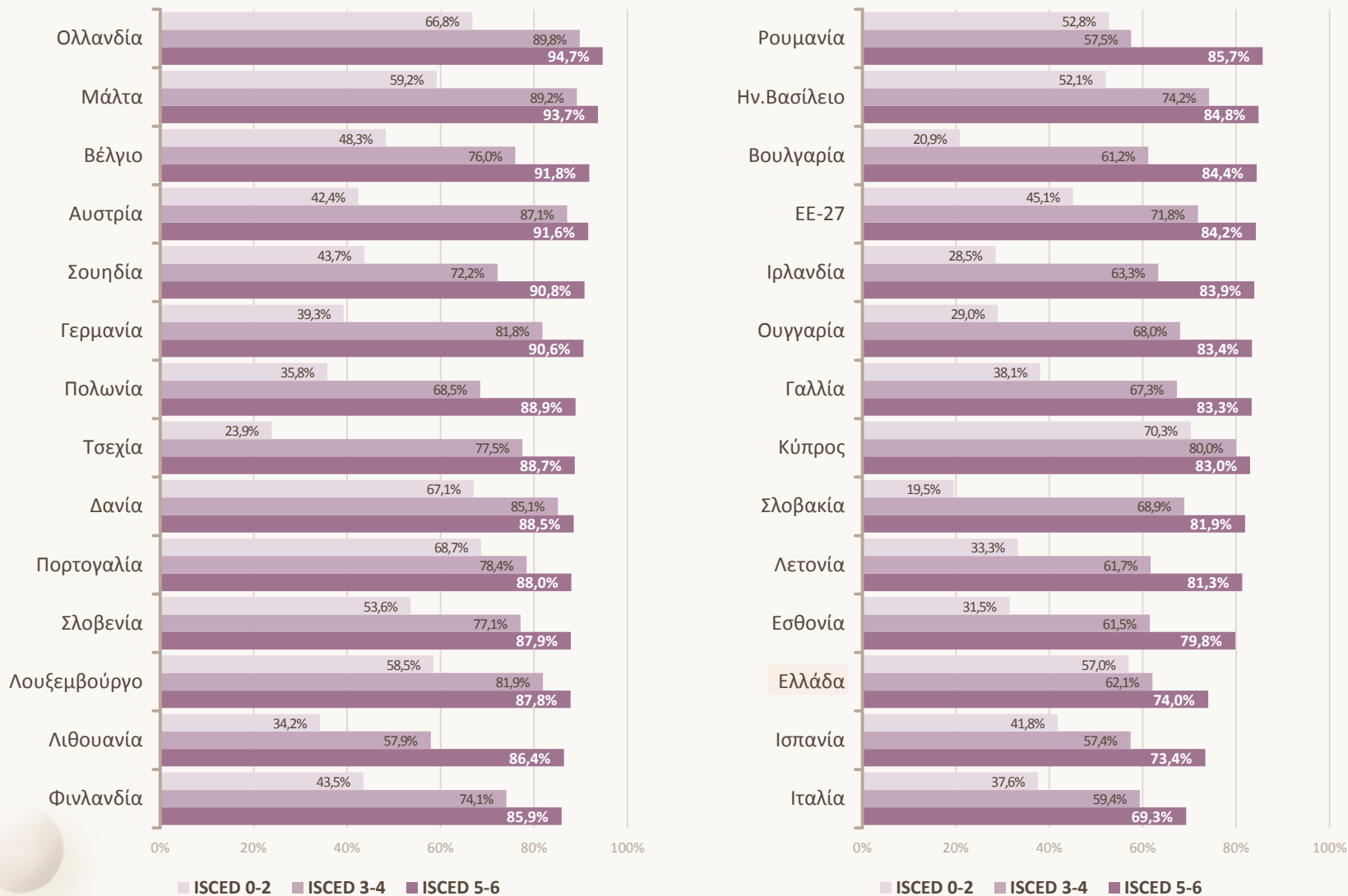

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

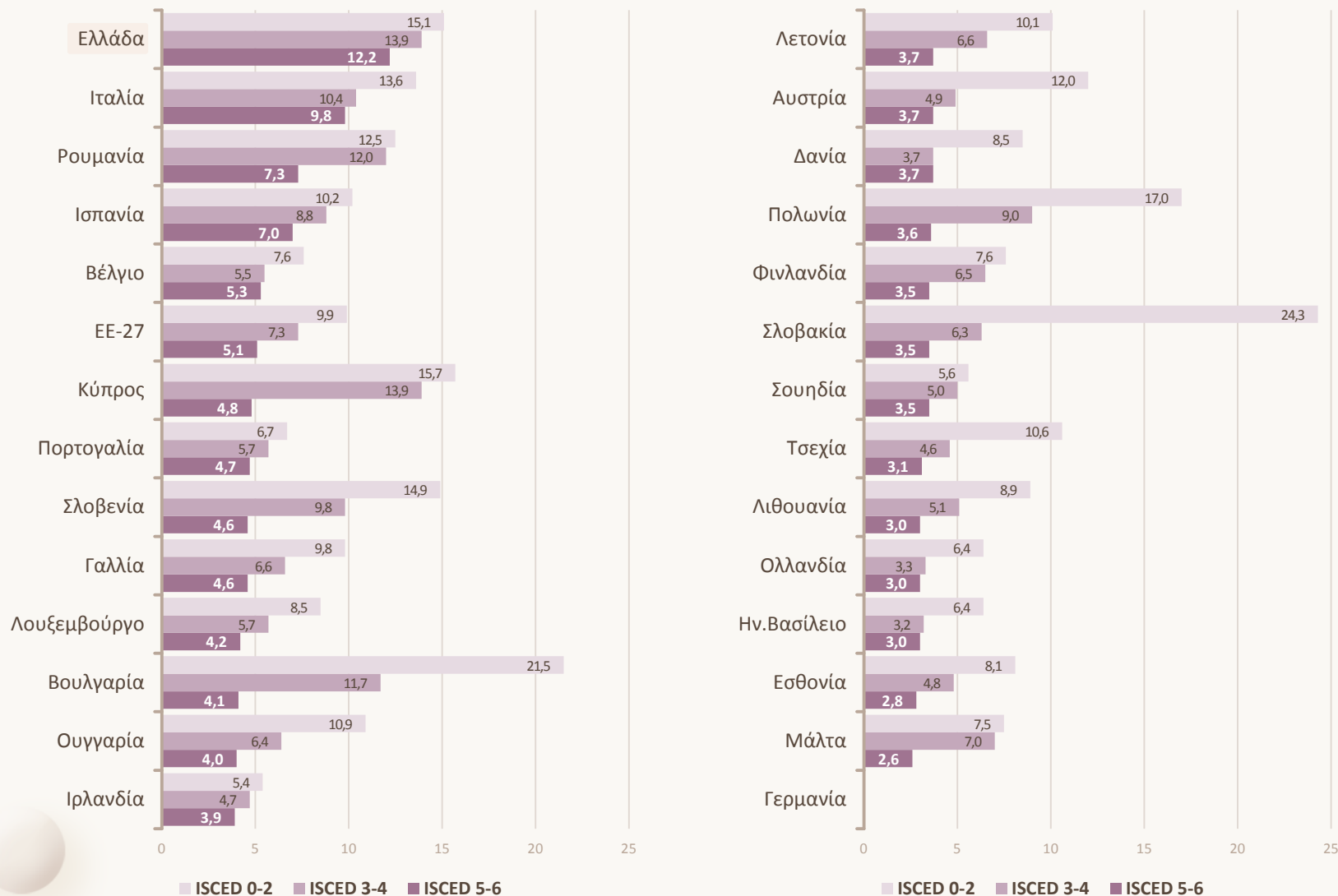
Ποσοστό απασχόλησης ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED (0-2, 3-4, 5-6) των ατόμων ηλικίας 15-34 ετών που έχουν αποχωρήσει από την τυπική εκπαίδευση τα τελευταία 5 έτη στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Μέση διάρκεια μετάβασης (σε μήνες) από την εκπαίδευση στην πρώτη θέση εργασίας ανά επίπεδο εκπαίδευσης
ISCED των ατόμων ηλικίας 15-34 ετών που έχουν αποχωρήσει από την τυπική εκπαίδευση τα τελευταία 5 έτη
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η πρόκληση της απασχολησιμότητας αποτελεί το κυριότερο θέμα συζήτησης του Φόρουμ Πανεπιστημίων-Επιχειρήσεων, που εγκαινιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2008. Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο Φόρουμ αναφέρουν την ύπαρξη αναντιστοιχιών μεταξύ των δεξιοτήτων των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των προσόντων που απαιτούνται στην αγορά εργασίας . Οι συμμετέχοντες στο Φόρουμ αναγνωρίζουν την ανάγκη για ολοκληρωτική αλλαγή των προγραμμάτων σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προκειμένου να ενισχυθεί η απασχολησιμότητα (employability) των αποφοίτων. Το ζήτημα της **συνάφειας** τόσο του **επιπέδου εκπαίδευσης**, όσο και του **πεδίου σπουδών**, ως προς το ασκούμενο **επάγγελμα** είναι πολύ σημαντικό για τη διερεύνηση της **αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης** και αποτελεί, αναπόφευκτα, σημαντικό **δείκτη της ποιότητάς της**.

Μορφές αναντιστοιχίας σπουδών και απασχόλησης

<p><u>ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ</u> ΚΑΙ <u>ΣΠΟΥΔΕΣ</u> (ΠΕΔΙΟ & ΕΠΙΠΕΔΟ)</p>	<p>Η θέση απασχόλησης <u>αντιστοιχεί</u> στο πεδίο σπουδών του απασχολούμενου</p>	<p>Η θέση απασχόλησης <u>δεν αντιστοιχεί</u> στο πεδίο σπουδών του απασχολούμενου</p>
<p>Η θέση απασχόλησης <u>αντιστοιχεί</u> στο επίπεδο εκπαίδευσης του απασχολούμενου</p>	<p>Αντιστοιχία προσόντων</p>	<p>Οριζόντια <u>αναντιστοιχία</u></p>
<p>Η θέση απασχόλησης αντιστοιχεί σε <u>χαμηλότερο</u> επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό του απασχολούμενου</p>	<p>Κάθετη <u>αναντιστοιχία</u></p>	<p>Κάθετη και Οριζόντια <u>αναντιστοιχία</u></p>

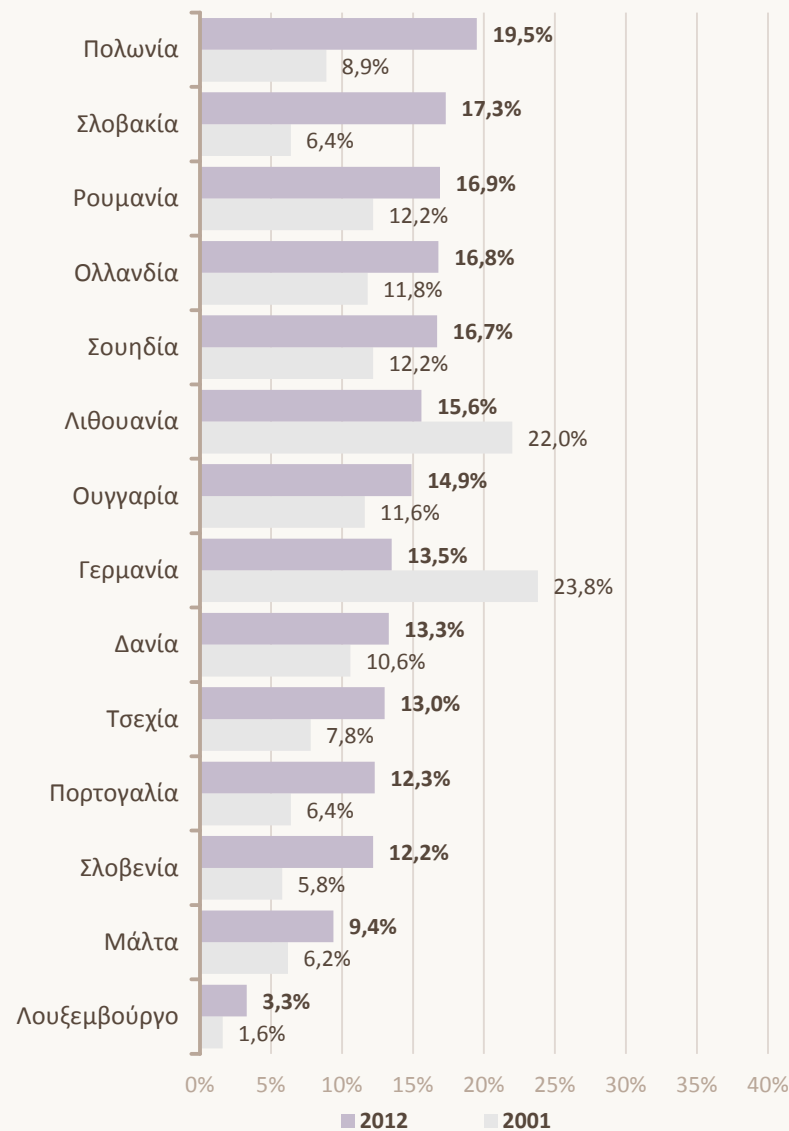
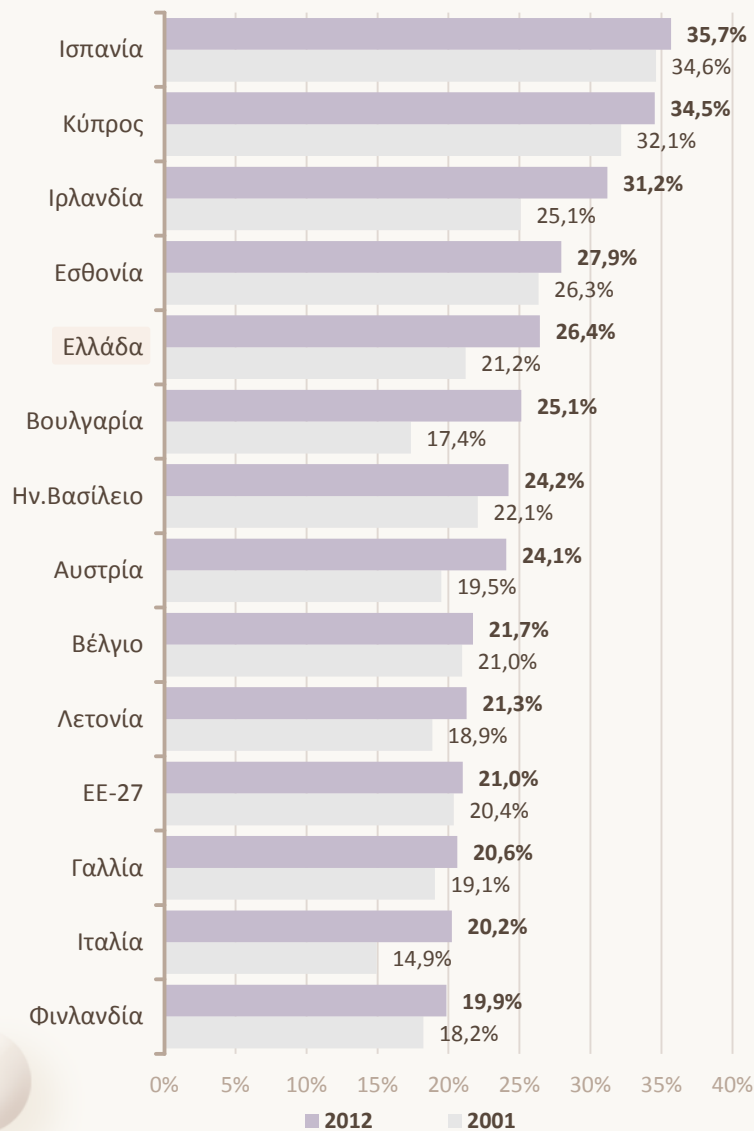
Υπάρχουν **δύο μορφές αναντιστοιχίας** της απασχόλησης και των σπουδών:

α) η **κάθετη** αναντιστοιχία: όπου η θέση απασχόλησης του ατόμου αντιστοιχεί σε χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από αυτό που έχει ολοκληρώσει και

β) η **οριζόντια** αναντιστοιχία: όπου το αντικείμενο της θέσης απασχόλησης του ατόμου δεν αντιστοιχεί στο αντικείμενο σπουδών του.

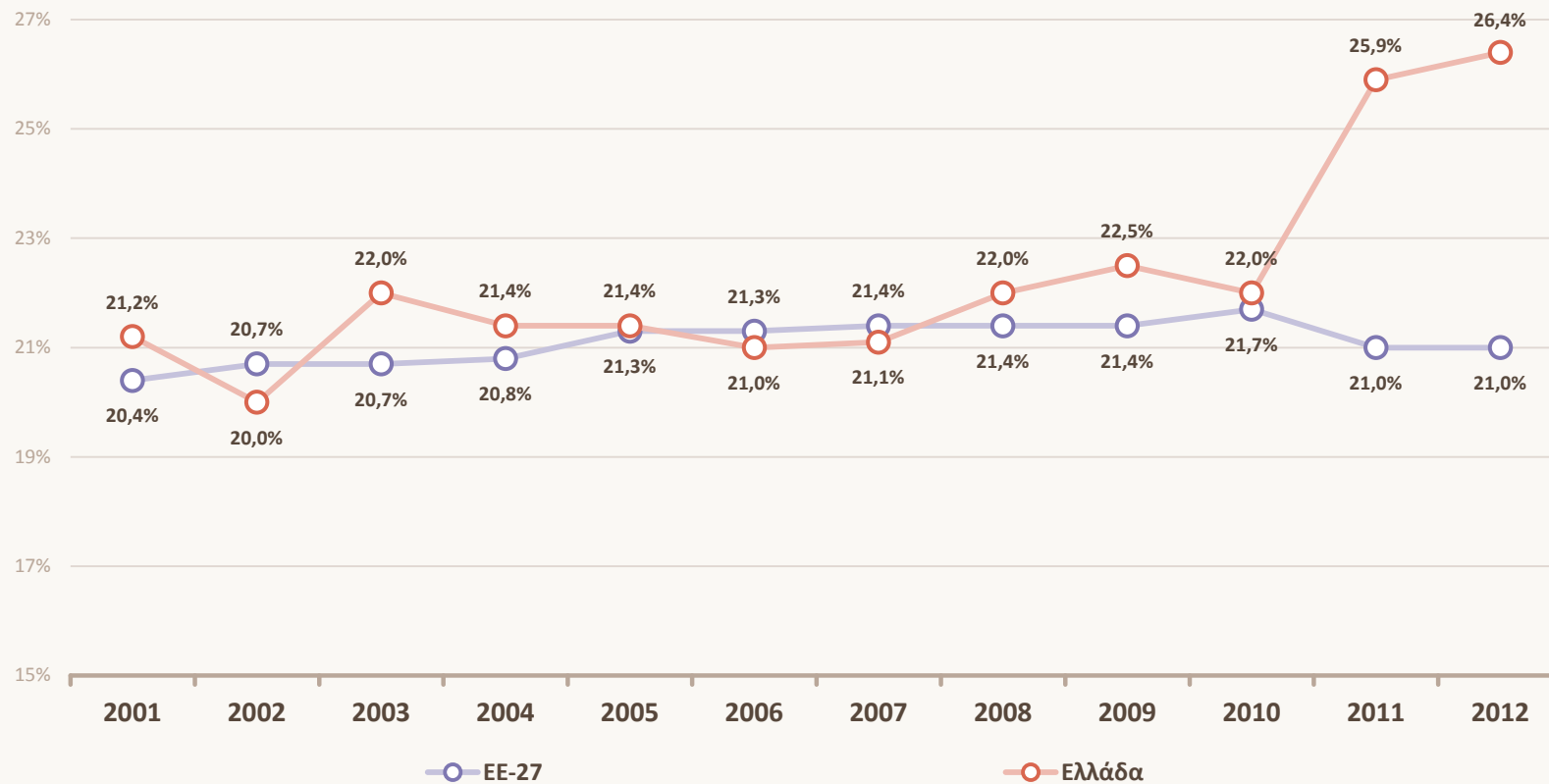
Ποσοστό κάθετης αναντιστοιχίας σπουδών και επαγγέλματος των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ τα έτη 2001 και 2012

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

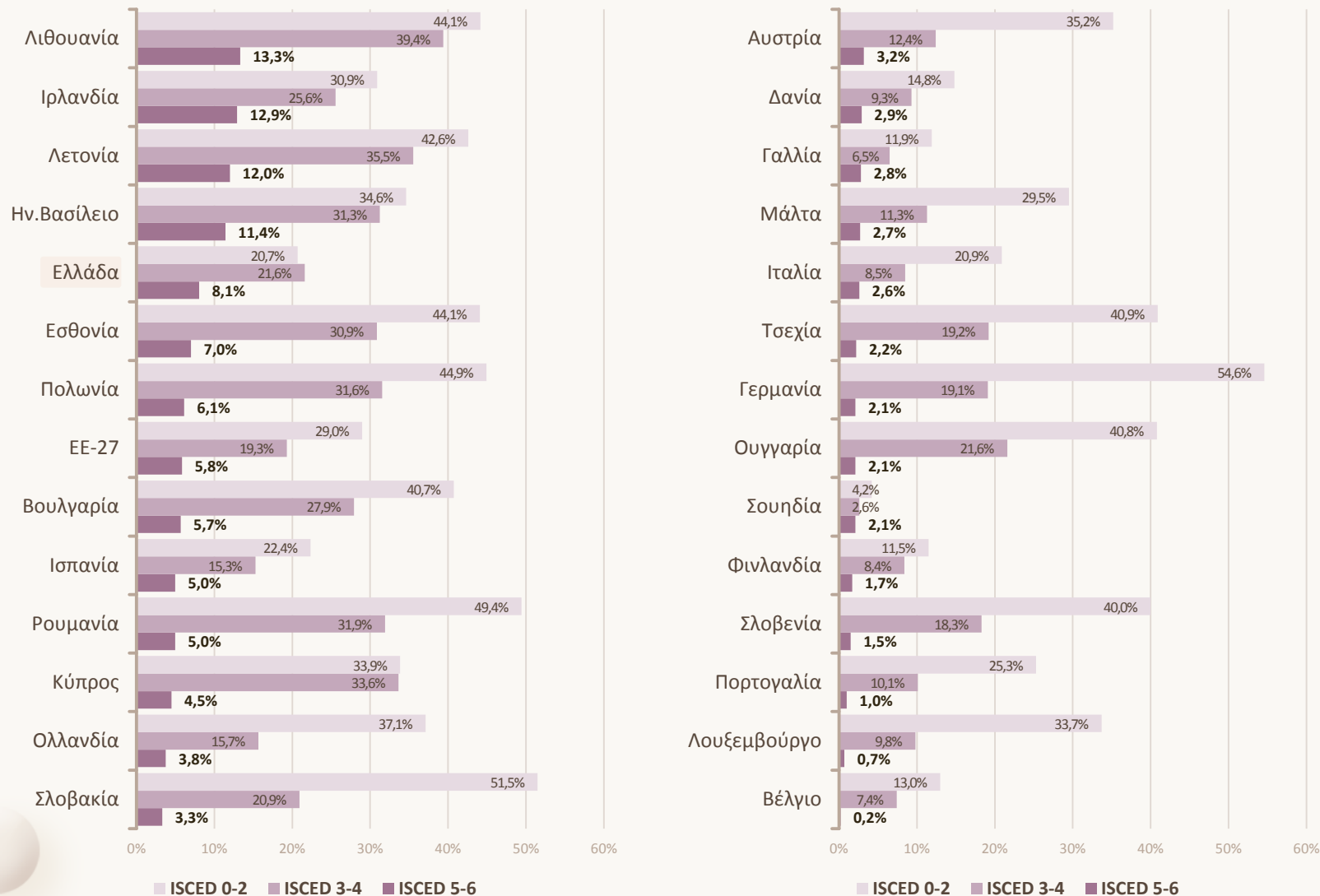
Ποσοτό κάθετης αναντιστοιχίας σπουδών και επαγγέλματος των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και στο σύνολο της ΕΕ-27 την περίοδο 2001-2012

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ποσοστό χαμηλόμισθων επί του συνόλου των απασχολούμενων ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED (0-2, 3-4, 5-6)
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010

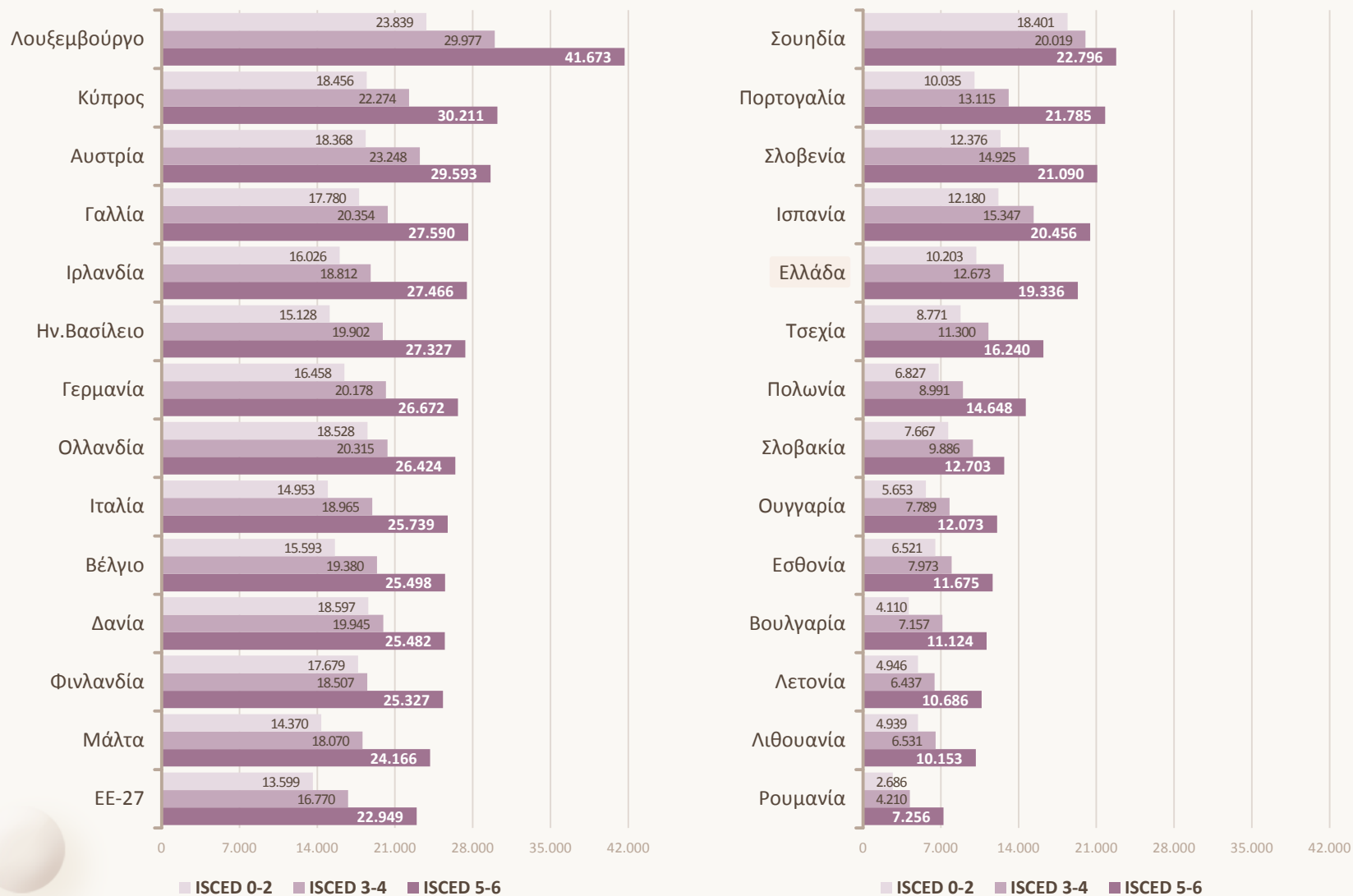
Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Οι χαμηλόμισθοι ορίζονται οι απασχολούμενοι που αμείβονται με τα 2/3 ή και λιγότερο της τιμής της εθνικής διαμέσου των αποδοχών

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Μέσο ετήσιο εισόδημα (ΜΑΔ σε €) των ατόμων ηλικίας 18-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011

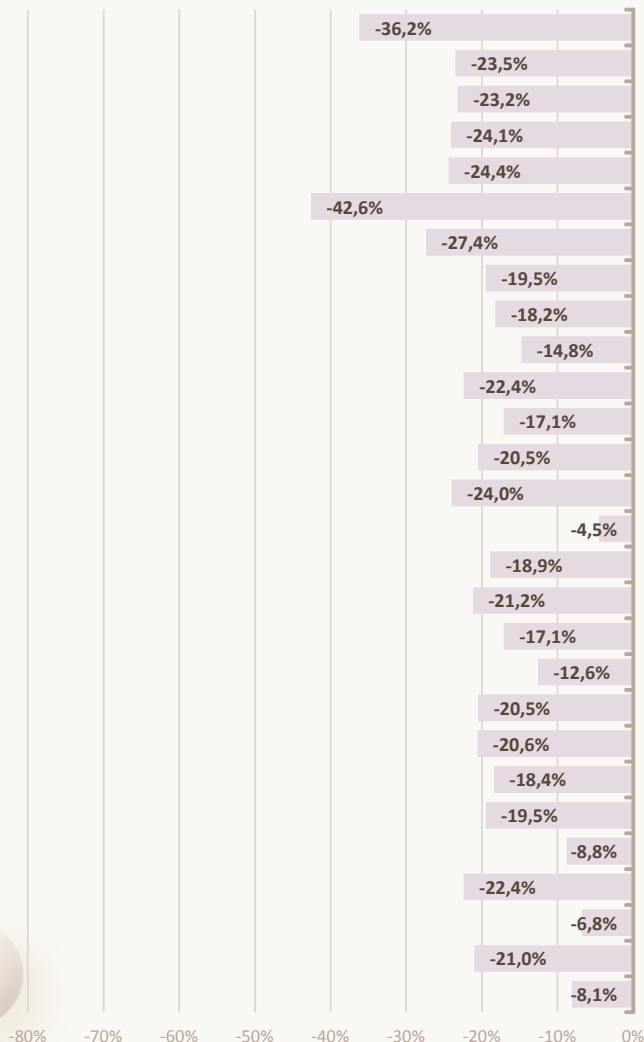

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

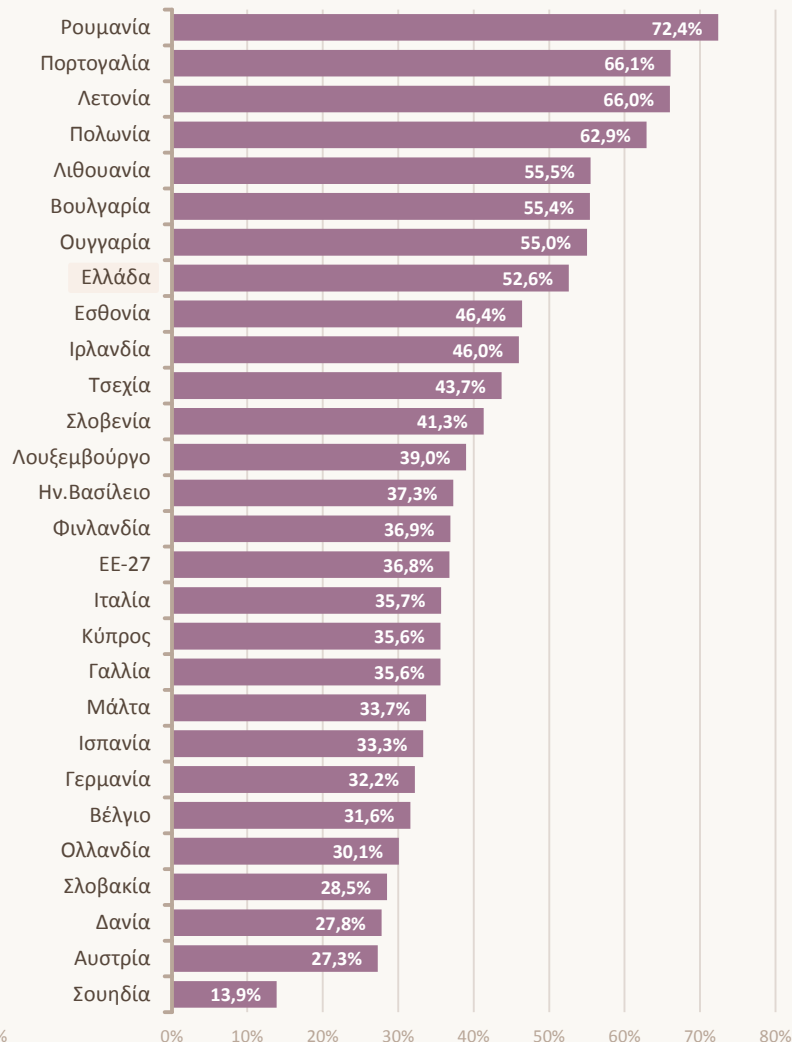

Διαφοροποίηση του μέσου ετήσιου εισοδήματος των ατόμων ηλικίας 18-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2011

Μισθολογικό μειονέκτημα των ατόμων με επίπεδο ISCED 0-2 σε σύγκριση με τα άτομα των επιπέδων ISCED 3-4

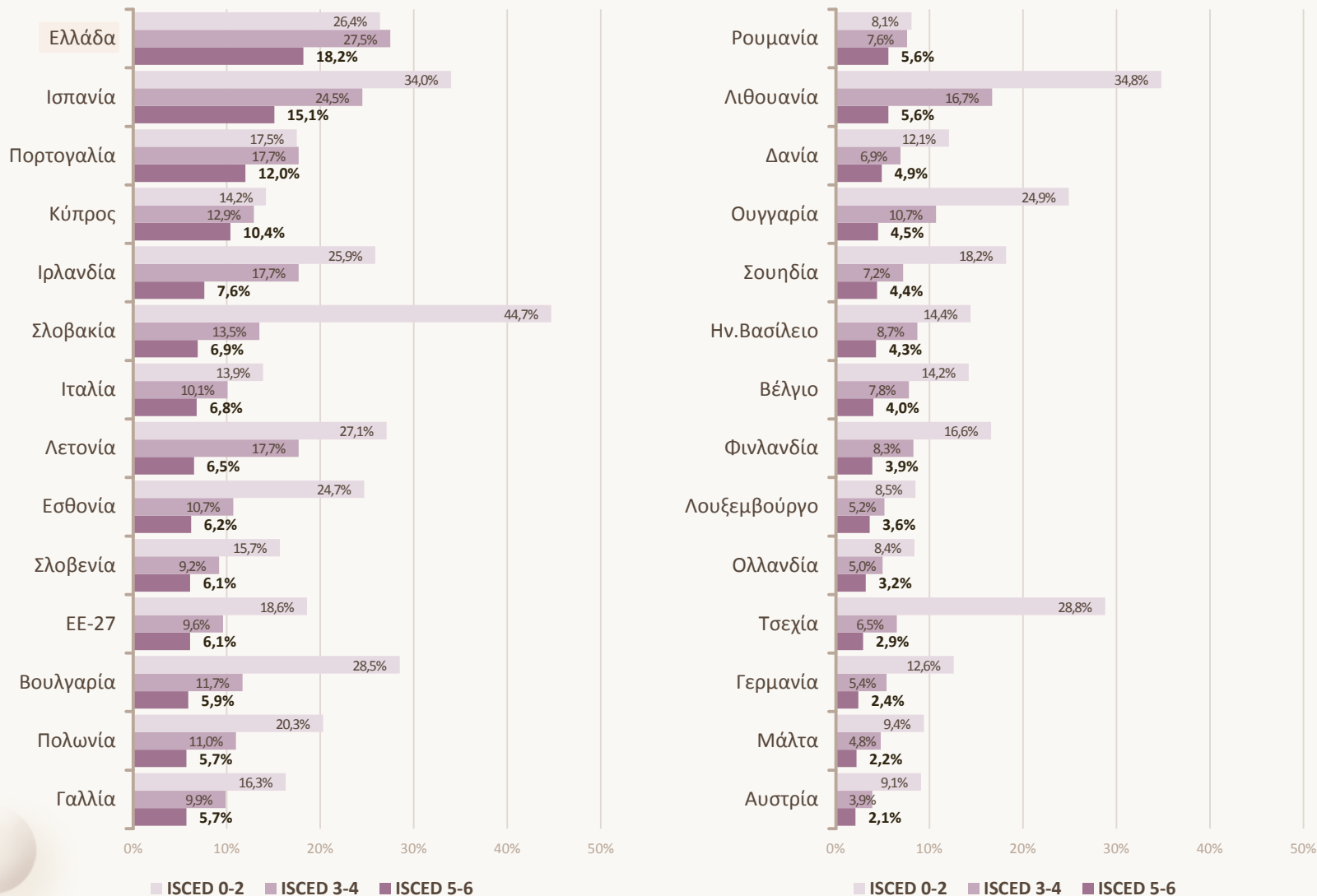

Μισθολογικό πλεονέκτημα των ατόμων με επίπεδο ISCED 5-6 σε σύγκριση με τα άτομα των επιπέδων ISCED 3-4

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ποσοστό ανεργίας των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2012

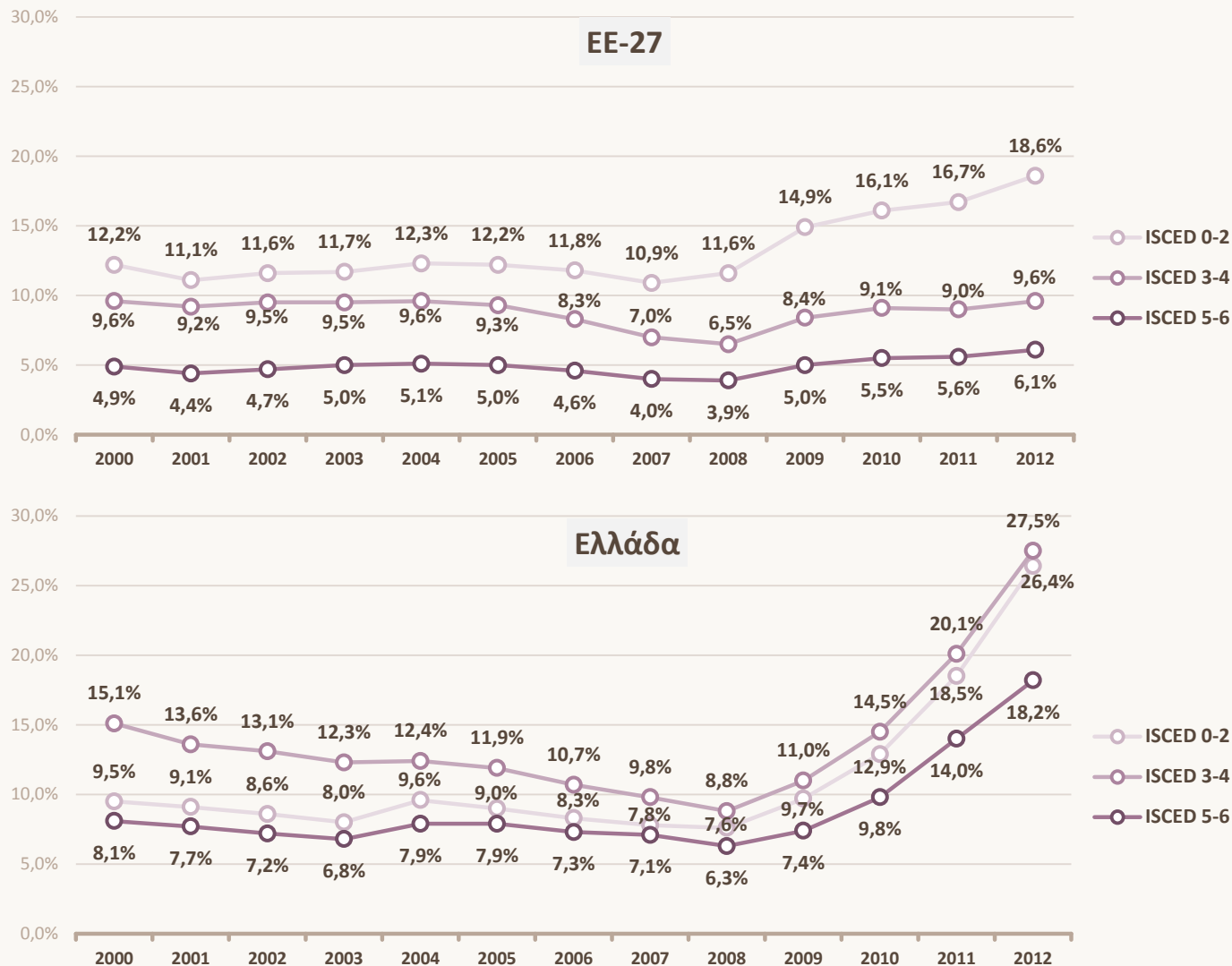

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013
η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

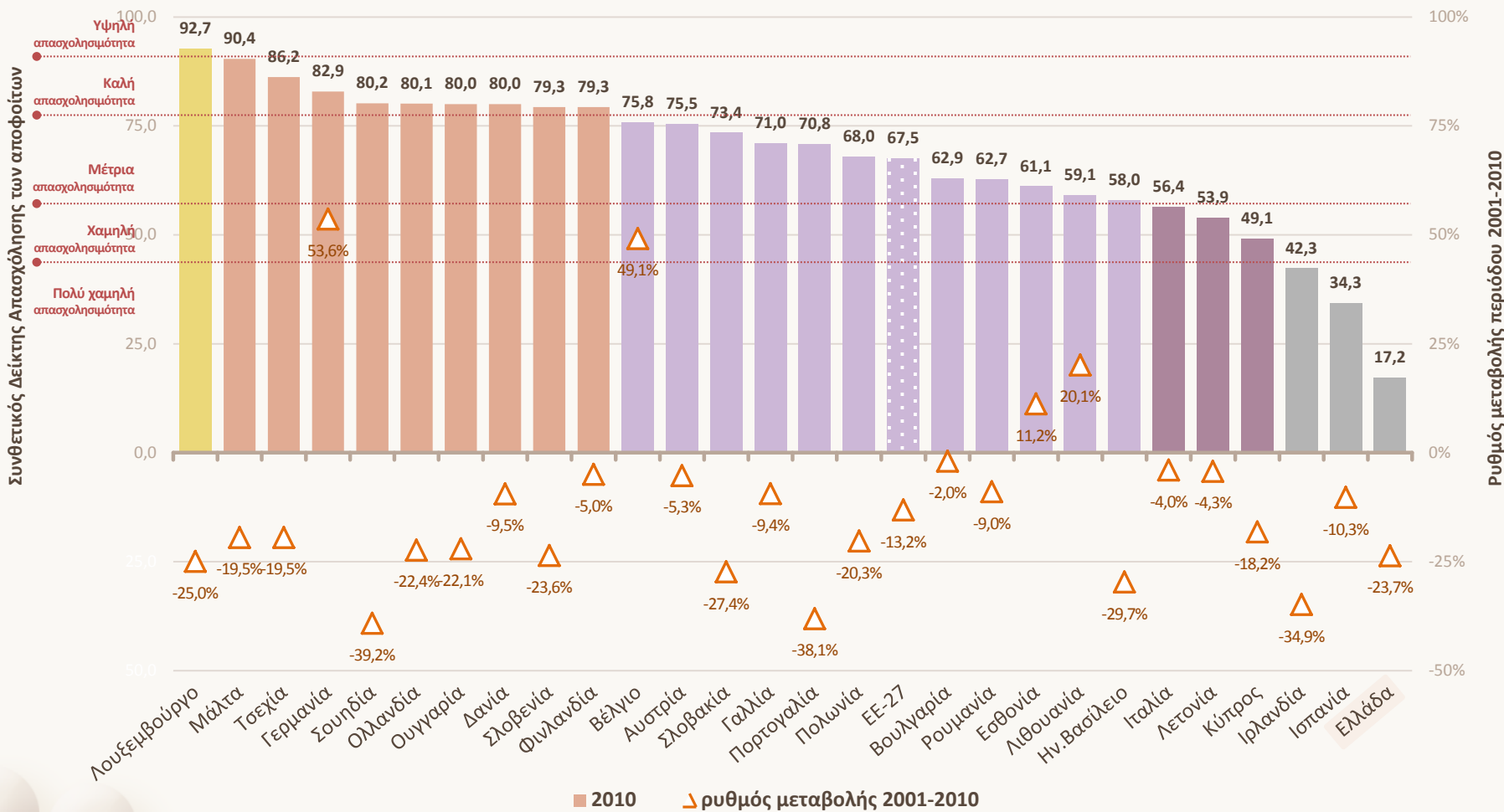

Ποσοστό ανεργίας των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών ανά επίπεδο εκπαίδευσης ISCED (0-2, 3-4, 5-6)
στην Ελλάδα και στο σύνολο της ΕΕ-27
την περίοδο 2000-2012

- Ο **συνθετικός δείκτης απασχόλησης** των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βασίζεται στους ακόλουθους **4 υποδείκτες**:
- Υποδείκτης **ανεργίας** (Ποσοστό ανεργίας των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (ISCED 5-6))
 - Υποδείκτης **διάρκειας μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση** (Μέση διάρκεια μετάβασης (σε μήνες) από την εκπαίδευση στην πρώτη θέση εργασίας των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ISCED (5-6) των ατόμων ηλικίας 15-34 ετών που έχουν αποχωρήσει από την τυπική εκπαίδευση τα τελευταία 5 έτη)
 - Υποδείκτης **κάθετης αναντιστοιχίας εκπαίδευσης/επαγγέλματος** (Ποσοστό κάθετης αναντιστοιχίας σπουδών και επαγγέλματος των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ISCED (5-6))
 - Υποδείκτης **χαμηλόμισθης απασχόλησης** (Ποσοστό χαμηλόμισθων επί του συνόλου των απασχολούμενων αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6))

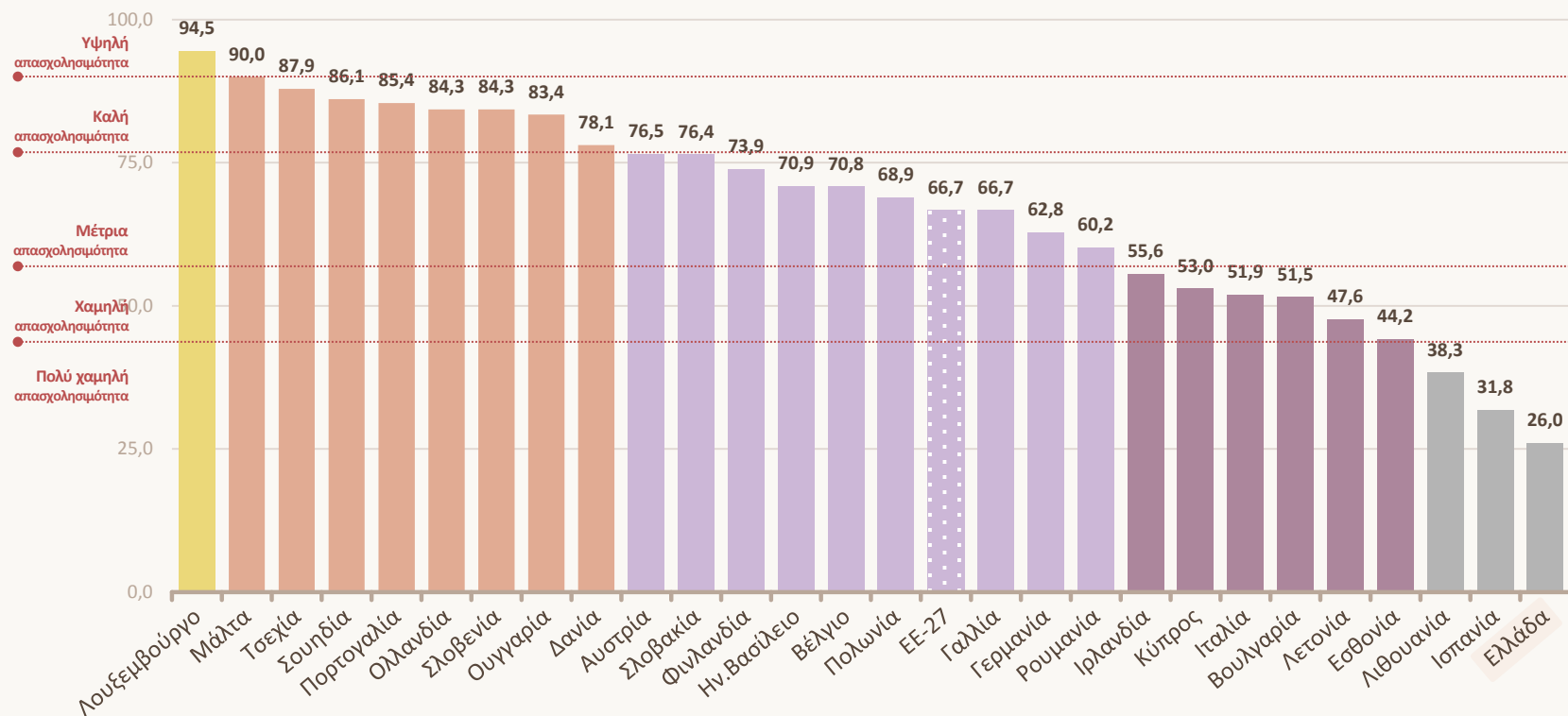
Συνθετικός δείκτης απασχόλησης των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2010 και ρυθμός μεταβολής περιόδου 2001-2010

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Συνθετικός δείκτης απασχόλησης των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2001

Όπως αναδείχθηκε από την προηγούμενη ενότητα η φοίτηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση **μειώνει τις πιθανότητες για ανεργία**, ενώ οι **καλύτερες ευκαιρίες** στην αγορά εργασίας και οι **αναμενόμενες υψηλότερες αποδοχές** των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έναντι των αποφοίτων χαμηλότερων βαθμίδων εκπαίδευσης, αποτελούν ισχυρά προσωπικά κίνητρα για επένδυση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σημαντικό, ωστόσο, είναι και το **συνολικό δημόσιο όφελος** από την επένδυση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μέσω της μείωσης της δημόσιας δαπάνης για προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και μέσω της αύξησης των δημόσιων εσόδων από την καταβολή υψηλότερων φόρων και κοινωνικών εισφορών των αποφοίτων της τριτοβάθμιας μόλις αυτοί εισέλθουν στην αγορά εργασίας.

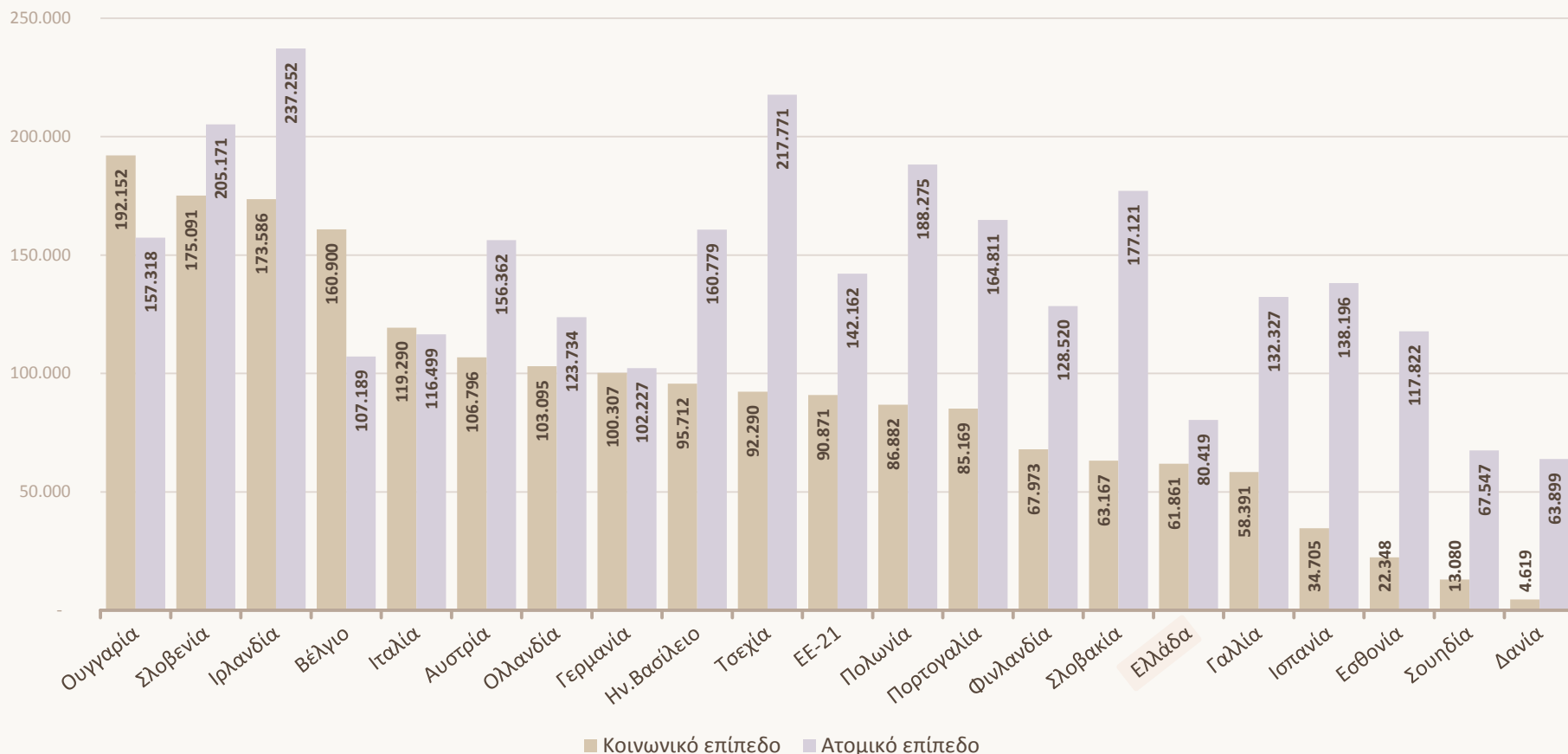
Στην τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ για την εκπαίδευση (OECD, 2013) γίνεται **αποτίμηση** του **οικονομικού οφέλους** από την επένδυση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε **ατομικό επίπεδο** και **κοινωνικό επίπεδο** (συνολικά για το δημόσιο τομέα), παρέχοντας πληροφορίες για τα κόστη και τα οφέλη της εκπαίδευσης και, συνεπώς, για τα κίνητρα για επένδυση σε αυτή.

Για τον υπολογισμό του καθαρού οφέλους σε **ατομικό επίπεδο** λαμβάνονται υπόψη τα **μισθολογικά οφέλη** των υψηλών επιπέδων εκπαίδευσης, η **πιθανότητα εύρεσης εργασίας**, αλλά και η **χορήγηση υποτροφιών** σε συνδυασμό με τα **άμεσα κόστη** (όπως δίδακτρα φοίτησης) και τα **έμμεσα κόστη** (υψηλότεροι φόροι εισοδήματος και υψηλότερες κοινωνικές εισφορές, λόγω των υψηλότερων απολαβών των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι μισθοί που "χάθηκαν" λόγω της καθυστερημένης εισόδου στην αγορά εργασίας, τα λιγότερα δικαιώματα σε κοινωνικές μεταβιβάσεις (στεγαστικά, οικογενειακά επιδόματα ή συμπληρωματικές παροχές κοινωνικής πρόνοιας)).

Για τον υπολογισμό του καθαρού οφέλους του **κοινωνικού επιπέδου** (δημόσιου τομέα), λαμβάνονται υπόψη οι **άμεσες δαπάνες** (δημόσιες επενδύσεις, χρηματοδότηση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οικονομική στήριξη φοιτητών/ νοικοκυριών) και τα **έμμεσα κόστη** («χαμένα» φορολογικά έσοδα λόγω της καθυστερημένης εισόδου στην αγορά εργασίας των αποφοίτων της τριτοβάθμιας), σε συνδυασμό με τα **οφέλη** (υψηλότεροι φόροι και κοινωνικές εισφορές που προέρχονται από τους αποφοίτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λόγω των υψηλότερων αποδοχών τους, μειωμένη, μειωμένη ανεργία αποφοίτων).

Καθαρό όφελος από την επένδυση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ατομικό και σε κοινωνικό επίπεδο
στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009 (ΜΑΔ σε \$)

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Στην έκθεση του ΟΟΣΑ υπολογίζεται η Καθαρή Παρούσα Αξία (NPV), η οποία αποτιμά το οικονομικό όφελος, καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου για έναν απόφοιτο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχέση με το κόστος της απόκτησης του πτυχίου του, καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών του.

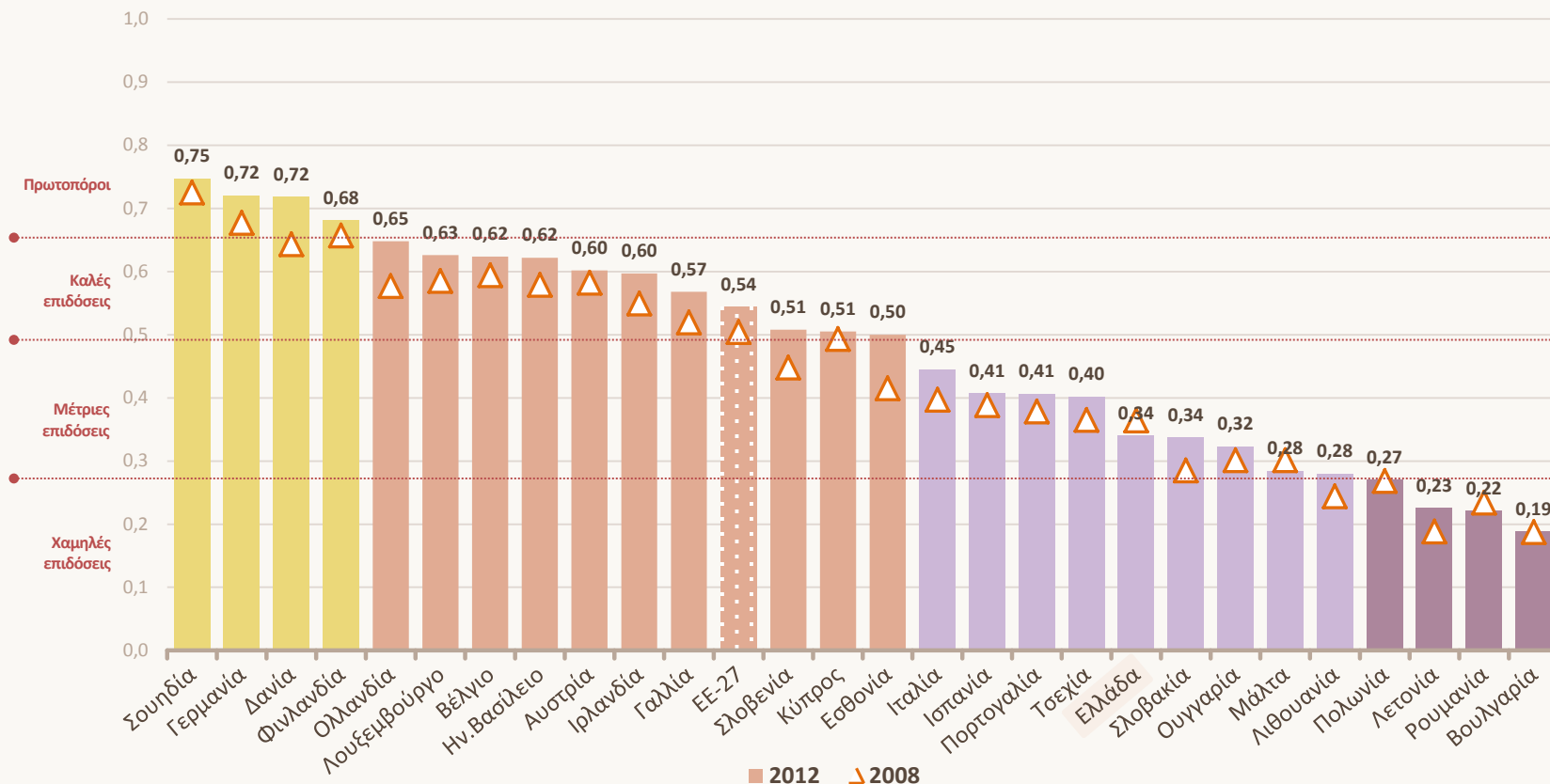
Το καθαρό όφελος της φοίτησης ενός ατόμου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εκφράζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο όφελος για τη φοίτηση ενός ατόμου στην ανώτερη δευτεροβάθμια ή μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η **απασχόληση** σε τομείς στους οποίους παράγεται **καινοτομία** συνδέεται φυσικά με την **αύξηση του αριθμού των αποφοίτων** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτούν **ερευνητικές δεξιότητες και ικανότητες**, αλλά και με την **ποιότητά** της και τη **συνάφεια των προγραμμάτων σπουδών** με τις **ανάγκες της αγοράς εργασίας**. Επομένως, η παραγωγή καινοτομίας συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και συνολικού εκπαιδευτικού συστήματος, αφού από αυτό είναι που τροφοδοτεί με τη σειρά του το ανθρώπινο δυναμικό που θα αποτελέσει καταλύτη για την παραγωγή καινοτομίας.

Για την παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος Ένωση της Καινοτομίας της στρατηγικής Ευρώπη 2020 χρησιμοποιείται ο **συνθετικός δείκτης Καινοτομίας (Innovation Union Scoreboard)** ο οποίος επιτρέπει την αξιολόγηση της επίδοσης των 27 κρατών-μελών, καθώς και την ανάδειξη των δυνατών και αδύνατων σημείων των εθνικών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, βασιζόμενος σε **25 υποδείκτες**.

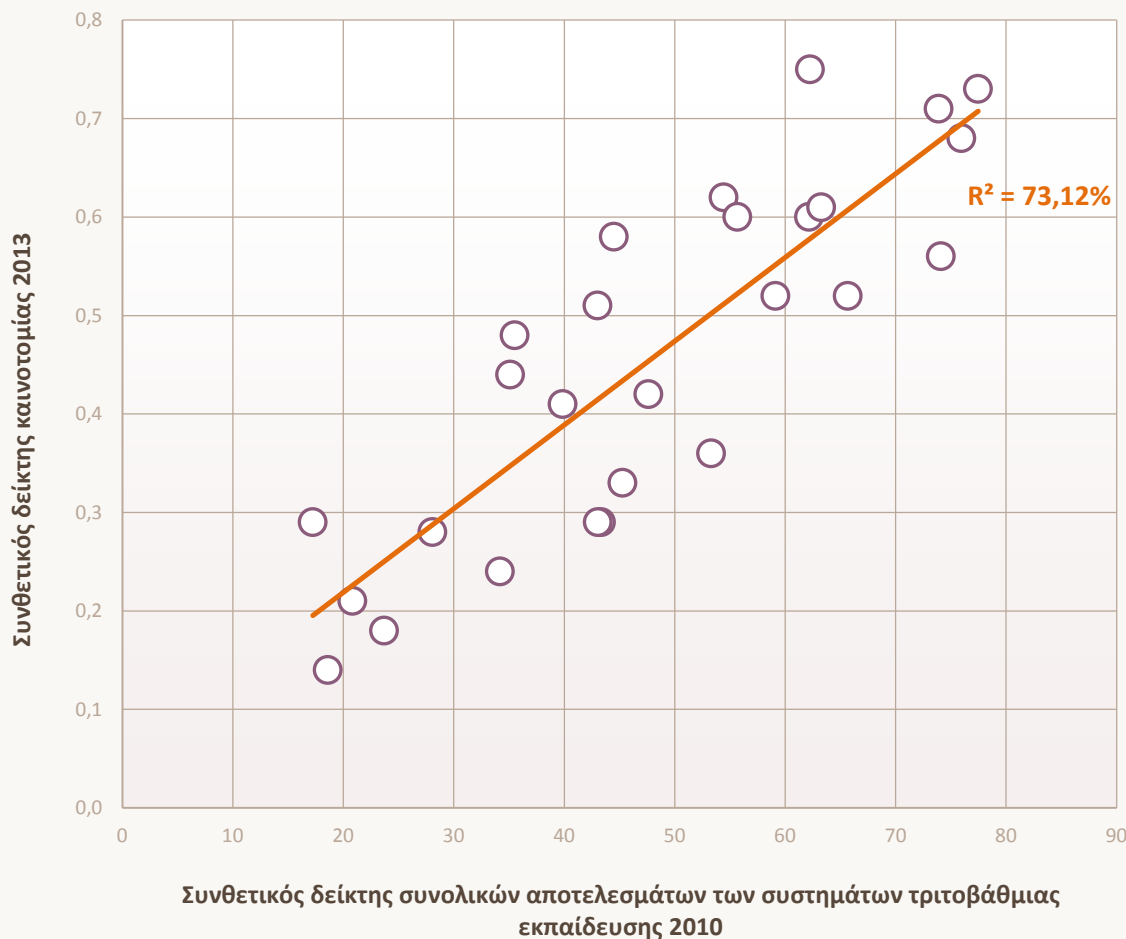
Συνθετικός Δείκτης Καινοτομίας στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ
τα έτη 2008 και 2012

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Συσχετισμός του συνθετικού δείκτη καινοτομίας και των συνθετικού δείκτη συνολικών αποτελεσμάτων των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ

όσο υψηλότερα τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο καλύτερη και η επίδοση των χωρών στον τομέα της καινοτομίας

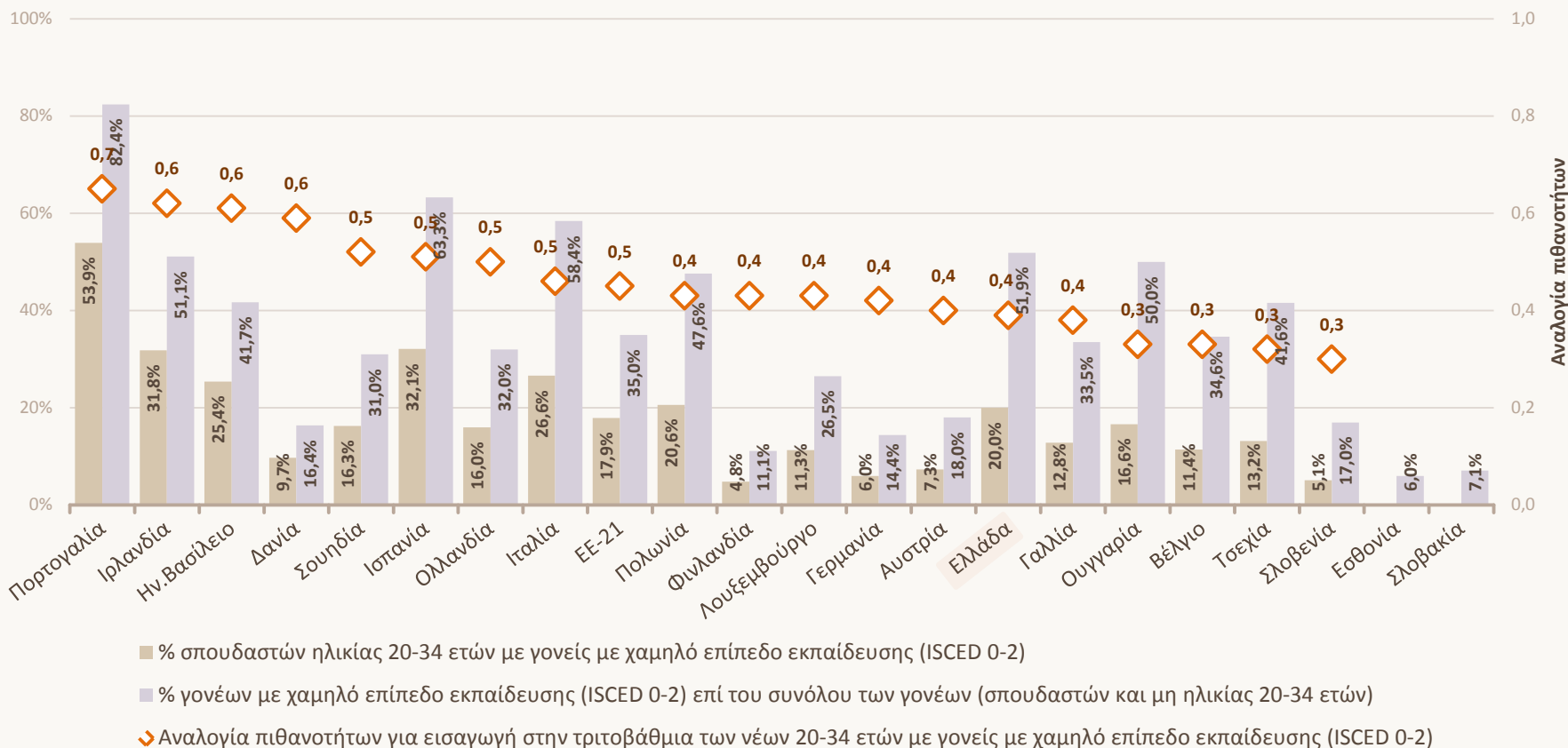
Η ενίσχυση της **κοινωνικής διάστασης** στην ανώτατη εκπαίδευση αποτελεί βασικό ζητούμενο, τόσο στον ΕΧΑΕ, όσο και στην ευρωπαϊκή ατζέντα εκσυγχρονισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

«[...] το σώμα των φοιτητών που εισέρχονται, μετέχουν και ολοκληρώνουν την ανώτατη εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα, πρέπει να αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία και τη διαφορετικότητα του πληθυσμού.»
(Communiqué of the Ministers of Education of the Bologna Process, 2007).

Η εξέταση του μορφωτικού επιπέδου των γονέων μπορεί να αναδείξει συστήματα εκπαίδευσης **χωρίς αποκλεισμούς ευάλωτων κοινωνικών ομάδων**, τα οποία, συνεπώς, **συμβάλλουν στην κοινωνική κινητικότητα της χώρας**, αλλά και συστήματα που **αναπαράγουν υπάρχουσες εκπαιδευτικές ανισότητες**, υποδεικνύοντας, στη συγκεκριμένη περίπτωση, μια **στάσιμη διαγενεακή εκπαιδευτική κινητικότητα**.

Με άλλα λόγια τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συμβάλλουν στην κοινωνική κινητικότητα **όταν εισάγονται σε αυτά φοιτητές με γονείς που δεν έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση**.

Συμμετοχή των νέων ηλικίας 20-34 ετών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με γονείς με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αναλογία πιθανοτήτων (odds ratio) για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης γονέων στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009

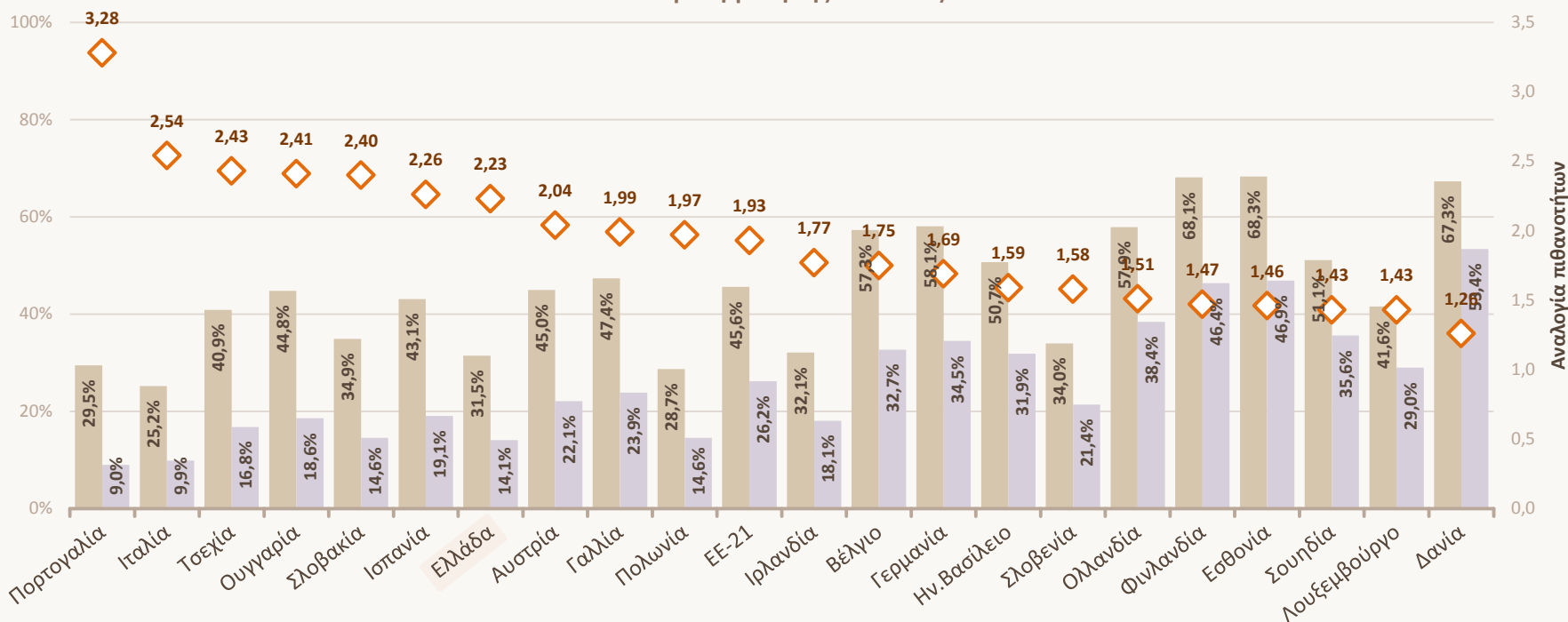

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η αναλογία πιθανοτήτων (odds ratio) για εισαγωγή υπολογίζεται διαιρώντας το ποσοστό των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 20-34 ετών των οποίων οι γονείς έχουν x επίπεδο εκπαίδευσης με το ποσοστό των γονέων με επίσης x επίπεδο εκπαίδευσης επί του συνολικού πληθυσμού των γονέων (γονείς σπουδαστών και μη σπουδαστών ηλικίας 20-34) ανά κράτος-μέλος. Αναλογία πιθανοτήτων μικρότερη της μονάδας υποδεικνύει χαμηλή πιθανότητα για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ αναλογία πιθανοτήτων μεγαλύτερη της μονάδας υποδεικνύει μεγάλη πιθανότητα για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τιμές της αναλογίας κοντά στη μονάδα υποδεικνύουν σχεδόν ίσες πιθανότητες εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Συμμετοχή των νέων ηλικίας 20-34 ετών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με γονείς με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αναλογία πιθανοτήτων (odds ratio) για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης γονέων

στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009

- % σπουδαστών ηλικίας 20-34 ετών με γονείς με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 5-6)
- % γονέων με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 5-6) επί του συνόλου των γονέων (σπουδαστών και μη ηλικίας 20-34 ετών)
- ◇ Αναλογία πιθανοτήτων για εισαγωγή στην τριτοβάθμια των νέων 20-34 ετών με γονείς με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (ISCED 5-6)

Η αναλογία πιθανοτήτων (odds ratio) για εισαγωγή υπολογίζεται διαιρώντας το ποσοστό των σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 20-34 ετών των οποίων οι γονείς έχουν x επίπεδο εκπαίδευσης με το ποσοστό των γονέων με επίσης x επίπεδο εκπαίδευσης επί του συνολικού πληθυσμού των γονέων (γονείς σπουδαστών και μη σπουδαστών ηλικίας 20-34) ανά κράτος-μέλος. Αναλογία πιθανοτήτων μικρότερη της μονάδας υποδεικνύει χαμηλή πιθανότητα για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ αναλογία πιθανοτήτων μεγαλύτερη της μονάδας υποδεικνύει μεγάλη πιθανότητα για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τιμές της αναλογίας κοντά στη μονάδα υποδεικνύουν σχεδόν ίσες πιθανότητες εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Σε **όλα** τα κράτη-μέλη της ΕΕ, για τα οποία διατίθενται στοιχεία, τα άτομα με γονείς **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υποεκπροσωπούνται** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή έχουν λιγότερες πιθανότητες να φοιτήσουν στην ανώτατη εκπαίδευση απ' ό τι οι συνομήλικοί τους με γονείς υψηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου. Η **Ελλάδα** καταλαμβάνει την **14η θέση** μεταξύ των 19 κρατών-μελών, με βάση την πιθανότητα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων με γονείς χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, ενώ τις **μεγαλύτερες πιθανότητες** για εισαγωγή έχουν οι νέοι της **Πορτογαλίας**, της **Ιρλανδίας**, του **Ηνωμένου Βασιλείου**, της **Δανίας** και της **Σουηδίας**.

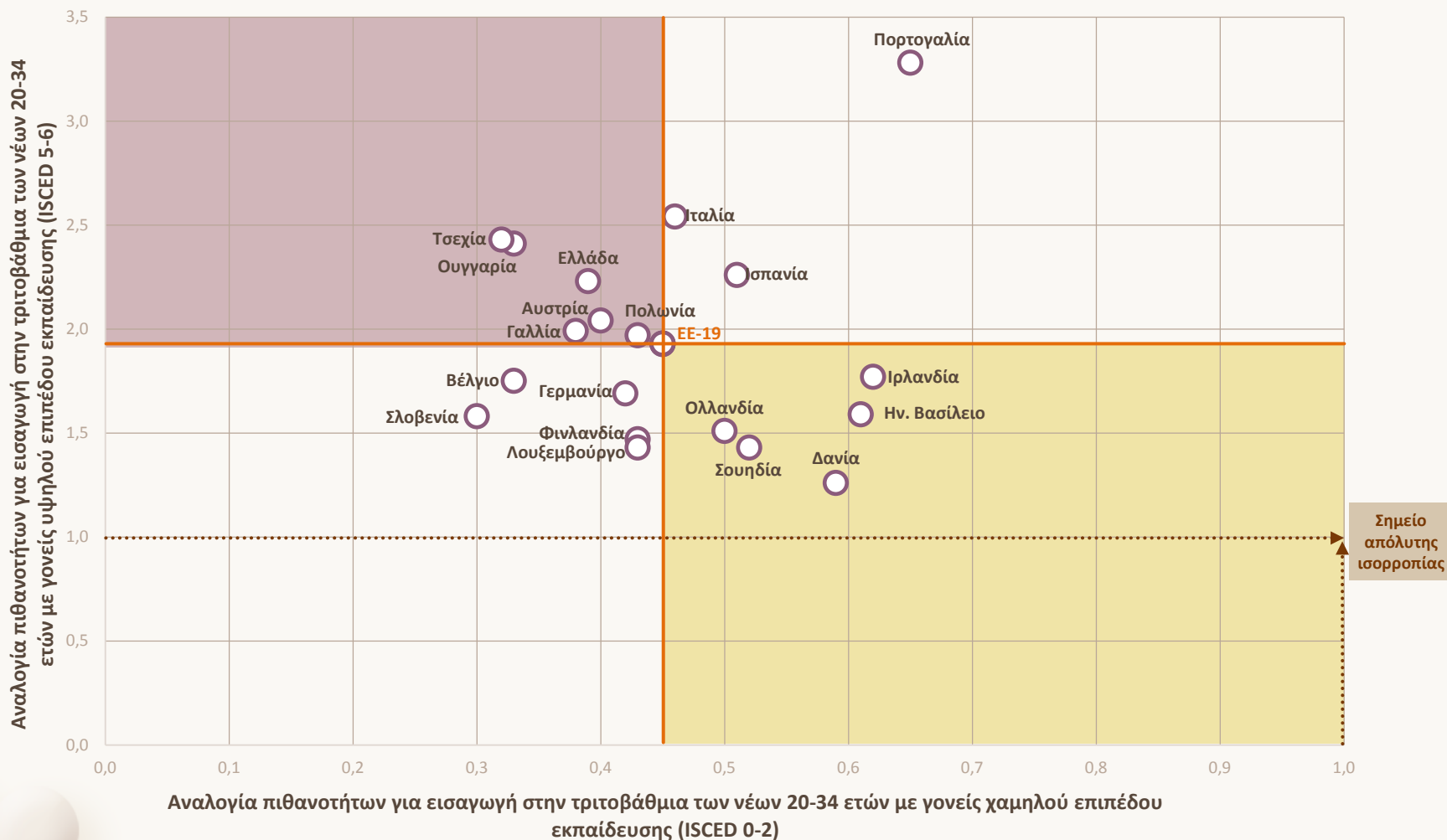
Αντίστοιχα, τα άτομα με γονείς **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υπερεκπροσωπούνται** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε **όλα** τα κράτη-μέλη της ΕΕ, δηλαδή έχουν περισσότερες πιθανότητες να φοιτήσουν στην ανώτατη εκπαίδευση απ' ό τι οι συνομήλικοί τους με γονείς χαμηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου. Η **Ελλάδα** καταγράφει την **7η**, μεταξύ των 21 κρατών-μελών, μεγαλύτερη αναλογία πιθανοτήτων για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων με γονείς υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, ενώ τις **μικρότερες πιθανότητες** για εισαγωγή έχουν οι νέοι της **Δανίας**, του **Λουξεμβούργου**, της **Σουηδίας**, της **Εσθονίας** και της **Φινλανδίας**.

Σε ένα σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όπου το **φοιτητικό σώμα** θα αντικατόπτριζε πλήρως τη σύνθεση του **συνολικού πληθυσμού** της χώρας ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων, όλοι οι νέοι ανεξαρτήτως μορφωτικού επιπέδου της οικογένειας, θα είχαν τις ίδιες πιθανότητες για εισαγωγή στο πανεπιστήμιο, δηλαδή η **αναλογία πιθανοτήτων για εισαγωγή τους** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα ισούταν με τη **μονάδα (σημείο απόλυτης ισορροπίας** στο ακόλουθο γράφημα).

Το 2009 και στα **21** κράτη-μέλη οι νέοι από οικογένειες **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υποεκπροσωπούνται** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ οι νέοι από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υπερεκπροσωπούνται**.

Συσχετισμός της αναλογίας πιθανοτήτων για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων ηλικίας 20-34 ετών με γονείς υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης και της αντίστοιχης των νέων με γονείς χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης στα 21 κράτη-μέλη της ΕΕ το έτος 2009

Ευρύτερα αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

1η ομάδα

κράτη-μέλη όπου παρατηρούνται **σημαντικοί κοινωνικοί αποκλεισμοί** στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, οι νέοι από οικογένειες **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υποεκπροσωπούνται σημαντικά** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και παράλληλα οι νέοι από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υπερεκπροσωπούνται σε σημαντικό βαθμό** συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται: η **Τσεχία**, η **Ουγγαρία**, η **Πολωνία**, η **Ελλάδα**, η **Αυστρία** και η **Γαλλία**. Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών αυτών **συμβάλλουν στην κοινωνική αναπαραγωγή των** **υπαρχουσών ανισοτήτων**

3η ομάδα

κράτη-μέλη όπου παρατηρείται **σημαντικός αποκλεισμός** στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση **μόνο** των νέων από οικογένειες **χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου**, ενώ η εκπροσώπηση των νέων στο φοιτητικό σώμα από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου, χαρακτηρίζεται **ικανοποιητική** συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται: το **Βέλγιο**, η **Γερμανία**, η **Σλοβενία**, η **Φινλανδία** και το **Λουξεμβούργο**

οι νέοι από οικογένειες **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υποεκπροσωπούνται σημαντικά**

2η ομάδα

κράτη-μέλη όπου παρατηρείται **σημαντική υπερεκπροσώπηση** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των νέων από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου, ενώ η εκπροσώπηση των νέων στο φοιτητικό σώμα από οικογένειες **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου, χαρακτηρίζεται **ικανοποιητική** συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται: η **Πορτογαλία**, η **Ιταλία** και η **Ισπανία**

4η ομάδα

κράτη-μέλη όπου **δεν παρατηρούνται σημαντικοί κοινωνικοί αποκλεισμοί** στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με άλλα λόγια, η **εκπροσώπηση των νέων** στο φοιτητικό σώμα από οικογένειες, είτε χαμηλού, είτε υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, χαρακτηρίζεται **ικανοποιητική** συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται: η **Ιρλανδία**, το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Ολλανδία**, η **Σουηδία** και η **Δανία**. Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών αυτών έχουν τη δυνατότητα να **συμβάλλουν στην κοινωνική κινητικότητα** αφού δε σημειώνουν ιδιαίτερους κοινωνικούς αποκλεισμούς

οι νέοι από οικογένειες **χαμηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **εκπροσωπούνται ικανοποιητικά**

οι νέοι από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **υπερεκπροσωπούνται σημαντικά**

Μέση τιμή
1,93

οι νέοι από οικογένειες **υψηλού** εκπαιδευτικού επιπέδου **εκπροσωπούνται ικανοποιητικά**

Μέση τιμή
0,45

Συνολικά, τα κράτη-μέλη όπου δεν παρατηρούνται σημαντικοί κοινωνικοί αποκλεισμοί στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή χαρακτηρίζεται **ικανοποιητική** συγκριτικά με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη η **εκπροσώπηση** των νέων στο φοιτητικό σώμα από οικογένειες είτε χαμηλού είτε υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου είναι: η **Ιρλανδία**, το **Ηνωμένο Βασίλειο**, η **Ολλανδία**, η **Σουηδία** και η **Δανία**. Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των χωρών αυτών έχουν τη δυνατότητα να **συμβάλλουν στην κοινωνική κινητικότητα** αφού δεν σημειώνουν ιδιαίτερους κοινωνικούς αποκλεισμούς. Επιπλέον, οι παραπάνω χώρες επιτυγχάνουν και **εξαιρετικά παραγόμενα αποτελέσματα** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτά αποτιμήθηκαν στην παρούσα μελέτη μέσω του συνθετικού δείκτη συνολικών αποτελεσμάτων.

Στον αντίποδα βρίσκεται η **Ελλάδα**, η οποία μαζί με την **Τσεχία**, την **Ουγγαρία**, την **Πολωνία**, την **Αυστρία** και τη **Γαλλία**, αποτελούν την ομάδα όπου παρατηρούνται **σημαντικοί κοινωνικοί αποκλεισμοί** στη συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κι επομένως τα συστήματά τους συμβάλλουν στην **κοινωνική αναπαραγωγή των ανισοτήτων**. Συγκεκριμένα, στις χώρες αυτές οι νέοι από οικογένειες χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου υποεκπροσωπούνται σημαντικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αντίστοιχα οι νέοι από οικογένειες υψηλού εκπαιδευτικού επιπέδου υπερεκπροσωπούνται σε σημαντικό βαθμό ως προς τα υπόλοιπα κράτη-μέλη.

8

Σύνθεση αποτελεσμάτων

Σύνθεση αποτελεσμάτων

- ▶ Μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης
- ▶ Συνοπτική περιγραφή των ομάδων χωρών ως προς το συνθετικό δείκτη συνολικών αποτελεσμάτων

Από τη **συσχέτιση** του συνθετικού δείκτη **συνολικών αποτελεσμάτων** με τα μεγέθη **εισροών**, καθώς και τα **δομικά χαρακτηριστικά** των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προέκυψε μια **συνολική περιγραφή** των χαρακτηριστικών των ευρωπαϊκών εκείνων συστημάτων που καταγράφουν **καλά** παραγόμενα συνολικά αποτελέσματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε αντιδιαστολή με εκείνα που παρουσιάζουν **χαμηλά**. (μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης)

Συνοπτικά, από το μοντέλο γραμμικής παλινδρόμησης προκύπτει ότι τα κράτη-μέλη της ΕΕ-27 που παρουσιάζουν **υψηλά παραγόμενα αποτελέσματα** (εκπαιδευτικά και ερευνητικά) είναι εκείνα:

- με **υψηλή επένδυση σε Ε&Α** στην ανώτατη εκπαίδευση,
- με **δημόσια ιδρύματα ή ιδιωτικά που εξαρτώνται από το κράτος κυρίως, και όχι ανεξάρτητα ιδρύματα,**
- όπου υπάρχει **περιορισμός στον αριθμό των θέσεων** στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που **καθορίζεται από τις κεντρικές/περιφερειακές εκπαιδευτικές αρχές, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θέτουν τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων,**
- όπου παρέχονται **εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης** στους υποψήφιους,
- όπου στις **περιπτώσεις που τα δίδακτρα φοίτησης είναι υψηλά, καλείται να τα καταβάλλει η μειονότητα και όχι η πλειονότητα των φοιτητών και στις περιπτώσεις που η πλειονότητα των φοιτητών λαμβάνει επιχορηγήσεις, το ύψος αυτών είναι υψηλό και όχι χαμηλό,**
- όπου οι μονάδες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν **καλή γεωγραφική προσβασιμότητα για τους πολίτες, και**
 - που δεν χαρακτηρίζονται ως «**περιορισμένα**», δηλαδή με **υψηλή εξερχόμενη κινητικότητα των φοιτητών και παράλληλα πλήθος εισερχόμενων φοιτητών μικρότερο του πλήθους των εξερχόμενων.**

Μεγέθη εισροών και δομικά χαρακτηριστικά ανά ομάδα χωρών ως προς τα συνολικά παραγόμενα αποτελέσματα και περιγραφικά στατιστικά μέτρα (I)

Κράτη-μέλη	Συνθετικός δείκτης ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ αποτελεσμάτων		Αναλογία σπουδαστών ανά άτομο ακαδημαϊκού προσωπικού		Αναλογία ακαδημαϊκού προσωπικού ανά 1000 κατοίκους		Ετήσια συνολικά δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ISCED 5-6 ως % του ΑΕΠ		Ετήσια δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως % του ΑΕΠ		Ετήσια συνολικά δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ISCED 5-6 ανά φοιτητή σε € (PPS)		Ετήσια συνολικά δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ISCED 5-6 ανά φοιτητή ως % του κατά κεφαλή ΑΕΠ		Εγκύρια επένδυση σε Ε&Α της ανώτατης εκπαίδευσης ως % του ΑΕΠ		Εγκύρια επένδυση σε Ε&Α της ανώτατης εκπαίδευσης ανά κάτοικο (ΜΑΔ σε €)	
	2010	09ση	2010	09ση	2010	09ση	2010	09ση	2010	09ση	2010	09ση	2010	09ση	2011	09ση	2011	09ση
ΞΕΙΡΗΤΙΚΑ αποτελέσματα	73,4		15,1		15,6		1,7%		1,8%		12.525€		43,9%		0,7%		214 €	
Σουηδία	77,5	1	9,7	25	12,9	23	1,7%	4	2,0%	4	15.046€	1	53,7%	1	0,9%	2	281 €	2
Φινλανδία	76,0	2	17,3	7	14,4	19	1,9%	1	2,2%	2	12.489€	4	46,4%	3	0,8%	3	218 €	5
Ην. Βασιλείο	74,1	3	17,6	5	18,5	10	1,3%	19	0,8%	25	12.235€	5	43,9%	6	0,5%	11	131 €	9
Δανία	73,9	4	:	:	:	:	1,8%	2	2,4%	1	13.987€	2	48,5%	3	0,9%	1	291 €	1
Ιρλανδία	65,7	5	15,9	14	16,4	13	1,6%	5	1,5%	7	8.872€	12	27,2%	25	0,5%	13	152 €	7
ΚΑΛΑ αποτελέσματα	60,5		15,3		16,8		1,4%		1,5%		11.921€		42,4%		0,6%		182 €	
Ολλανδία	63,3	6	12,9	18	14,8	17	1,6%	6	1,6%	5	13.454€	3	43,4%	9	0,8%	4	249 €	3
Γερμανία	62,3	7	12,3	20	11,6	24	1,3%	15	1,3%	11	11.842€	6	43,6%	7	0,5%	8	157 €	6
Βέλγιο	62,2	8	18,4	4	19,4	7	1,4%	12	1,5%	9	11.640€	7	42,1%	11	0,5%	12	139 €	8
Γαλλία	59,2	9	16,7	11	20,1	6	1,5%	9	1,3%	13	11.036€	9	43,4%	8	0,5%	10	130 €	10
Αυστρία	55,7	10	16,4	12	18,2	11	1,4%	14	1,6%	6	11.630€	8	39,7%	12	0,7%	5	233 €	4
ΜΕΤΡΙΑ αποτελέσματα	46,8		18,5		16,1		1,3%		1,2%		6.258 €		33,6%		0,4%		87 €	
Λουξεμβούργο	54,4	11	:	:	5,4	26	:	:	:	:	:	:	:	:	0,2%	25	122 €	11
Ισπανία	53,3	12	16,9	9	13,0	22	1,3%	16	1,1%	16	10.262€	10	42,3%	10	0,4%	15	93 €	14
Πορτογαλία	47,7	13	13,5	16	14,2	20	1,3%	17	1,1%	20	7.150€	16	38,0%	14	0,6%	7	112 €	13
Ελλάδα	45,3	14	29,0	2	26,3	2	1,5%	8	1,5%	8	5.043€	18	24,8%	26	0,3%	18	67 €	18
Εσθονία	44,5	15	11,7	21	14,0	21	1,5%	7	1,3%	12	4.803€	23	32,2%	20	0,7%	6	113 €	12
Λιθουανία	43,4	16	11,5	23	15,5	15	1,5%	10	1,1%	17	4.249€	24	33,2%	18	0,5%	9	82 €	16
Σλοβακία	43,1	17	13,9	15	20,2	5	0,9%	26	0,8%	24	5.035€	19	29,6%	23	0,2%	23	44 €	23
Σλοβενία	43,0	18	33,0	1	20,5	4	1,3%	18	1,4%	10	7.261€	14	35,1%	15	0,3%	19	61 €	19
ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	36,2		17,1		18,7		1,4%		1,3%		6.797€		33,7%		0,3%		69 €	
Τσεχία	39,9	19	17,1	8	23,3	3	1,2%	20	1,0%	21	6.209€	17	32,2%	19	0,4%	14	81 €	17
Κύπρος	35,5	20	12,5	19	16,8	12	1,8%	3	2,1%	3	8.826€	13	38,3%	13	0,3%	21	61 €	20
Ιταλία	35,1	21	22,4	3	18,7	9	1,0%	24	0,9%	23	7.207€	15	29,7%	21	0,4%	16	90 €	15
Πολωνία	34,2	22	16,2	13	16,0	14	1,5%	11	1,1%	19	4.945€	22	34,7%	16	0,3%	20	44 €	24
ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	21,7		13,9		17,8		1,2%		1,1%		5.396€		38,7%		0,2%		31 €	
Ουγγαρία	28,1	23	13,4	17	15,4	16	1,0%	25	1,1%	18	5.032€	20	33,8%	17	0,2%	22	40 €	25
Ρουμανία	23,7	24	17,3	6	28,5	1	1,2%	23	1,2%	14	3.246€	26	29,4%	24	0,1%	26	14 €	26
Λετονία	20,8	25	16,8	10	19,2	8	1,2%	21	0,8%	26	3.605€	25	29,6%	22	0,3%	17	50 €	21
Βουλγαρία	18,6	26	11,5	22	14,7	18	1,4%	13	1,0%	22	4.985€	21	48,2%	4	0,1%	27	7 €	27
Μάλτα	17,3	27	10,5	24	11,2	25	1,2%	22	1,2%	15	10.114€	11	52,5%	2	0,2%	24	47 €	22
N	27		25		26		26		26		26		26		27		27	
Μέση/Επικρατούσα τιμή	48,1		16,2		16,9		1,4%		1,3%		8.469€		38,3%		0,4%		115 €	
Διάμεσος	45,3		16,2		16,2		1,4%		1,3%		8.044€		38,2%		0,4%		93 €	
Τυπική Απόκλιση	18,0		5,4		4,8		0,3%		0,4%		3.606€		8,0%		0,2%		79 €	
Συντελεστής διακύμανσης	0,37		0,33		0,28		0,18		0,32		0,43		0,21		0,52		0,69	
Μέγιστη τιμή	77,5	27	33,0	25	28,5	26	1,9%	26	2,4%	26	15.046€	26	53,7%	26	0,9%	27	291 €	27
Ελάχιστη τιμή	17,3	1	9,7	1	5,4	1	0,9%	1	0,8%	1	3.246€	1	24,8%	1	0,1%	1	7 €	1
Λόγος max/min	4,5		3,4		5,3		2,1		3,1		4,6		2,2		15,3		43,1	
Εύρος (max-min)	60,2		23,3		23,1		1,0%		1,6%		11.800€		28,9%		0,9%		284 €	
Top5	73,4		24,1		23,8		1,8%		2,1%		13.442€		49,9%		0,8%		254 €	
Bottom5	21,7		11,0		10,8		1,1%		0,8%		4.170€		28,1%		0,2%		30 €	
Λόγος t5/b5	3,4		2,2		2,2		1,7		2,4		3,2		1,8		5,0		8,6	

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013 η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

Σύνθεση αποτελεσμάτων

Μεγέθη εισροών και δομικά χαρακτηριστικά ανά ομάδα χωρών ως προς τα συνολικά παραγόμενα αποτελέσματα και περιγραφικά στατιστικά μέτρα (II)

- (1) 1 = Κανένας περιορισμός
2 = Εκπαιδευτικά ιδρύματα
3 = Εκπαιδευτικές αρχές
4 = Συνδυασμός
- (2) 1 = Καμία διαδικασία επιλογής
2 = Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ορίζουν κριτήρια επιλογής
3 = Σύστημα εθνικών εξετάσεων

- (3) 1 = Υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης
0 = Δεν υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης

- (4) 1 = Κανείς δεν καταβάλλει διδάκτρα
2 = Η μειονότητα καταβάλλει διδάκτρα
3 = Η πλειονότητα καταβάλλει διδάκτρα
4 = Όλοι καταβάλλουν διδάκτρα

- (5) 1 = Εκπαιδευτικά ιδρύματα
2 = Εκπαιδευτικές αρχές
3 = Συνδυασμός
4 = Κανείς δεν καταβάλλει διδάκτρα

- (6) 1 = Χαμηλά διδάκτρα & Μειονότητα τα καταβάλλει
2 = Υψηλά διδάκτρα & Μειονότητα τα καταβάλλει
3 = Χαμηλά διδάκτρα & Πλειονότητα τα καταβάλλει
4 = Υψηλά διδάκτρα & Πλειονότητα τα καταβάλλει

Κράτη-μέλη	% φοιτητών σε ανεξάρτητα ιδιωτικά ιδρύματα		Τρόπος καθορισμού εισακτέων (1)		Κριτήρια εισαγωγής υποψηφίων (2)		Πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων πρόσβασης (3)		% φοιτητών που έχουν εισαχθεί μέσω ενός εναλλακτικού τρόπου πρόσβασης		Ομάδες χωρών με βάση το % των φοιτητών που καταβάλλουν διδάκτρα (4)		Διοικητική αρχή που καθορίζει το ύψος των διδάκτρων (5)		Συνήθης τιμή ετήσιων διδάκτρων φοίτησης		Ομάδες χωρών με βάση το ύψος των διδάκτρων & % φοιτητών που τα καταβάλλουν (6)	
	2010	0έση	2010	0έση	2010	0έση	2010	0έση	2009	0έση	2010	0έση	2011	0έση	2011	0έση	2011	0έση
	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ αποτελέσματα	0,9%		4		2		1		20,4%		1,8		3		1.472€		:
Σουηδία	0,0%	25	4	-	2	-	1	-	28,5%	1	1	-	4	-	0€	24	1	-
Φινλανδία	0,0%	24	4	-	2	-	1	-	21,0%	4	1	-	4	-	0€	23	1	-
Ην. Βασίλειο	0,0%	26	4	-	2	-	1	-	23,7%	2	2	-	3	-	3.889€	1	4	-
Δανία	0,1%	16	2	-	2	-	1	-	5,6%	9	2	-	3	-	:	:	:	-
Ιρλανδία	4,5%	15	2	-	2	-	1	-	23,1%	3	3	-	3	-	2.000€	3	4	-
ΚΑΛΑ αποτελέσματα	4,1%		1		1		1		3,5%		2,6		2		706€		:	
Ολλανδία	0,0%	22	2	-	2	-	1	-	0,0%	21	4	-	:	-	1.670€	5	4	-
Γερμανία	:	:	4	-	1	-	1	-	4,2%	10	2	-	2	-	1.000€	11	1	-
Βέλγιο	0,0%	17	1	-	1	-	1	-	:	:	3	-	2	-	481€	15	3	-
Γαλλία	16,6%	7	1	-	1	-	1	-	1,7%	11	3	-	3	-	379€	17	3	-
Αυστρία	0,0%	23	1	-	1	-	1	-	8,0%	8	1	-	4	-	0€	22	1	-
ΜΕΤΡΙΑ αποτελέσματα	10,9%		4		2		0		3,7%		2,5		1		1.186€		2	
Λουξεμβούργο	0,0%	19	1	-	1	-	1	-	:	:	4	-	1	-	400€	16	3	-
Ισπανία	12,7%	11	4	-	3	-	1	-	10,5%	6	3	-	2	-	720€	14	3	-
Πορτογαλία	23,4%	5	2	-	3	-	1	-	15,3%	5	4	-	3	-	1.000€	12	3	-
Ελλάδα	0,0%	18	3	-	3	-	0	-	0,0%	15	1	-	4	-	0€	20	1	-
Εσθονία	16,0%	9	4	-	2	-	0	-	0,0%	14	2	-	1	-	1.406€	8	2	-
Λιθουανία	11,8%	12	4	-	2	-	0	-	0,0%	19	2	-	1	-	1.968€	4	2	-
Σλοβακία	16,3%	8	2	-	2	-	0	-	0,0%	25	2	-	:	-	1.490€	6	2	-
Σλοβενία	7,4%	14	4	-	2	-	0	-	0,0%	24	2	-	3	-	2.500€	2	2	-
ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	31,1%		:		2		0		0,0%		1,8		4		478€		1	
Τσεχία	13,1%	10	4	-	2	-	0	-	0,0%	13	1	-	4	-	0€	19	1	-
Κύπρος	70,1%	1	3	-	3	-	0	-	0,0%	17	1	-	4	-	0€	21	1	-
Ιταλία	8,5%	13	1	-	1	-	0	-	0,0%	16	3	-	3	-	1.434€	7	4	-
Πολωνία	32,9%	3	2	-	2	-	0	-	0,0%	22	2	-	1	-	:	:	1	-
ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	18,1%		4		:		0		2,0%		2,8		3		956€		3	
Ουγγαρία	0,0%	20	4	-	3	-	0	-	0,0%	20	2	-	3	-	1.253€	9	1	-
Ρουμανία	37,5%	2	4	-	3	-	0	-	0,0%	23	3	-	1	-	1.000€	13	3	-
Λετονία	30,9%	4	4	-	2	-	0	-	0,0%	18	3	-	1	-	1.209€	10	3	-
Βουλγαρία	22,0%	6	2	-	2	-	0	-	0,0%	12	4	-	3	-	361€	18	3	-
Μάλτα	0,0%	21	1	-	1	-	1	-	10,1%	7	2	-	3	-	:	:	:	-
N	26		27		27		27		25		27		25		24		25	
Μέση/Επικρατούσα τιμή	12,4%		4		2		1		6,1%		2,3		3		1.007€		1	
Διάμεσος	7,9%		-		-		-		0,0%		2,0		-		1.000€		-	
Τυπική Απόκλιση	16,5%		-		-		-		9,1%		1,0		-		960€		-	
Συντελεστής διακύμανσης	1,32		-		-		-		1,50		0,43		-		0,95		-	
Μέγιστη τιμή	70,1%	26	4	27	3	27	1	27	28,5%	25	4,0	27	4	25	3.889€	24	4	25
Ελάχιστη τιμή	0,0%	1	1	1	1	1	0	1	0,0%	1	1,0	1	1	1	0€	1	1	1
Λόγος max/min			-		-		-		-		4,0		-		-		-	
Εύρος (max-min)	70,1%		-		-		-		28,5%		3,0		-		3.889€		-	
Top5	38,9%		-		-		-		22,3%		3,8		-		2.405€		-	
Bottom5	0,0%		-		-		-		0,0%		1,0		-		0€		-	
Λόγος t5/b5	:		-		-		-		:		3,8		-		:		-	

Μεγέθη εισροών και δομικά χαρακτηριστικά ανά ομάδα χωρών ως προς τα συνολικά παραγόμενα αποτελέσματα και περιγραφικά στατιστικά μέτρα (III)

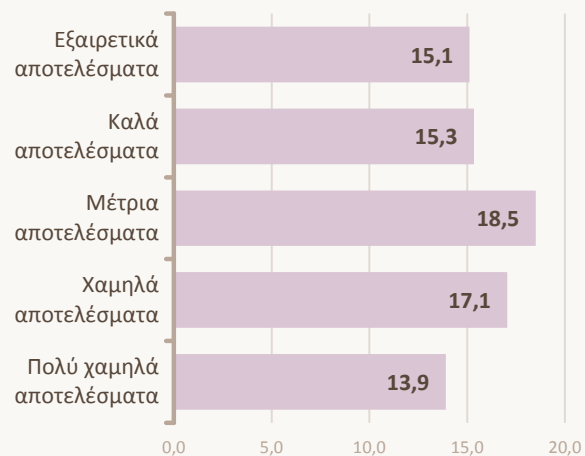
Κράτη-μέλη	Συνήθης τιμή ετήσιας επιχορήγησης		Ομάδες χωρών με βάση το ύψος των επιχορηγήσεων & % σπουδαστών που τις λαμβάνουν (1)		Συνήθης τιμή ετήσιου φοιτητικού δανείου		Μοντέλα χρηματοδότησης (2)		Δείκτης αυτονομίας των ιδρυμάτων		Δείκτης γεωγραφικής προσβασιμότητας		Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους φοιτητές		Εξερχόμενοι φοιτητές ως % του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού		Χαρακτηρισμός συστημάτων ως προς την κινητικότητα του φοιτητικού πληθυσμού (3)	
	2011	0έση	2011	0έση	2011	0έση	2011	0έση	2008	0έση	2006	0έση	2010	0έση	2010	0έση	2010	0έση
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ αποτελέσματα	4.199€		4		3.547€		2		1,48		93,5%		4,8		3,7%		1	
Σουηδία	2.938€	9	4	-	5.936€	7	2	-	1,6	7	93,3%	14	2,0	12	3,5%	14	1	-
Φινλανδία	7.196€	1	4	-	3.600€	10	2	-	1,2	18	90,8%	16	2,0	10	2,3%	19	1	-
Ην. Βασιλείο	1.625€	16	3	-	3.720€	9	4	-	1,8	2	98,7%	8	16,8	1	0,9%	27	1	-
Δανία	6.615€	2	4	-	4.479€	8	2	-	1,2	14	85,5%	19	2,4	8	2,2%	21	1	-
Ιρλανδία	2.623€	11	2	-	0€	22	3	-	1,6	4	99,3%	5	0,7	17	9,5%	5	3	-
ΚΑΛΑ αποτελέσματα	2.896€		:		3.474€		:		1,26		97,9%		3,8		2,7%		1	
Ολλανδία	2.900€	10	4	-	1.500€	16	4	-	1,6	6	99,8%	4	2,6	7	1,7%	24	1	-
Γερμανία	2.604€	12	1	-	7.200€	5	1	-	1,2	15	99,9%	3	2,1	9	3,7%	13	2	-
Βέλγιο	1.431€	19	1	-	871€	19	3	-	1,2	12	100,0%	1	3,5	4	2,3%	20	1	-
Γαλλία	3.213€	6	2	-	7.800€	4	3	-	0,5	24	94,5%	13	4,9	3	2,4%	18	1	-
Αυστρία	4.332€	3	2	-	0€	24	1	-	1,8	1	95,2%	12	5,7	2	3,4%	15	1	-
ΜΕΤΡΙΑ αποτελέσματα	1.922€		1		3.177€		1		1		84,8%		0,8		20,5%		3	
Λουξεμβούργο	:	:	:	-	:	:	:	-	1,2	17	100,0%	2	0,3	23	128,3	1	3	-
Ισπανία	3.732€	4	2	-	:	:	3	-	1,0	19	88,7%	18	3,0	5	1,0%	26	1	-
Πορτογαλία	2.300€	14	1	-	11.000€	3	3	-	0,6	23	98,2%	9	0,7	16	3,9%	10	3	-
Ελλάδα	450€	23	1	-	2.935€	11	1	-	0,4	25	66,5%	23	0,9	14	4,5%	9	3	-
Εσθονία	559€	22	1	-	1.917€	13	1	-	1,6	3	64,9%	25	0,3	25	5,4%	7	3	-
Λιθουανία	1.432€	18	1	-	1.883€	14	1	-	0,8	22	65,4%	24	0,4	22	3,7%	12	3	-
Σλοβακία	3.120€	7	2	-	1.328€	18	1	-	1,0	21	95,5%	11	0,3	26	11,7%	4	3	-
Σλοβενία	1.862€	15	1	-	0€	25	1	-	1,4	11	99,2%	6	0,3	24	5,2%	8	3	-
ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	1.611€		1		6.750€		1		1,05		85,7%		1,5		20,2%		1	
Τσεχία	230€	26	1	-	0€	21	1	-	1,4	8	98,8%	7	3,0	6	2,7%	17	1	-
Κύπρος	2.562€	13	3	-	21.000€	1	2	-	0,4	26	61,2%	26	0,4	20	75,2%	2	3	-
Ιταλία	3.022€	8	2	-	0€	23	3	-	1,4	9	92,6%	15	2,0	11	1,8%	23	1	-
Πολωνία	630€	21	1	-	6.000€	6	1	-	1,0	20	90,1%	17	0,7	15	1,1%	25	4	-
ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΑ αποτελέσματα	1.304€		1		4.725€		3		1,16		63,7%		0,7		6,4%		3	
Ουγγαρία	3.282€	5	2	-	1.432€	17	1	-	1,6	5	98,0%	10	1,9	13	1,9%	22	1	-
Ρουμανία	300€	25	1	-	300€	20	3	-	0,4	27	70,6%	21	0,5	18	3,0%	16	4	-
Λετονία	991€	20	1	-	1.850€	15	3	-	1,2	16	77,7%	20	0,4	21	3,8%	11	3	-
Βουλγαρία	391€	24	1	-	2.045€	12	3	-	1,2	13	68,0%	22	0,4	19	7,8%	6	3	-
Μάλτα	1.557€	17	3	-	18.000€	2	2	-	1,4	10	4,0%	27	0,0	27	15,6%	3	3	-
N	26		26		25		26		27		27		27		27		27	
Μέση/Επικρατούσα τιμή	2.381€		1		4.192€		1		1,2		85,1%		2,2		11,4%		1	
Διάμεσος	2.431€		-		1.917€		-		1,2		93,3%		0,9		3,5%		-	
Τυπική Απόκλιση	1.769€		-		5.431€		-		0,4		20,9%		3,3		27,3%		-	
Συντελεστής διακύμανσης	0,74		-		1,30		-		0,36		0,25		1,51		2,39		-	
Μέγιστη τιμή	7.196€	26	4	26	21.000€	25	4	26	1,8	27	100,0%	27	16,8	27	128,3%	27	4	27
Ελάχιστη τιμή	230€	1	1	1	0€	1	1	1	0,4	1	4,0%	1	0,0	1	0,9%	1	1	1
Λόγος max/min	31,3		-		-		-		4,5		25,1		887,8		136,9		-	
Εύρος (max-min)	6.966€		-		21.000€		-		1,4		96,0%		16,8		127,3%		-	
Top5	5.031€		-		13.000€		-		1,7		99,8%		6,8		48,0%		-	
Bottom5	386€		-		0€		-		0,5		52,4%		0,2		1,3%		-	
Λόγος t5/b5	13,0		-		:		-		3,7		1,9		27,2		37,3		-	

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης 2012-2013 η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

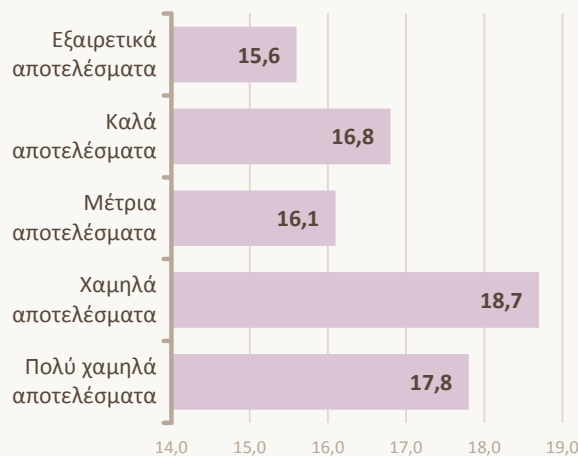
Σύνθεση αποτελεσμάτων

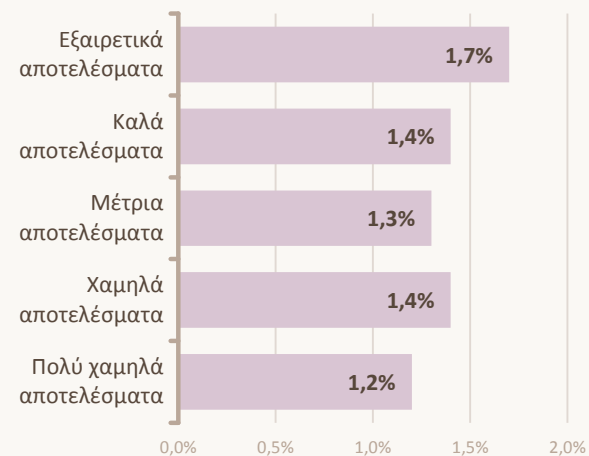
Αναλογία σπουδαστών ανά άτομο ακαδημαϊκού προσωπικού

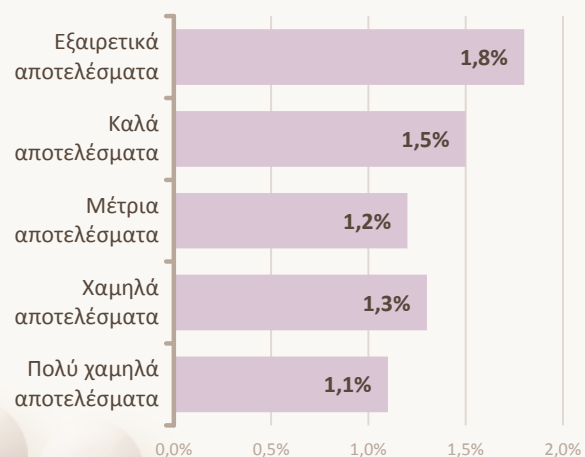
Αναλογία ακαδημαϊκού προσωπικού ανά 1000 κατοίκους

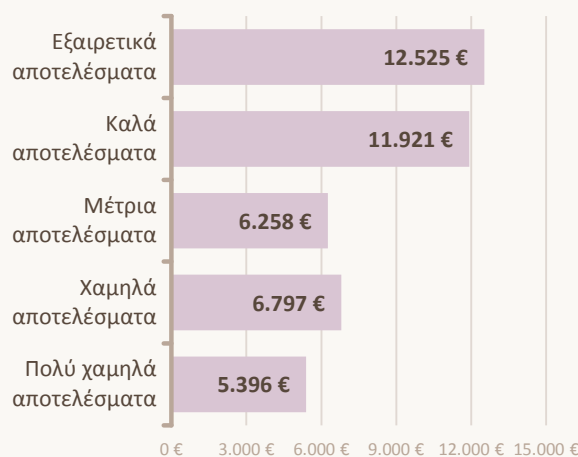
Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ως % του ΑΕΠ

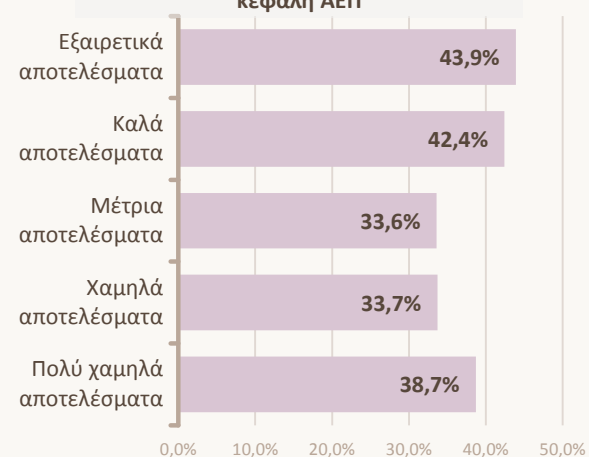
Ετήσια δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως % του ΑΕΠ

Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά φοιτητή (ΜΑΔ σε €)

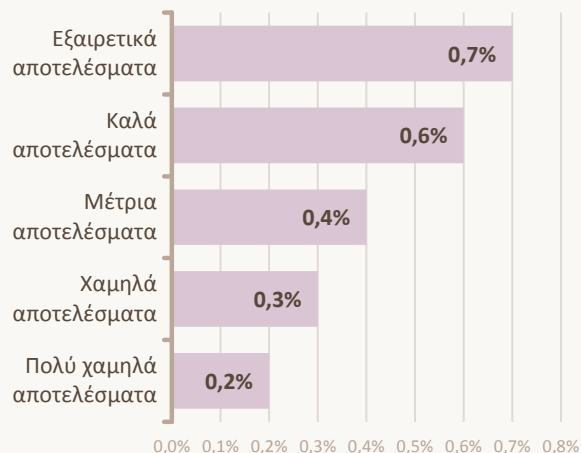
Ετήσια συνολική δαπάνη για εκπαιδευτικά ιδρύματα ανά φοιτητή ως % του κατά κεφαλή ΑΕΠ

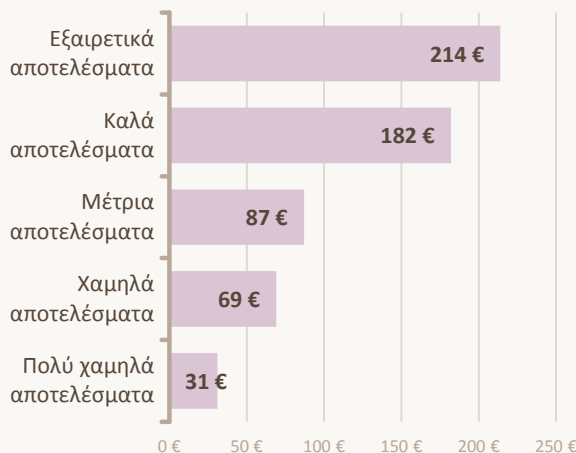
Σύνθεση αποτελεσμάτων

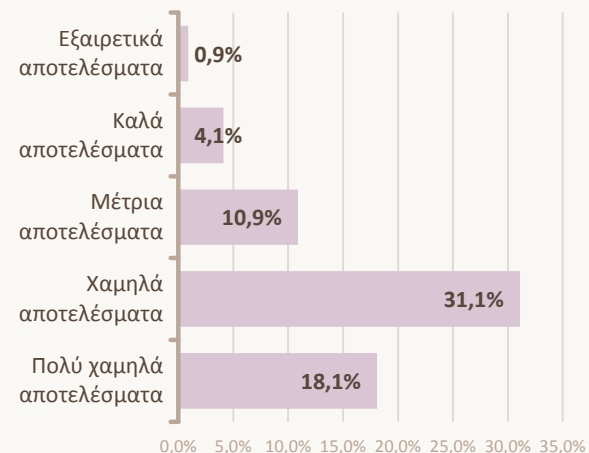
Εγχώρια επένδυση σε E&A της ανώτατης εκπαίδευσης ως % του ΑΕΠ

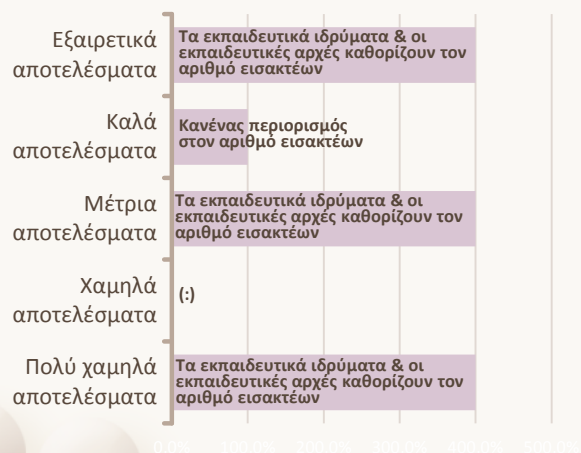
Εγχώρια επένδυση σε E&A της ανώτατης εκπαίδευσης ανά κάτοικο (ΜΑΔ σε €)

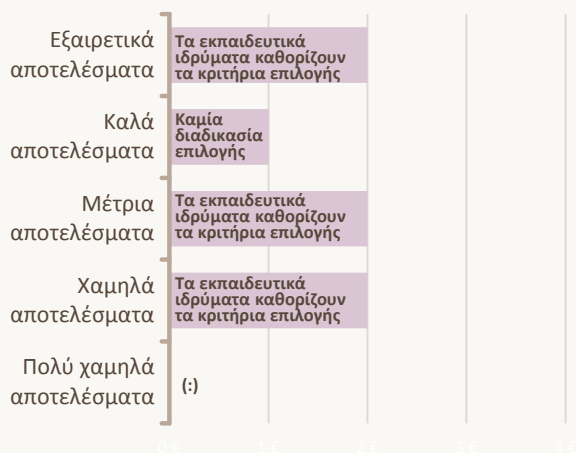
% φοιτητών σε ανεξάρτητα ιδιωτικά ιδρύματα

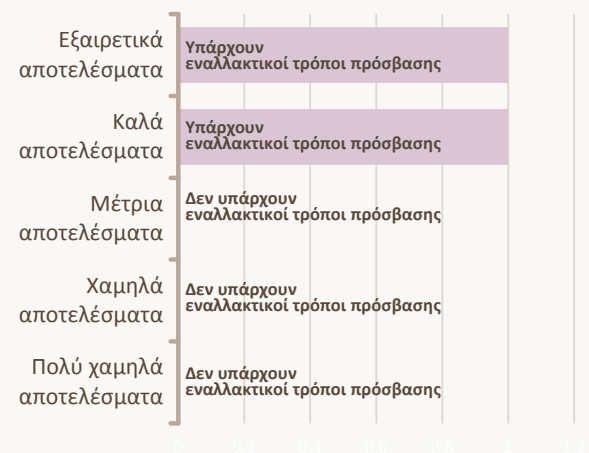
Τρόπος καθορισμού εισακτέων στον 1ο κύκλο σπουδών

Κριτήρια εισαγωγής υποψηφίων στον 1ο κύκλο σπουδών

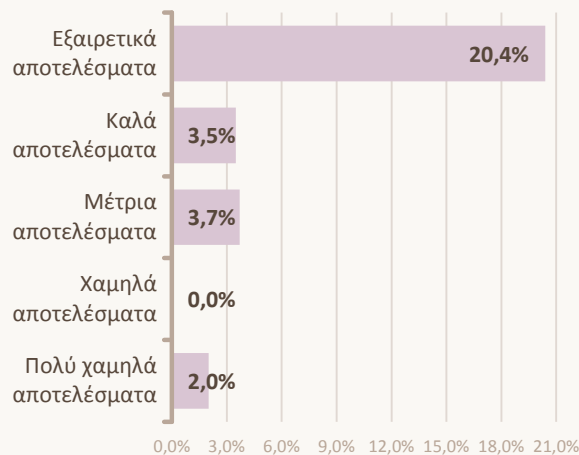
Πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων πρόσβασης

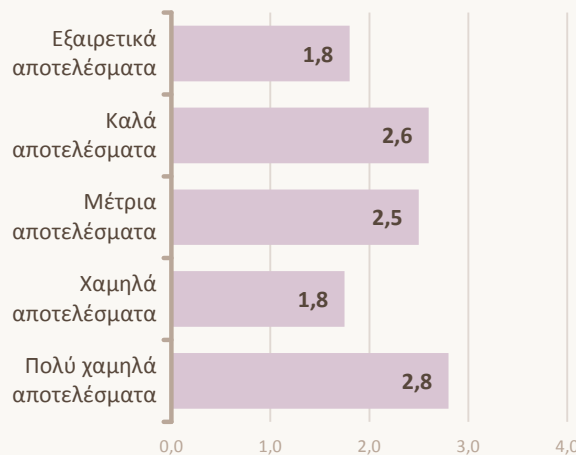
(:) Δεν υπάρχει επικρατούσα τιμή στην ομάδα

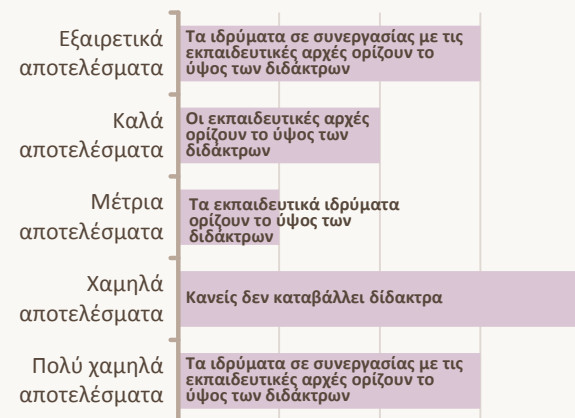
% φοιτητών που έχουν εισαχθεί μέσω ενός εναλλακτικού τρόπου πρόσβασης

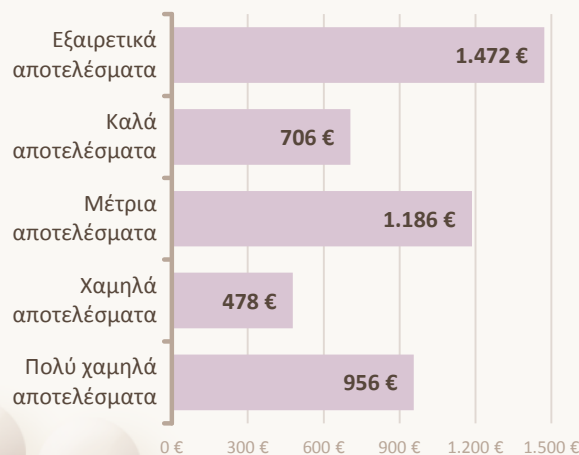
Ομάδες χωρών με βάση το ποσοστό των φοιτητών που καταβάλλουν διδάκτρα (*)

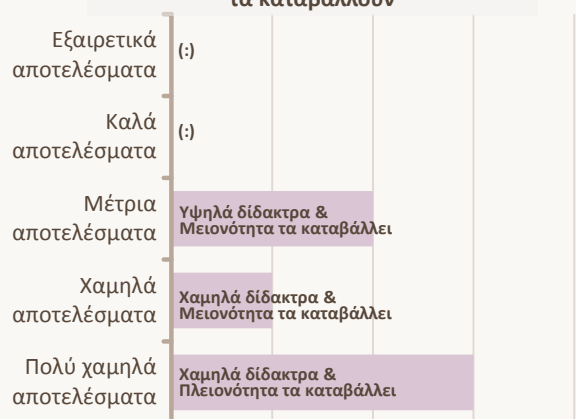
Διοικητική αρχή που καθορίζει το ύψος των διδάκτρων

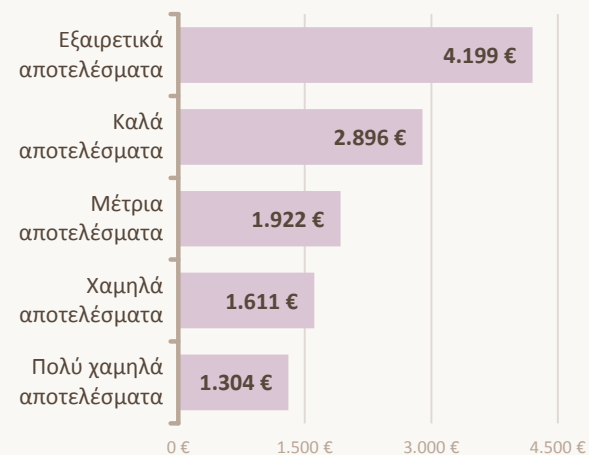
Συνήθης τιμή ετήσιων διδάκτρων φοίτησης στον 1ο κύκλο σπουδών

Ομάδες χωρών με βάση το ύψος των διδάκτρων & το ποσοστό σπουδαστών που τα καταβάλλουν

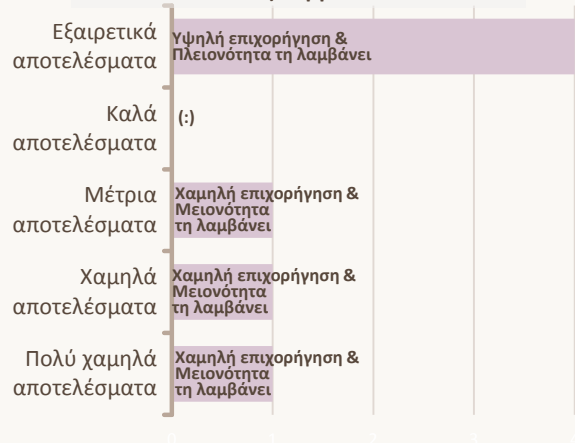
Συνήθης τιμή ετήσιας επιχορήγησης

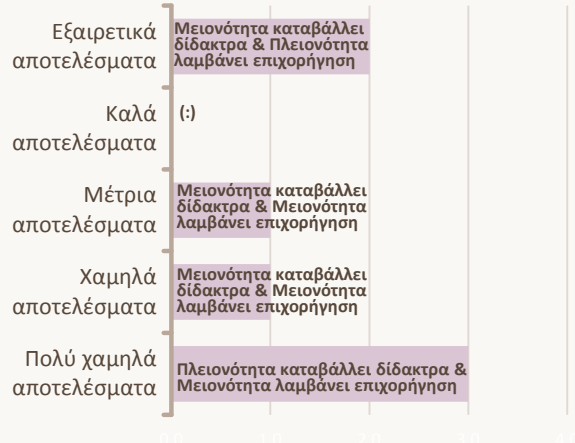
(*) 1 = Κανείς δεν καταβάλλει διδάκτρα 2 = Η μειονότητα κ καταβάλλει διδάκτρα 3 = Η πλειονότητα καταβάλλει διδάκτρα 4 = Όλοι καταβάλλουν διδάκτρα
(:) Δεν υπάρχει επικρατούσα τιμή στην ομάδα

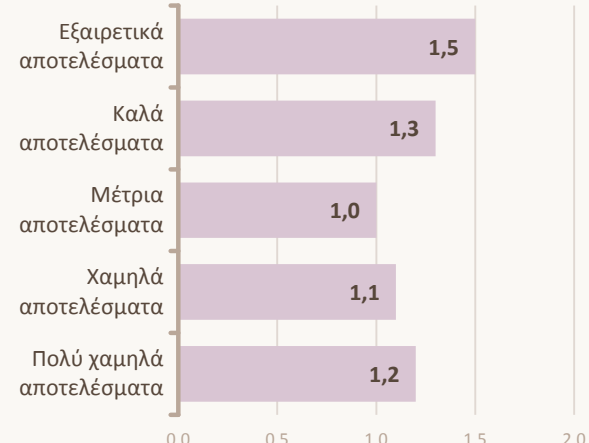
Ομάδες χωρών με βάση το ύψος των επιχορηγήσεων & το ποσοστό σπουδαστών που τις λαμβάνουν

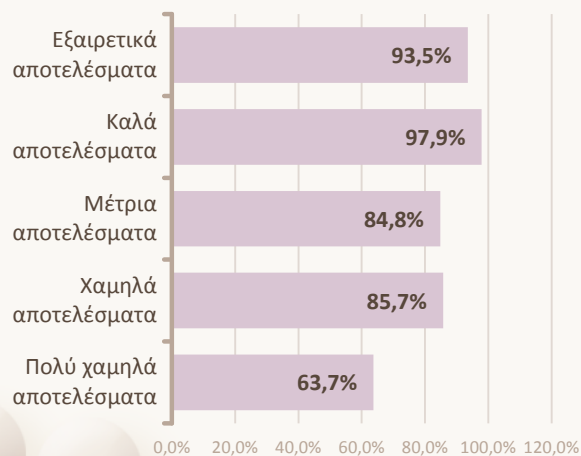
Μοντέλα χρηματοδότησης

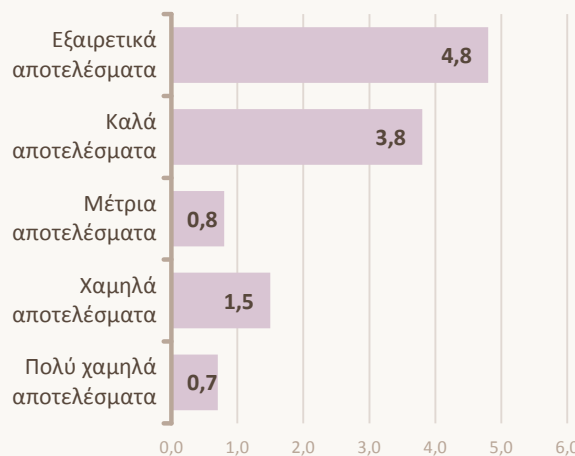
Δείκτης αυτονομίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

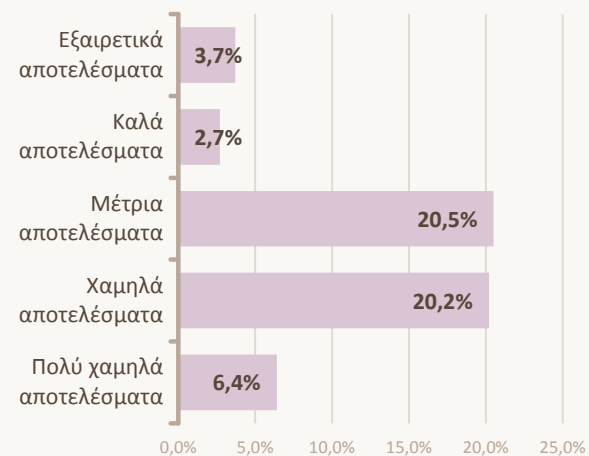
Δείκτης γεωγραφικής προσβασιμότητας

Αναλογία εισερχόμενων προς εξερχόμενους φοιτητές

Εξερχόμενοι φοιτητές ως % του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού

(:) Δεν υπάρχει επικρατούσα τιμή στην ομάδα